

Biblioteca Științifică
a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți

Colecția *Biblioteca* - 65

***Biblioteca Științifică -
65 de ani
în rolul de partener
și inovator
al procesului
educațional
și de cercetare științifică
universitară***

***Materialele
Conferinței Științifice***

15 decembrie 2010

Bălți, 2011

**BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ
A UNIVERSITĂȚII DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI**

Colecția Biblioteca - 65

**Biblioteca Științifică -
65 de ani în rolul de
partener și inovator
al procesului educațional
și de cercetare științifică
universitară**

Materialele conferinței științifice

15 decembrie 2010

Bălți, 2011

CZU 027.7(478)(063)

B 51

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

"Biblioteca Științifică – 65 de ani în rolul de partener și inovator al procesului educațional și de cercetare științifică universitară", conf. șt. (2010 ; Bălți). Biblioteca Științifică – 65 de ani în rolul de partener și inovator al procesului educațional și de cercetare științifică universitară : Materialele conf. șt., 15 dec. 2010 / Bibl. Șt. a Univ. de Stat "Alec Russo" din Bălți ; coord. : Elena Harconița (red.) ; colegiul de red. : Lina Mihaluța, Elena Stratan ; lector : Galina Mostovic ; rez. în lb. engl. : Valentina Topalo, Lidia Alexanchin ; design/cop./machtetare : Silvia Ciobanu. - Bălți, 2011. – 202 p. – (Biblioteca – 65).

Antetit.: Bibl. Șt. a Univ. de Stat "Alec Russo" din Bălți. – Rez.: lb. engl. – Bibliogr. la sfârșitul art.

ISBN 978-9975-50-052-4.

027.2:378.4(478-21)(082)

B 51

Coordonator: Elena HARCONIȚA
Colegiul de redacție: Elena HARCONIȚA
Lina MIHALUȚA
Elena STRATAN

Lector: Galina MOSTOVIC
Rezumate în limba engleză: Valentina TOPALO
Lidia ALEXANCHIN
Design/coperta/machtetare: Silvia CIOBANU

© Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo” din Bălți, 2011

<http://libruniv.usb.md>

str. Pușkin, 38, Bălți, MD 3121 Republica Moldova

tel/fax: (0231) 2 33 62,

e-mail: libruniv@usb.md,

web: <http://libruniv.usb.md>; **blog:** <http://bsubalti.wordpress.com/>; **twitter:** http://twitter.com/BSU_Alec_Russo; **YouTube** - <http://www.youtube.com/user/libruniv>; **slideshare:** <http://slideshare.net/libruniv>; **flickr** - http://www.flickr.com/photos/bsu_balti/

ISBN: 978-9975-50-052-4

SUMAR:

FELICITĂRI /

Congratulations

Rectorul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, prof. univ.

dr. hab. Gheorghe POPA /

University Professor, Dr. hab. Gheorghe Popa, Rector of „A. Russo”

State University of Balti 7

Ludmila COSTIN, președintele ABRM /

Ludmila Costin, President of the Library Assosiation of Moldova (LAM) 8

MESAJE DE FELICITARE DIN PARTEA COLEGILOR DIN ȚARĂ /

Greetings Messages from Country Colleagues 9

APRECIERI /

Appreciations 19

Elena HARCONIȚA

Mecanica unei continuități /

Continuity Mechanics 21

Lina MIHALUȚA

*Importanța prelucrării și stocării calitative a resurselor Bibliotecii:
catalogare, sistematizare, indexare /*

*The importance of processing and quality storage library resources:
cataloging, systematizing, indexing 31*

Elena STRATAN

Formarea profesională continuă: diversitate și actualitate /

Continuous training: diversity and actuality 36

Igor AFATIN, Tatiana PRIAN

Tehnologii inovatoare în dezvoltarea colecțiilor Bibliotecii /

Innovative Technologies of Library Collection development 40

Felicia LUPAȘCU

Biblioteca universitară în era noilor tehnologii informaționale /

Scientific Library in the Information Technology era 45

Lucia ZADIRAICO, Elena CRISTIAN

*Achiziția și eliminarea documentelor – procese esențiale
în menținerea unei colecții calitative /*

<i>Acquisition and weeding out documents - an essential process in maintaining a quality collection</i>	49
Elena CRISTIAN	
O panoramă selectivă a cărților rare / <i>A selective view of rare books</i>	59
Elena SCURTU, Ana NAGHERNEAC	
Ponderea colecției de carte rară în formarea viitorilor profesioniști / <i>Formative potential of the rare book collection in training future professionals</i>	71
Ivan NICORICI	
Cartea - păstrătoare a culturii, valorilor morale și spirituale naționale / <i>A book as the way of keeping up the culture, national moral, spiritual and human values</i>	78
Petru CIOBANU	
Valori culturale religioase păstrate în colecția „Carte rară” / <i>Religion Cultural Values held in the Rare Books Collection</i>	84
Polina SPÎNU, Lilia MELNIC	
Particularitățile colecției de resurse informaționale în limbile străine / <i>Features of the Collection of Information Resources in Foreign Languages</i>	91
Varvara GANEA	
Bibliotecarul și opera sa în universul bibliografic / <i>The Librarian and his work in the Bibliographic Universe</i>	101
Adella CUCU, Ala LÎȘÎI	
Optimizarea accesului la documentele Bibliotecii / <i>Improving Access to Library Documents</i>	105
Elena SCURTU, Maria FOTESCU, Ana NAGHERNEAC	
Parteneriat: Bibliotecă – Facultate - Catedră - Cadru didactic: reflecții, sugestii / <i>Partnership: librarians - university professors: reflections, suggestions ....</i>	111
Natalia CULICOV	
Educația pentru informație a studenților bălțeni / <i>Education for information of Balti students</i>	118

Valentina TOPALO, Silvia CIOBANU	
Promovarea cărții și a lecturii prin activitatea expozițională și păstrarea spiritualității bibliotecii / <i>Promoting reading through the book and exhibition activities and maintain library services .....</i>	126
Ludmila RĂILEANU, Liliana IAVORSCHI	
De ce indicii statistici? Studiu comparativ: anii 2006 – 2010 / <i>Why „index statistics”? Comparative study ,2006-2010 .....</i>	136
Adella CUCU, Angela HĂBĂȘESCU	
Publicațiile periodice – eficientizarea promovării și utilizării lor de către beneficiari / <i>Periodicals - effective promotion and use by beneficiaries .....</i>	148
Margarita IULIC, Valentina VACARCIUC	
Biblioteca Universitară și transferul de informație către utilizatori: rezultatele sondajului / <i>University Library and transfer of information to users: survey results .....</i>	155
Natalia CULICOV	
Eficiența utilizării sistemului de referințe de către utilizatori: anii 2006 - 2010 / <i>Efficiency reference system by users study: 2006-2010 years .....</i>	166
Taisia ACULOVA	
Аналитическая роспись документов в электронном формате / <i>The practices of analytical card in automated information retrieval system .....</i>	171
Snejana ZADAINOVA	
Новые тенденции в профессиональной периодике / <i>Emerging trends in professional periodicals .....</i>	177
Lansarea lucrărilor editate în anul 2010 / <i>Launch of New Works Published in 2010 .....</i>	181
EXPOZIȚII / Exhibitions	
Radu MOȚOC	
Vechi gravuri din secolul XV-XVI, ex-librisuri de epocă / Old Engravings from 16th-15th Century, ex-librises epoch	192

Dimensiunile creativității / Dimensions of Creativity 193

Publicațiile Bibliotecii / Library Publications 193

**Secvențe de la Conferința aniversară /
Anniversary Conference sequences 194**

FELICITĂRI

CONGRATULATIONS

Gheorghe POPA,

***Rectorul Universității de Stat „Alec Russo”
din Bălți, prof. univ. dr. hab.***

Biblioteca Științifică a făcut față și continuă să răspundă la provocările timpului cu deosebită abilitate și competență. Nu spun un adevăr necunoscut. Dacă Universitatea bălțeană are o imagine în lumea culturală și științifică, la această imagine și-au adus contribuția în primul rînd colaboratorii Bibliotecii Științifice.

Firește că, atunci cînd discutăm de rezultate, ne gîndim la perspective. Perspectiva însă presupune, implicit, viitorul. În sensul acesta viitorul de ieri se deosebește de viitorul de azi, precum viitorul de mîine se va deosebi de viitorul de astăzi. Cu alte cuvinte, exigențele cu care se confruntă o instituție culturală în prezent se deosebesc, cîte odată, substanțial de cele anterioare, după cum mai sporite, poate, vor fi cele de mîine. Avem într-adevăr de a face cu alte provocări și aceste provocări impun un alt tip de reacție și un alt efort, mult mai sporit, de competență. Din fericire pentru comunitatea noastră academică, bibliotecarii sînt, cum se spune, pe fază și azi, la fel cum au fost și înainte, ca dovadă că învață mereu și se adaptează din mers. Pentru această calitate, mai ales, merită stima noastră.

Bineînțeles că relația dintre administrație și subdiviziuni nu poate fi întotdeauna idilică. Dar noi avem un obiectiv comun – formarea de specialiști calificați și eficienți – și dacă, pe anumite segmente, colaborarea noastră pare, să zicem, mai abrazivă, trebuie să vedem aici un proces dialectic, confirmat, de altfel, cu regularitate de caracterul onorabil al rezultatelor. Asta înseamnă că sîntem, de bună seamă, o echipă.

Rectorul vă urează multă sănătate, răbdare în aceste timpuri, spuneam, nu tocmai prielnice preocupărilor intelectuale, cititori cît mai mulți și mai agresivi, evident, în sensul frumos al cuvîntului.

ELOGIU PENTRU BIBLIOTECARIII BĂLŢENI

“Există oare valori profesionale de bază ale activităţii bibliotecarilor, care să-şi regăsească întreaga lor motivaţie chiar şi la începutul secolului XXI” - întreabă francezul François Lapèlerie în unul din articolele sale. Avînd exemplul elocvent al Bibliotecii bălţene putem afirma că există. Profesionalismul, dăruirea de sine, slujba în serviciul comunităţii sunt valori pe care le argumentează pe deplin activitatea bibliotecarilor bălţeni.

Biblioteca Universităţii bălţene a fost şi rămîne un centru ştiinţific, cultural şi spiritual pentru spaţiul din nordul Moldovei, orientat spre noi strategii şi căi inovatoare, remarcat prin calitatea şi diversitatea serviciilor, prin implicaţiile active în dezvoltarea procesului educaţional şi de cercetare.

Continuitatea şi prestaanţa sînt valenţele spirituale ale acestor bibliotecari inimoşi, măsura profesionalismului lor, pe care ei îl dovedesc în orice moment, cu orice activitate – înscriind pagină după pagină în istoria acestei instituţii. Inovatori şi creativi îşi fac meseria cu măiestrie, depunînd efort, dăruire, abnegaţie, perseverenţă, răbdare, pentru a presta servicii de calitate şi a crea condiţii favorabile de lectură, studiu şi informare utilizatorilor săi.

Apreciem activitatea rodnică a bibliotecii în editarea unui şir de publicaţii de specialitate, precum şi revista „Confluente bibliologice, care s-a dovedit a fi o sursă importantă de informare pentru întreaga comunitate bibliotecară.

Remarcăm cu consideraţie ascensiunea permanentă a acestei instituţii condusă cu multă pricepere şi talent de către dna director Elena Harconiţa, care-i conferă bibliotecii un succes incontestabil şi o plasează pe un loc de frunte în topul bibliotecilor din ţară.

La acest moment aniversar, vă aducem elogiul nostru, dragi colegi, de la Biblioteca Ştiinţifică a Universităţii de Stat „A. Russo”, asigurîndu-vă, că o facem din îndemnul inimii şi din adîncul sufletului. Venim către Dvs. cu alese urări de noi succese, performanţe profesionale, creativitate şi vă dorim să vă păstraţi şi în continuare verticalitatea în pofida oricăror metamorfoze ale societăţii.

**Cu alese consideraţiuni,
preşedinte ABRM, Ludmila COSTIN**

Distinsă doamnă Elena,

Îți sunt nespuse de recunoscător pentru invitație. Și dacă nu aș fi prins niște chestiuni vitale pentru BNRM, aș veni numaidecât, mai ales că mi-e și dor de orașul Bălți.

Eu vin către voi cu cele mai pline de bucurie urări cu ocazia frumoasei aniversări. Vă urez sănătate, multe izbânzi în prodigioasa activitate ce o desfășurați cu tot mai înaltă măiestrie. Da, da chiar așa și trebuie să vă zic în ziua aniversării: că voi sunteți maștri și mari maștri și cred că astfel de titluri ar trebui să li se confere celor din breasla, din ghildia bibliotecarilor. Așadar mă închin în fața maștrilor și marilor maștri bibliotecari de la Universitatea din Bălți și le urez să cunoască gustul gloriei, pentru ei și pentru cei ca danșii, și pentru cei ce vin după noi. Fie ca în ziua conferinței lumina gândurilor voastre să lumineze cu lumina revelației frumoasa voastră bibliotecă, și lumina să se reverse și asupra-ne.

Așa să vă(ne) ajute Dumnezeu.

La mulți ani!

Alexe Rău, director general al Bibliotecii Naționale

*DEZMĂRGINIREA PROFESIONALĂ
ORI SENTIMENTUL TRĂIRII
INTEGRALE*

Fiecare instituție poartă on sine un Univers, o Lume de Taine, o Lume Convergentă cu mulți alți Parametri. Se mai susține, că o instituție de succes este cea care oși dizolvă viața on propria identitate, dar și o contopește cu totalitatea socio-profesională, reliefindu-și unicitatea. Fenomenul „**BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ UNIVERSITARĂ BĂLȚEANĂ**” este un caz elocvent on acest sens.

Identitatea BȘUB este integrată mediului socio-profesional, fiind validată explicit prin afecțiunea și respectul comunității profesionale, inclusiv al Echipei Departamentului Informațional Biblioteconomie al Universității Libere Internaționale din Moldova.

Nu concepem azi realizările și omplinirile biblioteconomiei naționale fără implicațiile și intervențiile valoroase ale Biblioteconomiștilor Universitari Bălțeni. Este vorba despre un prestigiu profesional adevărat, un merit devenit prilej de admirație. Avem ce onvăța, avem ce prelua, avem ce discuta cu biblioteconomiștii universitari de la Bălți. Dvs., dragi Colegi, ca adevărații Maeștri, nu așteptați pasiv să vă onvețe cineva, să vi se trimită indicații, să urmați calea cuiva... Dețineți o Cheie, prin care fiecare Bibliotecar Bălțean poate să deschidă lacătele, să pătrundă on Eu-1 personal și profesional...

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

calea la spre cunoaștere!

**Cu ocazia aniversării a 65-a de la fondarea
Bibliotecii universitare bălțene,
Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”
adresează cele mai sincere felicitări**

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” e la vârsta împlinirii – e la 65 de ani. La acest moment aniversar Biblioteca Municipală “B.P. Hasdeu” alături de comunitatea biblioteconomică vine cu urări de bine și prosperitate.

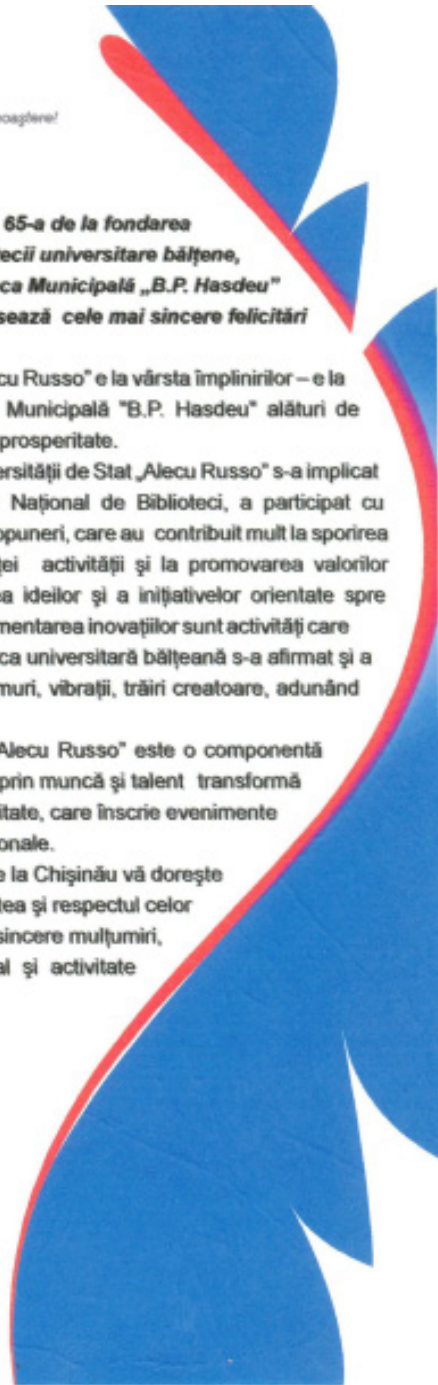
Pe parcursul anilor Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” s-a implicat în programele și proiectele din cadrul Sistemului Național de Bibliotecă, a participat cu abnegație la elaborarea de comentarii, intervenții, propuneri, care au contribuit mult la sporirea calității serviciilor și ofertelor, la creșterea eficienței activității și la promovarea valorilor structurilor infodocumentare. Susținerea, generarea ideilor și a inițiativelor orientate spre utilizator, trezirea interesului pentru informații, implementarea inovațiilor sunt activități care i-au adus bibliotecii importanță și prestigiu. Biblioteca universitară bălțeană s-a afirmat și a slujit profesia încercând să dea acestei activități ritmuri, vibrații, trăiri creatoare, adunând succese, realizări și împliniri.

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” este o componentă indispensabilă a comunității biblioteconomice, care prin muncă și talent transformă în soluții orice provocări. Biblioteca este o personalitate, care înscrie evenimente și fapte concrete în dezvoltarea biblioteconomiei naționale.

La acest moment aniversar, echipa *Hasdeu* de la Chișinău vă dorește cât mai multe fapte nobile, să vă însoțească dragostea și respectul celor dragi, alte împliniri frumoase. Vă aducem cele mai sincere mulțumiri, înaltă recunoștință pentru devotament profesional și activitate prodigioasă.

Director general
Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”
dr. Lidia KULIKOVSKI

15 decembrie 2010

CAMERA NAȚIONALĂ A CĂRȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

OMAGIU COLEGILOR DE LA
BIBLIOTECA

UNIVERSITĂȚII DE STAT "ALECO RUSSO" din BĂLȚI

Colectivul Camerei Naționale a Cărții, feliicită cu respect și onoare Biblioteca Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți cu aniversarea a 65 de ani de la fondare!

Împlinirea a 65 de ani de activitate constituie, pentru comunitatea bibliotecară universitară, un omagiu celor care au contribuit prin fapte și realizări la sporirea prestanței, obținând indicatori notabili, impunându-se ca promotori în competiția modernizării, implementând proiecte importante, îmbunătățind considerabil prestigiul bibliotecii.

Publicația de specialitate *Confluente bibliologice*, bibliografiile și biobibliografiile pe care le editați vin să dea noi dimensiuni actului bibliotecar bălțean. Antrenată în cursa informatizării, Biblioteca perseverează continuitatea, extinzând aria informațională, amplificând actul de instruire și formare a studentului US Bălți.

În contextul reformei universitare și al procesului de la Bolonia, prin introducerea dimensiunii europene, promovând criterii de performanță ați atins obiectivele propuse. Vă dorim, cu ocazia sărbătoririi aniversării Bibliotecii, mari realizări și pe viitor, urări de sănătate și putere de muncă pentru promovarea în continuare a valorilor naționale și universitare, pentru formarea și instruirea generațiilor de intelectuali care să ne reprezinte la cel mai înalt nivel de competență.

Cu considerație,

Director General

Valentina Chitoroagă

Chișinău
15 decembrie 2010

Stimați colegi!

*Cu o deosebită plăcere Vă adresez
din numele Bibliotecii Științifice
Centrale „Andrei Lupan” a
Academiei de Științe a Moldovei,
cele mai frumoase cuvinte de
felicitare cu ocazia celebrării a
65-a aniversare a Universității de Stat
„Alecru Russo” din Bălți.*

*Cu acest prilej primiți pentru munca
asiduă elanul de grațitudine, iar viitorul
să vă devină călăuză pentru
noi realizări profesionale.*

*Cu certitudine cartea constituie pilonul
creativ al inteligenței, iar biblioteca
este universul unde se naște inspirația.*

*Cu profund respect
Aurelia Hanganu,
director BȘC „A. Lupan” a AȘM*

**Stimată doamnă directoare
Elena Harconița,
Stimați colegi,**

Noi, colegii de la Biblioteca Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice Vă felicităm cu prilejul aniversării. Această ocazie ne oferă posibilitatea să ne exprimăm toată admirația noastră pentru tot ce faceți pentru utilizatorii bibliotecii, pentru comunitatea bibliotecară, pentru toți cetățenii și în special pentru cei din regiunea nordică a republicii. Reprezentați o bibliotecă dinamică, în unele domenii chiar model, o bibliotecă cu tradiții, cu viziuni noi, cu colaborări frumoase și succese vizibile.

Vă dorim să vă mențineți în topul celor mai performante biblioteci și de asemenea multă sănătate, rezistență, și cât mai multe lucruri frumoase în viața profesională și personală.

Cu aleasă considerație,
Rodica Avasiloaie,
*directorul Bibliotecii Academiei
de Muzica, Teatru si Arte Plastice*

AGENȚIA DE STAT
PENTRU PROPRIETATEA INTELLECTUALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA

ГОСУДАРСТВЕННОЕ АГЕНТСТВО
ПО ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Str. Arhiepiscopiei nr. 241, MD-2004, Chișinău, Republica Moldova
TEL: +(373) 2244-05-00, +(373) 2244-32-33, fax: +(373) 2244-05-19
www.agepi.md, e-mail: office@agepi.md

AGEPI
IT/NO 143460072845

Str. Arhiepiscopiei, 241, MD-2004, Chișinău, Republica Moldova
Tel.: +(373) 2244-05-00, +(373) 2244-32-33, fax: +(373) 2244-05-19
www.agepi.md, e-mail: office@agepi.md

nr. 1344
din 15.12.200

Dnei Elena HARCONIȚĂ,
Directorul Bibliotecii Științifice a
Universității "Alcoo Russo" din Bălți

Str. Pușkin 38, MD-3121,
mun. Bălți, Republica Moldova

Mult stimată Doamnă Director,

Cu prilejul Jubileului de **65 de ani** de la fondarea Bibliotecii Științifice a Universității "Alcoo Russo" din Bălți, adresez, în numele meu personal și al colectivului Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova (AGEPI) cele mai calde felicitări, urări de sănătate și prosperitate, noi realizări importante administrației și colectivului prestigioasei Dvs. instituții, mulți ani fericiți pe nobilul tărâm de slujire a cărții.

Această zi marchează o sărbătoare, în egală măsură, și pentru fideliile Dumneavoastră cititori, pe care îi tratați cu deplină promptitudine, competență și afecțiune. O recunoștință aparte V-ași câștigat din partea inventatorilor și a oamenilor de știință din regiunea de nord a țării pentru care instituția Dvs. constituie o sursă inepuizabilă de informare și documentare. Pe acest teren, eforturile bibliotecii se intersectează permanent cu cele ale AGEPI, pentru a sprijini și propulsa progresul tehnic și social.

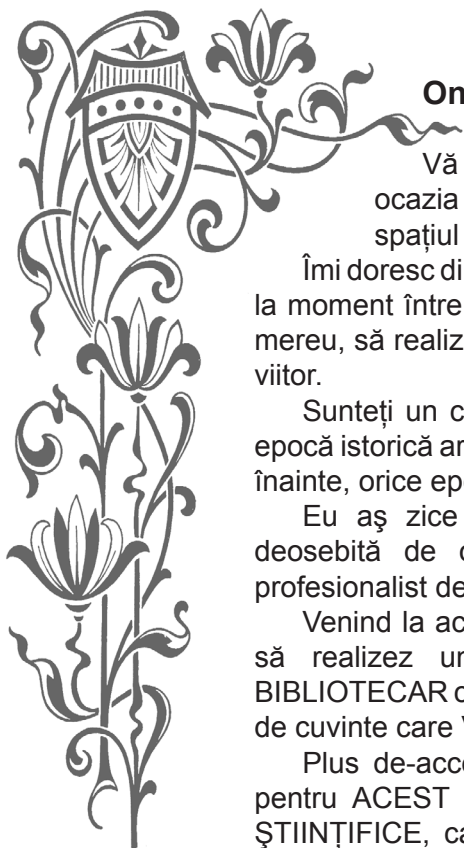
Folosindu-ne de acest prilej Vă aducem sincere cuvinte de recunoștință pentru colaborarea fructuoasă stabilită între instituțiile noastre privind promovarea informației din domeniul proprietății intelectuale în rândul studenților și doctoranzilor, corpului profesoral didactic din cadrul Universității și altor persoane interesante.

Vă urăm multă perseverență și neseacă elan tineresc pentru a aduna roade cât mai bogate pe ogorul acestei activități dificile, de importanță vitală pentru societate.

La mulți ani!

Cu deosebit respect,

Lilia BOLOCAN,
Director General

Onorată asistență! Doamna Director!

Vă aduc sincere felicitări și urări de bine cu ocazia aniversării de a 65 ani de activitate în spațiul educațional românesc.

Îmi doresc din inimă ca activitatea frumoasă care există la moment între Biblioteca Științifică și FȘNA să persiste mereu, să realizăm și mai multe activități educaționale pe viitor.

Sunteți un colectiv deosebit, vorba înțeleptului: orice epocă istorică are temele sale și idialurile sale care conduc înainte, orice epocă are stegul ei și oamenii ei.

Eu aș zice că Colectivul Dvs. Este o constelație deosebită de oameni cu fermă verticalitate și stil profesionalist de-a fi!!!

Venind la activitatea de astăzi mi-am pus ca sarcună să realizez un Exercițiu reflexiv: Având acronimul BIBLIOTECAR cu fiecare literă din el să formuleze îmbinări de cuvinte care Vă caracterizează.

Plus de-acceasta, consider că ar fi un gest frumos pentru ACEST TEZAU – COLECTIVUL BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE, ca onorata asistență să mă susțină prin aplauze la fiecare îmbinare rostită, considerând că D-VOASTRĂ meritați din plin respectul.

Așa dar:

B – BUNE SPECIALISTE

I – INGENIOASE DOAMNE

B – BEAUMONDUL UNIVERSITĂȚII

L – LUMINOASE MINȚI

I – INTELIGENȚA UNIVERSITĂȚII

O – OAMENI CARE ÎNVAȚĂ PURUREA

T – TALENTE DE ADMIRAT

E – EDUCAȚIE ALEASĂ

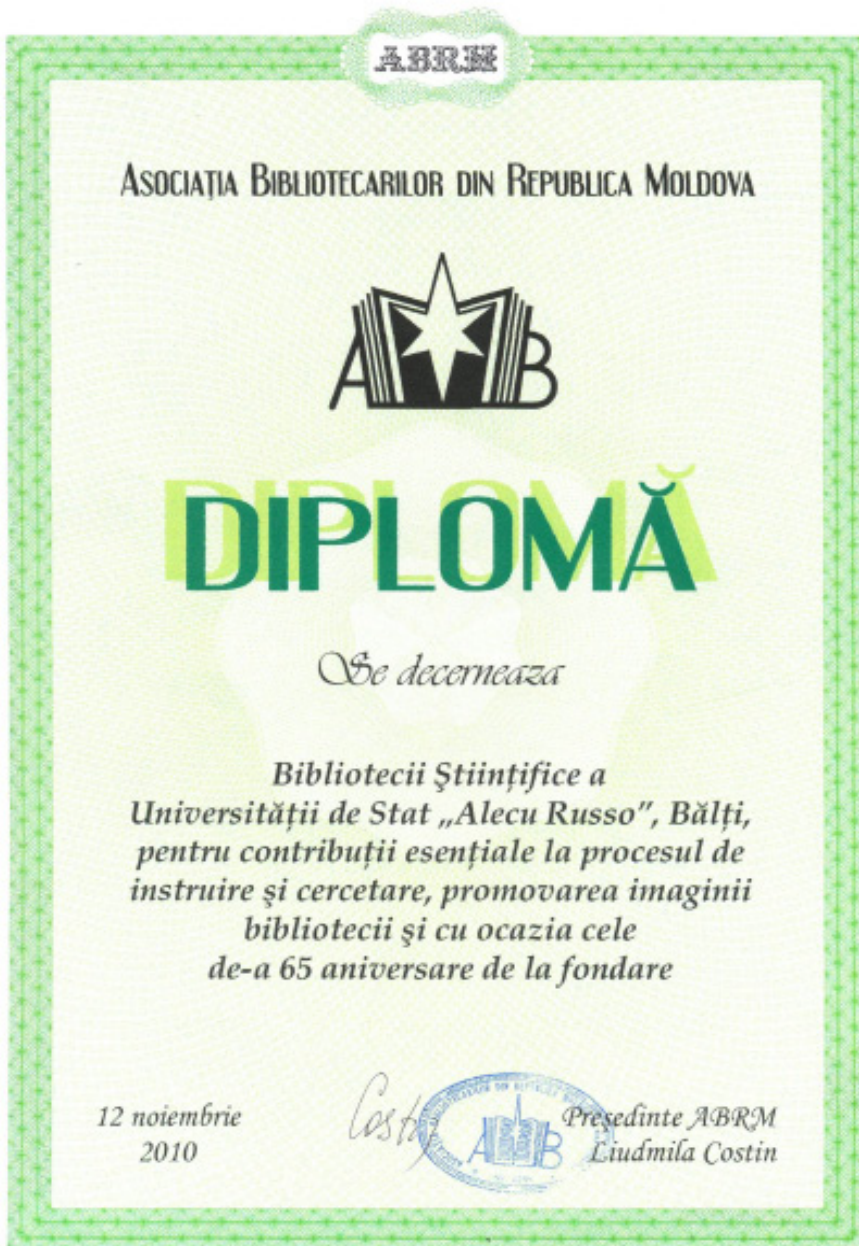
C – COMPETENTE ȘI CREATIVE DOAMNE

A – ABILITĂȚI - APORT ȘTIINȚIFIC CONSIDERABIL

R – REGINĂ între REGINE

Cu respect, Maria NICORICI,
15.12.2010

APRECIERI

DIPLOMA MINISTERULUI EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

*Pentru performanțe remarcabile în activitatea profesională, aport considerabil la pregătirea specialiștilor de înaltă calificare și cu prilejul aniversării a 65-a de la fondarea Bibliotecii: **Elena HARCONIȚA, Lina MIHALUȚA, Ludmila RĂILEANU***

DIPLOMA ASOCIAȚIEI BIBLIOTECARILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE A UNIVERSITĂȚII DE STAT „ALECU RUSSO”

Pentru contribuții esențiale la procesul de instruire și cercetare, promovarea imaginii bibliotecii și cu ocazia a 65 ani de la fondare

DIPLOMA ASOCIAȚIEI BIBLIOTECARILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

Pentru contribuții esențiale la procesul de instruire și cercetare, promovarea imaginii bibliotecii și cu ocazia celei de-a 65 aniversare de la fondare bibliotecarilor:
Silvia CIOBANU, Elena CRISTIAN, Natalia CULICOV, Taisia ACULOV, Angela HĂBĂȘESCU

DIPLOMA RECTORATULUI UNIVERSITĂȚII DE STAT „ALECU RUSSO”

Pentru profesionalism și calitate în activitatea bibliotecară și cu prilejul aniversării a 65-a de la fondarea Bibliotecii Științifice a US „Alec Russo” din Bălți:
Elena STRATAN, Valentina TOPALO, Artiom CEBOTARI, Lilia MELNIC, Ala LÎȘÎ;

Pentru promovarea patrimoniului științific universitar prin elaborarea lucrărilor bibliografice și cu prilejul aniversării a 65-a de la fondarea Bibliotecii Științifice:
Elena SCURTU, Ana NAGHERNEAC, Maria FOTESCU, Varvara GANEA;

Pentru fidelitate profesională, activitate îndelungată și contribuții esențiale în dezvoltarea Bibliotecii Științifice și cu prilejul aniversării a 65-a de la fondare:
Lucia ZADIRAICO, Mira GORE, Galina SAPOGOVSCHI

DIPLOMA ADMINISTRAȚIEI BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE

Pentru promovarea exemplară a resurselor informaționale și cu prilejul aniversării a 65-a de la fondarea Bibliotecii Științifice:
Elena ȚURCAN, Marina MAGHER, Gherda PALII, Natalia COSTIUCENCO.

MECANICA UNEI CONTINUITĂȚI

MECHANICS OF CONTINUITY

Elena HARCONIȚA,
director Biblioteca Științifică

The evolution of progressive institution depends first of all on the people who invest intellectual and physical effort for efficient continuous activity as well as on the increase of traditional and electronic information resources that present the priority basis for qualitative service of the users. It also depends on the diversification and modernization of services, multiplying the opportunities according to new information technologies, establishing and maintaining partnerships and collaborations on the national and international levels in order to create the most favorable conditions for access to the latest and valuable information and documents for research training and academic processes. This article presents the Library pursued academic achievements in Balti for a decade.

În toamna lui 2001, un director de Bibliotecă devenea, pentru prima dată în istoria instituțiilor superioare de învățămînt și a bibliotecilor din Republica Moldova, Membru de Onoare al Senatului Universității „Alec Russo” din Bălți. În semn de înaltă prețuire, pentru merite deosebite în edificarea și devenirea Bibliotecii universitare, organizarea și dezvoltarea colecțiilor, acordarea serviciilor de calitate utilizatorilor.

După un directorat de 40 de ani, Faina Tlehuci s-a bucurat de înalta apreciere a membrilor Senatului universitar bălțean și a ales să plece la odihna binemeritată, părăsind această bijuterie arhitecturală, proiectată și construită în vremurile sovietice, cînd nu prea se practica edificarea instituțiilor de cultură.

Faina Tlehuci numea Biblioteca Științifică, cu multă mîndrie și gingășie, *Casa Albă, Casa Mare*. În acest context, academicianul Nicolae Filip, regretatul rector al Universității noastre, spunea: „Apreciez mult meritele acestei instituții pe care o numesc *Biblioteca mea*. Zic *Biblioteca mea* și văd edificiul sobru, sălile spațioase, echipamentul modern, confortul și disponibilitatea bibliotecarilor, forfota studenților care mișună zilnic prin toate punctele de deservire, dar mai presus de toate, o spun cu fermitate, buna organizare a activității bibliotecare: calitatea și relevanța serviciilor, actualitatea și diversitatea colecțiilor”. O spunea de fiecare dată cînd conducea musafirii universității prin labirintul acestei clădiri cu 4 nivele, în care au fost create condiții adecvate pentru Cărți și Oameni (utilizatori și

bibliotecari), pentru noile tehnologii informaționale și comunicaționale.

Fundată în anul înființării Institutului Învățătoresc (1945), odată cu prestigioasa Facultate de Filologie, Biblioteca a evoluat împreună cu instituția tutelară: de la 101 cărți, o sală de lectură de 6 locuri, 36,6 m² la o colecție de 1 013 663 de exemplare în 271 971 de titluri, 13 Servicii / Centre, 12 săli de lectură cu o capacitate de 763 de locuri și cu o suprafață de circa 6 000 m².

Biblioteca, aidoma omului, are aniversările sale, cele mai semnificative fiind împlinirea a 50, 55, 60, 65 de ani de la constituire. Bibliotecarii țin minte anul 1995, când, doar după o scurtă perioadă de independență a tînărului nostru stat, am avut mulți oaspeți, în special din România și atunci, doamna directoare Faina Tlehuci a fost distinsă cu medalia Meritul Civic, distincție pe care i-a înmînat-o primul președinte al Republicii Moldova, Mircea Snegur.

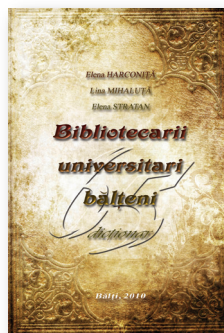
La 60 de ani a fost publicat, în colaborare cu Biblioteca Națională, nr. 3-4 al revistei *Magazin Bibliologic*, consacrat integral Bibliotecii Științifice a Universității din Bălți. La fel, în *Calendarul Național* din același an au apărut cîteva articole despre Bibliotecă, Universitate și despre universitari.

„Am primit bibliografiile și toate materialele pe care mi le-ați expediat, am primit și articolul din *Literatura și Arta*... Am studiat toate materialele, m-am informat destul de bine și vreau să Vă laud, sînteți bravo!”, ne scria din Volgograd doamna Directoare Faina Tlehuci.

Acum, peste ani, ni se pare că a fost cea mai sinceră recunoaștere a meritelor celor care au ales să păstreze și să multiplice tradițiile, să continue procesele de creare, inovare, modificare, să implementeze noile tehnologii, să dezvolte colecțiile, să diversifice serviciile, să le introducă pe cele electronice etc., aplicînd astfel de mai mult timp fenomenul de Bibliotecă 2.0.

Ce s-a întîmplat în Bibliotecă în acești 10 ani, cum am gestionat noi patrimoniul pe care l-am moștenit, ce am păstrat și ce am pierdut, cum și cu ce mijloace intenționăm să menținem buna funcționalitate a acestui organism complex - Biblioteca Universității din Bălți?

Se știe că oamenii au realizat întotdeauna mult mai multe dacă au lucrat împreună cu alții. Noi am construit cu răbdare și tenacitate o echipă performantă, din specialiști consacrați profesiei, numele cărora s-a regăsit în topul laureaților Concursului Național *Cel mai bun bibliotecar* din Republică: Elena Harconița (1993, 1999); Liuba Surlaru, Larisa Roșca (1998); Valentina Topalo (2002); Elena Scurtu (2003); Lina Mihaluța (2004); Silvia Ciobanu (2005); Elena Stratan (2007); Ana Nagherneac (2008); Ludmila Railean (2009). Despre *Bibliotecarii universității bălțene* citiți în Dicționarul cu același nume, elaborat în acest an.

Pe „banca de rezervă” se află tinerii specialiști, care, perseverînd, vor putea adăuga valoare Bibliotecii: Adela Cucu, Natalia Culicov, Angela Hăbășescu, Tatiana Prian, Artiom Cebotari, Lilia Iavorschi, Olga Colin, Alla Lîsîi, Marina Magher ș.a.

Echipa managerială

Am aplicat cu consecvență principiul – persoana potrivită la locul potrivit, iar escaladarea „everestului” performanțelor profesionale a fost posibilă doar împreună cu echipa. Numai așa au fost obținute victoriile. Majoritatea angajaților au făcut studii economice, juridice, pedagogice, muzicale, filologice, matematici, tehnice și doar 29 la sută - în domeniul biblioteconomiei. Cu această echipă reușim să răspundem provocărilor timpului.

Actualmente, circa 60 la sută din bibliotecarii noștri sînt specialiști de calificare înaltă: 9 – gradul superior; 10 - gradul I; 25 – gradul II. Ei au acumulat o bogată experiență și se remarcă prin capacitate de comunicare, pasiune, talent, spirit creativ, responsabilitate, generozitate.

*Confirmarea și comunicarea propriilor valori rămîn două activități esențiale pentru biblioteci și bibliotecarii care trebuie să-și asume responsabilități pentru dezvoltarea propriei profesii... / **Marshall, Joanne Gard** /*

Meritele deosebite ale bibliotecarilor noștri au fost apreciate cu înalte

distincții de stat, cu Diplome de Onoare ale Ministerului Educației, Culturii, ale ABRM, AGEPI, ale Rectoratului Universității. Angajații BȘU sînt prezenți întotdeauna în Topul Național *Cei mai buni bibliotecari ai anului*.

Afirmarea, consolidarea oricărei profesii se realizează și prin literatura de specialitate, or, aceste documente, redactate în deplină conformitate cu rigorile științifice, ilustrează creativitatea și pasiunea bibliotecarilor, dovedesc evoluția sau stagnarea domeniului dat. Elaborarea lucrărilor bibliografice începe la noi din anul 1969 – cînd apare prima biobibliografie, consacrată lui Alecu Russo. În 1974 a fost editată și prima bibliografie a lucrărilor profesorilor. Procesul de editare a lucrărilor bibliografice a luat turajii în perioada 2004 - 2005. Atunci au fost inițiate colecțiile *Personalități universitare bălțene*, *Universitari bălțeni*, *Scriitori universitari bălțeni*, *Promotori ai Culturii*, *Bibliographia universitatis*, *Doctor Honoris Causa*, *Vestigia Semper Adora*, *Cultura Informației*, *Profesionalizare*. Pînă la această oră au apărut circa 90 de lucrări bibliografice (monografii, lucrări didactice, dicționare. De exemplu, *Universitari bălțeni*, *Deținători ai titlului Doctor Honoris Causa*; *Bibliotecarii universitari bălțeni*), 67 din ele fiind plasate în format electronic pe site-ul Bibliotecii, unele regăsindu-se și în colecția Bibliotecii Congresului SUA.

Catalogul lucrărilor editate de bibliotecarii bălțeni conține 1 083 de înregistrări despre monografiile, materia-tele conferințelor, lucrările bibliografice, didactice, mai bine de 500 de articole care pot fi citite în format electronic, inclusiv în revista *Confluente Bibliologice*, apariția căreia a fost prilejuită de aniversarea a 60-a de la fondarea Bibliotecii și care poate fi lecturată integral pe site-ul nostru împreună cu alte reviste editate de universitarii bălțeni: *Artă și educație artistică*; *Fizică și Tehnică*, *Limba și context*, *Glottodidactica*, *Tehnocopia*, *Noua Revistă Filologică*, *SEMN*.

Anual, în perioada 18 - 24 octombrie, în Republica Moldova se desfășoară **Săptămîna cu acces deschis**. Biblioteca organizează mai multe activități destinate să determine cadrele didactice să-și ofere lucrările pentru **Calea Verde** sau **Calea de Aur**. La moment, pe blogul OA din Republica Moldova sînt expuse toate revistele editate la Universitatea „Alec Russo” din Bălți.

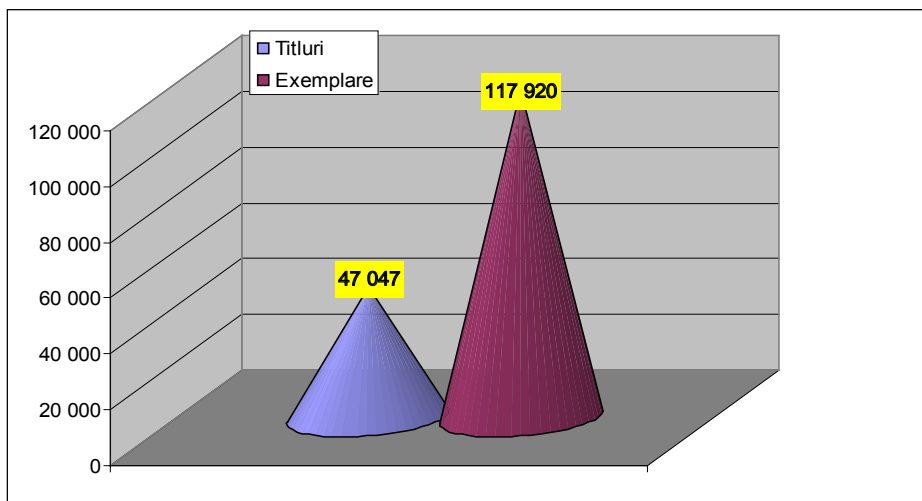
„Bibliotecile condensează într-un mod aparte spațiul și timpul cunoașterii. Prin eliminarea lor absurdă din realitate sau împingerea lor la marginea de umbră a vremii, cunoașterea însăși își pierde forța, devine inoperantă, se întoarce la limitele firave ale trecătorului timp individual”.

De ce țări precum China, India, Japonia, SUA, Finlanda investesc substanțial (cîte 15 euro *per capita*) în dezvoltarea bibliotecilor lor? De ce ei consideră bibliotecile drept infrastructură intelectuală a statului, iar circa 80 % din populație sînt utilizatori ai bibliotecilor, pe cînd în Republica Moldova se investește nesemnificativ (0,35 de bănuți), astfel că numărul utilizatorilor nu trece de 23,6 % ? Vă asigur că nu sînt întrebări retorice.

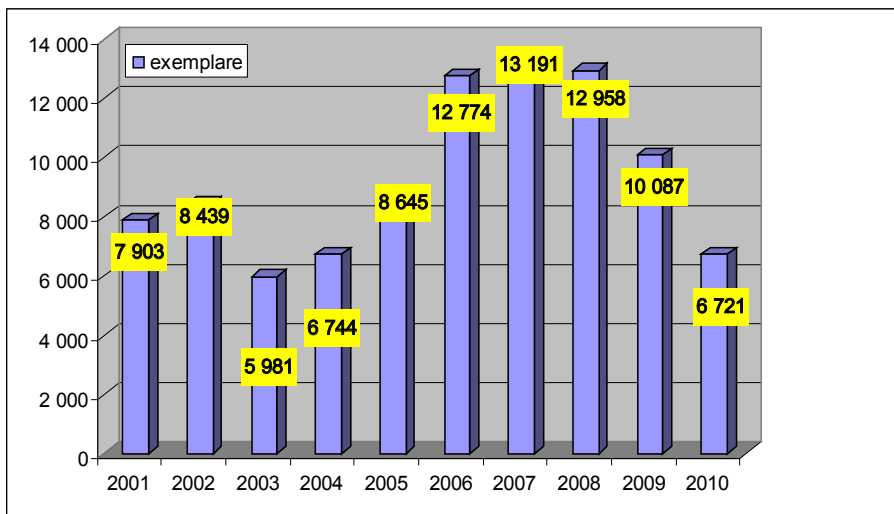
Dacă, în mare parte, instituțiile de profil național, academice, universitare și municipale (cîteva) au reușit, mai întîi cu susținerea Fundației SOROS, să se modernizeze, apoi celelalte, mai ales bibliotecile școlare, nu dețin măcar un PC. Catastrofală e și situația colecțiilor care sînt total depășite în unele biblioteci, astfel că ne-ar trebui mult timp ca să atingem rata medie de înnoire - 7-10 ani, cum recomandă IFLA UNESCO.

Cu toate acestea, aici, la Bălți, am reușit să dezvoltăm colecții de peste 1 mln. de documente în circa 270 mii titluri, în 42 de limbi, pe diverse suporturi informaționale.

Achiziții 2001-2010

Donații 2001-2010

Numai în 10 ani au fost înregistrate 117 920 de documente noi, rata de împropătare a colecțiilor fiind de 87 de ani. Cea mai mare parte de achiziții au constituit-o donațiile, sponsorizările, granturile, Depozitul Legal de la Camera Națională a Cărții, beneficiara căruia Biblioteca a devenit în 2006, **în total - 80 % din achiziții**. Valoarea donațiilor echivalează cu 3 074 356 de lei sau circa 200 000 de euro. Numai prin strădania domnului Radu Moțoc, secretarul Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „C. Negri” din Galați, colecția a fost completată cu documente în valoare de 100 000 de euro. Trebuie să menționăm și deosebita deschidere a ambasadelor SUA, României, Poloniei, Elveției, Rusiei, Chinei. Printre persoanele particulare care se arată preocupați de îmbogățirea colecțiilor noastre, de modernizarea echipamentului tehnic, se numără inginerul Radu Moțoc, și dr. Thomas Wilhelmi din Elveția, un vechi și bun prieten al Bibliotecii, care ne va trimite și în 2011 un nou lot de carte germană și franceză.

În toți acești ani, au fost eliminate din colecții documentele depășite moral și fizic – 237 293 de exemplare, de 2 ori mai mult decât au fost achiziționate.

Asigurarea accesului la resursele informaționale naționale și globale a devenit posibilă datorită Fundației SOROS – Moldova. În 1998 a fost procurat softul și hardul; după care, în 2001, a urmat proiectul *Extinderea accesului la informație* – conectarea Bibliotecii la Internet, procurarea abonamentului la baza de date *Legislația Republicii Moldova*, astfel că de aproape un deceniu Biblioteca este parte integrantă a rețelei electronice universitare și beneficiază de accesul la Intranet prin cablu optic, la Internet - prin radio - modem asigurat de RENAM (Research and Educational Networking Associating of Moldova), rețea creată în 1999 cu susținerea NATO și din care fac parte Academia de Științe a Moldovei și 8 universități. În anii 2001 – 2010 parcul de calculatoare a crescut vizibil, astăzi Biblioteca dispune de

120 PC, scanere, printere și alt echipament, care solicită o permanentă actualizare și completare. Softul a fost și el îmbunătățit în câteva versiuni, iar conferirea titlului de Doctor Honoris Causa directorului general al Concernului KNAUF, domnului dr. Henri HAMM, ne-a adus și o sponsorizare de 50 000 de lei, bani cu care am procurat modulul web-OPAC, câteva licențe pentru locurile de muncă în sistemul informațional. Totodată, am reușit să postăm catalogul electronic pe Internet. A fost creată prima versiune a paginii web, astfel că, de atunci, putem fi accesați din orice colțșor al mapamondului pe <http://libruniv.usb.md/>, *blogul*: <http://bsub-alti.wordpress.com>, inclusiv prin site-urile de socializare **You Tube, Facebook, Twitter, Flickr, Wikipedia** etc.

Utilizatorii au posibilitatea să se implice în formarea colecțiilor, în îmbunătățirea unor servicii, accesînd opțiunea **Propuneri pentru achiziții** de pe Pagina utilizatorului.

The screenshot shows a web browser window with the URL 'Biblioteca Științifică a Universității d...'. The page title is 'Biblioteca Științifică' and it is part of the 'Universitatea de Stat din Moldova' website. The main content area is titled 'Propuneri pentru achiziție' and contains a form with the following fields and options:

- Title:
- Autor / Editor:
- Ediția:
- Loc publicare:
- Anul apariției:
- ISBN:
- Support: hârtie, audio/video, electronic
- Data 28-October-2010
- Vă rugăm să completați datele dvs personale:
- Sunteți utilizator al Bibliotecii noastre? DA / NU
- Numele și prenumele:
- Adresa e-mail / telefon:
- Categorie utilizator: Facultatea: Către:

Buttons at the bottom of the form are 'Trimiteți propunerea' and 'Resetați formularul'.

Accesul utilizatorilor la full-textele celor 12 baze de date EBSCO, cu posibilități de traducere în 27 de limbi este gratuit.

Biblioteca întreține relații de schimb național cu bibliotecile mari din Republica Moldova și internațional cu Biblioteca Centrală Universitară "Carol I", Biblioteca Națională, Biblioteca Națională Pedagogică din București, bibliotecile universitare din Suceava, Iași, Cluj, Timișoara, Craiova, Cernăuți.

În acești ani, au fost inaugurate mai multe structuri internaționale: CD a ONU (2001); Colecția Institutului Goethe – București; Punctul de Informare al Biroului Consiliului European (2007), Biblioteca Depozitară a Băncii Mondiale (2008); Colecția Institutului Cultural Român, Direcția României în afara Țării; Punctul de Informare NATO (2010), fapt care a dimensionat fluxul informațional.

Utilizatorii au acces la bazele de date ale acestor structuri, la colecția de reviste în limba engleză din *Proiectul JDP – New-York*: 130 titluri în 4 000 exemplare.

Proiectele la care lucrează profesorii universității aduc, la fel, beneficii materializate în achiziția de dicționare, enciclopedii, cărți în limba română și rusă la pedagogie, psihologie și asistență socială, estimate la peste 2 mii de dolari.

Una din preocupările de management în anii 2001 – 2010 a fost perfecționarea structurii organizaționale, optimizarea ei. Noi am modificat structura organizațională în câteva rînduri în conformitate cu Hotărîrea nr.7.4/6 din 7 mai 2002 a Colegiului Ministerului Educației, Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 381 din 13 aprilie 2006, *Cu privire la condițiile de salarizare a personalului din unitățile bugetare în baza Rețelei tarifare unice.*

Organigrama actuală este exprimată printr-un cerc care simbolizează ansamblul cunoștințelor și informațiilor, ce devin tot mai accesibile grație tehnologiilor informaționale. Cercul este deschis tuturor relațiilor externe de colaborare.

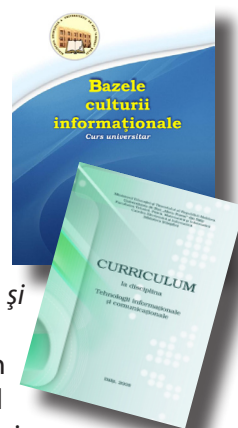
În 2004 a fost dat în exploatare un nou local pentru Serviciul de Referințe Bibliografice, anexă construită în locul unei terase adiacente sălii de cataloage. Astfel, Biblioteca a mai cîștigat un spațiu de 65 m² și anume în această sală renovată, cu cu mobilier nou, sînt ținute prelegerile cursului Bazele Culturii Informației. În acel an au fost procurate: 44 de calculatoare, printere, scanere, 50 de mese pentru PC, jaluzele, mochete și traveste. S-au făcut reparații în mai multe subdiviziuni ale Bibliotecii.

În sălile în care este amplasat Serviciul Documentare Informare Bibliografică au fost demolați pereții despărțitori și, în consecință, spațiul s-a extins, a fost procurat mobilier și calculatoare noi.

Mediateca, amplasată răslețit în Centrul de Manifestări Culturale, Serviciul de Literatură în Limbi Străine și Oficiului Documente Muzicale, și-a adunat, în 2004 colecțiile și echipamentul într-o încăpere special amenajată, apoi s-a extins, preluînd o parte din sala de lectură *Științe Filologice*. Mai tîrziu, a avut loc recondiționarea sălii de împrumut Documente didactice. În anul 2010 a fost renovat complet sistemul de securitate antiincendiară, fiind asigurată una din cerințele fundamentale ale păstrării colecțiilor bibliotecare. Numai cu susținerea generoasă a fondatorilor, rectorilor Nicolae Filip, Eugeniu Plohotniuc, Gheorghe Popa era posibilă realizarea acestor lucrări extrem de necesare.

Tot ceea ce se face în Bibliotecă cu sprijinul rectoratului, decanatelor, universitarilor, totul este în beneficiul cititorului. Implementarea diverselor programe bibliotecare, inclusiv și redeschiderea accesului liber la raft în toate sălile de lectură, au menirea de a facilita accesul la cărțile și revistele tipărite, publicații care constituie 80 la sută din toate împrumuturile și trebuie să menționăm că în perioada de referință am împrumutat 13 332 149 de documente. Punerea în practică a programului *Noul beneficiar* are ca finalitate integrarea studenților începători în rîndul utilizatorilor consacrați ai Bibliotecii noastre. Cele 400 de expoziții organizate anual, Lunarele tematice (Ecologic, Publicații periodice), informațiile de pe Breviar și Teleinformațiile, sînt manifestări culturale de anvergură menite să amplifice valorificarea colecțiilor și oportunităților informaționale. Zilele Bibliotecii la Facultate, inițiate încă în anul 2004, manifestare ce prevede prezentarea interactivă a activității Bibliotecii, a cărților și revistelor noi, a colecției de referințe și a site-urilor pe domenii, a paginii web cu catalogul integral și catalogul Achizițiilor recente, Programul *Bacalaureat – Anul...* a prevăzut și organizarea în

sălile de lectură specializate a expozițiilor, care au înglobat curriculum-uri, manuale, cursuri, teste, exerciții, culegeri, metodici, ghiduri, bibliografii - anual cu peste 700 – 800 de titluri ale documentelor atestate în colecțiile Bibliotecii. Cea mai înaltă circulație documentară a fost constatată anume în cadrul acestor expoziții. Cursul *Bazele culturii informaționale* este promovat anual ca o componentă a modului cursului universitar *Tehnologii Informaționale și Comunicaționale* de către un grup de bibliotecari - asistenți ai catedrei *Electronică și Informatică*.

Citororii sînt informați despre achizițiile recente prin difuzarea buletinelor informative la catedre, prin intermediul catalogului noilor achiziții de pe site-ul Bibliotecii, prin organizarea a 160 de expoziții informative, tradiționale și electronice și promovarea revistelor bibliografice. Activitatea de cercetare științifică a cadrelor didactice este asigurată în medie per an cu 2 000 de informații și tot atîtea pagini printate din Internet și baze de date.

În calitate de Centru Biblioteconomic, instituția a asigurat metodologic activitatea bibliotecilor patronate (a colegiilor pedagogice Lipcani și Soroca), deja de 6 ani sînt colectate și structurate datele statistice ale **622** biblioteci școlare din 15 raioane din nordul Republicii Moldova și din municipiul Bălți, informația finală fiind prezentată Bibliotecii Naționale și Ministerului Educației.

Printre realizările anului 2007, se numără organizarea, în premieră, la Biblioteca Științifică a Conferinței Anuale a Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, cu genericul *Instruirea continuă - cerință inerentă a Societății Informaționale și a Cunoașterii*. La această conferința au participat peste 200 de bibliotecari din diferite tipuri de biblioteci din Moldova și România.

Bibliotecile rămîn a fi instituții ale prezentului și viitorului. Nu se poate vorbi astăzi despre pregătirea specialiștilor fără a te referi la componenta ei informațională. Să ne aducem aminte de afirmațiile lui Nicolae Iorga: „La Fundație (BCU, București) am petrecut lungi ore de lucru plăcut... se lucrează cu plăcere în aceste săli largi, bine aerisite, în liniște adîncă și solemnă. Este una din puținele instituții în care se vede rezultatul binefăcător al unei supravegheri continue și serioase”, Emil Cioran: „Sînt creația Bibliotecii Fundației Carol” și Mihai Cimpoi: „Universitatea mea a fost Biblioteca Națională”.

Un studiu recent demonstrează că Biblioteca noastră este recunoscută în calitate de partener de studii și de cercetări științifice de către 71% de respondenți, 16% ne consideră formatori și 19% ne concep drept intermediari între consumatori și informații.

Timpul și crizele de tot felul trec necruțătoare peste noi. Statisticile indică o scădere, dar aceasta nu înseamnă că nu mai este nevoie de bibliotecă: studenții vin, găsesc informații, le printează, le xerocopiază, le scot pe stick, află pe net adresele celor mai credibile site-uri și pleacă. Alții ne vizitează rețelele de socializate, ne

vizitează pe cale virtuală. Unii însă se rețin, dorind să rămână și după ora închiderii: „La cămin este gălăgie, de aceea preferăm să lucrăm aici la proiect”. Astfel, au lucrat pînă la orele 24:00. Multor grupe studențești le face plăcere să facă cursurile și seminariile la Bibliotecă. Tot aici au loc întîlnirile cu scriitorii, cu alte personalități remarcabile, cu reprezentanții diverselor organizații internaționale.

Crearea valorilor Bibliotecii Universitare de la Bălți a început în secolul XX: formarea profesională a bibliotecarilor, colecțiile, cultura organizațională, normele, cunoștințele utilizatorilor, luate împreună, sporesc performanțele noastre. Sperăm că cele 7 caracteristici ale culturii organizaționale, vor influența benefic instituția noastră: autonomia – gradul de responsabilitate și independența bibliotecarilor; normele și regulile de evaluare a bibliotecarului; suportul – gradul de asistență și facilitățile oferite de manageri subordonaților săi; gradul de identificare a angajaților cu organizația sau domeniul profesional; recompensarea performanțelor – distribuirea diferențiată a suplimentelor financiare în corespundere cu performanțele și contribuțiile personale; gradul în care angajații sînt încurajați să fie agresivi în sensul bun al cuvîntului, inventivi și cautători de riscuri.

Viitorul Bibliotecii noastre depinde de modul în care vom menține actuale colecțiile, cît de eficient vor fi utilizate tehnologiile informaționale și comunicaționale și cît de calitative și diverse vor fi serviciile bibliotecare din perspectivă utilizatorului de web.2.0, cît de necesare și atractive vor fi produsele bibliotecare.

IMPORTANȚA PRELUCRĂRII ȘI STOCĂRII CALITATIVE A RESURSELOR BIBLIOTECII: CATALOGARE, SISTEMATIZARE, INDEXARE

THE IMPORTANCE OF PROCESSING AND STORAGE QUALITY
OF LIBRARY RESOURCES: CATALOGING,
SYSTEMATIZATION, INDEXING

Lina MIHALUȚA,
director-adjunct

The author describes the experience of „Alec Russo” State University Scientific Library from Balti, concerning scientific processing and the quality storage of information resources.

The article focuses upon methods and actions of implementation of the latest changes in the processes of cataloging, classification, indexing of library documents.

Astăzi, bibliotecile moderne dețin în colecții milioane de documente. Pentru ca utilizatorii să poată găsi informațiile de care au nevoie, bibliotecarul trebuie să realizeze un șir de procese și operații cum ar fi, bunăoară, prelucrarea /stocarea/ ordonarea. Toate aceste procese sînt efectuate conform standardelor, normelor, metodologiilor și procedurilor specifice fiecărui tip de documente.

În Republica Moldova sînt utilizate STAS-urile de descriere bibliografică din familia ISBD, însă, începînd cu 1 mai 2005, Republica noastră a acceptat Standardul interstatal GOST 7.1.03 - "Înregistrarea bibliografică. Descrierea bibliografică. Cerințe generale și reguli de alcătuire" în calitate de standard național.

Numeroasele schimbări ce se produc în activitatea de catalogare/indexare au influențat modul de prelucrare a documentelor de bibliotecă. Esența activităților biblioteconomice a rămas, în mare măsură, aceeași în pofida noilor tehnologii informaționale care au avut un impact benefic asupra instrumentelor pe care le utilizează bibliotecarii, solicitîndu-le noi cunoștințe și abilități.

Noile *Principii Internaționale de catalogare*, instituite de IFLA în 2009, sînt bazate pe modele conceptuale ale FRBR și FRAD, modele care vor exinde cîmpul de aplicare a acestora de la lucrarea tip text la toate tipurile de documente.

Utilizarea acestor instrumente specializate creează modalități eficiente de lucru în sistemul bibliotecilor, astfel asigurînd beneficiarilor posibilități noi de

căutare și de regăsire rapidă a informației în sistemele electronice de informare.

Procesul de Catalogare este modulul de bază care înregistrează informațiile referitoare la conținutul documentelor. De calitatea sau modul de introducere a informației depinde eficiența căutării și regăsirii lor în OPAC.

Informatizarea proceselor de bibliotecă, cu precădere a operațiunilor de catalogare, a început să se producă în ultimele decenii ale secolului trecut, perioadă în care a și fost conceput Catalogul electronic. Implementarea softului TINLIB n-a fost deloc ușoară. Noul soft nu era preconizat pentru bibliotecile din învățământ, ci pentru cele publice, astfel că multe din operațiunile de catalogare cereau îmbunătățiri și adaptări. Numai aici, la Bălți, am reușit să păstrăm catalogarea documentelor în original și să evităm transliterația, să realizăm procesul de imprimare a seturilor de fișe pentru toate tipurile de documente (cărți, reviste, publicații periodice, materiale AV), pentru ca, ulterior, informația să devină accesibilă și pentru utilizatorii cataloagelor tradiționale pe care le deținem la moment (de serviciu, public), la fel, și a fișelor de însoțire și a celor pentru catalogul topografic.

Nu este suficient ca un catalog electronic, expus on-line, să conțină numai informații curente, ci și retroconversia informațiilor despre fondurile din subdiviziunile Bibliotecii – integral în cazul sălilor de lectură și, parțial, al sălilor de împrumut.

Catalogul electronic (<http://libruniv.usb.md>), vizualizat cu ajutorul modulului OPAC și modulului TinRead de pe site-ul Bibliotecii, propune utilizatorilor o bază de date de circa 280 de mii de notițe bibliografice (58 % din toate titlurile), care conțin nu doar informații privind cărțile, revistele și alte seriale deținute în colecțiile Bibliotecii, materialele audiovizuale și electronice, dar și textele integrale ale unor monografii, manuale, cursuri ale profesorilor, lucrări ale angajaților bibliotecii expuse în Biblioteca digitală, care conține, la moment, peste 100 de documente ordonate pe domenii, conform Clasificării Zecimale Universale, iar, în interiorul fiecărui domeniu, în ordinea alfabetică.

O altă modalitate de stocare a informațiilor este cea de creare a bazelor de date cu acces local și a bazelor de date complementare cum ar fi:

- ☛ **SumarScanat** al revistelor și cărților în limbile engleză și germană - circa 130 / 4 000.
- ☛ **Baza de date: Opere muzicale de pe discurile de vinil (format MP3)**, trecută printr-o sinteză și purificare acustică - peste 1 000 de opere.
- ☛ **Programul Achiziții recente** - selectează informațiile pentru buletinele **Achiziții recente** din înregistrările exportate din TINLIB, conform clasificării CZU.
- ☛ **Programul ANUAR** creează o listă generală de cărți, articole și date exportate din TINLIB.
- ☛ **Programul Dotarea Lectoratelor** face posibilă analiza cantitativă privind asigurarea disciplinelor de studii cu literatură didactică, științifică, metodică.

O altă activitate importantă în organizarea informațiilor este Clasificarea documentelor achiziționate pentru colecția Bibliotecii. În ultimul timp, acest

proces a devenit subiectul principal al studiilor realizate de specialiștii domeniului. Informațiile/publicațiile apărute pe paginile revistelor de specialitate, Internet, bloguri ale bibliotecilor vizează situația Clasificării Zecimale Universale.

În pofida discuțiilor ce au loc, noi, bibliotecarii bălțeni, utilizăm acest sistem de prelucrare științifico-analitică, începînd cu anul 1992, cînd au fost introduse *Tabelele de clasificare zecimală, ed. medie din 1997*, care, odată cu trecerea timpului, au evoluat de la ediții prescurtate la versiuni completate într-o diversitate de limbi, devenind astfel unicul sistem de clasificare ce acoperă întregul univers al cunoașterii. De la perioada de implementare și pînă în prezent, acest sistem de clasificare a suferit o serie de modificări, unele esențiale, altele mai puțin esențiale, dar, oricum, punerea în aplicare este mai dificilă.

Nu mă voi referi la toate modificările indicilor CZU produse în perioada anilor 1992 - 2006, doar la unele activități organizatorice realizate în urma deciziilor metodice pentru elaborarea planului de aplicare/implementare ale acestora:

- pregătirea personalului pentru procesul de clasificare pe nou;
- stabilirea/determinarea ansamblului de documente bibliotecare (fișe/divizionare ale catalogului sistematic), care vor fi supuse modificărilor;
- elaborarea mecanismului de modificare a indicilor CZU și a cotelor sistematico-alfabetice;
- întocmirea unor instrumente auxiliare/ajutătoare:
  - ☛ *tabelul de corelare al indicilor vechi cu cei noi;*
  - ☛ *indexul alfabetic al indicilor de limbă;*
- calcularea cantității de muncă și a timpului necesar;
- monitorizarea aplicării modificărilor la anumite etape;
- verificarea finală a acțiunilor de modificare și corectare a erorilor comise.

Astăzi există o varietate și un volum imens de informație, dar problema regăsirii relevante nu a fost încă soluționată. Mult timp, accesul sistematic a fost, dacă nu singurul, cel puțin sistemul dominant de cautare documentară. Într-o bibliotecă, pe lîngă clasificare, există și un alt mijloc de acces la informație: indexarea prin utilizarea unei liste de subiecte.

Această modalitate de indexare prin vedete de subiect este una avantajoasă, dar, ținînd cont de necesitățile de informare ale beneficiarilor, de schimbările în sistemele de indexare și de depistare a unor carențe în structurarea vedetelor, s-a ajuns la concluzia ca acest Fișier de autoritate trebuie să fie supus unei redactări minuțioase și calitative.

În acest context, obiectivele de organizare ale sistemului de informare bibliografică a generat elaborarea unei metodologii care prevedea următoarele strategii:

- **stabilirea** instrumentelor de lucru specifice procesului de atribuire a vedetelor de subiect (tezaur universale / disciplinare tradiționale / electronice (EUROVOC AGROVOC, RAMEAU etc., enciclopedii, dicționare, Tabela CZU));
- **stasurile** naționale / internaționale: **STAS 10711-89** *Reguli generale pentru elaborarea și dezvoltarea tezaurilor naționale;* **STAS 12598-87** *Metode de*

analiză a documentelor, de determinare a conținutului lor și de selectare a termenilor de indexare;

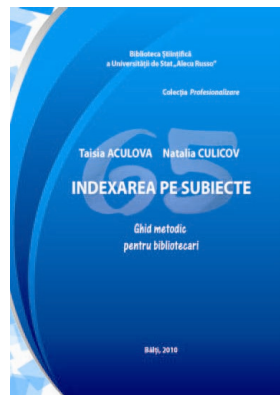
- **constituirea** echipelor în scopul instruirii bibliotecarilor pentru construirea vedetelor de subiect în limba română/rusă;
- **profilul** Universității și Bibliotecii a fost considerat prioritar în redactarea VS;
- **necesitățile** de informare ale beneficiarilor;
- **experiențele** (cercetarea literaturii de specialitate și a bazelor de date) bibliotecilor universitare din țară și de peste hotare);
- **participarea** la întruniri profesionale (mese rotunde / ateliere / ședințe de lucru);
- **nominalizarea** bibliotecarilor cu drept de a construi vedetele de subiect la etapa redactării.

Realizarea acestui proces este unul deloc ușor. Dificultățile pe care le întâmpinăm sînt comune pentru tot mediul biblioteconomic:

- lipsa unui vocabular controlat la nivel de Republică, care să acopere necesitățile de creare a vedetelor de subiect pentru toate tipurile de biblioteci. La moment, fiecare tip de bibliotecă își rezolvă această problemă utilizînd diverse limbaje de indexare;
- lipsa unui ghid la nivel de Republică care ar orienta munca bibliotecarilor antrenați în această activitate;
- munca cotidiană care atenuează acest proces;
- lipsa unui soft care să permită trimiteri și legături între termeni;
- fluctuația cadrelor și realizarea altor funcții;
- neatenția bibliotecarilor.

În acest context s-a simțit **necesitatea** elaborării unui ghid metodic pe tema respectivă, de divergențele care apar între bibliotecarii-practicieni, de necesitatea de a asigura bibliotecarii cu unele decizii metodice, acceptate de noi după generalizarea experienței proprii de lucru, după o cercetare și comparare temeinică a recomandărilor oferite de cele mai mari biblioteci contemporane: Biblioteca Congresului SUA, Biblioteca Națională a Franței, Biblioteca Națională a Rusiei.

Scopul acestui ghid este de a oferi bibliotecarilor - indexatori un instrument de lucru în procesul indexării pe subiecte, de a-i familiariza cu metodele și regulile universale de indexare pe subiecte, pentru optimizarea și evitarea unor greșeli ce pot fi comise în construcția vedetelor de subiect. Autorii acestei lucrări s-au referit la problemele generale ale indexării pe subiecte, la regulile și principiile de alcătuire a vedetelor de subiect. După părerea noastră, este necesar să se mențină balanța între actualizarea permanentă a listei de vedete de subiect și stabilitatea ei, pentru a nu duce cititorul în eroare, dar și pentru a folosi terminologia științifică accesibilă tuturor categoriilor de cititori ținînd cont și de profilul bibliotecii.

Concluzii

Prin ceea ce facem, la fel ca și toate instituțiile infodocumentare, biblioteca universității bălțene rămîne să acumuleze, stocheze, organizeze și să furnizeze informații și cunoștințe, servicii modernizate, produse bibliotecare cu care venim în întâmpinarea utilizatorilor, susținem procesul de instruire și cercetare științifică dorindu-ne să rămînem o instituție atractivă și mereu vizitată: în mod fizic și pe cale virtuală.

Referințe bibliografice:

1. **Chitoroagă, V.** Clasificarea Zecimală Universală : modificări radicale. In: *Magazin bibliologic*. 1999, nr. 2-3, p. 45-47.
2. **Ghid de indexare Lives-Ro** [on-line] [citată 1.10.2009]. Disponibil pe Internet: URL <http://www.bibnat.ro/GHID-DEINDEXARE-LIVES-RO-s125-ro.htm>
3. **Panici, Alla.** Clasificarea zecimală universală în aspectul noilor modificări ale sistemului. In: *Magazin bibliologic*. 1999, nr.1, p. 13-14.
4. **Tîrziman, Elena.** Fișierul de autoritate pe subiecte. In: *Revista Bibliotecii Naționale a României*, 1999, nr. 1 - 2, p. 32 – 34

FORMAREA PROFESIONALĂ CONTINUĂ: DIVERSITATE ȘI ACTUALITATE

CONTINUOUS TRAINING: DIVERSITY AND ACTUALITY

Elena STRATAN,
șef serviciu Cercetare. Asistență de specialitate

The author speaks about the model of continuing vocational training in the university library, which includes adaptation program for new librarians, the New School Employee, continuing education program developed since 2009, based on European Euroreferentiel in the field of information. Annually in the Library are organized about 30 training activities :(workshops, professional competitions, lectures,) within modules Information, Technology, Communication and Management for 70 librarians (about 4500 hours or 5% hours of work).

Formarea profesională continuă este elementul prioritar care asigură efectiv succesul unei instituții, or, cele mai bune servicii bibliotecare depind de buna pregătire și instruirea continuă a personalului acesteia.

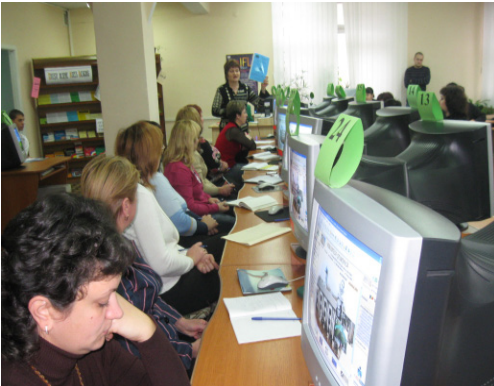
Biblioteca Științifică Universitară își desemnează prioritar în agenda sa managerială conceptualizări fundamentale privind formarea profesională continuă: elaborare de politici, programe, proiecte etc. Conform programului *Politicii de dezvoltare profesională*, BȘU a elaborat un model sistemic al formării profesionale optînd pentru forme clasice și on-line: Programul de adaptare a noilor bibliotecari; Școala Noului Angajat; Programul anual de formare profesională continuă; Programul de autoformare/ comunicare profesională.

Programul de adaptare a noilor bibliotecari - stabilește un set de componente / etape datorită cărora tînărul bibliotecar dobîndește competențe /comportamente necesare în exersarea atribuțiilor de serviciu. Acest program a evoluat de la exercițiul de inițiere prin asimilarea conținuturilor Mapei Documentare tradiționale / institutul de mentori pînă la valorificarea deja a Mapei Electronice /CV-ului electronic, accesului la Internet/blog /rețele etc. În acest scop, a fost lansat blogul personalizat al Bibliotecii care include diverse activități biblioteconomice.

Programul de adaptare a noilor bibliotecari - stabilește un set de componente / etape datorită cărora tînărul bibliotecar dobîndește competențe /comportamente necesare în exersarea atribuțiilor de serviciu. Acest program a evoluat de la exercițiul de inițiere prin asimilarea conținuturilor Mapei Documentare tradiționale / institutul de mentori pînă la valorificarea deja a Mapei Electronice /CV-ului electronic, accesului la Internet/blog /rețele etc. În acest scop, a fost lansat blogul personalizat al Bibliotecii care include diverse activități biblioteconomice.

Școala Noului Angajat are la bază curriculum-ul de inițiere în profesie (18 teme/ 36 ore, 15 formatori pe o durată de 2 luni, cu testare finală), care își propune, ca finalitate, sincronizarea cu Euroreferențialul de competențe: actualizarea portofoliilor; conținuturi în PowerPoint, formularul de evaluare a ședinței de instruire,

eliberarea Certificatelor de absolvire cursanților (anual, 5-7 absolvenți), inclusiv, readaptarea bibliotecarilor reveniți după concediile de îngrijire a copiilor.

Programul de formare profesională continuă conține, conform Programului anual, circa 30 de activități de instruire pentru 70 de bibliotecari / circa 4 500 de ore sau 5 % din bugetul orelor de lucru. IFLA recomandă, în acest sens, pînă la 10% pentru parti-

Anul Cultural Informațional
Anul „Biblioteca 2.0”

MODULUL ȘCOALA NOULUI ANGAJAT

ANEXA 6.

CURRICULUM

I. PRELIMINARII

Modulul Școala Noului Angajat vizează pregătirea noilor angajați ai Bibliotecii pentru activitatea profesională, oferă bibliotecarilor un suport teoretic și practic necesar pentru însușirea proceselor infobibliotecare, tehnologiilor informaționale și comunicaționale aplicate în BȘU.

II. OBIECTIVELE GENERALE

- Însușirea cunoștințelor și deprinderilor-suport pentru aplicarea în activitatea profesională a angajaților
- Formarea deprinderilor de operare cu tehnologiile informaționale, cu metode și tehnici de servicii a clienților
- Implementarea deprinderilor de muncă intelectuală.

III. ADMINISTRAREA MODULULUI

Repartizarea orelor

Anul de studii	Numărul de ore		Evaluare		Responsabil de modul
	Lucru independent dirijat	Seminar	Ex. / Col. / Proiect		
2010	36	36	Lucrare practică		Elena Stratan, șef serviciu grad de calificare superior

Anul Cultural Informațional
Anul „Biblioteca 2.0”

PROGRAM DE FORMARE PROFESIONALĂ CONTINUĂ

ANEXA 5.

Nr. d/r	Acțiune	Destinată nivelului	Forma de activitate	Responsabil	Termen
Modulul Informare					
1	Activități culturale: tehnologii, organizare Zilele Enescu (160 ani de la naștere)	Serviciu-centre (nivelul 1-4)	Ciclu de prezentări	V. Topalo, Comunicarea colegială	Januarie
2	Studierea și utilizarea standardului național <i>SRB ISO 2789: 2009 Informare și documentare. Statistici internaționale de bibliotecă</i> , aprobat în Republica Moldova la 08.09.09	SDCS, SRB, SOCC* (nivelul 1-4)	Atelier	CM, L. Zădărniciu I. Zădărniciu E. Cristian	Februarie
3	Studierea și utilizarea standardului național <i>SRB ISO 2789: 2009 Informare și documentare. Statistici internaționale de bibliotecă</i> , aprobat în Republica Moldova la 08.09.09	Comunicarea colecțiilor (nivelul 1-4)	Atelier	CM, L. Răileanu S. Căciu L. Melnic	Martie
4	Studierea și utilizarea standardului național <i>SRB ISO 2789: 2009 Informare și documentare. Statistici internaționale de bibliotecă</i> , aprobat în Republica Moldova la 08.09.09	SDIB, SRB, CD ONU, Mediateca (nivelul 1-4)	Atelier	CM, E. Scutru N. Călbășov V. Topalo R. Tomocșan	Aprilie
5	Validarea patrimoniului Bibliotecii Științifice	Serviciu-centre (nivelul 1-4)	Atelierul profesional	CM, E. Cristian	Aprilie
6	Vedete de subiect: considerăm privind corectitudinea prezentării conținutului în document	SDC, SDIB, SRB	Ședință	Grupul de lucru	Mai
7	Reviste bibliografice informative / tematice: prezentări	SIF, CI, EI, SLLS	Reviste bibliografice	L. Răileanu S. Căciu, L. Melnic	Iulie

IV. TEMATICA SEMINARELOR / REPARTIZAREA ORELOR DE SEMINAR

Modulele	Metoda	Forme de evaluare	Formator	Termen
Istoria cărții și a bibliotecilor (6 ore)				
Istoria cărții și a bibliotecilor (2 ore). E-books/ biblioteci virtuale	Seminar Prezentare Power Point	Lucrul în grup Test	M. Magher E. Stratan	Februarie
Arta cărții: CD	Vizionare	Individual	R. Toncoșglaz Mediatecă	Februarie
Regina cărții din Nord: CD	Vizionare	Individual	R. Toncoșglaz	Februarie
Dezvoltarea colecțiilor (4 ore)				
Evidența, prelucrarea tehnică a docum. (2 ore)	Training	Prelucrarea doc.(3-4)	L. Zădrăreco	Februarie
Tehnologii moderne aplicate în dezvoltarea colecțiilor (2 ore)	Prezentare	Test	T. Prina	Februarie
Catalogare clasificare (16 ore)				
Tabele de clasificare CZU (2 ore)	Training	Clasificarea documentelor (3-4 doc.)	R. Cărsacu	Martie
Catalogarea documentelor (4 ore)	Training	Descrierea bibliografică a cărților cu 1,2,3...autori etc.	L. Mihalăuța V. Genea	Martie
Prezentarea bibliografiei și a citatelor din alte opere (4 ore)	Training	Descrierea bibliografică Elaborarea listei	A. Nagherneac R. Toncoșglaz	Martie

ciparea la workshopuri, învățare la locul de muncă. Pînă în 2009, programul dat includea capitolele Școala Managerului, ABC-ul Informatizării etc.

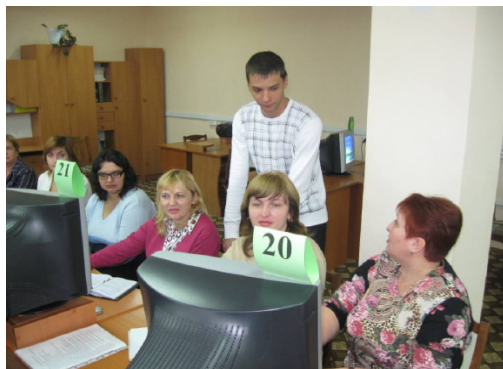
Orientare europeană. Biblioteca a început să elaboreze, din 2009, *Programe de formare profesională continuă* în baza Euroreferențialului privind competențele profesioniștilor europeni în domeniul informării http://www.bmms.ro/conținut/doc/p13_Euroref.pdf, care conține o listă de treizeci și trei de domenii de competențe, repartizate în cinci grupe și douăzeci de aptitudini principale pe care trebuie să le dețină un specialist în domeniu (*Grupul I – INFORMARE, Grupul T – TEHNOLOGII, Grupul C – COMUNICARE, Grupul M – MANAGEMENT, Grupul S - ALTE CUNOȘTINȚE*). Conform acestui ghid al Eurocompetențelor, au fost stabilite activități de instruire pentru fiecare din cele 33 domenii, care sînt selectate și în baza *Chestionarului anual privind necesitățile de instruire ale bibliotecarilor universitari*.

Dimensiunile actuale în formare se remarcă prin: diversificarea formelor de instruire (atelier profesionale, traininguri, workshopuri, seminare, concursuri profesionale, prelegeri aplicative, conferințe de diseminare privind participarea la reuniuni profesionale); interactivitatea, diagnosticul competențelor inițiale / finale ale cursanților, implicarea formatorilor cu experiență; actualizarea portofoliului didactic al formatorului-expert / sincronizarea cu mediul profesional european (formularul de evaluare a ședinței, evaluări prin test, joc de rol, exerciții etc.)

Conținuturi de formare reprezentative: Modulul I - Informare (workshop-uri *Bibliotecarul prin prisma secolelor, Animații Culturale-tehnologii/organizare*); Modulul T - Tehnologii (trainin-guri *EBSCO, Web 2.0/ Biblioteca 2.0*); Modulul C - Comunicare (workshop *Comunicarea profesională în rețele de socializare online*, lecție aplicativă *Model de pregătire și prezentare a revistei bibliografice*); Modulul M - Management (atelier *Biblioteca Științifică - Diagnostic/Evaluare*;) etc.

Evaluarea formării profesionale continue se realizează în cadrul concursurilor: *Cel mai bun bibliotecar al Anului, Cel mai bun bibliotecar inovator, Cea mai bună expoziție tematică, Cea mai bună prezentare bibliografică, Chestionarul de Autoevaluare, Chestionarul de Evaluare, Interviu de Evaluare, Misiunea de audit intern al subdiviziunilor, Sondajul anual Biblioteca Universitară și transferul de informație către utilizatori (Bibliotecarul); Ședințele de raportare în subdiviziuni.*

Formarea profesională este monitorizată prin activități de coordonare/ghidare a acțiunilor de instruire, asigurarea logistică și informațională, funcționalitatea Colecției de Specialitate și inovații (peste 3 500 de documente, 35 de titluri reviste, mape didactice, sondaje, rapoarte etc.).

Experiența și bunele practici de formare în cadrul BȘU sunt oglindite în peste 30 de articole, comunicări la reuniuni științifice, pe site-ul și blogul instituției (compartimentul *Formare profesională*), Twitter, slideshare, Flickr etc.

Feedback-ul formării este posibil prin realizarea Sondajului anual *Biblioteca Universitară și transferul de informație către utilizatori*, prin intermediul materialelor de la rubrica *Abilități și calități ale Bibliotecarului universitar*. Rezultatele sondajului bucură:

	excelent	foarte bună	bună	acceptabil
Amabilitate:	47%	37%	16%	5%
Rapiditate:	47%	32%	14%	2%
Receptivitate:	52%	26%	16%	5%
Comunicare:	57%	26%	10%	5%

Bibliotecile au nevoie de bibliotecari profesioniști: consultanți, analitici, manageri ai cunoștințelor etc., care să gândească constructiv, inovator, să posede competențe de deschidere profesională. Formarea profesională oferă aceste soluții care, fiind reglementate și susținute benefic de programe naționale, ar augmenta performanțele bibliotecarului în calitate de expert în informații într-o lume Web 2.0.

TEHNOLOGII INOVAȚIONALE ÎN DEZVOLTAREA COLECȚIILOR BIBLIOTECII

INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE DEVELOPMENT
OF LIBRARY COLLECTIONS

Igor AFATIN,
director - adjunct Informatizare
Tatiana PRIAN,
bibliotecar principal

This article tells about the opportunities and benefits of applying information technologies in the process of development of collections in „Alecu Russo” Balti State University Scientific Library. Computerized technological processis performed via the development and implementation of application programs, adapting the existing ones to the needs of recording, processing and managing the documents at their first stage in Library Management.

Societatea actuală se caracterizează printr-o dezvoltare tumultuoasă a tehnologiilor informaționale în toate sferile activității umane, bibliotecile rămânând a fi instituții destinate acumulării, depozitării și difuzării cunoștințelor în comunitate. Funcția de bază a bibliotecilor universitare este satisfacerea nevoilor de informare a subiecților învățămîntului superior – de la studenții care sînt instruiți în facultate, pînă la cadrele didactice și colaboratorii antrenați în activități științifice și educaționale în cadrul comunității universitare. Cu cît acest obiectiv este realizat mai eficient, cu atît statutul lor este mai înalt, precum și perspectivele bibliotecilor pentru viitor devin mai largi. În scopul realizării acestui deziderat, bibliotecile au misiunea să implementeze tehnologii noi la toate etapele de dezvoltare a colecțiilor.

La etapa informării, poșta electronică și Internetul sînt de neînlocuit. Tot mai multe organizații și întreprinderi își creează pagini web. Pe pagina web a Bibliotecii este plasat meniul **Pagina utilizatorului** și submeniul **Propuneri achiziție** prin intermediul căruia utilizatorii Bibliotecii noastre, și nu numai, pot face propuneri pentru achiziții de carte. Pentru a expedia mesajul, este necesară completarea cîmpurilor

obligatorii, marcate cu un asterisc. Toate propunerile sînt examinate și rezultatul acestora este comunicat neapărat solicitantului.

Pentru a facilita căutările de carte, adresele electronice ale editurilor, tipografiilor, librăriilor, au fost grupate după țări și expuse în **mapa EDITURI**. Ofertele prelucrate sînt expediate deținătorilor de fonduri și pot fi vizualizate și în format electronic în **mapa OFERTE**. În **mapa CERINȚE** sînt înregistrate refuzurile de carte (documentul care s-a dovedit a fi lipsă în Bibliotecă, precum și a celor suprasolicitate, deținute în cantități insuficiente), dar și a lipsei literaturii cu anumită tematică din toate subdiviziunile (din punctele de acces și de comunicare a colecțiilor). Toată această informație este stocată în **Mapa Generală / General / Comenzi**.

Fișierul **Buget-Achiziție** a fost creat pentru a facilita lucrul cu furnizorii la etapa de evidență contabilă. Datele sînt structurate în dependență de tipul cheltuielilor: cărți/publicații în serie; baze de date; alte cheltuieli. Pentru fiecare furnizor în parte sînt specificate contractele, suma contractelor, restul disponibil, ordinele de plată și facturile. În cazul cărților, sînt indicate exemplarele, titlurile noi și titlurile comandate; pentru publicațiile în serie titlurile și abonamentele; prețul unui abonament sau al unei cărți este calculat din suma tuturor cheltuielilor per exemplare procurate. Cantitatea

Furnizor	Nr. Contractului, data	Suma Cont.	Cheltuieli	Dispoziții de plată
Elena V.I	Contr. Nr.71 din 25.03.08	12000.00	-4100.00	DP Nr.188 din 27.03.08
	Nr.30745 din 26.03.08		1400.00	DP Nr.206 din 03.04.08
	Contr. Nr.186 din 15.08.08	11000.00	6500.00	
	Nr.21349 din 18.08.08		3360.00	DP Nr.1027 din 02.12.08
	Total	25000.00	15460.00	
Rest		-6460.00		
Bivovin SRL		1953.30		DP Nr.442 din 07.07.08
		806.49		DP Nr.305 din 04.08.08
		151.30		Achiziție numerar
Total	2910.99			
Rest		2350.00		
Xelgraf SRL		890.00		DP Nr.664 din 02.09.08
Lavric-Com. SRL		509.80		
Total	1399.80			
IS "Dinamo-MA"		1500.00		DP Nr.439 din 07.07.08
Total	1500.00			
Total contracte		203,231.50		
Rest		11,000.00		
TOTAL CHELTUIELI		214,231.50		

Furnizor	Nr. Contractului, data	Suma Cont.	Cheltuieli	Dispoziții de plată	Stocul, data	Exemplar	Titluri noi, cost
Poiana Moldavei IS	Contr. Nr.187 din 18.12.09	35590.80	35590.80	DP Nr.1102 din 23.12.09			
	Nr.3818 din 18.12.09						ABONAMENT 2010
	Rest		10.00				
Total contracte		244211.80			Total	823	232
Total cheltuieli		244211.80					
Rest			0.00				

Furnizor	Cheltuieli	Dispoziții de plată	Stocul, data	Exemplar	Titluri noi, cost	
Ed. Pentru	500.00	DP Nr.33 din 30.03.09			5	0
	263,23	DP Nr.838 din 02.11.09	250.00	Stoc Nr.200 din 04.11.09	5	1
Yvabie D.	450.00	DP Nr.859 din 02.11.09	450.00	Stoc Nr.50 din 21.02.08	4	1
Lușchin P.	421,05	DP Nr.980 din 08.12.09	421,05	Stoc Nr.421 din 17.12.09	5	1
Caprelea Valeriu	421,05	DP Nr.980 din 08.12.09	421,05	Stoc Nr.421 din 17.12.09	5	1
Total	1634,31			Total	19	3
Total cheltuieli	1634,31					
Total cheltuieli			20,846.11			
Carte			20417,51			
Prețul mediu l ex achiziționat carte			59,88			
Total carte					842	235
Completarea echipamentelor						
Abonament		195428,80				
Total echip. periodice					310	8
Rest		630,43			76	1
restate					234	7

materialelor procurate (birotică, reparații de utilaj tehnic, copertare), valoarea acestora se înscriu în rubrica respectivă **Alte cheltuieli**.

Toate cheltuielile sînt trecute automat într-un tabel, care reflectă totalurile atît pentru fiecare furnizor în parte, cît și pentru categoriile de cheltuieli. Fișierul aplicativ permite raportarea și planificarea bugetului Bibliotecii pentru

următorul an.

Prelucrarea tehnică necesită și aplicarea codului de bare, care repetă numărul de inventar al cărții în standard CODE-39. Acesta este obținut cu ajutorul programei **Barcode_Achiziție**. Barcodele generate formează dicționarul numerelor tipărite, preîntîmpinînd erori în redactare și excluzînd dublarea numărului de inventar. În dependență de necesitate, pentru cărți noi, neinventariate sau pentru cărțile din Fondul de Schimb, cantitatea de etichete tipărite pe foaie este diferită. Dimensiunile etichetei adezive sînt înscrise în datele programului. Înscriind numărul de foi necesar, programul indică automat cantitatea de barcode generate și numărul cu care va începe acest proces.

Aplicarea codului de bare va permite pe viitor împrumutul de carte în regim automatizat. Actualmente, scanarea are loc doar la catalogarea preliminară în softul TINLIB.

Pentru a eficientiza evidența tehnico-operativă, *Borderoul lunar* este completat în format Excel. Datele referitoare la fiecare stoc: numărul stocului, cantitatea de documente, valoarea, indiferent de modul de achiziție, se înscriu și se calculează lunar.

Totalurile din fiecare lună sînt, și ele, stocate, fapt ce permite verificarea RMF-ului în Partea I.

Generatorul de rapoarte **Rapoarte on-line** face posibilă obținerea rapoar-

The screenshot displays the 'Biblioteca Digitală' web application. The main content area is titled 'Biblioteca Științifică a Universității de Stat "A. Russo"'. It features a search interface with various filters and a 'Rapoarte' button. Below the search area, there is a table with columns for 'Data în - de la', 'RMF in - de la', 'RMF out - de la', and 'Inventar - de la'. To the right, there is a section for 'ACT DE PRIMIRE' (Receipt) with a table for item details and a 'SPECIFICARE' (Specification) section.

No. Căi	Aut. / Titlu	Număr exemplare	Preț	Valoare	Monedă
1	Engel, George / Filozofia statului prin concepția...	3	80,00	100,00	Lei
In total					2 exemplare în valoare de 100,00 Lei

telor ca Registrul Inventar, Proces-verbal etc. în format *PDF, HTML, RTF*. Acest lucru înlesnește evidența atât individuală - **Registrul Inventar**, cât și actele de primire a literaturii pentru evidența primară.

Generarea unui raport se va efectua doar după înscrierea datelor în

TINLIB. Procesul-verbal de predare-primire este tipărit pentru fiecare stoc aparte. Catalogarea și indexarea datelor la următoarea etapă permite tipărirea Registrului de Inventar. Selectarea raportului general se face în câmpul **Tip raport**, criteriile de căutare a datelor pot fi diferite: după numere de inventar, după RMF (numărul stocului), după data prelucrării.

Evidența statistică a achizițiilor provenite din donații și schimb se află într-un fișier de format Excel. Aparte sînt grupate datele după categorii de furnizori: biblioteci, instituții, fonduri, asociații, autori, persoane particulare și tot aparte, lunar, datele după stoc. Informația cum ar fi: nr. stocului, sursa, locul sînt date generale; exemplarele, titlurile și valoarea sînt date care se înscriu în câmpuri separate, în dependență de modul de achiziție. Acest fișier ne ajută să cunoaștem situația la zi în cazul fiecărui donator în parte.

Cumularea tuturor datelor din fișierele sus-menționate permite analiza amplă a surselor și modurilor de achiziție la finele fiecărui an și planificarea Indicatorilor Bibliotecii pentru următorul an.

Constituirea, gestionarea și utilizarea Fondului de Schimb în Bibliotecă se facea pînă nu demult doar în baza fișelor și registrelor de evidență. Crearea bazei de date automatizate a acestui fond a ridicat la un nivel înalt aceste procese.

Fondul de Schimb reprezintă o programă a bazelor de date Microsoft Access. Această bază de date se conectează la tabelele sistemului Tinread prin intermediul ODBC driver-ului. La fel, se folosesc tabele locale pentru evidența **Achiziții și ieșiri** a literaturii în Fondul de Schimb.

La conectare din TINLIB sînt prelucrate doar acele înregistrări care se referă la fondul de schimb – avînd în câmpul numărului inventar abrevierea fs.

Pentru cărți căutarea se poate efectua după trei câmpuri: nr. inventar, autor și titlu, pentru periodice - doar după nr. inventar și titlu.

Următorul pas este lucrul cu tabelele locale ale bazelor de date pentru fiecare înregistrare în parte. **Achiziții** este tabela de înregistrare a publicațiilor intrate în FS, unde se înscriu: data, nr. stocului, cantitatea de exemplare și sursa documentului. În tabela **ieșiri** – data, nr. actului de ieșire, exemplarele și destinatarul documentului.

Pentru primirea documentelor însoțitoare și a datelor statistice referitoare la Fondul de Schimb, a fost creat generatorul de rapoarte. Rapoartele sînt grupate în trei categorii. Primele două sînt asemănătoare, se deosebesc doar după tipul publicației - carte sau periodice. A treia categorie o constituie rapoartele generale.

Primele rapoarte permit vizualizarea listelor literaturii achiziționate în FS sau ieșite din FS într-o perioadă anumită de timp:

Rapoartele **Existent cărți** și **Existent seriale** conțin listele titlurilor și exemplarelor existente în FS.

Datele prelucrate din TINLIB permit, totodată, afișarea existentului în FS pe domenii.

Pentru a vizualiza cantitatea de titluri separat pentru cărți și seriale, tastăm *Total titluri* din meniul *Rapoarte*.

Raportul Parteneri destinatari vizualizează lista bibliotecilor cu care BȘU în-

treține relații de schimb și cărora le-au fost expediate documente din FS.

Proveniența documentelor intrate în FS poate fi aflată cu ajutorul raportului

Lista surselor.

Actul de transmitere a stocului de carte, care urmează a fi expedit, este obținut selectând tipul raportului și înscriind numărul actului în fereastra de solicitare.

Datele din tabela locala **leșiri** permit evidența statistică generală în cazul fiecărui partener.

Planificăm, într-un viitor apropiat, conectarea programei Fondul de Schimb la noul sistem *Tinread*, la fel, ne-am propus extinderea funcționării sistemului în rețeaua Internet cu posibilitatea furnizării datelor destinatarilor potențiali.

Programele despre care am vorbit mai sus, au fost create pentru a moderniza activitatea serviciului Dezvoltarea Colecțiilor. Acest lucru nu ar fi fost posibil fără colaborarea dintre serviciul Automatizare și Dezvoltarea Colecțiilor.

Referințe bibliografice:

1. **SR ISO 2789:2009 din 08.09.09 – Informare și documentare.** Statistici internaționale de bibliotecă. Ch., 2009. 51 p.
2. **Banciu, Doina.** Informatizarea bibliotecilor publice : Concepte și practici. București : Centrul de pregătire și Formare a Personalului din Instituțiile de cultură, 1999. 77 p.
3. **Biblioteca Publică** : Linii Directoare IFLA/UNESCO pentru dezvoltare. Ch. : Epigraf, 2007, Cap. 4 : Dezvoltarea Colecțiilor, p. 48-56
4. **Calenge, Bertrad.** Politicile de achiziție : Construirea unei colecții într-o bibliotecă. Trad. A.Vesei, R. Cosmaciuc. București : Ed. Bibl Bucureștilor, 1999. 399 p.
5. **Directii și strategii de dezvoltare a colecțiilor în bibliotecile universitare.** Constanța : Ex. Ponto, 2001. 180 p.
6. **Duchemin, Pierr-Yves.** Arta informatizării unei biblioteci: ghid practic. Timișoara : Ed. Amarcord, 1998. 414 p.
7. **Ely, Donald P.** The Field of Educational Technology : Update 2000 A Dozen Frequently Asked Questions. [online]. Disponibil pe Internet:<<http://www.ericit.org/digests/EDO-IR-2000-01.shtml>>
8. **Evidența colecțiilor de Bibliotecă** : Instrucțiune nr. 152 din 08. 05. 2003. Consiliul Biblioteconomic Național 12.11.2003
9. **Fumea, Doina.** Evaluarea calitativ - cantitativ a selecției în contextual universului informațional. In: *Biblioteca*, 2000, nr. 1-2, p.18, 46-47.
10. **Ghinculov S.** Managementul Informațional în instituțiile infodocumentare. Ch. : Epigraf, 2007. 112 p.
11. **Petrescu, N.** Unele aspecte ale informatizării. In: *Biblioteca*, 1996, nr. 1, p. 31-32.

BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ ÎN ERA NOILOR TEHNOLOGII INFORMAȚIONALE

SCIENTIFIC LIBRARY
IN THE INFORMATION TECHNOLOGY ERA

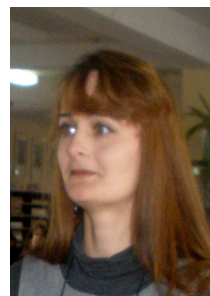
Felicia LUPAȘCU, *inginer-programator*

The article deals with the possibilities offered by the library to its users today: listening to musical pieces, language learning using multimedia materials, access to on-line catalogues, digital libraries. University librarians know not only keep electronic information, but also to communicate, to write and process it. The advantages of these new implementations are obvious: they save time, improve public relations work making it more powerful.

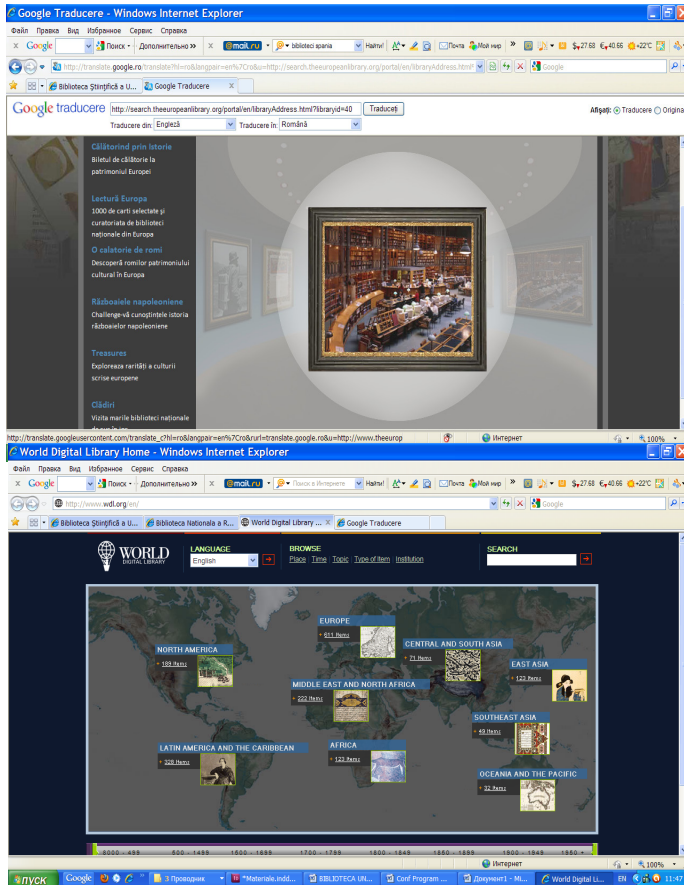
La începutul mileniului al treilea, profesiunea de bibliotecar cunoaște o adevărată revoluție. În majoritatea bibliotecilor se înființează noi centre de informare și documentare. Toate acestea vin cu ideea de a utiliza informațiile pentru o gestiune mai eficientă a colecțiilor și fișierelor. Informatica, o știință aparent seacă, matematică, își impune prezența în domeniul biblioteconomiei. Datorită informatizării se facilitează considerabil accesul la sursele informaționale, se asigură interconexiunea dintre biblioteci. Evident, toate inovațiile pornesc de acolo unde se fac cercetări, adică din Universități și Centre de Cercetare. De aici conchidem, că primele biblioteci care au apelat la informatizare sînt bibliotecile universitare. Dacă pînă nu demult, biblioteca dispunea de cîteva milioane de titluri pentru a fi numită cea mai mare bibliotecă din lume, acum, această caracteristică nu mai este valabilă. Cea mai „bună” bibliotecă este considerată cea care dispune de diferite mijloace de acces la informație, diferit celor tradiționale (ziare, cărți tipărite, reviste, broșuri...). Este de la sine înțeles că și publicul deservit de bibliotecari s-a diversificat, a devenit mai numeros și mult mai exigent.

Un bibliotecar actual nu își mai poate permite să spună că nu cunoaște calculatorul, că nu știe ce fel de formate poate avea o carte electronică, sau care este marimea fișierului uneia dintre ele. Să nu mai spunem că pregătirea unui bibliotecar modern nu poate fi echivalentă cu cea a unuia din anii 90 ai secolului XX (vorbim de doar 20 de ani diferență).

Bibliotecarii actuali nu doar știu să păstreze o informație în format electronic, ci și să o transmită, să o redacteze și să o proceseze. Dacă pînă nu demult, documentele erau considerate ceva foarte prețios, ce se putea deteriora în orice

moment, astăzi această afirmație își pierde valoarea și certitudinea. Acum se știe că documentele pot fi folosite fără frică, cât timp dorești și fără riscul de a fi pierdute de către utilizator. Bibliotecile nu mai propun doar servicii ce țin de lectură, ci și multe altele, cum ar fi ascultarea operelor muzicale, învățarea limbilor străine folosind materiale multimedia, etc.

Dacă în trecut trebuia să cauți un titlu în sertărașe timp de câteva minute, uneori poate chiar ore, acum acest eveniment durează câteva secunde, datorită integrării noilor tehnologii informaționale pentru gestionarea documentelor. Bibliotecarul doar introduce denumirea cărții, autorul, sau cuvintele cheie pentru a oferi cititorului (utilizatorului) un mare număr de titluri sau articole referitoare la cererea acestuia.

Nu se mai fac înscrișii în caiete, există barcode, care pot fi citite electronic și această operație durează câteva secunde.

Avantajele acestor noi implementări sunt evidente: economisirea timpului, îmbunătățirea relațiilor cu publicul, muncă mult mai performantă.

Adaptarea la noile tehnologii informaționale este destul de rapidă. Dacă

totuși luăm în calcul timpul pierdut pentru operațiile de catalogare, bibliografie și biblioteconomie, vom vedea câștigul în fața celor deserviți și pierderea în fața celor ce trebuie să implementeze aceste tehnologii.

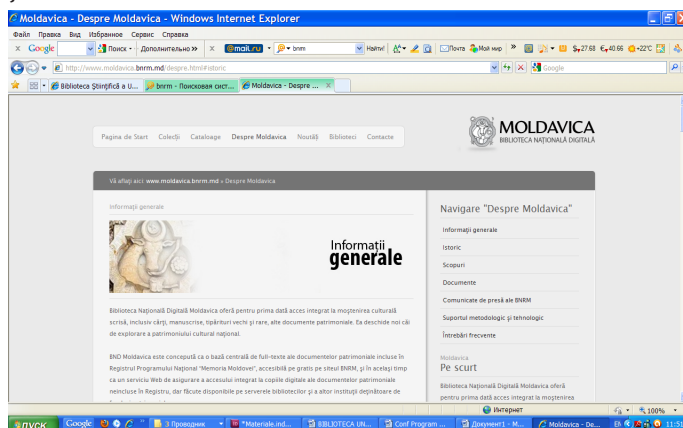
Timpul câștigat de la deservirea utilizatorilor, va fi folosit la organizarea diferitor activități culturale, expoziții online, TV, prezentări și lansări de cărți, expoziții, etc.

Aceste activități sînt un stimul considerabil chiar și pentru acei utilizatori cărora nu le place să citească. Un montaj video despre un anumit eveniment cultural sau despre biografia unui scriitor este bine asimilat de astfel de utilizatori.

Dacă pînă nu demult utilizatorul era cel care căuta informația, astăzi bibliotecarul este cel care oferă informații și deseori poate veni cu idei de excepție. Dat fiind faptul că bibliotecarul lucrează zilnic cu informația, este evident că dispune de anumite cunoștințe de care un utilizator de rând nici nu ar putea bănuși.

Colaborarea dintre universitari și bibliotecari este indispensabilă. Atîta timp cît unii oferă, iar alții cer, este imposibil ca o astfel de colaborare să nu fie fructuoasă. Pe de o parte, profesorii, cercetătorii, scriitorii sînt cei care oferă informație bibliotecilor prin intermediul lucrărilor și datelor din cercetările lor, iar pe de altă parte, bibliotecarul este cel care cere să i se ofere această informație. Totuși, dacă e să întoarcem moneda, bibliotecarul este cel care oferă munca cercetătorilor, profesorilor universitari, documentariștilor celor care au nevoie de ea, adică utilizatorilor, celor care vin cu cererea. În final, avem un cerc fericit, dacă am putea spune așa. Ambele părți participante la colaborare sînt pe atît partea care oferă cît și cea care cere. Atîta timp cît măcar una din părți pierde din elanul de colaborare, vor avea de suferit ambele părți. Nu cred că tocmai este momentul să dezvăluim detaliat această afirmație. Dar, odată ce ai făcut niște cercetări, vrei să le împărtășești celor din jur, fiind o persoană exigentă față de sine, vei dori neapărat să vezi impactul cercetărilor tale, adică, cît de des a fost cerută munca ta. Un astfel de sondaj îl poți face doar apelînd la biblioteci, în special cele universitare.

Să revenim la implementarea noilor tehnologii informaționale în bibliotecile universitare. Pe lîngă faptul că deservirea utilizatorilor se face mult mai rapid, am menționat și nedeteriorarea documentelor.

Aceasta se datorează bibliotecilor digitale. În Republica Moldova, prima bibliotecă digitală a fost deschisă la Chișinău, de Biblioteca Națională, în mai 2010. Cu toate că sînt destul de multe dificultăți în a citi un document în format electronic, sînt cazuri, cînd alte posibilități nu sînt disponibile.

Academia Regală din Spania (una dintre primele instituții care a investit cei mai mulți bani în digitalizarea documentelor de valoare culturală), acum cîteva decenii a început digitalizarea unor documente de valoare colosală, atît culturală cît și materială. Mă refer la primele papirusuri care se păstrează în bibliotecile acestei Academii. Dacă fiecărui cititor i se va permite să rasfoiască aceste comori, vom risca să se deterioreze. Altfel, fiind digitalizate, la o rezoluție foarte mare, cercetătorii își pot permite să le folosească ori de cîte ori au nevoie fără a risca de a pierde din valoarea lor sau a le cauza vreo daună.

Digitalizarea documentelor este un proces meticolos, dar care oferă utilizatorilor multă libertate întru utilizarea documentelor, care odată erau accesibile numai după permisiuni speciale și diferite demersuri pe la ministere și instituții culturale. Totuși, pe lângă avantaje, digitalizarea documentelor are și un mare dezavantaj: protecția drepturilor de autor. Cunoaștem destul de bine ce se întîmplă cu muzica. Sperăm totuși că se va găsi o soluție și pentru această problemă.

Probabil, dar poate și posibil, vor veni acele timpuri, cînd vom intra în bibliotecă și în loc de o enciclopedie de 4 kg să ni se va oferi un aparat electronic de 100 g care are înmagazinate vreo 1600 Gb (780 mln. Pagini de document, 1,5 ani de muzică, 1,6 mln de poze). Poate... De ce nu ?

Bibliografie:

1. <http://digitizare.wordpress.com/>
2. <http://www.dregus.com/f9/futuro-libros-digitales-espana-65646/>
3. http://biblioteca.uv.es/castellano/bibliotecas/de_campus/b_historica/historica7f.php
4. <http://www.curcubeu.com/biblioteca-digitala-europeana-carti-gratuite-online-pentru-download.html>

ACHIZIȚIA ȘI ELIMINAREA DOCUMENTELOR - PROCESE ESENȚIALE ÎN MENȚINEREA CALITĂȚII COLECȚIEI

ACQUISITION AND WEEDING OUT DOCUMENTS - AN
ESSENTIAL PROCESS IN MAINTAINING A QUALITY
COLLECTION

Elena CRISTIAN,
șef Serviciu Organizarea / Conservarea Colecțiilor
Lucia ZADIRAICO,
șef Serviciu Dezvoltarea Colecțiilor

The article reflects the ways of acquisition and weeding of documents from the collection of Scientific Library. The main sources of library collection development are: purchasing, donations, legal deposit, national and international exchange of publications. The main reason for appealing to the withdrawal of documents from our library collections is determined by content and physical obsolescence publications.

Colecțiile Bibliotecii reflectă diversitatea și bogăția patrimoniului academic: cărți, publicații în serie, documente de muzică tipărită, manuscrise, documente grafice, audiovizuale, electronice etc. Orizontul tematic și lingvistic al colecțiilor este universal.

Achiziția și eliminarea sînt activități absolut necesare, părți ale unui program de dezvoltare a colecțiilor. Cel mai important aspect din activitatea Bibliotecii rămîne **dezvoltarea colecțiilor** pe diverse suporturi. **Secretul succesului** constituirii și dezvoltării unei colecții valoroase de bibliotecă se află în realizarea acesteia în mod ritmic, conform unei strategii clare, judicioase și aplicate la cerințele comunității universitare.

Sursele de dezvoltare ale colecției se bazează pe:

Cumpărare

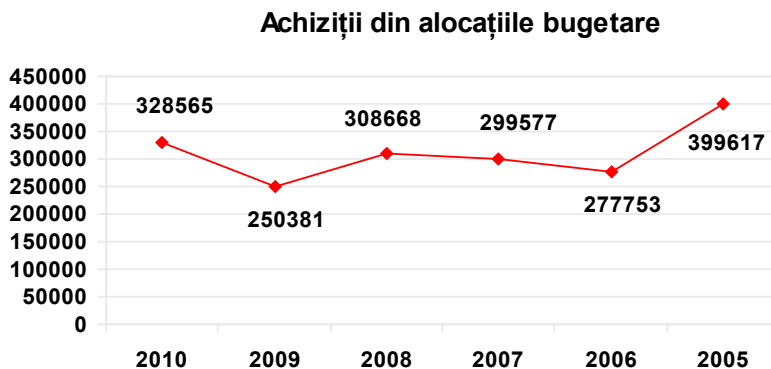
În anii 2005 – 2010, în Bibliotecă s-a efectuat o achiziție variată și calitativă de documente, abonamente la publicații periodice, baze de date, etc. Totuși trebuie să subliniem că dezvoltarea

colecțiilor este în deplină dependență de bugetul alocat de fondator. Cu regret acesta nu este atât de generos. Elocvente în acest sens fiind statisticile alocațiilor bugetare în perioada 2005 - 2010. Total s-au achiziționat prin cumpărare 10 550 unități materiale.

Donații

Donațiile au fost și continuă să rămână o sursă importantă și considerabilă de completare a fondurilor bibliotecii. Datorită donațiilor, colecțiile s-au îmbogățit cu documente unicate, cu publicații de valoare deosebită. Volumul de publicații donate pe parcursul anilor 2005 – 2010 a fost de peste 54 000 documente sau 85 % din totalul de achiziții.

Cele mai însemnate donații de carte în ultimii ani:

- Asociația culturală „Pro Basarabia și Bucovina” Filiala „C. Negri” din Galați aduse la Biblioteca Științifică Universitară de dr. inginer Radu Moțoc – 1958 documente;
- Biblioteca Națională din București – 1 927 documente;
- Editura Humanitas – 110 documente;
- Institutul Cultural Român – 845 documente;
- Fondul Tomas Wilhelmi – 1 431 documente;
- Filiala Bibliotecii Institutului Goethe București – 161 documente;
- Alianța Franceză, proiectul Amis sans frontieres – 1 989 documente;
- Ambasada SUA Centrul de Resurse Informaționale – 187 documente;
- Universitatea Fresno din California, SUA – 3 361 documente;
- Universitatea Națională din Cernăuți și Asociația culturală ucraineană „Moștenire” – 1 024 documente;
- Banca Mondială - 370 documente;
- Biroul de Informare al Consiliul Europei - 462 documente;

- NATO - 397 documente;
- PNUD (*Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare*) - 1 698 documente.
- Proiectul JDP, New York – 120 titluri publicații periodice.

In acești ani am primit valoroase donații și din partea persoanelor particulare ca: Thomas Wilhemi (Elveția), Galina Florea (București), Ioan Nicorici (Bălți), Gheorghe Duca (Chișinău), ș.a.

Și din partea profesorilor universitari: Nicolae Filip, Gheorghe Popa, Iulius Popa, Maria Șleahțițchi, Eugen Plohotniuc, Ion Gagim, Gheorghe Neagu, Valentina Prițcan, Maria Pereteatcu, Valeriu Cabac, Nicolae Enciu, Andrei Balînski, Nina Socoliuc, Valeriu Capcelea, Gheorghe Damanciuc, Teodor Marșalčovski ș.a.

Achiziții (2005 – 2010)

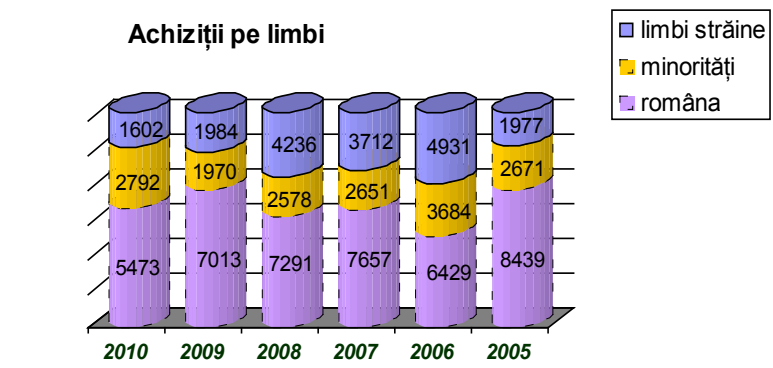
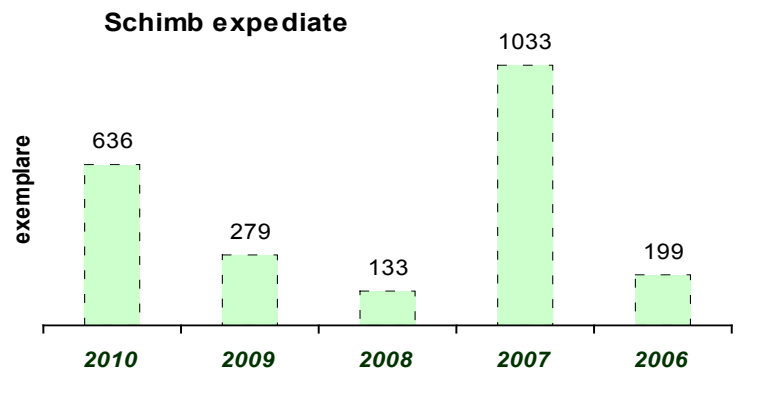
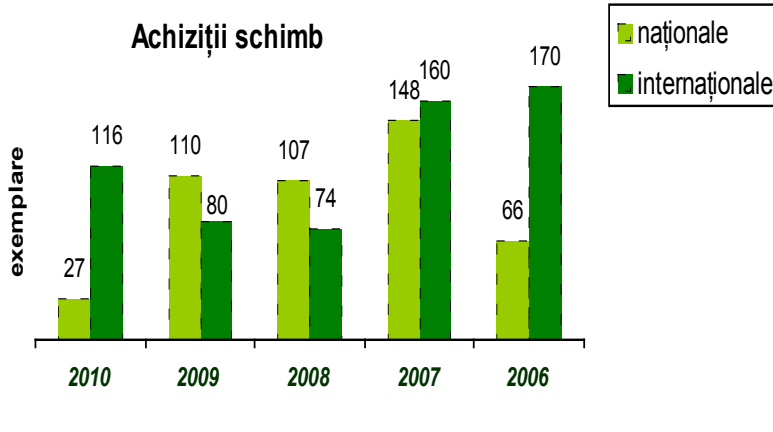
	Total	Cumpărare	Donații
2010	9 867 ex. - 5 769 tit.	1 012 ex. - 665 tit.	8 855 ex. - 209 (abon.)
2009	10 967 ex. - 5 606 tit.	880 ex. - 308 (abon.)	10 087 ex. - 150 (abon.)
2008	14 105 ex. - 6 172 tit.	1 147 ex. - 306 (abon.)	12 958 ex. - 265 (abon.)
2007	14 020 ex. - 6 222 tit.	829 ex. - 332 (abon.)	1 391 ex. - 260 (abon.)
2006	15 044 ex. - 5 765 tit.	2 240 ex. - 379 (abon.)	12 774 ex. - 241 (abon.)
2005	13 087 ex. - 4 341 tit.	4 442 ex. - 328 (abon.)	8 645 ex. - 179 (abon.)
Total	77 090 ex. - 33 875 tit.	10 550 ex.-2 318 (abon.)	54 710 ex. - 1 304 (abon.)

Depozit legal

Depozitul legal (DL) constituie o sursă importantă de sporire a volumului de publicații existente în colecțiile Bibliotecii. Pe parcursul anilor 2005 - 2010, prin această sursă de completare, Biblioteca a acumulat 6 168 ex. de documente.

Schimbul național și internațional de publicații

Serviciul Dezvoltarea Colecțiilor realizează schimbul de publicații cu partenerii din țară și de peste hotare. În această perioadă datorită relațiilor de parteneriat colecția a fost întregită cu 984 exemplare, expediate din fondul de schimb al Bibliotecii - 1 955 ex.

Bibliotecile au menirea de a achiziționa diferite categorii de documente pe care le conservă și le organizează pentru a satisface cerințele de informare și documentare ale utilizatorilor. Nici o bibliotecă nu poate însă achiziționa și stoca

întreaga producție editorială.

Retragerea fizică a unor publicații (eliminarea lor din colecții) constituie un proces intelectual complex de mare responsabilitate profesională, care nu se face la voia întâmplării, ci conform planurilor de activitate, documentelor care reglementează activitatea procesului dat de lucru. În cadrul Bibliotecii, bazându-ne pe Instrucțiunea privind Evidența Colecțiilor de Bibliotecă (din 08.05.2003), executăm următorii pași: *Eliminarea documentelor din colecția Bibliotecii. Harta – traseu.*

Termenul „eliminare” referitor la restructurarea colecțiilor bibliotecii este echivalent cu termenul englezesc „weeding” și nu înseamnă doar casarea materialelor din Bibliotecă.

H. F. McGraw definește eliminarea ca: „*operațiunea de îndepărtare sau transferare din stoc a exemplarelor suplimentare, a materialelor scoase din uz, a cărților ce nu mai conțin materiale de actualitate*”. Multe din materialele retrase nu sînt distruse. Ele pot fi donate unor instituții sau altor biblioteci, pot fi chiar vîndute la un preț redus. Constituirea depozitelor pasive se bazează pe eliminarea din colecții a documentelor nesolicitate, a dubletelor sau ale altor categorii de documente în funcție de criteriile stabilite. Termenul „eliminare” înseamnă atît îndepărtarea definitivă a unor documente cît și restructurarea colecției prin constituirea depozitelor pasive la nivel secundar de acces. Eliminările documentelor din colecții sînt activități pe care foarte multe biblioteci le consideră utile, dar sînt totuși, foarte puține biblioteci care le fac. Ca activitatea de eliminare să fie eficientă, trebuie să fie gîndită ca o parte componentă a politicii de dezvoltare a colecțiilor de bibliotecă și să fie inclusă în Programul Serviciului de dezvoltare a colecțiilor. Bibliotecile universitare sînt biblioteci care își constituie colecțiile în deplin acord cu programele de învățămînt. Modificările din programele de învățămînt se vor reflecta și în structura colecțiilor. Apariția unor noi facultăți este urmată de apariția în cadrul Bibliotecii a noi fonduri care să reflecte domeniul nou de învățămînt. Închiderea unor specialități este urmată de eliminări din colecția bibliotecii. În unele cazuri, este vorba de eliminări urmate de transfer sau de constituirea de depozite pasive, dar nu de o eliminare totală.

Procesul de deselecție și eliminare a documentelor se realizează, de regulă, în colaborare cu cadrele didactice conform următoarelor criterii generale și specifice:

- gradul avansat de **uzura fizică**, determinat de o intensă circulație, de neglijență în mînuire sau depozitare, de tipul hîrtiei pe care sînt tipărite documentele (hîrtie fragilă, acidă), de alte situații critice (incendii, inundații, etc.);
- gradul de **actualitate - uzura morală** a informației cultural-științifice și utilitatea, determinată de perimarea moral-intelectuală a conținutului;
- gradul de **circulație / cerere**, determinat de numărul mediu/optim de solicitări/utilizări într-o unitate de timp.

În cazul ultimelor două criterii, selecția este ceva mai dificilă, aici rolul profesionalismului bibliotecarului fiind hotărîtor. Intervenția lui trebuie să fie sigură, prudentă, critică, intuitivă, echilibrată, independentă și să se bazeze pe o solidă și

multilaterală cultură generală și profesională.

Din cele trei criterii generale de eliminare, se desprind și **criterii specifice**: schimbări în domeniul studiat; dubletele; limba; lipsa de valoare în literatura de specialitate; existența în bibliotecă a unor lucrări mai valoroase în același domeniu; durata perioadei între un împrumut și altul; nu mai corespund programelor de învățământ.;

În hotărîrea finală se ține seama și de: prestigiul autorului; valoarea culturală recunoscută în timp; actualitatea subiectului; anul editării; gradul de interes în actualitate și cel previzionat; conținutul lucrării și relevanța pentru instituție.

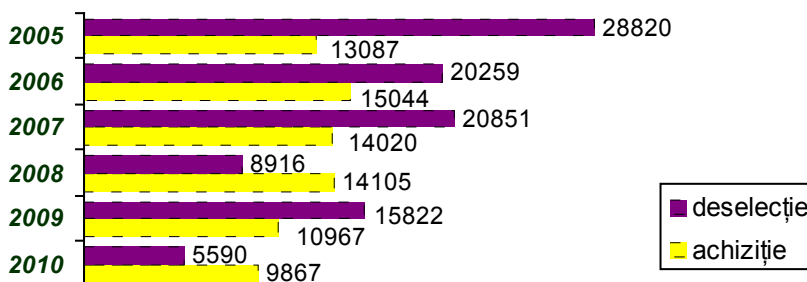
În continuare vom relata despre modul de eliminare a documentelor din colecția Bibliotecii Științifice, în anii 2005 – 2010.

Revizuirea colecțiilor expuse spre eliminare se organizează și se coordonează de către colaboratorii serviciilor Dezvoltarea Colecțiilor și Organizarea / Conservarea Colecțiilor, împreună cu specialiștii din domeniu de la catedre. Cadrele didactice (șefii de catedră) ale Universității studiază publicațiile propuse spre eliminare și pe fiecare titlu de carte indică motivul scoaterii din circuit a publicațiilor, cantitatea de documente, ce pot fi lăsate în Bibliotecă și semnătura lor. *Exemple*: documentul propus pentru eliminare, Спиркин А. Г., Базеле философии, anul de ediție 1989, deținem în fond 506 exemplare, șeful de catedră a semnat, „uzură morală și cantități”, de lăsat 100 exemplare, 07.09.06, N. Enciu; Фриш С. Е., Курс де физикэ женералэ, 1958, *deteriorată fizic*, 12.12.07, V. Cheptea, etc.

Membrii comisiei sînt cadrele didactice, inclusiv șefii de catedre, deținătorii de colecții, șeful serviciului Organizarea Conservarea Colecțiilor, managerii Bibliotecii. În baza constatărilor de eliminare a publicațiilor se întocmește un proces-verbal care menționează: motivele eliminării, cantitatea și valoarea exemplarelor, membrii comisiei. Procesul-verbal este aprobat de către Rectorul Universității.

Motivația principală pentru care se apelează la eliminarea unor documente din colecțiile Bibliotecii este determinată de uzura morală și fizică.

Actualizarea și circulația sporită a colecției se obține și prin deselecția și eliminarea cantităților superflue.

În anii 2005 – 2010 din colecții au fost casate 97 957 volume în valoare de 26 566 lei 16 bani.

Casarea documentelor: 2005 - 2010®

Anul	Total eliminate	Valoarea	Uzură fizică și morală	Pierdute de utilizatori
2005	28 820	36 873,89	28 407	413
2006	20 259	33 147,30	19 271	988
2007	20 611	37 143,53	20 167	444
2008	8 916	16 734,06	8 375	541
2009	15 748	30 601,57	15 146	602
2010	3 603	9 832,10	3 359	244
Total	97 957	164 332,45	94 725	3 232

Modalitățile de dezvoltare a colecțiilor sînt multiple. **Deselecția este o activitate care contribuie la stabilirea unui climat adecvat al colecției** (întinerirea stocului). Explozia informațională, apariția noilor tehnologii, metodelor și disciplinelor de studiu nu permit bibliotecii o atitudine inamovibilă și conservatoare. În urma verificărilor integrității colecțiilor uzuale, pentru creșterea valorii colecțiilor, s-a realizat procesul de deselecție a documentelor depășite științific în vederea localizării lor în depozitul principal. În acești ani, în baza procesului de verificare, s-au transferat în depozitul principal 820 779 de volume.

Procesul de Verificare și de localizare a documentelor în anii 2005 – 2010

anul	Colecții verificate	Total verificate documente	Transferat în depozitul principal
2005	Sălile de lectură Serviciul Documentare Informare Bibliografică Colecția de carte rară	95 200 10%	31 139
2006	Serviciul Asistență bibliografică și Documentară Fondul de schimb Bibliotecile de catedră	98 230 9%	33 308

2007	Mediateca Sălile de lectură (sala nr3, în baza catalogului topografic) Colecția de schimb Colecția tezelor de licență și masterat Fondul pasiv Colecția de referințe	191 272 19%	8 200
2008	Sălile de lectură nr1; nr2; nr3 Sala de lectură nr4 în baza catalogului topografic	65 192 7 %	18 757
2009	Fondul de carte rară Oficiul Documente Muzicale Serviciul Studii și cercetări. Asistență de specialitate Sălile de lectură (sala nr1, în baza catalogului topografic)	163 824 16%	9 650
2010	Serviciul Referințe Bibliografice Oficiul Literatură în Limbi Străine, sala de împrumut nr4 Salile de lectură (sala nr2 în baza catalogului topografic)	208 061 20 %	3 500
Total		820 779	104 354

Ceea ce este considerat un surplus neutilizat la o bibliotecă poate fi considerat de altă bibliotecă util, dorit de inclus în colecții. Cooperarea între biblioteci poate facilita transferurile de publicații, donații. Astfel biblioteca a transferat publicații după cum urmează:

- **2007** – 340 documente Universității din Cahul
- **2009** – 74 documente Institutului Lingvistic din Moscova
- **2010** – un alt transfer de 230 documente la Institutul Lingvistic din Moscova.

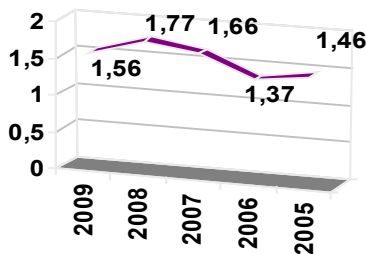
În anul 2005, în baza obiectivului de **restructurare a colecțiilor**, în cadrul Bibliotecii s-a instituit un nou serviciu - Referințe Bibliografice. Colecția de documente s-a format prin transferuri în acest serviciu: s-au transferat din serviciul Documentare Informare Bibliografică 2 638 documente, din alte servicii 345 documente.

Actualizarea colecțiilor este menținută prin operațiuni de îndepărtare a documentelor suplimentare, a documentelor nesolicitate. În acești ani, în fondul

pasiv al Bibliotecii s-au transferat din colecțiile uzuale peste 3 000 documente, altele - din colecția Documente didactice/metodice.

Performanțele bibliotecii sînt prezentate prin indicatorii de performanță. În tabelul de mai jos este redată circulația colecției de documente în anii 2005 – 2009, care ne demonstrează gradul de solicitare a documentelor. Observăm o creștere a circulației fondului în anul 2008 – 1,77 %, cînd după ani buni de eliminări fondul a devenit mai înprospătat.

Circulația colecției BȘU 2005-2009

	2009	2008	2007	2006	2005
■	1,56	1,77	1,66	1,37	1,46

Pentru a obține o imagine completă a **restructurării colecției Bibliotecii în anii 2005 – 2009**, vom prezenta și rata de înprospătare a colecției. Datele din tabel ne arată că cea mai bună rată de înprospătare a colecției a fost în anul 2007, în acest an în colecție au fost achiziționate 14 354 documente și au fost eliminate 20 951.

Rata de înprospătare a colecției BȘU : 2005 – 2009

Anul	2005	2006	2007	2008	2009
Rata de înnoire a colecției, ani	74 ani	67 ani	58 ani	59 ani	82 ani

La 01.10.2010 Colecția totală deține 1 012 555 documente în 271 410 de titluri. Creșterea numărului de documente, datorată exploziei informaționale, impune restructurarea permanentă a colecției. Dezvoltarea colecției trebuie să se facă în concordanță cu cerințele de informare și documentare ale utilizatorilor, trebuie să vizeze actualitatea, universalitatea, diversitatea, specializarea, modernizarea informațională și continuitatea colecțiilor, care reprezintă, de fapt, tezaurul Bibliotecii Științifice.

Concluzii:

Biblioteca Științifică este un laborator de muncă intelectuală în care sînt asigurate accesul la diverse surse de informare în format tradițional și electronic.

Operațiile de achiziții și eliminare a documentelor pledează pentru restructurarea colecțiilor. Putem spune că este mai ușor să aduni cărțile decît să faci selecția pentru a le elimina.

Biblioteca joacă rolul cel mai important în oferirea accesului la informația științifică. Documentele pe care le deține vor fi necesare tuturor categoriilor de utilizatori: studenți, masteranzi, doctoranzi, profesori, cercetători științifici.

Una din misiunile principale ale Bibliotecii este de a conserva documentele, pentru ca astfel patrimoniul să fie transmis intact generațiilor viitoare. La noi s-au păstrat cîte un exemplar din toate documentele eliminate.

Este foarte important că în prezent calitatea și eficiența colecțiilor noastre este apreciată nu de mărime, ci de varietatea informațiilor actuale/utile conținute și gradul de circulație/solicitare a colecțiilor.

Referințe bibliografice:

1. **Agache, Catinca.** Biblioteconomie – valori tradiționale și moderne. Iași : Ed. Vasiliana 98, 2007. 236 p. ISBN 978-973-113-057-6.
2. **Alexa, Ioan P.** Selecția și eliminarea publicațiilor inutile din fondurile uzuale ale bibliotecilor publice. In: *Biblioteca*, 1997, nr. 7, p. 2000-2002.
3. **Bertrand, Calenge.** Politicile de achiziție. Constituirea unei colecții într-o bibliotecă. București : Ed. Biblioteca Bucureștilor, 1999. 399 p. ISBN 973-98918-1-0.
4. **Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți** : Rap. de activitate 1990-2009. Bălți, 1990-2009.
5. **Evidența colecțiilor de Bibliotecă** : Instrucțiune nr. 152 din 08. 05. 2003. Consiliul Biblioteconomic Național 12.11.2003.
6. **Marinescu, Nicoleta.** Biblioteconomie în întrebări și răspunsuri. Iași : Ed. PIM, 2009. 352 p. ISBN 978-606-520-600-7.
7. **Regneală, Mircea.** Dicționar explicativ de biblioteconomieși știința informării : În 2 vol. București : Ed. FABR, 2001. Vol. 1: A-L. 409 p. ISBN 973-85555-1-5.
8. **Richter, Brigitte.** Ghid de biblioteconomie. Ch. : Ed. ARC, 1997. 318 p. ISBN 9975-61-024-2.

O PANORAMĂ SELECTIVĂ A CĂRȚILOR RARE

A SELECTIVE VIEW OF RARE BOOKS

Elena CRISTIAN

„În cărțile pe care le alege cineva, le păstrează cu îngrijire, le lasă după sine ca o moștenire scumpă, se vede icoana sufletului său”
Nicolae Iorga

„Cartea este viața trecutului nostru”
Vissarion Belinskiy

The article is about the university library collections of rare books in Balti which is a very valuable documentary resource. Special collection holds over 5700 documents: Romanian rare and old books, foreign books, musical scores, periodicals of the nineteenth century and early twentieth century in nearly all areas of human knowledge and creation of the world in different languages. Users are informed about this collection through the electronic, alphabetical and systematic catalog, Web page <http://libruniv.usb.md>.

În bogata colecție enciclopedică deținută de Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, **cărțile rare**, constituie o resursă documentară deosebit de valoroasă, sau parafrazându-l pe Umberto Eco, un adevărat „labirint al minții”. Cărțile rare ne ajută să pătrundem cu sfială și admirație în microcosmosul paginilor îngălbenite de vreme, ce ne deschid porți spre alte lumi. Cărțile rare ascund adevărate comori, caracterul de unicate sau rarități al multor lucrări constituie în permanență o atracție pentru cercetători, cadre didactice, specialiști și un mare număr de studenți. Biblioteca se mândrește cu o colecție de publicații rare ce ilustrează laborioasa muncă a colegilor noștri bibliotecari de-a lungul timpului. Constituirea fondului de carte rară a început odată cu fondarea Institutului Învățătoresc, a Bibliotecii Științifice și continuă și astăzi.

Colecția specială de carte rară teaurizează peste 5 700 de documente: **carte veche românească, carte veche străină, partituri muzicale, periodice vechi** din aproape toate domeniile cunoașterii și creației umane. Documentele din colecția rară datează din secolul al XVIII - lea până în prezent și însumă cărți în limbile:

Rusă - 2 220, Română - 2 010, Franceză - 1 010, Engleză - 250, Germană - 51, Spaniolă - 36, Ucraineană - 20, Italiană - 7, Latină - 4, Portugheză - 3, Greacă - 3, Poloneză - 2.

Valoarea colecției este conferită de numărul relativ mare de legături originale române, franceze, germane, ruse, americane, italiene, etc, tipărituri din aproape toate domeniile cunoașterii și creației umane, de exemplarele cu însemnări scrise, interesante prin conținut sau prin proveniență, de ex-librisurile care amintesc despre posesorii succesivi și despre circulația cărților. Se păstrează aici, pe lângă opere literare, teologice, filosofice, istorice, juridice și lucrări de medicină, chimie, fizică.

Partea cea mai numeroasă a colecției este asigurată de cartea rară de la sfârșitul secolului al XIX-lea - începutul secolului al XX-lea, despre care putem spune și că este cea mai solicitată de utilizatori pentru cercetare.

„Să spargem vitrinele în care nu se află o carte românească”
George Călinescu

Cartea rară în limba română însumă circa 2100 unități bibliografice – cărți vechi, cărți rare, documente bibliofile, cărți cu autograf și dedicații, cărți de format mic, ilustrate.

Cele mai vechi cărți din Bibliotecă datează din secolul al XVIII-lea, pentru raritatea, dar și pentru valoarea artistică deosebită. Sînt de menționat lucrările:

- **Sfânta Dumnezeiasca Evanghelie** care acum întâi sau Tipărit întru același chip în zilele prea Înălțatului Domn Io Grigorie Ioan Voevod cu osârdua și cu toată cheltuiala pria Sfințitului Mitropolit al Moldovei Kvri Gavril. - Iași, 1761. - 396 p. : il. Казания. – [S.l. : S.n.], 1790. - 1730 p.
- **Октоихъ ши Службеле Сфинцилор де Обште** Акум апатра оарэ ку адаожиря вечерниилор а фиеште кэруя Глас, Думинекъ съра, ашезат ши типэрит, дупэ рындуяла Бисеречй Рэсэритулуй / Супт Стэпынирея пря Ынэлцатулуй Рымлянилор Принцулуй Ардялулуй франчиск. – Блаж, 1792.

Din colecția de carte rară în limba română fac parte lucrări reprezentative din domeniile *lingvisticii și literaturii române*, care descriu evoluțiile culturale ale societății, schimbările marcate de activitatea marilor cărturari ai timpului.

Dintre lucrările din domeniul lingvisticii trebuie menționat **Dicționarul Româno-francez** / Lucrat după dicționarul Academiei Franceze și alte dicționare latine, italiene, etc., tipărit la București, de Ion Costinescu, aprobat de Eforia școlilor în 1858 și terminat în 1870, tipărit la București, la editura Frații Joaniții. „În perioada anilor 1850 se simțea lipsa unei asemenea cărți fără distincțiune și de cei ce scriau și de cei ce nu scriau carte: torentul vorbelor neînțelese care inunda și inundă încă limba prin presă și cancelarii, făcuse această dorință unanimă. Această carte va completa și perfecționa mai facil începutul ce-l dă publicului, care va găsi întrânsul nomenclatura vorbelor aranjate în rânduirea lor alfabetică”, menționează autorul Ion Costinescu.

O altă lucrare a lui B. P. Hașdeu **Din istoria limbii române**, tipărită în 1883 și editată la București, la tipografia Academiei Române (Laboratorul Români), zgândărește problemele paralelismului între dezvoltarea la noi și dezvoltarea în Occident a latinității, problemă foarte studiată și discutată în acel timp.

Alături de acestea, în colecție există și alte **cărți valoroase ale scriitorilor români**: Vasile Alecsandri, Tudor Arghezi, Gheorghe Asachi, George Bacovia, Dimitrie Bolintineanu, Dimitrie Cantemir, Ion Luca Caragiale, Emil Cioran, George Coșbuc, Ion Creangă, Alexandru Delavrancea, Minai Dragomirescu, Mircea Eliade, Niculae Filimon, Gala Galaction, Octavian Goga, Calistrat Hogaș, Alexandru Macedonski, Alexandru Obodescu, Mihail Kogălniceanu, Bogdan Petriceicu Hașdeu, Anton Pann, Camil Petrescu, Ion Pillat, George Ranetti, Liviu Rebreanu, Alecu Russo, Mihai Sadoveanu, Ioan Slavici, Nichita Stănescu, Constantin Stere, George Topârceanu, Al. Vlahuță, Ion Agârbiceanu, Duiliu Zamfirescu, și mulți alții.

O valoare deosebită pentru colecția de carte veche/rară o au publicațiile lui **Mihai Eminescu**, apărute între anii 1932 - 2000, formate din opere, opere complete, manuscrise, poezii, nuvele, povești. Deținem volumul de Poezii, 1932, semnat la tipar de Mihai Eminescu, tipăritura a 4-a, în care sînt adunate primele poezii din 1884, an în care Titu Maiorescu a publicat poeziile apărute în „Convorbiri Literare” și alte câteva pe care le-a găsit la persoane particulare.

Documente privind **istoria folclorului** din toate timpurile din anii 1888-1943, au un loc deosebit în colecție, fiind reprezentate prin lucrările: *Comoara neamului*, în 4 volume, V.1-4. - București, 1943; *Poezii populare (Doine) Culese și publicate întocmai cum se zic*. - Iași. 1888; *Proverbe și expresiuni proverbiale române, germane și franceze*, Culese și rînduite de Ludovic Leist. - București, 1900; *Poezii populare din toate ținuturile românești*. - București. 1909; *Proverbele românilor din România, Basarabia, Bucovina, Ungaria, Istria și Macedonia*. - București. 1899. etc.

O atenție deosebită merită **lucrările de istorie** ale marilor istorici ca Nicolae Iorga, Constantin Stere, A. D. Xenopol, Radu Băltescu, Constantin Cantacuzino, Barbu Delavrancea, Constantin Giurescu, I. E. Torouțiu, etc.

„Cartea este cea mai complicată și cea mai măreață minune dintre minunile create de omenire în calea ei spre fericire”

Maxim Gorki

Colecția de carte rară are în componența ei ediții tipărite pe hârtie specială, copertate în piele, gravură de aramă fină, îmbrăcate în țesături de mătase, pluș, bumbac, tafta. Amintim volumele: Sfânta Dumnezeiasca Evanghelie din 1761, îmbrăcată în pluș bordo; Ю. Лермонтов. Демон, 1910, acoperită cu mătase multicoloră; Свифт Жонатан, Кэлэторииле ын унеле цэръ депэртате де пе глоб але луй Лемуел Гулливер, 1980; Гюго Виктор, Собор Парижской Богоматери 2007; Гете Иоганн Вольфганг, Фауст, 2006; îmbrăcate în piele imprimată cu imagini; Толстой Л. Н., Анна Каренина, 1914, ornamentată cu o gravură de aramă cu chipul unei femei; Гримм Вильгельм, Сказки, 2005; Шекспир, Трагедии: Комедии: Сонеты,

2007, tipărite pe hârtie înfrumusețată cu margine aurie, etc.

„În cărți se adăpostește sufletul timpurilor trecute, vocea vizibil articulată a trecutului”. (Thomas Carlyle)

În colecția de carte rară se regăsesc și documente despre istoria **orașului Bălți**. Un oraș este întotdeauna un dialog dintre trecut și viitor. Să citim cu atenție această discuție dintre ani, răsfoind paginile istoriei, studiind trecutul, prezentul, visând la viitor, prin cartea rară localizată în colecțiile Bibliotecii Științifice. Ne referim în acest sens la titlurile:

- **Primul ghid al municipiului Bălți** / sub dir I. Broitman. Bălți : Ed. Curierul de Nord, 1937-1938. 138 p. :il. (Fotocopie).
- **Zilele Mitropolitului Vissarion Puiu**. 111p.: il. (Fotocopie).
- **Sfințirea catedralei din Bălți, 2 iunie 1935**. București : Ed. Consiliul Eparhiei Hotinului, 1935. – 66 p.
- **Cately, Emonoil. Cartea noastră**. Bălți : Ed. Cartea noastră, 1936. 942 p. :il.
- **Bisericile din eparhia Hotinului**. 167 p. : il. (Fotocopie).
- **Proca, Pavel. Aplaudați-mă cu palma pe obraz**. Ch. : Ed. F.E. – P. “Tipografia Centrală”, 2002.
- **Autograf pe cortina Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Bălți (1957 – 2007)**: Anatol Pânzaru. Ch., 2007. – 159 p.
- **Popa, Iulius. Facultatea de Limbi și Literaturi Străine a Universității de Stat Alecu Russo din Bălți**, 1954 – 2009. Ch., 2009. - 344 p. : fot., il.

„O carte este un dar pe care îl poți deschide iar și iar”
Garrison Keillor

Pe exemplarele din colecția rară întâlnim dedicații și semnături olografe ale personalităților românești și universale sau semne de proprietate cum ar fi ex-librisuri de diferite forme, gravuri sau ștampile. Aceste lucrări constituie colecția specială **„CĂRȚI CU AUTOGRAF SI DEDICAȚII”** care numără peste **820** de volume, donate Bibliotecii Științifice de cadre didactice, personalități din țară sau străinătate. Deținem în colecție autografele personalităților care ne-au vizitat Biblioteca: Mircea Snegur – primul președinte al RM (1990 – 1996), Iurie Colesnic – cercetător științific, Ion Druță – scriitor, Grigore Vieru – scriitor, Vadim Pirogan – fiul lui Ștefan Pirogan, primar al orașului Bălți, între anii 1923 – 1934, Radu de Hohenzollern Principe – membru al Familiei Regale Române, Spiridon Vangheli – scriitor, Mihai Cimpoi – critic literar, academician, Arcadie Suceveanu – poet, Ion Hadârcă – scriitor, etc.

Dintre autografele deținute putem remarca unele mai deosebite, cum ar fi:

- **“Pentru cititorii Bibliotecii Universității „Alecu Russo” din m. Bălți**. Cu respect, M. Snegur, primul președinte al RM (1990 – 1996) ,10.04.2007”;
- **“Harnicului și talentatului colectiv al Bibliotecii Științifice a USB, cu alese sentimente de recunoștință pentru totul ce faceți. Să ajungeți în țara făgăduinței pe care o purtați cu Dvs**. Valeriu Jitaru, 05.10. 2005”;

- **”Pentru Biblioteca Universității de Stat ”A.Russo”- cea mai bună din țară.** Virgil Mândăcanu, 20.03.2009”;
- **”Minunatei Biblioteci a Universității de Stat ”Alecu Russo” de la un student bălțean din anii 1960-1965.** Anatol Lența”.

**„Muzica este sufletul limbajului”
Max Mendel**

Valoros este și **fondul rar de partituri muzicale**, cu opere complete ale marilor creatori ai muzicii universale: Ludwig van Beethoven, Franz Liszt, Johann Sebastian Bach, Federyk Chopin, Wolfgang Amadeus Mozart, Felix Bartholdy Mendelssohn, Jerome Kern, Piotr Ilici Ciaicovski, Mihail Ivanovici Glinca, etc. Colecția de partituri muzicale include lucrări originale, tematica cărora prezintă un interes deosebit pentru domeniu. Pentru importanță sînt de menționat lucrările: L. Beethoven. Sonate: Op.31, Nr.1; F.Liszt. Ungarische rhapsodien, Bd. 1,- Leipzig: Ed. Peters, creație din 1917; Henri Gremont. Josephine: Polka pour le composee piano; A. Овенберг. Песня умирающаго лебедя Мелодія для фп въ 2 руки. Op.4: Кіевъ.- Леонъ Идзиковскій, creație din 1915; A. Зандер. Сніжинки. Гавоть, creație din 1866; C. W. Feldmann. Egyptische nachte Walzer. Op.28, creație din 1925; etc.

**„O carte bună e patrimoniul întregii lumi”
Papa Clement al XIV-lea**

Cartea rară în limbile străine numără peste 1500 de documente și are un caracter umanist, cuprinzând autorii clasici, din secolul al XIX - lea și secolul XX, în ediții princeps, prime ediții, ediții originale și definitive, ediții cu comentarii erudite ale unor personalități precum: Walter Scott, William Shakespeare, Mark Twain, Prosper Morimee, Johann Wolfgang Goethe, Iohann Arnold Kanne, Honore de Balzac, Charles Baudlaire, Alphonse Daudet, Georges Duhamel, Gustave Flaubert, Victor Hugo, Guy de Maupassant, Jean-Baptiste Molier, Romain Rolland, Stendal, Voltaire, Emile Zola. Colecția reunește lucrări reprezentative din cele mai de seamă centre tipografice: Calman-Levy, Dumaout, Librarie grund, Dusche, Buch-Gemein, Schaft Gmbn, Oxford, Cnapman Hale.

Colecția de carte rară în limba franceză deține lucrări a căror arie de reprezentare cronologică acoperă secolele XVIII-XX. Un material documentar de mare valoare, fiind alcătuit din lucrări din toate domeniile cunoașterii, semnate de filosofi, psihologi de renume, cum ar fi: Ciceron Joseph Dedieu, Emmanuel Kant, Andre Lamande, A.Ott, Platon, Henri Bergson, Etiemble, Voltaire, Alexandre Bajn, Alexis Carrel, Alexandre Lestchinski etc. O importanță valorică au și lucrările din domeniile lingvistică și literatură franceză, semnate de nume cu rezonanță în știință. Putem menționa lingviștii savanți: C. Augé, G. Bacconnet, F. Brunot, A. Rosetti, E. Bourcies, S. Prahl, de critică literară: E. Geruzez, F. Brunetière, G. Lanson, G. Merlet, Ch. Sainte-Beuve. Este bogată colecția și în texte literare (beletristică) ale autori-

lor renumiți: Balzac, Hugo, Baudelaire, Lamartine, Sand, Stendhal, André Theuriot, Tony Revillon, René Bazin, Paul Bourget, Zenaide Fleuriot, etc.

Lucrările din alte domenii (religie, științe reale, artă, geografie, istorie) în limba franceză sînt surse care cuprind informații despre țară. Din aceste domenii putem evidenția următoarele: H. Ford. *Ma vie et mon oeuvre*.- Paris: Ed. Payot. 1928.- 315p.: il.; A.Bedel. *Les nouvelles methodes de culture de la vigne et de vinification*.- Paris: Garnier freres, 1890.-422p.; *Histoire de l'Art. Depuis les premiers temps jusqu'a nos jours*. – Paris: Librairie Armand Colin, 1905. - 957p.; *Les Grandes cathedrales du monde / textes de David Mountfield*. - Geneva: Minerva: Erance Loisirs, 1983. - 96 p.; A. Houssaye. *Histoire de Leonardo da Vinci*.- Paris: Didier et Cie, 1869.- 490 p.; *La Passion de la danse*.- Paris: Grund, 1978.- 96 p.; Plutarque. *Vie de Cezar*. –Paris: Librairie de la Bibliotheque naționale, 1813.- 186 p.; R. Burnand. *La Vie quotidienne en France en 1830*.- Paris: Hachette, 1943.-253 p.; *La Vie de Napoleon. Racontes par Napoleon*.- Paris: Julliard, 1955.- 276 p.; *Le mémorial de Sainte-Hélène / propos de L'Empéreur rec. par le Compte Emmanuel de Las Cases*. – Paris: chez Jean Bonnot, 1969. – 472 p. etc.

Din **Fondul de carte rară în limba engleză**, fac parte lucrări reprezentative din domeniul artei plastice, picturii, arhitecturii, sculpturii, literaturii, muzicii. De menționat sînt, *The Arts*. - New York: Simon & Schuster, 1939.- 677 p.; *The Paintinge of Michelangelo*. – New York, Press, - 29 p.; *Italian Painting in the XIV-th and XV-th Centuries*. – New York: French and European publ., 1938.- 133 p.; *Rembrand : Selected Paintings*. – London.: Phaidon Press: New York: Oxford Univ. Press, 1942. – 36p.: il. 104 reproduceri.; J. B. Herbert. *Harmony and Composition: A Practical Text-Book for those Who Wish to Study Harmony and Composition, With or Without the Aid of A Teacher*.-New York: Fillmore Brothers, 1925. – 196 p.; J. L. Mursell. *Human Values in Music Education*. – New Yorc: Silver Burdett, 1934.- 388 p. etc.

Reprezentanții literaturii engleze sînt: W. Shakespeare, M. Twain, J. London, W. Hernry, R. William, W. S. Scott, D. Charles, S. H. Beecher, C. Marion, K. Rudyard ect.

Mai puțin numeros este **Fondul de carte rară în limba germană**, dar include lucrări valoroase din domeniile filosofie, pedagogie, artă, muzică, lingvistică, literatură, istorie. Remarcăm cele mai des solicitate de utilizatori: Gegel, Georg Wilhelm Friedrich. *Ghftem der Philosophie*. – *Stuttgart*, 1929. – 722 p.; Bruno Taut. *Die neue Baukunst in Europa und Amerika*. – Stuttgart: Julius Hoffmann Verlag. 1929.- 226 p.; Tizian: *Acht kupfertiefdrucke mit einleitendem text*. – Berlin: Deutsche Bushvertrieds – und Verlags-Gesellschaft, 1925. – 8 p.; Alfred Drel. *Franz Schubert: Ein Runftler Seiner Heiman*. – Altotting: Bucher der Heimat, 1926. – 99 p.; Theodor Storm. *Gedichte: Eine Auswahl*. – Stuttgart: Walter Hadecke Verlag, 1924. – 63 p.; Rudolf Lehmann. *Handbuch des Deutschen unterrichts an hoheren shulen: Deutsche poetik. Band 3, teil 2*. – Munchen: C.H. Beck'sche Verlagsbuhhandlung Oskar Beck, 1908. – 264 p.; Francois Coppee. *Auswahl yon 40 Gedichten/Mit Anmerkungen zum Schulgebrauch herausgegeben yon Dr. Rose*. – Bielefeld : Velhagen: Leipzig : Klasing, 1915. – 88 p., etc.

Alături de acestea, în colecție există cărți și în **limbile italiană, spaniolă,**

latină, greacă, ucraineană, poloneză, portugheză. Specificăm cele mai importante, mai prețioase lucrări, cum ar fi: Bruno Moretti. Teatri. – Milano: Ulrico Hoepli, 1936. – 142p. cu ilustrații; Mantegna: La Cappella Ovetari Nella Chiesa Degli Eremitani / testo di G.Fiocco. – Milano : Collezione Silvana : Amilcgre Pizzi, [?] ilustrații, 17 reproducții; Jacinto Benavente. Los intereses creados: La ciudad alegre y confiable : Cartas de mujeres. – Madrid : Aguilar. 1964. – 496 p. ; Khayyam Omar. Rubaiyat. – Santiago de Chile: Zig-Zag.1966.- 65 p. ; Maronis Vergilii. Aeneis in usum scholarum iterum recognovit. – Otto Ribbeck : Stereotura.1896. – 409 p. ; Люйо Брентано. Етика і народна господарка в історії : Ректорська промова виголошена дня 23.го листопада 1901 року. – Чернівці. 1906. – 45 p. ; Г. Піддбний. Буковина. – [Київ]: Державне Видавництво України. [1920]. – 254 p. ; Manoles Hatzedakes. Osios Loykas: Psefidota toihografies: Ekdotikos oikos "Melissa". 1996. – 94 p.

Fondul cartea rară în limba rusă cuprinde peste 2200 de publicații cu caracter umanist și real. Tematica publicațiilor este variată, cuprinzând documente din toate domeniile cunoașterii.

Colecția deține exemplare din domeniul generalităților, enciclopedii de la sfârșitul sec. XIX - începutul sec.XX: Ф. Брокгауз, И. Ефрон. Энциклопедический словарь (1890-1904), Большая энциклопедия. Словарь общедоступных сведений по всем отраслям знания.1900-1909, Малый энциклопедический словарь: В 2 т., 1907-1909.

Domoniile filosofie, estetică, psihologie și pedagogie sînt reprezentate de scriitori cu renume mondial: В. Вундь, Дж. Льюис, Г. Плеханов, М. Гойо, В. Виндельбандь, Н. Грот, В. Джемс, И. Пестолоцци, Ф. Фридрих, Л. Гурлитт, О. Мессмер.

Fondul include și lucrări din domeniile științelor naturale, științelor sociale, matematică elementară și superioară, algebră, geometrie, astronomie, cosmografie, fizică, biologie, anatomia omului: Вселенная и человечество. В 5-ти т. Т.1-5 (?), Ф. Клейн. Вопросы элементарной и высшей математики. 1912, В. Фридман. Методика арифметики. 1923, А. Кисилев. Элементарная алгебра. 1915, А. Франсуа. Общепонятная астрономия. В 4 т. Т. 1-4. 1861, И. Полак. Космография. 1923, О. Хвольсон. Курс физики. В 5 т. Т. 2-5. 1925, О. Шмейль. Полный курс ботаники. 1910, Атлас по анатомии человека. При содействии Вильгема Гиса. 1917 și multe altele.

Reprezentativ, bogat și valoros este fondul de publicații de artă prin lucrări fundamentale, actuale și în prezent: П. Гендич. История искусств. (Зодчество. Живопись. Ваяние). 1897, С. Бартенев. Московский кремль. В старину и теперь. В 2т. Т. 1-2. 1912-1916, Художественные сокровища России. 1906, Е. Радчеева. Музей истории искусств. Вена. 2003, Готика. **Архитектура. Скульптура. Живопись.** 2000, Э.Капретти. **Великие мастера итальянского искусства.** 2004, **Мастера иконописи и фрески.** 2003, Р.Мутер. История живописи. От средних веков до наших дней. В 3 т. Т 1-3. б. г., К. Пьеоранджели. Ватикан. Великие музеи мира. 1998, Д. Боротынский. Полное собрание сочинений [Партитура]: Письмописьня употребляемые на Божественной службѣ. [?], etc.

În colecție se păstrează opere literare, filosofice, istorice, teologice, publicații ce au aparținut personalităților politice și culturale, cărturarilor celebri din Rusia Țaristă și Rusia contemporană. Colecția cuprinde documente editate între anii 1800 până în prezent. Se regăsesc operele unor personalități proeminente ale literaturii ruse cum ar fi: A. S. Pușkin, L. N. Tolstoi, I. S. Turgheniev, N. Gogol, S. T. Aksacov, L. N. Andreev, E. A. Baratânski, A. A. Blok, I. A. Bunin, V. V. Veresaev, N. G. Garin, I. A. Goncearov, M. Gorki, F. M. Dostoevski, A. V. Kolițov, I. A. Krâlov, A. I. Kuprin, M. I. Lermontov, V. V. Maiakovski, N. A. Nekrasov, A. N. Ostrovski, M. E. Saltâkov-Șcedrin, C. M. Staniukovici, A. P. Cehov, M. A. Șolohov, etc. editate între anii 1880-1940.

Documentele din domeniul istoriei universale și rusești aduc informații despre apariția și evoluția marilor civilizații, punînd în evidență specificul fiecăreia și principalele influențe pe care le-au primit sau exercitat. În colecție se păstrează lucrările din literatura universală, cum ar fi: Ю. Белох, История Греции, 1897; В. Бельше, Первобытные люди. 1920; Жизнь и ужасные деяния римского императора Нерона. Перевод с франц. Г. М. Спп, 1972; История древнего мира. Под ред. С. И. Ковалева, 1936; Л. Блан, История революции 1848 года. 1907; А. Дживелегов. История современной Германии. Часть 1 (1750 – 1862), 1908; Жизнь австрийского генералиссимуса Барона Лаудона, главнейшего в нынешнем веке, полководца с подробным описанием всех военных действий, кои приобрели ему бессмертную славу. Часть 1, 1795; Я. Захер, Французская революция в документах. 1789-1794, 1926; К. Иванов, Средневековый город и его обитатели. 1900; М. Корелин. Важнейшие моменты в истории средневекового папства. 1901; Э. Пименов. Борьба за свободу в Австрии и Венгрии 1848. 1920, etc.

Lucrările de istorie a poporului rus, oferă informații interesante despre evenimentele importante și consecințele acestora: К. Валишевский. Вокруг трона: О императрице Есатерине II: Репринт. воспроизведение изд. 1911г., 1989; К. Валишевский. Иван Грозный: Репринт. воспроизведение изд. 1912г., 1989; К. Валишевский. Первые Романовы : Репринт. воспроизведение изд. 1911г., 1989; К. Валишевский. Петр Великий : Репринт. воспроизведение изд. 1912г., 1989; С. Жигарев. Россия в среде европейских народов. По данным истории международных общений и права в VIII и XIX вв., 1910; В. Икономов. Накануне реформ Петра Великого. 1903, История России в 19 веке. В 9-ти т. Т. 1-9, 1866-1892; М. Пыляев. Старая Москва: рассказы из былой жизни первопрестол. Столицы. 1990; С. Соловьев. История России с древнейших времен. В книгах и томах. Кн. 1-6. Т. 1-29, etc..

**„Citește! Numai citind mereu, creierul tău va deveni
un laborator nesfârșit de idei și imaginații”**
Mihai Eminescu

Colecția de carte rară păstrează și publicații seriale din secolele XIX-XX, dintre care menționăm: **Viața Românească** (1912- 1940), revistă literară și

științifică, tipărită la Iași. În această revistă au publicat: T. Arghezi, M. Sadoveanu, C. Petrescu, M. Codreanu, P. Istrati; **Revista Fundațiilor Regale** (1934-1947), revistă lunară de literatură, artă și cultură generală, comitetul de direcție fiind: Al. Brătescuvoinești, O. Goga, D. Gusti, E. Racoviță, C. Rădulescu-Motru, I. Simionescu; **Dacoromania**, buletinul „Muzeul Limbii Române”, condus de Sextil Pușcariu, prof. La Universitatea din Cluj membru al Academiei Române, tipărită la București (1922 – 1936); **Cercetări literare** (1934 – 1939), publicație de N. Cartoian, apărută la București; editura M.O. Imperia Națională; **Buciumul român** foaie literară, (1875 – 1882), avîndu-l ca editor pe T. H. Corescu, apare odată pe lună, tipărită la Iași; **Boabe de Grâu**, revistă de cultură, (1931-1934), apărută sub conducerea lui Emanoil Bucuța, etc.

Printre acestea amintim și alte reviste valoroase în fond: **Convorbiri Literare** (1867-1944), **Lucefărul**, revistă pentru literatură, artă și știință (1913), **Buletin linguistique** (1934 – 1938), **Revue historique du sud-est Europeen** (1936-1946), **Пробуждение** (1915), **Славянскій вѣкъ** (1900) etc.

**„Cărțile noi au un singur inconvenient:
ele nu ne lasă timp să le citim pe cele vechi”**
Anonim

Nu numai cărțile vechi constituie mândria colecției noastre. În egală măsură și cu aceeași pasiune ne preocupăm de achiziția, conservarea și valorificarea prin prelucrare și studiu a tipăriturilor din zilele noastre.

Colecția de carte modernă bibliofilă are în componența sa ediții rare și prețioase, fie că este vorba de ediții prime sau de autor, de ediții de lux ilustrate de artiști consacrați sau cu legături artistice deosebite sau ediții tipărite pe hârtie specială.

Din această categorie fac parte lucrările reprezentative cum ar fi:

- Dicționarul enciclopedic ilustrat: 61635 articole, 96338 definiții, 2320 ilustrate. Ch. : Cartier, 1999. 1808 p.;
- Dragnev, E. O capodoperă a miniaturii din Moldova medievală: Tetraevanghelul de la Elizavetgrad și manuscrisele grupului Parisinus graecus 74. Ch. : Civitas, 2004. 232 p.;
- Mardare, M. Fascinația culorilor. Ch. : Ed. Ruxanda, 2007. 120 p.;
- Maria Bieșu. Scena, Opera – Dragostea mea. Ch. : Cartea Moldovei, 2005. 237 p.;
- Incursiune în lumea artei. Oradea: Aquila 93, 2002. 120 p.;
- Drăguț, V. Arta Românească: Preistorie. Anticitate. Ev mediu. Renaștere. Baroc. București : Ed. Vremea, 2000. 399 p.
- Mileniul Românesc: 1000 de ani de istorie în imagini. București: Litera, 2006. 943 p.: fot. etc.

Remarcăm, că lucrările și autorii menționați mai sus reprezintă doar o foarte mică parte din tezaurul bibliofil pe care îl posedă colecția de carte rară a Bibliotecii

Științifice „A. Russo”. Acestea le putem adăuga o listă lungă de alte publicații la fel de valoroase, din toate domeniile cunoașterii.

„O carte trebuie să impresioneze prin originalitate”

Johann Wolfgang Goethe

Cărțile de format mic sau minuscule, fac parte și ele din categoria exemplarelor rare, dar și curioase. Cele mai mici lucrări din colecție au dimensiuni – 30x45 mm., fiind Miorița de V. Alecsandri (1994) și Poezii de L. Blaga (1995). Un alt exemplar minuscul, Письмена, de Пасул Гамзатов (1969), (40x50 mm.), reprezintă o lucrare neobișnuită prin prezentarea grafică și interpretarea poligrafică, volumul include peste 250 de poezii despre dragoste și viață. Dintre edițiile de format mic putem menționa lucrările de la editura „Prut internațional”, colecția „Laurii Poeziei” - o ediție bibliofilă în format de 110x75 mm, dedicată scriitorilor român și basarabeni, în colecția noastră regăsim lucrările lui: Grigore Vieru, Steaua de vineri; Nichita Stănescu, Tunelul oranj; Marin Sorescu, Bile și cercuri, etc.

Printre cărțile de format mic mai remarcăm și colecția Shakespeare [?], în 11 volume, (80x120 mm.), la fel de surprinzătoare prin forma și aspectul exterior, legate în copertă învelită în mătase de culoare bordo înfrumusețată cu litere aurii. Cartea lui V. Alecsandri, Meșterul Manole, baladă, (65x100), este și ea o mini-carte cu desene în creion, în care balada Miorița este prezentată în trei limbi, română, engleză și rusă. Din exemplarele în miniatură mai putem specifica lucrările din „Colecția de uzură”: P. Cărare, Moldovenii în cer, (2004), I. Filip, Știutorul să mă ierte: linii și catrene iuliane (2000); N. Moțoc, Senzații (2002); A. Rău, Pe noi nouă adu-ne (2003); V. Romanciuc, E toamnă, cad măștile (2001); E. Tarlapan, coloana nătângilor: Epigrame alese (2001), cu dimensiunile de 60x95 mm.

**Cărțile, consider că au puterea de a opri timpul în loc,
de a-l face să se retragă sau să se arunce în viitor**

Jim Bishop

Donațiile au constituit un mijloc de îmbogățire a colecției de carte rară cu literatură de o deosebită valoare. Ele au fost primite din partea profesorilor noștri, persoanelor particulare, oamenilor de cultură. Printre cei mai importanți donatori se numără : Asociația Pro Basarabia și Bucovina, Filiala Costache Negri, Galați, Fresno / California Unisersity State, proiect Amis sans frontieres, BCU București, Academia Română București, Biblioteca Națională Română, Institutul Cultural Român, donație Catedrala Constantin și Elena, Arhimandritul Marchel; Episcopia Galați, Biblioteca Agrară Chișinău, donații din partea persoanelor Radu Moțoc - inginer, secretarul Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala Costachi Negri, Galați, Vasile Secrieru – preot, Iulius Popa – ziarist, publicist, bibliofil, Elena Prust – scriitoare, Teo Teo Marșalcovski, Gh. Damanciuc, A. Arkadiev – profesori universitari, etc.

Recent colecția de carte rară a fost completată cu o donație de carte din

partea locuitorului mun. Bălți, Ioan Vasile Nicorici, constituită din 750 exemplare în 694 de titluri. Tematica publicațiilor din „**Colecția Ioan Nicorici**” este variată, dar predomină lucrările din domeniul teologiei și istoriei, din sec.XIX începutul sec. XX, cuprinzând documente religioase - noul testament, vechiul testament, bibliei, evangheliilor, epistolele apostolilor, cântece bisericești, liturghii. Exemplarele din colecții sînt îmbogățite cu ex-librisul donatorului. Menționăm documente de o valoare deosebită cum ar fi: Antologie care cuprinde cantări pentru Vecernie, Utrenie, Liturghie, Postul Mare. - București: Tipolitografia „Cărților Bisericești”, 1898. – 332 p. I.G. Sbiera. Mișcări culturale și literare la Românii din stînga Dunării în răstimpul de la 1504-1714. - Cernăuți: R. Eckhart, 1897. - 328p. ; Syntagma theologiae Dogmaticae fundamentalis / concinnatum per joannem Ev. Zadori. - Strigonii: Typis Descripsit Gustavus Buzarovits, 1882. – 683p. ; Tractatus de Poenitentia. - Romae. Polyglotta, 1879. - 494 p. ; Д. А. Тихомиров. Курсь основнаго богословія. Тип. Гл. Упр. Уделовъ, 1897. - 195 p. ; Апостол толковой с переводу древняго греческаго писменнаго, на российской языкъ переведенной Ч.1: Деяния Святых Апостол и Соборные Послания. - Почаева. Тип. Почаевская, [1784?]. – 450p. ; Biblische Archaologie. - Freiburg im Breisgau: Herdersche Verlagshandlung, 1887.- 716 p. ; Paul Schanz. Commentar uber das Evangelium des heiligen Iohannes. - Tubingen: Verlag und Druck Franz Fues, 1885. – 599 p. ; Dictionnaire de la Bible T.5: PE-Z. - Paris: Ed. Letouzey et ane, 1912. – 2550 p. etc.

Cărțile rare fac parte din mai multe colecții editoriale: cele mai reprezentative fiind: *Biblioteca pentru toți*; *Scriitori români contemporani*; *Clasici români comentati*; *Cunoștințe folositoare „Din lumea largă”*; *Colecția Romanele Captivante*; *Biblioteca Minervei*; *Biblioteca Universală*; *Biblioteca Teatrului Național*; *Bibliotheque des Merveilles*; *Enseignement par les yeux*; *Les cahiers verts*; *Collection Edouard Guillaume*; *The handy-volume*; *Select Collection*; *Педагогическая библиотека*; *Русская литература*; *Маленькая библиотека*; *Въ товариществе „Знание”*; *Великие музеи мира*, *Библиотека великих писателей* etc.

Remarcăm, că lucrările și autorii menționați mai sus reprezintă doar o foarte mică parte din tezaurul bibliofil pe care îl posedă colecția de carte rară a Bibliotecii Științifice. Aceștia le putem adăuga o listă lungă de alte publicații la fel de valoroase, din toate domeniile cunoașterii.

„Ceea ce devenim depinde în mare măsură de ce citim după ce toți profesorii au terminat cu noi. Cea mai mare universitate este o colecție de cărți”

Thomas Carlyle

Informarea utilizatorilor cu privire la această colecție de carte rară, este asigurată de catalogul electronic, alfabetic, sistematic; Pagina Web <http://libruniv.usb.md>.

Publicațiile se consultă în regim de sală de lectură. Biblioteca a editat 3 fascicule cu informații despre cartea rară în limba română, o fasciculă care reflectă

cartea rară în limba franceză și un catalog a cărților cu autograf:

- **Carte rară în limba română din colecțiile bibliotecii.** Contribuții bibliografice. Fasc. 1. – Bălți, 2000. – 58 p.
- **Carte rară în limba română din colecțiile bibliotecii.** Contribuții bibliografice. Fasc. 2. – Bălți, 2003. – 123 p.
- **Carte rară în limba română din colecțiile bibliotecii.** Contribuții bibliografice. Fasc. 3. – Bălți, 2008. – 158 p.
- **Carte rară în limba franceză sec. 18 - 20.** – Bălți, 2010. – 220 p.
- **Carte cu autograf și dedicații.** – Bălți, 2010. – 210 p.

**“Cărțile sînt comorile prețuite ale lumii și moștenirea potrivită
a națiunilor și noilor generații”
Henry David Thoreau**

Biblioteca este posesoarea unei colecții de carte veche și rară de valoare patrimonială inestimabilă, cuprinde operele unor autori de mult trecuți în neant, precum și lucrările unor contemporani iluștri. Colecția specială are și valoare muzeală și este importantă prin proveniența ei, reprezentând un patrimoniu, o comoară a neamului. **Colecția rară constituie astăzi fondul de aur - mîndria Bibliotecii noastre.**

PONDEREA COLECȚIEI DE CARTE RARĂ ÎN FORMAREA VIITORILOR PROFESIONIȘTI

FORMATIVE POTENTIAL OF THE RARE BOOK COLLECTION IN
TRAINING FUTURE PROFESSIONALS

Elena SCURTU,

șef serviciu Documentare / Informare bibliografică

Ana NAGHERNEAC, *bibliotecar principal*

The article reflects the work of establishment and recovery of rare book collections in Scientific Library, focusing on its importance in the training of professionals. In the foreground are out most valuable rare documents in Romanian and French students used in the training and scientific investigation in general culture and professional training.

Domeniul educațional reprezintă o gamă variată de probleme adecvate unei societăți democratice, unei economii de piață, în soluționarea cărora sînt antrenate școala, familia, mai multe instituții sociale, inclusiv bibliotecile.

Am putea înșirui o mulțime de maxime despre importanța bibliotecii în formarea profesioniștilor care aici își dezvoltă inteligența, imaginația creativă, limbajul, sensibilitatea, deschiderea spre valorile științei și culturii umane.

Mihail Sadoveanu definea rolul cărții în viața spirituală a lumii, funcția ei socială, destinația ei morală și culturală astfel: „Cartea îndeplinește nu numai minunea de a ne pune în contact cu semenii noștri depărtați în timp și spațiu; cartea îndeplinește fapta de mirare de a ne face să trăim în afară de minciună, nedreptate și prejudecăți. În aceste urne sacre, în care poezii și cugetătorii și-au închis inimile, găsim acea putere fără moarte care mișcă umanitatea înainte în progresul ei neconținut”... (text reprodus după: Simonescu, Dan. Laudă cărții. In: *Scurtă istorie a cărții românești*. - București, 1994, p. 7).

În ultimul timp se scrie și se discută foarte mult despre problemele educației, dar realizările nu s-au conturat plenar, demonstrîndu-se, a cîta oară, că educația este un proces esențial în formarea omului și în edificarea societății cunoașterii.

Printr-o astfel de comunicare încercăm să subliniem încă o dată importanța cărții, mai exact, a cărții rare, a cărții vechi în devenirea unui profesionist competent și pregătit pentru soluționarea unui întreg ansamblu de probleme la zi.

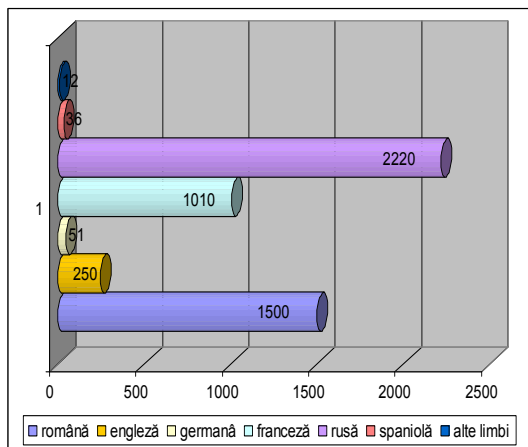
Valorificarea colecției de carte rară urmărește mai multe obiective, dintre care am remarca următoarele:

- formarea unui sistem de cunoștințe despre fenomenele și procesele din trecut;
- stimularea interesului pentru lectură;
- stimularea interesului pentru cercetare și descoperire;
- formarea unei gândiri proprii, flexibile, deschise spre idei noi;
- formarea spirituală a personalității capabile să cultive cele mai înalte calități umane;
- formarea mândriei, demnității naționale;
- formarea viziunilor individuale.

Primele cărți rare din Biblioteca Universității de Stat din Bălți sînt inventariate începînd chiar cu anul 1945, anul fondării bibliotecii. Cu timpul, colecția de carte rară s-a amplificat și s-a diversificat, devenind *mîndria bibliotecii*.

La moment, colecția dată însumează 5 616 documente: cărți și autori, seriale din România, Franța, Rusia, Germania, Anglia, în limbile română – 2 010, engleză - 250, germană - 51, franceză - 1 010, rusă - 2 220, ucraineană - 20, italiană - 7, spaniolă - 36, poloneză - 2, portugeză - 3, latină - 4, greacă - 3. Cea mai veche carte datează din secolul al XVIII – lea.

O prezentare grafică a colecției de carte rară pe limbi

În comunicarea noastră va fi reflectat, în mare parte, potențialul formativ al colecțiilor în limbile română și franceză, colecții care au beneficiat de o cercetare mai profundă.

Colecția de carte rară în limba română conține mărturii documentare din mai multe domenii ale științei și culturii române (predomină lingvistica, literatura, istoria), editate cu precădere la sfîrșitul sec. XIX – începutul sec. XX, precum și traduceri din alte limbi.

Două din cele mai vechi cărți din colecția Bibliotecii sînt: ***Sfînta și Dumnezeiasca Evanghelie care acum întii sau Tipărit întru același chip în zilele prea înălțatului Domn Io Grigorie Ioan Voevod cu osîrdia și cu toată cheltuiala pria Sfințitului Mitropolit al Moldovei Kvri Gavril.*** – Iași, 1761. – 396 p.: il., care cuprinde 4 Evanghelii: după Ioan, Matei, Luca și Marcu și *Казанія.* – [S.l.: S.n.], 1790.

– 1730 p.

Coperta **Kazaniei** este din lemn, acoperit cu piele și mai păstrează urmele încheieturilor. Este scrisă în limba slavonă veche și conține o culegere de predici bisericești, în care sînt explicate pasaje din Noul Testament la duminici și la marile sărbători rostite de Ioan Damaschin, Grigore Bogoslovul, Vasile cel Mare; Anastasie Sinaitul; Teodor Tiron, Nectarie; arhiepiscopul Constantinopolului, arhiepiscopul Ciprului.

Cartea dată a fost dăruită Bibliotecii noastre de către Arhimandritul Marchel de la Catedrala *Constantin și Elena* din or. Bălți

Alte două studii, care ilustrează istoria României în afirmarea ei, sînt: **Ursu, I. Ștefan cel Mare domn al Moldovei de la 12 aprilie 1457 pînă la 2 iulie 1504.** – București: *Inst. de Arte Grafice „Antonescu”, Soc. in nume colectiv, 1925.* – 461 p. – *Biblioteca istorică*, care conține numeroase date, evenimente, aprecieri ce țin de viața plină de zburcămînt a ilustrului domnitor. Autorul abordează mai multe probleme ce preocupau țara în timpul domniei lui Ștefan cel Mare: luptele pentru ocuparea și consolidarea tronului; luptele pentru emanciparea Moldovei de tributul turcesc; relațiile încordate cu Polonia; concepția de stat și funcțiunile principale administrative și judecătorești; oastea; cetățile, mănăstirile și bisericile; familia și personalitatea; situația social-economică a Moldovei. Lucrarea include rezultatul cercetărilor de mai bine de 25 de ani, efectuate de autor în biblioteci, arhive.

Celălalt studiu, *Iorga, Nicolae. Istoria Românilor în chipuri și icoane. Craiova : Ed. Ramuri, 1921.* – 336 p., conține identificări ale universului românesc manifestat de-a lungul anilor în viața de fiecare zi în construcția și amenajarea locașelor sfinte, a mormintelor, a locuințelor, confecționarea vestimentației, în comerț, în meșteșuguri, în arta medicală.

Nu putem trece cu vederea și cîteva documente care pun în lumină istoria orașului Bălți, localitate importantă pentru cei care s-au format în ea: *Sfințirea catedralei din Bălți, 2 iunie 1935.* – București : *Consiliul Eparhiei Hotinului, 1935.* – 66 p.

CATEDRALA DIN BĂLȚI

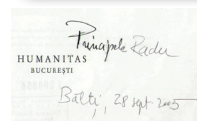
Lucrarea conține informații despre manifestările prilejuite de sfințirea Catedralei din Bălți, la care au participat oficialități bisericești și civile din țară: regele Carol al II-lea însoțit de Guvern, Marele voievod de Alba Iulia, Mihai.

În anul 2005, Alteța Sa Radu de Hohenzollern - Veringen a vizitat Catedrala din Bălți, la sfințirea căreia

participase socrul său, Regele Mihai, Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălți, întâlnindu-se cu profesori și studenți. Au fost evocate evenimente din istoria României de la începutul secolului XX. Prințul Radu a lăsat un autograf pe cartea *Mihai al României: o perspectivă în imagini a vieții Majestății Sale și a istoriei Familiei Regale a României publ. cu ocazia aniversării vârstei de 80 de ani a Regelui Mihai la 25 oct. 2001.* – București *Humanitas*, 2001. – 176 p. Cartea reproduce imagini ale familiei regale însoțite de succinte informații. Cuvântul înainte este semnat de Principesa Margareta.

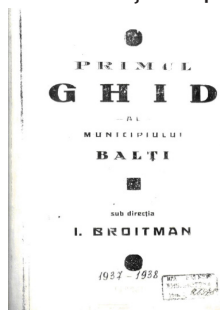
Interesant este și *Primul ghid al municipiului Bălți / Sub dir. I. Broitman.* – Bălți, 1938. – 138 p. (xerocopie). Ghidul, altfel-zis, cartea de vizită a orașului, reflectă istoria așezării de la începuturi pînă la mijlocul anilor 30 ai sec. XX cu toate încercările prin care a trecut, cu realizările în economie, agricultură, învățămînt (cuprinde informații și despre Liceul „Ion Creangă”), medicină, cultură, jurisprudență, cu informații despre personalități marcante: primari, prefecți, oameni de afaceri.

Surprinz unele inițiative specifice acelor vremuri: înființarea *Tovărășiei de Împrumut și Păstrare* (societate cooperativă) ce se remarcă prin spiritul solidarității între membrii ei; a Societății de ajutor „Unirea” pentru susținerea comercianților.

Sentimentul național adevărat nu se dezvoltă oare prin cunoașterea istoriei naționale?

Studenții de la toate facultățile pot găsi în colecția de documente rare variate surse de inspirație. Vom consemna în continuare doar câteva din cărțile interesante (cu adevărat rare) pentru tinerii cercetători, indispensabile în redactarea diverselor comunicări, teze de an, teze de licență, de master și, de ce nu, utile în cazul elaborării unor teze de doctor în pedagogie; în studierea istoriei dezvoltării unei științe; în elaborarea studiilor comparative; în pregătirea profesională generală.

Îndomeniul **Pedagogie, Învățămînt** remarcăm următoarele surse: *Antonescu G. G. Din problemele pedagogiei moderne.* – București : *Cartea Românească*, 1923. – 273 p. În volum este analizat specificul școlilor și curentelor noi în pedagogie, care le depășesc pe cele ale trecutului (studenții vor însuși noțiuni de pedagogie comparată), subliniindu-se momentele forte și mediocre în procesul educațional; *Mehedinți - Soveja, S. Altă creștere – școala muncii.* – Ed. a 7-a. – București : *Ed. Cugetarea.* – 342 p. E o carte cu un subiect actual în toate timpurile, mai cu seamă, în momentele de restriște pentru țară: educația prin și pentru muncă. Pedagogul este convins că numai muncind mai mult și mai bine (fără îndemnul cuiva) poți supraviețui, te poți impune în fața dușmanului, poți trezi admirație.

La capitolul **Economie** menționăm volumele: *Iorga Nicolae. Dezvoltarea imperialismului contemporan : Lecții la Universitatea din București. În 2 vol.* –

București: Tipografia ziarului "Universul", 1940. Vol. 1. – 256 p.; Vol. 2. – 197 p. În aceste 25 de prelegeri savantul oferă informații bine argumentate despre apariția și dezvoltarea imperialismului mondial, evidențiind trăsăturile generale și naționale (român, francez, englez, rus, otoman...); *Netta, Gheron. Regimul bancar în Europa. – București : București : Cartea Românească, 1927. – 190 p.* E un studiu valoros despre evoluția băncilor în Europa: băncile și importanța lor în dezvoltarea economiei unei țări, băncile și crizele financiare (o problemă foarte actuală), legislație bancară comparată.

Printre cărțile rare din domeniul **Filologie** vom reține: *Pușcariu Sextil. Limba română. Vol. 1 : Privire generală. – București : Ed. Acad. Române, 1940. – 457 p.* Este evidențiat în acest volum specificul românesc al limbii, legătura dintre limbă și națiuni; *Lovinescu, Eugene Antologia scriitorilor ocazionali. – București : Casa Școalelor, 1932. – 422 p.* Autorul și-a consacrat lucrarea operelor literare de mică întindere, semnate de personalități care s-au afirmat în politică: oameni de stat, tribuni populari, oratori. Acestea sînt articole, comunicări la conferințe et., semnate de P. P. Carp, Th Rosetti, N. Filipescu, T. Ionescu, C. Dumitrescu-Iași...; *Gherea, Ioan. Studii critice: În 3 vol. – București : Ed. Libr. „Universala” Alcalay and Co., 1925. – Vol. 1. – 382 p.; Vol. 2. – 349 p.; Vol. 3. – 411 p.,* lucrare ce conține cercetări de analiză a criticii și esteticii literare științifice și metafizice asupra unor școli și curente literare românești și străine.

Viitorul specialist are fericita posibilitate de a studia mai multe colecții fascinante de carte rară, Biblioteca deținînd titluri din mai bine de 32 de colecții.

Ne referim în acest sens la colecțiile: *Biblioteca pentru toți, Scriitori români contemporani, Clasici români comentați, Cunoștințe folositoare, Colecția Romanelor captivante, Biblioteca Minervei, Biblioteca Universală.*

Colecția Biblioteca pentru toți constituie cel mai mare segment din colecția de carte rară a BȘU Bălți, conținînd peste 600 de titluri de valoare bibliofilă din toate domeniile cunoașterii umane.

Fondată de editorul Carol Müller, colecția avea drept scop să pună la dispoziția tinerilor *cărți bune, alese, frumoase, interesante și bine traduse, culese din toate producțiile spiritului omenesc. Fiecare volum conține și o mică biografie a autorului sau un studiu asupra operei*, afirma Mircea Tomescu - bibliolog român (1916 - 1969). Și ce este esențial, colecția era foarte ieftină (doar 30 de bani pentru un volum.) La editarea acestei colecții și-au dat concursul : Editura Leon Alcalay, Editura Librăriei Universală „Leon Alcalay”, Editura Librăriei „Universala Alcalay și Co”.

Grație conținutului variat (a pus în valoare opere literare naționale, dar și mondiale), cititorul român a descoperit atunci și continuă să descopere și acum autori și opere mai puțin cunoscute: Courteline George (dramaturg francez), Săvescu Iuliu Cezar (poet simbolist român), Sihleanu Alexandru (poet român pașoptist), Zamfirescu Mihai (poet român, cultivator al sarcasmului) ...; *Flammarion, Camille. O călătorie în cer. – București, [1907]. – 80 p.,* volum care descrie lumea necunoscută a planetelor sistemului solar; este sugerată ideea de zbor spre a cunoaște necunoscutul Universului (*nu este un vis mereu actual purtat*

de om?); *Taine Hippolyte. Sculptura în Grecia*. – București, [1900?]. – 163 p., conține idei originale despre idealul în artă, natura operelor de artă dintr-o epocă sau alta influențate de particularitățile societății... *Nu sînt probleme mereu solicitate de tînărul nostru utilizator?*

Putem afirma cu siguranță: **colecțiile sus-numite contribuie eficient la formarea culturii generale și profesionale ale viitorilor specialiști.**

Biblioteca Universității bălțene deține aproape 350 exemplare de publicații seriale în limba română, care, după părerea lui Ion Bianu, *formează cele mai prețioase arhive ale regenerării neamului: Revista Fundațiilor Regale (1934 - 1947), Viața Românească (1912 - 1940), Convorbiri Literare (1867 - 1944), Astra Nouă: literatură, artă, știință (1922 - 1923), Boabe de Grîu (1931 - 1934), Dacoromania (1922, 1927, 1929, 1934, 1936).*

Răsfoind paginile revistelor, studenții găsesc texte literare (poezii, proză), studii de istorie și critică literară, studii de cultură, pedagogie și filozofie semnate de autori ai timpului, care constituie adevărate suporturi în pregătirea pentru lecții, în cercetarea științifică, în formarea viziunilor personale.

Am mai menționa două studii de importanță: studiul *Școala satului* în care autorul, Constantin Rădulescu-Motru își expune părerea referitor la viața rurală care *condiționează civilizația deopotrivă cu orașul*, dar educația copiilor de la sate trebuie să difere de cea de la oraș. Copiii de la sate vor poseda o intuiție justă în tehnica muncii gospodărești.

Oare aceste concluzii nu îndeamnă viitorii specialiști la schimbări de atitudine în educația copiilor de la țară?, orientate spre ocrotirea civilizației satului, a valorilor naționale. Studiul *Cu prilejul discuțiilor asupra filosofiei lui Bergson*, semnat de I. Botez este o analiză aprofundată a filosofiei savantului și se remarcă *printr-o înaltă valoare literară.*

Colecția de carte rară în limba franceză se distinge prin calitate, diversitatea conținutului și autorilor, păstrează parfumul epocii. Majoritatea cărților sînt editate în secolul XIX și conțin informații utile pentru specialiști din mai multe domenii de activitate, firește, pentru cei care posedă limba franceză.

Colecția este valorificată cu precădere de studenții de la Facultatea Limbi și Literaturi Străine. Mai multe manuale de lingvistică, semnate de savanți notorii (C. Augé, G. Bacconnet, F. Brunot), de critică literară aparținînd lui E. Geruzez, F. Brunetière, G. Lanson, G. Merlet, Ch. Sainte-Beuve sînt utilizate cu succes în pregătirea pentru lecții, pentru probele de evaluare, pentru investigație.

Remarcăm în mod deosebit două lucrări ale lui M. D. Berlitz, avînd drept subiect de cercetare învățarea limbilor străine, utile studenților la promovarea practicii pedagogice în școală.

Este bogată colecția de texte literare aparținînd lui Balzac, Hugo, Baudelaire, Lamartine, Sand, Stendhal, ea incluzînd și autori opera cărora ar putea completa cursurile de literatură franceză prin problematică și conținutul de idei: André Theuriet, Tony Revillon, René Bazin, Paul Bourget, Zenaide Fleuriot, etc.

Operele autorilor cunoscuți din colecția de carte rară, reeditate de ne-

numărate ori, rețin atenția utilizatorilor prin aspectul grafic, însemnările critice ale autorilor necunoscuți, circulația cărții.

Din lucrările din alte domenii, care contribuie la formarea viitorului specialist, evidențiem următoarele :

Histoire de l'Art. Depuis les premiers temps jusqu'à nos jours. – Paris : Librairie Armand Colin, 1905 - o lucrare fundamentală despre istoria artei mondiale (pictură, sculptură, arhitectură, arte minerale și monetare) concepută în 10 volume; *Le mémorial de Sainte-Hélène / propos de L'Empéreur rec. par le Comte Emmanuel de Las Cases.* – Paris : chez Jean Bonnot, 1969 ce conține informații inedite despre personalitatea lui Napoleon.

Este o carte de format mare, imprimată pe hîrtie cu dungi în filigran; legătura editorului este în piele fină de culoare verde ornată cu frunze de palmier (motiv Imperiu); în centru armuri ștampilate în aur cu tranșe aurite; muchiile cărții aurite de asemenea, paginile de gardă sînt de culoarea moar verde.

Utilizăm diverse modalități de popularizare a colecției de carte rară: expoziții, prezentări orale, prezentări scrise, elaborarea bibliografiilor cu adnotări.

Noi, bibliotecarii, sîntem ferm convinși că anume cartea va rezista timpului, rămînînd a fi marea minune creată de om.

Referințe bibliografice:

1. **Carte rară în limba română din colecțiile bibliotecii: contribuții bibliografice.** Fasc. 2. Alcăt. Elena Scurtu, Ana Nagherneac, Vasile Secrieru. Red. resp. Elena Harconița. Bălț : Bibl. Șt., 2003. 123 p. ISBN 9975-931-34-0 ; <http://libruniv.usb.md/publicatie/bibliografice/vestigia/carte-rara.pdf>
2. **Carte rară în limba română din colecțiile bibliotecii: contribuții bibliografice.** Fasc. 3. Alcăt. Elena Scurtu, Ana Nagherneac. Red. resp. Elena Harconița. Bălți: Bibl. Șt., 2008. 158 p. ISBN 978-9975-931-29-8 ; http://libruniv.usb.md/publicatie/bibliografice/vestigia/carte_rara.pdf
3. **Nagherneac, Ana.** Colecția „Biblioteca pentru toți”. In: *Confluente Bibliologice*, 2008, nr. 1-2, p. 60-66 ; http://libruniv.usb.md/publicatie/bibliografice/vestigia/carte_rara.pdf
4. **Scurtu, Elena.** Revista Fundațiilor Regale – o publicație de largă rezonanță. In: *Confluente Bibliologice*, 2008, nr. 1-2, p. 67-69 ; http://libruniv.usb.md/publicatie/bibliografice/vestigia/carte_rara.pdf
5. **Simonescu, Dan.** Laudă cărții. In: *Scurtă istorie a cărții românești*. București. 1994, p. 7.
6. **Tomescu, Mircea.** Evoluția cărții. Dezvoltarea editurilor. In: *Istoria cărții românești de la începuturi pînă la 1918*. București, 1968, p. 154-162 p.

**CARTEA - PĂSTRĂTOARE
A CULTURII, VALORILOR MORALE
ȘI SPIRITUALE NAȚIONALE**

**A BOOK AS THE WAY OF KEEPING UP THE CULTURE,
NATIONAL MORAL, SPIRITUAL AND HUMAN VALUES**

Ivan NICORICI, *drd în pedagogie,*
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

The paper demonstrates, based on archive documents, the presence of the Book and its value in our life. It is mentioned that in Romanian culture and civilization, the Book is not only an object of culture, but also the concepts of culture, civilization, intellect etc.

Today the Book still remains our hope of enduring among the nations of the civilized world

*„Cartea este un univers secret creat de un om înzestrat cu geniu”
(Voltaire)*

*„este cea mai complicată și mai măreață minune dintre minunile
create de omenire în calea ei spre fericire”
(Maxim Gorki)*

*„Amărăciunea cărții este, dintre amărăciuni cea mai dulce”
(T. Arghezi, Apud 3, 503)*

*„Cărțile sunt albinele care duc polenul însuflețitor de la o minte la alta”
(James Russell Lowell)*

*„sunt moștenirile pe care marile spirite le lasă omenirii, care sunt date din
generație în generație ca daruri pentru posteritatea celor
care nu s-au născut încă”
(Joseph Addison)*

*„sunt prietenii cei mai liniștiți și constanți, consilierii cei mai accesibili
și înțelepți și profesorii cu cea mai multă răbdare”
(Charles W. Eliot)*

„Cartea este în viața noastră un element central al creării unui psihic sănătos a unei culturi generale, ... este uneori ceva mai mult decât un profesor... Ea ne face să fim mai buni, ne ajută să trecem mai ușor peste greutățile vieții, într-un cuvânt ne întărește. Cartea este un mod de comunicare și reprezintă o ordonare a cuvintelor la formele lor cele mai expresive. Cartea este un sprijin. Ea ne ajută să înțelegem și să pătrundem în tainele lumii, a universului. În filele ei putem

descoperi sfaturi, putem culege înțelepciune, ne putem "adăposti" de gurile rele".
Cartea "ne face să trăim în afara de minciună, nedreptate și prejudecăți"
 (M. Sadoveanu)

Toți marii gânditori ai lumii au meditat asupra valorii inestimabile a scrisului și a cărții, a impacului pe care l-a avut cartea asupra conservării și transmiterii înțelepciunii și cunoștințelor acumulate de spiritul uman.

Primele scrieri au fost tăblițele de lut, de lemn, fildeș, bronz, papirusurile. Începînd cu Renașterea, în era tiparului, *principala forță motrice a evoluției culturale a devenit cartea*.

Descoperirea tiparului de către Gutenberg marchează un moment de răscruce în istoria civilizației - apariția a ceea ce numim acum *civilizația cărții*. De aici încolo cultura intelectuală cunoaște o evoluție fără precedent atât extensivă, cât, mai ales, intensivă. Nu se produce o ruptură și o negație, ci un considerabil plus de *cunoaștere și valoare*. (Al. Duțu, Apud 5, p. 199)

Cultura cărții și circulația ei (mai cu seamă atunci cînd e vorba de creații precum *Cazania* lui Varlaam, *Biblia* de la Blaj ș. a.) dincolo de hotarele arbitrare, impuse de vicisitudinile politice, a contribuit în chip decisiv la *unitatea culturii noastre*, la *întemeierea conștiinței permanențelor românești*: „definite printr-un *teritoriu, un popor, o limbă și o cultură aceeași*". Printre efectele mai importante ale instaurării așa-numitei „Galaxii Gutenberg” sunt: *fixarea și unificarea limbilor naționale, contribuția esențială la unificarea națiunilor Europei, prin cultivarea conștiinței de neam*. (5, p. 209)

Limba, convingerile, obiceiurile, cartea, alte asemenea valori spirituale au menținut trează această *permanență istorică a unității spiritualității românești*. Poporul român a păstrat întotdeauna trează conștiința unității sale. Nu l-au împiedicat întru aceasta nici munții, nici râurile, nici granițele politice efemere, nici stăpînirile. Armele și hotarele, grănicerii și temnițele nu au fost suficiente piedici în drumul dezvoltării sale *unitare* și, implicit, a *conștientizării propriei sale unități*. Ideea *frățietății și originii comune* a românilor de pretutindeni a constituit o permanență incontestabilă a *conștiinței și istoriei românești*.

Ideea/conceptul de *unitate* se constituie ca o *COLOANĂ INFINITĂ* a tuturor românilor fiind o consecință a *etnogenezei* și, în același timp, devenind un *testament* al străbunilor, păstrat din generație în generație. *Neagoe Basarab, Constantin Cantacuzino, Grigore Ureche, Miron Costin, Dimitrie Cantemir, Dosoftei, Antiim Ivireanu, Varlaam* și mulți, mulți alți cărturari români, alături de voievozii *Basarab I, Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Constantin Brâncoveanu* sunt doar cîțiva care, prin truda și sacrificiul lor, ne-au lăsat *carți*, mărturii ale unei

înălțătoare atitudini față de istoria neamului, față de **idealul de unitate** a tuturor românilor. (3)

Marii noștri înaintași, în operele lor, au abordat mereu problema *necesității unirii spirituale* a românilor. Pornind de la înțelepciunea populară, Miron Costin scria: „Pe leu l-au mâncat păsările cele mici unite între ele”, Ideea unității de neam a fost susținută și de *Dimitrie Cantemir*, primul gânditor român care se înscrie în circuitul de valori universale, în tratatul său „Hronicul vechimii a romano-moldovlahilor”. Mai târziu avea să abordeze problema *frăției etnogenetice și Gheorghe Asachi*. Prin această „*frățietate*” a românului, indiferent de apartenența sa statală, se sublinia, de fapt, o profundă trăire a *sentimentului patriotic*: „Fiți dar uniți într-o glăsuire și statornici întru toate spre folosul **patriei**, că **voi sunteți patria**». (N. Râmniceanu. Apud 3).

În ideologia medievală, **unitatea** românească e bazată pe puternice conștiințe *etnogenetice*, pe **comunitatea de limbă, tradiții și concepții**, pe „**frățietatea**» plină de **patriotism** și de dăruire de sine în folosul neamului. „Că dacă nu vă veți prinde de mină, / Părtășiri iubind și-mpărechere, / **Asupri-vă-va limbă străină** / Și veți fi pieriți fără scăpare, / Nici veți mai face-un neam pe lume / Și veți fi fără, tată și mume» / (I. Budai-Deleanu), „căci o **soțietate** în veci nu e întreagă, / Cât de un gând și cuget nu sînt cei ce-o-încheagă» /” (Al. Donici). (3)

Gînditorii români moderni sînt convinși de permanența socio-istorică a ideii și luptei pentru **unitate** a *poporului român din toate locurile și din toate timpurile*. „Mărită nație daco-românească în Banat, în Valahia, în Moldova, în Ardeal, în Țara Ungurească: când te vei lumina cu *învățătura*, cu luminatele fapte bune, te vei uni, mai aleasă nație nu va fi pe pămînt înaintea ta ...”. (Dimitrie Țichindeal) „Convingerea aceasta a **unității** este bazată pe *etnogeneza* românească, pe descendența din Roma eternă și pe faptul că numai realizarea **unității /unimii** naționale poate fi „lecuire» (Gr. Alexandrescu) - conservarea gîntei”. Numai prin *unitate* națională vedea Mihail Kogălniceanu posibilă consolidarea naționalității românilor, fapt care le da *demnitate, putere și mijloace* suficiente de a-și împlini misiunea pe pămînt. Acest vis i- a determinat pe numeroși *gînditori, cărturari, oameni politici, de litere și de artă* să-și închine întreaga viață și activitate dezideratului național sacru. „Unirea tuturor românilor este un ideal și o țintă la care românii vor aspira întotdeauna, în orice timpuri și în orice împrejurări, indiferent de cum va fi constelația lor viitoare, indiferent de chipul cum li se va desfășura soarta în viitor”. (Gh. Grigorovici). „**Unirea și unimea** națională sînt *lucruri mari, importante, care nu cer mai mult decît voința tare de a fi și de a rămîne un singur popor*: domnitorul, aristocratul, preotul, ostașul, plugarul, meseriașul, bărbatul, femeia, bătrînul, junele, pruncul, **toți naționali, toți frați vorbitori ai unei limbi păstrate din străbuni și veacuri, toți fii ai unui popor** păzitor de *legile morale, înflăcărat de libertatea patriei, iubitor al semenului său, suferitor al străinului pînă unde suferă independența națională*”. (B. G. Barițiu).

Unirea este o condiție a existenței naționale. Nicolae Bălcescu considera „*unirea națională drept singurul principiu de mîntuire pentru noi*”. Mihail Kogălniceanu afirma că unirea este: „cheia boltei fără care s-ar prăbuși edificîul național”, gînd

preluat și de *Dimitrie Cantacuzino*, care menționa că: „numai în unire este asigurat viitorul țărilor noastre». (3)

„**Înfrățirea**, ce este rezultatul celor mai nobile abnegații, a făcut totdeauna puterea națiilor; divizia, dimpotrivă, ucide nația și face să se folosească voitorii săi de rău”. (*D. Bolintineanu, Apud 3, 5340*).

„**Unitatea** națională a tuturor românilor, la care acum se lucrează cu atîta spor, va deveni și de fapt o unitate **culturală**, va deveni **o unitate națională, culturală a întregului popor**”. (*V. Pârvan, Apud 3, 5381*).

Unirea /unitatea este o condiție a puterii și progresului, o condiție a libertății și independenței, a conștiinței naționale, o necesitate istorică, o continuare a tradițiilor de luptă și cugetare a poporului român. Nu se poate, după cum susținea *V. Mille*, ca neamul românesc: „să aibă odihnă cât timp **toți aceia de aceeași limbă nu se vor întregi în același neam**”. „Au trecut acum demult timpul războaielor și certurilor religioase și acum acela care vrea să folosească **națiunii și patriei**, să nu mai întrebe pe conașionalii săi de ce confesiune e, ci ce inimă de român are? Aceasta nu înseamnă **indiferentism religios, ci patriotism adevărat**”. (3, *Alexandru Papiu-Illarian*). În procesul de **educație patriotică**, un mare rol l-au avut și au **oamenii de cultură: artiștii, literații**. *Andrei Mureșanu* va deveni un nume consacrat prin nemuritoarea sa poezie „Un răsunset”, cunoscută acum ca imn național al tuturor românilor: *Deșteaptă-te, române*. El îndemna pe „români din patru unghiuri, acum ori niciodată / **Uniți-vă în cuget, uniți-vă-n simțiri**”. Alături de el, *C. D. Aricescu* încredința generațiile care vin: „Cu sufletul niciodată dezbrinați nu am fost noi, \ Tot o limbă, tot o lege, tot un sînge și nevoi”. (3)

Hora lui *Vasile Alecsandri*, publicată, pentru prima dată în 1848 cu titlul *Hora Ardealului* a devenit **Hora Unirii**. Ea a prins în ritmurile ei *măinile și sufletul unui popor întreg*. „Hai să dam mână cu mână / Cei cu inimă română / Să-nvârtim *hora frăției* / pe pământul României”. *Unirea /unitatea* românilor era și este firească, legitimă și necesară, pentru că în Moldova și în Muntenia, așa cum de altfel în toate provinciile istorice românești, viețuiește unul și *același popor, cu origini, limbă, religie, istorie, civilizație, instituții, legi, obiceiuri comune*, cu aceleași speranțe, aceleași dureri în trecut și același vis de viitor.

Acest lucru e confirmat și de ilustrul istoric, lingvist și literat *B. P. Hașdeu*: „Moldova, Transilvania, Muntenia nu există pe fața pământului; există o singură Românie; există un *singur corp* și un *singur suflet*, în care toți nervii și toate suspinele vibrează unul către altul”.

Pentru a consolida **unirea /unitatea** cea adevărată a românilor din toate provinciile românești, pentru a realiza **o unire** nu numai de cît și nu numai atît formală, sub aspect politic și administrativ, cît **o unire a conștiințelor și convingerilor** celor mulți, oamenii de știință și ideologii români au realizat demult că una dintre cele mai eficiente căi este aceea a **culturalizării** maselor. De aceea au început să facă eforturi uriașe pentru *răspândirea cărții* în popor. *Nicolae Bălcescu* era sufletul acestei orientări românești și glasul lui „se făcea pretutindeni auzit în rîndurile *tinerei intelectualități* românești progresiste. „Să luminăm poporul, să-l facem să

simtă trebuința *unirii*, dacă vrem să facem o revoluție cu adevărat democratică". Prin această **unire** „morală”, cum o numea marele istoric și revoluționar, se putea obține rezistența și garanția victoriei revoluționare. „E timpul să ne dăm mâna, să formăm o unire frățească și să jurăm, pe-atîția secolii de sclavie că nu vom pregeta pînă nu vom lumina poporul”. (N. Bălcescu) **Cultura** era o condiție a unității naționale solide, în același timp însă, după convingerile lui *Simion Bărnuțiu*, „ea constituia și un scop de prim ordin al *Unirii*. Într-o națiune matură, în care forțele sale componente sînt strîns *unite în spiritul acelorași convingeri*, într-o națiune liberă și independentă, sînt posibilități sigure de *prosperare a culturii și civilizației*”. (3)

Scrierile timpului, articolele apărute în publicațiile periodice susțineau ideea înfăptuirii „bătrânei Dacii”, care a fost ținta din totdeauna a tuturor eforturilor progresiste românești, ce nu vizau doar un ideal posibil de realizat, ci și o realitate concretă a românilor. Atît publicațiile *periodic*, cît și **cărțile** se bucurau nu numai de interesul elitelor, ci și de al multor oameni din popor. (3) Ele au demonstrat cît de **justă este ideea că drumul cel mai sigur către universal trece prin național**. (5, p. 6-8)

Ilustrul istoric C. C. Giurescu afirma că: „*primejdia imperiului de la Răsărit era, pe termen lung, mult mai mare tocmai pentru că putea fi disimulată sub masca identității de credință și chiar a unei politici de eliberare a creștinătății răsăritene*”. Vorbind despre această amenințare, „pe care omenirea n-a mai cunoscut-o de la asirieni”, *Mircea Eliade* scria, în mod profetic, în 1953: „Chiar fără masivele deplasări de populație există primejdia unei **sterilizări spirituale prin distrugerea sistematică a elitelor și ruperea legăturilor organice cu tradițiile culturale autentice naționale**... Dar s-ar putea totuși ca această primejdie de moarte să se soldeze cu o extraordinară reacție spirituală, care să echivaleze cu **instaurarea unui nou „mod de a fi”** și să provoace pe planul **creației culturale**, ceea ce a însemnat pe planul creației statale „**descălecarea**”. S-ar putea ca ocupația sovietică și încercarea de deznaționalizare întreprinsă de ruși cu metode și mijloace faraonice să însemne, prin *contraofensiva spirituală* pe care o provoacă, adevărata intrare a României în istoria **culturală** a Europei.” (*Mircea Eliade*, Apud 5, p. 22)

Nu e nevoie să-ți aclamezi în gura mare românismul pentru a dovedi că ai descoperit partea noastră de cer; este necesar să-ți asumi, pe **Eminescu** - drept **polul cel mai înalt al nemuririi noastre și toată acea tradiție care ne-a făcut să fim ceea ce suntem**.

In plan cultural - spiritual, problema dăinuirii sale se axează pe **valori fundamentale, organice, a conștiinței nobile a originilor** - ca set de valori de ordin **integrativ** al sufletului și al ființei românești dar, *deopotrivă, pe ideile de patriotism, de tăria și statornicia spiritului* românesc, *stare de existență și conștiință* a unei **matrice existențiale**, ce se concep ca un **certificat al legitimității sale etnice și istorice**.

Cugetările sale vizavi de limbă, neam, unitate au devenit celebre. Să ne aplecăm cu pietate asupra cîtorva din ele: „**Limba română** este unica limbă romanică ce a reușit, în ținutul cel mai îndepărtat al romanității și în condiții deosebit de

vitrege, să-și păstreze o **uimitoare unitate**, să probeze o *inegalabilă vitalitate și plasticitate*". **Mihai Eminescu** scria că „**limba noastră e singura în Europa care se vorbește aproape în același chip în părțile locuite de români**". (5, p. 131) „**Maturitatea culturii publice a spiritului poporal** se manifestă cu deosebire în *limba sa...*” (218) „*Limba, alegerea și cursivitatea expresiunii în expunerea vorbită sau scrisă e un element esențial, ba chiar un criteriu al culturii*. Din vorbirea, scrierea unui om se poate cunoaște gradul său de *cultură*”. (219) „Dacă în limbă nu s-ar reflecta chiar caracterul unui popor, dacă el n-ar zice oarecum prin ea? „așa voiesc să fiu eu și nu altfel”, oare s-ar fi născut atâtea limbi pe pământ? Prin urmare, simplul fapt că noi, Românii, cîți ne aflăm pe pământ, **vorbit o singură limbă, „una singură”** ca nealte popoare, și aceasta în oceane de popoare străine, ce ne înconjoară, e dovadă destulă că așa voim să fim noi și nu altfel”. (**Mihai Eminescu** Apud 4, 222).

Revenind la ideile expuse anterior vizavi de carte și valoarea ei, menționăm că în **cultura și civilizația** românească ea nu e numai obiect de *cultură*, ci și noțiune / concept de *cultură, civilizație*, intelect etc., or, a face CARTE, a avea CARTE e cu mult mai mult decît a face o CARTE sau a avea o CARTE. Tot măriia sa, cartea rămîne a fi și speranța noastră de dăinuire printre națiunile civilizate ale globului.

Referințe bibliografice:

1. **Cartea** [on-line] [citat 10 decembrie 2010]. Disponibil pe Internet: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:wRkDcZFI31UJ:enciclopedie.citapededia.ro/index.php%3Fc%3Dcarte+Cartea&cd=1&hl=ro&ct=clnk&gl=ro>
2. **Cartea, importanța și semnificația în viața omului** [on-line] [citat 10 decembrie 2010]. Disponibil pe Internet: http://www.referat.ro/referate/Cartea_importanta_si_semnificatia_in_viata_omului_87487.html
3. **Coloana infinită. Din gândirea română modernă**. Ed. îngrijită, pref., ind. și note de Alexandru Stănculescu-Bîrda. București : Ed. Albatros, 1987. 703 p. Colecția Cogito
4. **Eminescu, M.** Cugetări. Ed. îngrijită de Marin Bucur. București : Ed. Albatros, 1979. 111 p. Colecția Cogito
5. **Tănase, Alexandru.** O istorie umanistă a culturii Române. De la Sigiliul Romei la „Capela Sixtină” a Moldovei. Vol. I. Iași : Casa editorială Moldova, 1995. 288 p. ISBN 973-572-017-5.
6. **Tănase, Alexandru.** O istorie umanistă a culturii Române. De la Umanismul renesantist la Iluminism. Vol. II. Iași : Casa editorială Moldova, 1995. 338 p. ISBN 973-572-018-3.
7. **Titulescu, Nicolae.** Reflecții. Cuv. înainte George Macovescu. Antologie, pref., ind. și trad. Viorica Ungureanu. București : Ed. Albatros, 1985. 188 p. Colecția Cogito

VALORI CULTURALE – RELIGIOASE PĂSTRATE ÎN COLECȚIA "CARTE RARĂ"

RELIGIOUS CULTURAL VALUES HELD AT THE RARE
BOOKS COLLECTION

Petru CIOBANU, *doctorand*

The author focuses on invaluable religious rare books collection from the Scientific Library. The collection „includes Bible books, liturgical books, books with dogmatic contents, historical books, books containing cautionary,”Candela” and „Episcopia Hotinului,, magazines. These works were published in Bucharest, Chernivtsi, Chisinau, Kiev, St. Petersburg, Bruxell, Moscow, Vienna, Rome, during the XIX, XX, XXI centuries. Among the important authors are mentioned the following saints: Sf. Ioan Gură de Aur, Fericitul Augustin, Sf. Ignatie Briancianinov, Sf. Paisie Velicicovski, Sf. Teofilact al Bulgariei, Nichifor Crainic, Pr. Vasile Radu, H. Малиноіський, И. Т. Назаровіч, Luther and the princes, bishops who had contribution to the publication and circulation of these books Șerban Cantacuzino, Sf. Constantin Brîncoveanu, Vasile Lupu, Regele Carol I și Regele Ferdinand al II-lea.

Biblioteca Universității bălțene deține un inestimabil tezaur de carte religioasă, prezența căruia în acest minunat templu al cărții e o mărturie în plus că Dumnezeu este pretutindeni sau, cum scrie Sf. Ioan Gură de Aur: „cine are o Biblie

în casă îl are pe Dumnezeu’.

Valoarea cărților care alcătuiesc acest fond constă nu atât în faptul că au fost editate la București, Cernăuți, Chișinău, Kiev, Sanct-Petersburg, Bruxellis, Moscova, Viena și Roma, pe parcursul secolelor al XIX-lea, XX-lea și al XXI-lea, ci în învățătura sacră cuprinsă în ele. Importanța colecției sporește și prin faptul că autorii au fost oameni sfinți, avînd o relație de comuniune cu Dumnezeu și fiind luminați de harul divin spre a ne împărtăși continuu din învățăturile dătătoare de viață. Iar noi, la rîndu-ne, să ne învrednicim a transmite generațiilor care vin necesitatea de a-l cunoaște pe Creatorul nostru. Marele cărturar rus Mihail Lomonosov afirma că: *Biblia și natura sunt două pagini ale unei cărți,*¹ aceasta înseamnă că autorul suprem al cărților religioase este Însuși Dumnezeu, Care a descoperit învățătura Sa Sfinților Apostoli, Ucenici și tuturor celor ce s-au nevoit a trudi la cărțile sacre. Printre autorii de seamă ai acestor lucrări îi amintim pe: Sf. Ioan Gură de Aur (354 – 407), Fericitul Augustin (354 – 430), Sf. Ignatie Briancianinov, Sf. Paisie Velicicovski, Sf. Teofilact al Bulgariei, Nichifor Crainic, Pr. Vasile Radu, H. Малиновский, И. Т. Назаровъ, Luther.

Cercetînd colecția am constatat că aceste scrieri pot fi grupate în mai multe categorii:

Cărți Biblice – le-am denumit așa, deoarece acestea se referă la Sfînta Scriptură: *Dicționar Biblic, Epistolele Apostolilor, Cărți profetice, Epistole catolice, Profeții, Exegeze biblice.*

Cărți liturgice – Ele constituie mijloacele de căpătîi ale cultului ortodox. Printre ele putem enumera următoarele: *Liturgierul, Mineul, Mineul de obște, Octoihul, Octoihul de obște, Triod, Ceaslov, Tipicon, Penticostar, Psaltirea, Molitfelnicul, Carte de rugăciuni și Antologie de cântări bisericești.* Toate aceste scrieri constituie suportul de bază pentru viața liturgică pe tot parcursul anului bisericesc.

Cărți cu conținut dogmatic:

- a. Dogmatica Bisericii Ortodoxe Răsăritene, Sibiu, 1930.
- b. Dogma Sf. Treimi în Concepția Creștinismului, Tipogr. Eparhială „Cartea Românească”, 1930.
- c. Dogma despre incarnațiune după doctrina bisericeii ortodoxe, Cernăuți, 1901.
- d. Syntagma theologiae dogmaticae fundamentalis, Strigonii: Typis Descripsit Gustavus Buzarovits, 1882.
- e. Богословскія Академическія чтенія преосвященнаго Іоанна Епископа Смоленскаго, СПб.: Синодальная тип., 1906.
- f. Введение въ Догматическое Богословіе : В 2 ч., И. Л. Тузова, 1882? Введение въ Догматическое Богословіе : В 2 ч., И. Л. Тузова, 1882?

Cărți istorice ;

Cărți cu conținut moralizator ;

Reviste.

¹ Ierom. Serghei Râbko, *Este posibilă mântuirea în secolul al XXI-lea?* Trad. din limba rusă de Mariana Cașa, Ed. *Sophia*, București, 2010, p. 257.

Prezentarea unor cărți din această colecție și impotanța lor pentru viața bisericească

Idiomelar – este cartea ce cuprinde cîntările pe un singur glas, unit cu docsastariul glasurilor. Este importantă prin faptul că inserează slujbele pe un singur glas, pe perioada întregului an bisericesc, adică douăsprezece luni. Aici se cuprind cîntările triodului și pentecostarului. Culegerea a fost tradusă cu binecuvîntarea arhiepiscopului Sucevei și mitropolitului Moldovei *Sofronie Miclescu*, pe timpul Excelenței Sale cîrmuitorul Principatului Moldovei, *Teodor Nicolae Balș*.

Importanța ei rezidă și din faptul că traducerea ei din limba greacă în limba română (cu grafie slavonă), a fost realizată de către Dimitrie Suceveanu, protopsaltul sfintei Mitropolii, spre folosul de obște a bisericii.

Cartea s-a tipărit la Sfinta Mănăstire Neamț, în anul 1856, prin strădania arhimandritului *Kir Gherasim*, stareț al Mănăstirilor Neamț și Secu.

E de menționat că pentru prima dată, cîntările bisericești au cunoscut altă linie melodică.

Lucrarea este importantă nu numai prin conținutul ei muzical, ci și prin faptul că foaia de titlu este presărată cu date istorice importante, ce ne amintesc despre mari personalități precum Mitropolitul Sofronie Miclescu și protopisaltul Dimitrie Suceveanu, locul tipăririi: tiparnița de la Mănăstirea Neamț.

Cartea ajunge în Moldova în perioada cînd Basarabia se afla sub ocupația țaristă, dar nu se știe dacă imediat după editarea ei a fost adusă aici, deoarece tocmai în acei ani în Basarabia se declanșase o luptă aprigă contra culturii românești pe pămîntul dintre Nistru și Prut.

Patericul Lavrei din Kiev – un valoros document al vieții religioase a Lavrei de la Kiev. Cartea este editată în timpul *Țarului Alexandru Alexandrovici, cu susținerea Țarinei Maria Feodorovnai și a Marelui Cneaz Nicolae Alexandrovici și cu întreaga curte împărătească. Apare cu binecuvîntarea Sinodului Rusiei și a Preasfințitului Platon, Mitropolitul de Kiev și Galiția și sfințitul arhimandrit al Lavrei din Kiev.*²

Cartea este scoasă de sub teaurile tiparului în luna ianuarie anul 1883, fiind alcătuită din 640 de pagini. Srieră cuprinde viața cuvioșilor părinți ce s-au nevoit în aceste locuri. Pe lîngă itorisirea vieții cuvioșilor, cartea mai cuprinde și descrierea minunilor ce s-au petrecut în timpul vieții lor, dar și după mutarea lor la Domnul. Această operă religioasă a fost tradusă și în limba română de către diac. Nicușor Morlova și a apărut la Bacău.³ la editura Bunavestire în anul 2000.

Dobrotoliubia – operă de o mare importanță prin conținutul ei duhovnicesc și moralizator. *Cartea a fost adusă la Moscova în anul 1883 de la Mănăstirea rusă Sfîntul Pantelimon.*⁴ Este tradusă de către *Episcopul Feofan.*⁵ A intrat în posesia bibliotecii părintelui *Gheorghe Armașu la data de 29 martie 1969.* În

² *** , *Patericul Lavrei de la Kiev*, Kiev, 1883.

³ *** , *Ptericul Lavrei Peșterilor de la Kiev*, Edit. *Bunavestire*, Bacău, 2000.

⁴ *** , *Dobrotoliubia*, vol-1, foaia de gardă de la începutul cărții, Moscova, 1883.

⁵ *** , *Dobrotoliubia*, vol-1, Moscova, 1883.

colecția bibliotecii se află numai volumul I și II.

În spațiul românesc această operă a fost tradusă în limba română de starețul mănăstirii Neamț Paisie Velicivovski, care, întors din Sfântul Munte împreună cu ucenicii săi, a desfășurat o mare activitate de traducere sfințelor lucrări mai întâi la mănăstirea Secu, apoi la Dragomirna, în 1769.

Se merită de amintit că opera cunoaște o arie de extindere foarte mare. O altă traducere în limba română sub denumirea de *Filocalie* (iubire de frumos) aparține marelelui teolog al secolului al XX-lea Pr. Prof. Dumitru Stăniloae. Traducerea în 12 volume a fost începută la Sibiu pe când era profesor universitar și finalizată la București.

Colecția de Mineie din satul Trebisăuți, jud. Hotin. O altă perlă a tezaurului religios este și colecția de *Mineie a Bisericii cu hramul Sfântului Arhistrateg Mihail⁶ din satul Trebisăuți, județul Hotin.*⁷ Este editată sub patronajul material al *Țarului Alexandru Nicolaievici și al Kneaghinei Împărătești Maria Alexandrovna și al țarilor Alexandru Alexandrovici, cu supușii săi, cu ajutorul Țarinei Maria Feodorovna și cu ajutorul Marelui Cneaz Nicolae Alexandrovici și cu întreaga curte împărătească. Cartea apare cu binecuvîntarea Sinodului Rusiei și a Preasfințitului Arsenie, Mitropolitul de Kiev și Galiția, și sfințitul arhimandrit al Lavrei din Kiev. Martie 1898.*⁸

Mineu pe ianuarie. Pe foaia de gardă de la începutul cărții găsim următoarea mențiune: *1888 data de 23 noiembrie,*⁹ iar pe foaia de titlul este *sigiliul lui Ioan Vasile Nicorici,*¹⁰

Mineu pe luna aprilie. Nu avem nici o mențiune pe această carte despre circulația și aflarea ei la parohia din satul Trebisăuți, dar pe verso-ul primei coperte este *sigiliul lui Ioan Vasile Nicorici.*¹¹ Ceea ce merită atenția este însemnarea de la pagini 224, **dăruită la 18 decembrie 1970**¹².

Mineu pe iulie. Pe foaia de gardă se menționează că cartea a fost *adusă în localitatea Tribisăuți în data de 27 noiembrie 1881.*

Mineu pe luna august. Pe foaia de gardă este o mențiune greu de descifrat, dar și această carte a aparținut bisericii din Trebisăuți.

Mineu pe luna septembrie. Cartea a aparținut parohiei din satul Trebisăuți: Pe foaia de gardă se menționează că *este a Bisericii Sfântului Mihail din Trebisăuți, preot fiind Demitrovici Vasile Gheorghii.*¹³

⁶ Acest sfânt locaș are ca patroni spirituali pe „Sf. Voievozi” este zidită în anul 1888, din lemn. În anul 1895, a fost numit slujitor al acestei biserici preotul, *Vasile Bârcă*, absolvent al seminarului teologic, ca cântăreț a activat din anul 1922, *Vasile Furtună*. apud. *Anuarul Eparhiei Chișinăului și Hotinului, (Basarabia), Tipografia Eparhială, Chișinău, 1922, p. 127.*

⁷ ***, *Mineul pe luna iulie, foaia de gardă de la începutul cărții, Kiev, 1881*

⁸ ***, *Mineul pe luna noiembrie, pe verso foii de titlul, Kiev, 1881*

⁹ ***, *Mineul pe luna ianuarie, prima foaie de gardă, Kiev.*

¹⁰ ***, *Mineul pe luna ianuarie, foaia de titlul al Mineului, Kiev.*

¹¹ ***, *Mineul pe luna aprilie, Kiev, 1898.*

¹² ***, *Mineul pe luna aprilie, Kiev, 1898, p. 224.*

¹³ ***, *Mineul pe luna septembrie, foaia de gardă de la începutul cărții, Kiev, 1897.*

Mineu pe luna octombrie. Din păcate pe acest mineu nu este menționat nicăieri că a aparținut parohiei din satul Trebisăuți, dar prin prezența sa în această colecție mă face să afirm că acest mineu face parte din această colecție, deoarece: pe verso primei coperte *este sigiliul lui Ioan Vasile Nicorici*, ceea ce denotă că și această carte s-a aflat în biblioteca sa, se mai află și sigiliul ce conține următoarea descriere: *carte salvată de Ioan Nicorici, de urgia focului vandal comunis*.¹⁴ Ceea ce este menționat și se merită de scos în evidență, este următoarea însemnare ce este făcută cu pixul la pagina 272, *dăruită la data de 18 decembrie 1972*.¹⁵

Mineu pe luna noiembrie. Mărturia că această carte a aparținut Bisericii din satul Trebisăuți, o desprindem din foaia de gardă de la începutul cărții, unde este menționat, *Mineu pe noiembrie, Sf. Arhanghel Mihail, Biserica satului Trebisăuți apoi o parte nu am putut să o descifrez, dar mai departe este amintit Diaconul Dimitrovici 1881*.¹⁶

Mineu pe luna decembrie. *Ca și pe celelate cărți din colecție figurează sigiliul și mențiunea: carte salvată de urgia focului vandal comunis*.¹⁷

Mineu adăugător. Acest mineu este separat de toate acestea deoarece cuprinde rînduielei specifice anumitor sfinți din cursul anului, a căror rînduială liturgică nu se află în celelalte mineie. Nu avem nici o mențiune desprinsă pe această carte despre circulația ei și despre aflarea ei la parohia din satul Trebisăuți.

Cronica Episcopiei de Rădăuți - Scrierea este de o inestimabilă importanță pentru istoria Bisericii Române, *cu apendice de documente slavone originale în care sunt inserate mai multe ilustrații*. Cartea a apărut la Viena în anul 1912.

Tipicon - Tipiconul este o carte liturgică ce cuprinde rînduiala slujbelor bisericești din timpul anului liturgic. Pe lîngă acestea, el mai conține și anumite reguli tipiconale referitoare la rînduielile bisericești. A fost editată la Kiev cu binecuvîntarea Sfîntului Sinod, în anul 1906, are 910 pagini.

Antologhion - Volumul conține o prezentare a rînduielilor bisericești. Este în limba greacă și a fost editat în anul 1776. Pe foia de titlu, pe verso, se află un text scris de preotul Gheorghe Armașu din satul Petreni, raionul Drochia, la data de 20 februarie 1960: *„această carte Antologhion a fost dăruită la sfînta biserică a sfîntului marelui împărat întocmai sfîntul apostol Constantin și Elena, cea din satul Caprești în anul 1821 decembrie 5. Nicolaos preotul de la Înălțarea cinstitei și de viață făcătoare cruci de la Iași*.¹⁸

Dogmatica ortodoxă, vol - I, a apărut în anul 1884 la Kiev, cuprinde o amplă pledoarie vizînd necesitatea studierii dogmaticii în instituțiile de învățămînt teologic și despre învățătura Existenței Lui Dumnezeu de la origini. **Volumul - V**, cuprinde învățături despre Sfînta Taină a Pocăinței și capitole despre eshatologie. Este de menționat faptul că toate volumele dogmatice scrise de Episcopul

¹⁴***, *Mineul pe luna octombrie, pe verso primei coperte*, Kiev, 1897.

¹⁵***, *Mineul pe luna octombrie*, Kiev, 1897. p. 272.

¹⁶***, *Mineul pe luna noiembrie, foaia de gardă de la începutul cărții*, Kiev, 1881

¹⁷***, *Mineul pe luna decembrie, pe verso primei coperte al Mineului*, Kiev, 1881.

¹⁸***, *Antologhion*, Enetines, 1776.

Silvestru, Rectorul Academiei duhovnicești din Kiev conțin o bogată argumentare patristică și scripturistică a tuturor temelor de dogmatică. Cartea a fost tradusă în limba română și editată la editura *Credința Strămoșească*. Scrierea a fost o carte de căpătii pentru viața duhovnicească de zi cu zi a marelelui duhovnic al epocii contemporane, Părintele Ilie Cleopa.

Pe foaia de titlu figurează următoarele însemnări, *Preotul G. D. Armașu, Petreni Drochia 24 decembrie anul 1959 Chișinău*.¹⁹

Dogmatica de Dumnezeu cuvântătoare a Bisericii drept măritoare - aceste volume sunt scrise de protoiereul Malinovski. Au fost editate la Lavra Sfintului Serghie. Volumul I, a apărut în anul 1910 și tratează capitolele tradiționale tuturor manualelor de dogmatică. Volumul al III-lea a apărut în anul 1909.

Culegere de Cântări Bisericești - această lucrare a apărut în timpul domniei Majestății Sale Carol I, Regele României, scrisă fiind de Gherasim Episcopul Romanului. Cartea e valoroasă prin cântările bisericești inserate în ea, dar și pentru că a aparținut bibliotecii bisericii Sf. Voievozi din acest oraș,²⁰ avându-l ca , preot pe protoiereul Silvestru Talnici.

De civitate Dei - este o operă scrisă în limba latină de Fericitul Augustin,²¹ cuprinde capitole alese , o introducere și note explicative de I. N. Dianu. A fost editată la București în anul 1916. La pagina 238, aflăm următoarea consemnare, *Cernăuți. Pr. D. Midrescu, Mahala 30 octombrie 1930*.²²

Scripturae Sacrae Cursus Completus : In 28 vol. Un tezaur foarte important al acestui autor este colecția de studii patristice și scripturistice. Ea este cunoscută sub denumirea de Colecția Patristică, a lui J. P. Migne. Ea este importantă prin faptul că cuprinde opera patristică de la Părinții Apostolici pînă la perioada sa de cercetare, fiind adunată de acest mare profesor.

Revista: Candela - publicație care apare la Cernăuți, sub redacția

¹⁹ Episcopul Silvestru, *Dogmatica, Vol – V*, Kiev, 1891.

²⁰ Această Biserică a fost Zidită cu binecuvîntarea și sprijinul episcopului Visarion Puiu ,care pe data de 8 noiembrie 1927 a sfințit locul celei de a patra biserici din Bălți, cu hramul „Sfinții Voievozi Mihail și Gavriil”.

²¹ Aceasta cuprinde 22 de cărți, împărțită după conținut în două părți principale. Primele 10 cărți resping acuzațiile păgâne contra creștinismului făcut responsabil de nenorocirile aduse de invazia lui Alaric asupra Romei, la 410, și de alte neajunsuri. Autorul trece la atac contra păgînismului arătînd că idolatria nu poate garanta fericirea în această lume și nu e în măsură să asigure viața viitoare.

Partea a doua tratează despre existența, raportul și lupta din dintre cele două cetăți: cetatea lui Dumnezeu sau cetatea cerească și cetatea pămîntească. Originea celor două cetăți stă în crearea oamenilor și căderea acestora, care. Locuitorii cetății lui Dumnezeu sunt buni și drepecți. Locuitorii cetății pămîntești sunt răi și nedrepecți, atît în lumea aceasta cît și în cealaltă. Cele două cetăți, deși separate moralmente, în realitatea istorică se interpătrund. Cetatea lui Dumnezeu nu e totdeauna identică cu Biserica, așa cum cetatea pămîntească nu e totdeauna identică cu statul. Cele două cetăți vor fi separate definitiv la judecata de apoi.

²² Aurelii Augustini, *De Civitate Dei*, București, 1916, p. 238.

profesorilor Facultății de Teologie de la Universitatea Regele Carol al II-lea din Cernăuți. Revista aparea o dată pe lună, cuprinzând diferite articole de Teologie și de istorie bisericească. În colecția bibliotecii se află numerele:

- a. Nr. 7, Anul - 5. 1886, pe luna iuliu:
- b. Nr. 1-2, Anul – XLV, 1934.
- c. Nr. 1-12, Anul – XLVI, 1935.
- d. Nr. 1-12, Anul – XLVIII, 1937.

Revista: *Episcopia Hotinului* – cuprinde viața și activitatea liturgică, pastorală și misionară a episcopiei Hotinului. S-a editat în anul 1924, fiind un buletin informativ al Episcopiei. Publicația apare cu străduința Episcopului Visarion și a profesorului Constantin Tomescu. În colecția bibliotecii se află: *Episcopia Hotinului, Nr. 2, Bălți, 15 ianuarie 1936*. Ea a aparținut parohiei din satul Căinari Vechi, Județul Soroca.

În concluzie, am menționa că această prețioasă colecție de carte veche bisericească și-a găsit un loc pe potrivă - o bibliotecă de mare prestigiu în Republica Moldova, care, îmi exprim ferma convingere, va face totul pentru păstrarea dar și popularizarea ei.

Iar prin aceasta va contribui și la înveșnicirea celui care a fost un vrednic slujitor al Domnului, preotul Gheorghe Armașu, stăpînul și păstrătorul neînfricat al valoroasei biblioteci duhovnicești.

SPECIFICUL COLECȚIEI DE RESURSE INFORMAȚIONALE ÎN LIMBILE STRĂINE

FEATURES OF THE COLLECTION OF INFORMATION RESOURCES IN FOREIGN LANGUAGES

Polina SPÎNU, bibliotecar principal
Lilia MELNIC, bibliotecar principal

The article presents the work of Library and documentary information supporting the process of higher education by diversifying the spectrum of foreign languages teaching and methodical literature, reference sources, especially dictionaries and encyclopedias, original fiction. Statistical data about increasing collections and their use are presented, as well as the way of accessing electronic resources. An important place in library information is occupied by donations and international structures integrated.

“Cine nu cunoaște limbi străine, nu știe nimic despre cea proprie”
Goethe

Dezvoltarea colecțiilor bibliotecii universitare este, actualmente, determinată de ritmul implementării noilor tehnologii ale informării și comunicării și de extinderea posibilităților de acces electronic la documente. Biblioteca își dezvoltă componenta virtuală prin tot ceea ce înseamnă participare activă la rețea: acces la distanță la catalogul propriu, digitizarea colecțiilor, gestionarea resurselor Internet, acces la bazele de date științifice on-line, servicii de referințe prin e-mail.

Informatizarea are un impact pozitiv asupra dezvoltării resurselor informaționale, în general, și a celor în limbi străine în special. Dezvoltarea colecției de resurse informaționale în limbi străine se efectuează în conformitate cu schimbările învățământului universitar. Se urmărește susținerea documentară a procesului de studii la facultăți prin diversificarea spectrului de manuale și dicționare destinate studierii limbilor străine.

Biblioteca noastră deține o colecție bogată de documente în limbi străine -125 706 titluri înregistrate, ceea ce constituie 12% din tot fondul bibliotecii, inclusiv colecția de carte *Wilhelmi*, colecția Institutului *Goethe*.

Resursele documentare sînt structurate conform următoarelor criterii:

- colecția de bază (cărți și seriale în diverse domenii);
- colecții provenite din donații;
- colecția specială: documente AV, CD, DVD.

Partea esențială a documentelor tradiționale în limbi străine se află în colecția oficiului Documente în limbi străine din componența căruia fac parte: sala de împrumut la domiciliu, sala de lectură pentru studenți și sala de lectură pentru cadre didactice.

În continuare vom urmări evoluția colecției în limbile străine timp de 5 ani: 2005 - 2009. În prezent, bibliotecarii gestionează o colecție de 139 953 de exemplare (141 115 – 2008, 142 847 – 2007, 143 186 – 2006, 143 912 - 2005).

Fondul sălii de împrumut este alcătuit din:

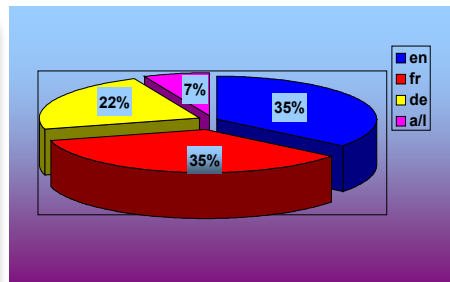
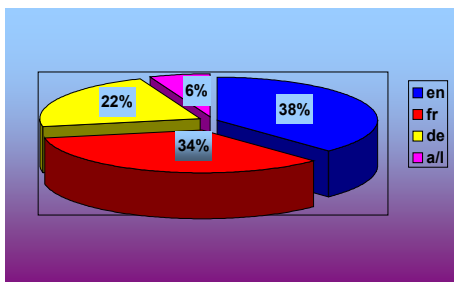
- fond activ – 90 602 doc . (92 584 – 2008, 95 603 – 2007, 95 510 – 2006, 101 183 -2005)
- fond pasiv – 49 351 doc. (48 450 – 2008, 47 244 – 2007, 47 676 – 2006, 42 729 - 2005).

Fondul de documente al sălii de lectură cuprinde 21 679 documente:

- cărți, tratate, ghiduri, dicționare, enciclopedii, atlasuri în limbile străine;
- colecții de publicații periodice în limbile: engleză, franceză, germană, spaniolă etc. pe diverse domenii.

Structura colecțiilor pe limbi:

	2009	2005
engleză	52 983	51 090
franceză	47 638	50 946
germană	30 753	32 165
alte limbi	8 579	9 711

În acești ani a crescut colecția de documente în limba engleză, celelalte fiind în vădită scădere.

Colecția este constituită din diverse tipuri de publicații:

	2009	2008	2007	2006	2005
științifice	29%	28%	26%	25%	24%
didactice	55%	56%	58%	60%	62%
beletristică	16%	16%	15%	15%	14%

În ultimii 5 ani, colecția de beletristică, raportată la dimensiunea întregului fond, a crescut cu 2% (14% - **2005**, 16% - **2009**), documente științifice cu 5% (24% - **2005**, 29% - **2009**), literatura didactică a scăzut cu 7% (62% - **2005**, 55% - **2009**).

Trebuie să menționăm că toată colecția include un număr suficient de documente tradiționale necesare procesului de instruire: *publicații științifice, manuale didactice și metodice, reviste, analele instituțiilor de învățământ superior, literatură artistică în limba originală.*

La capitolul **Enciclopedii** remarcăm **The New Encyclopaedia Britannica, The World Book Encyclopedia, Encyclopaedia Universalis; AXIS l'univers documentare Hachette, GrandLarousse** în 10 volume, **Kindlers Neues Literatur Lexicon...**

Diversele dicționare: universale, bilingve, poliglote din toate domeniile, componente importante ale colecției, contribuie la formarea unei gândiri exacte și a deprinderii de a lucra independent.

Manualele, tratatele, monografiile, cursurile universitare, culegerile, ghidurile de conversații care conțin informații importante, metode de studiere a limbii pentru începători, nivel mediu, intermediar și avansat, pentru copii, adolescenți și adulți - sînt o parte componentă esențială pentru procesul de învățămînt.

„*Învățăm să vorbim corect, menționează Mario Vargas Llosa, să fim profunzi, riguroși și subtili grație literaturii bune și numai grație ei. Nici o altă disciplină, nici măcar vreuna dintre celelalte arte, nu poate înlocui literatura în formarea limbajului prin care comunică persoanele*”. Programele universitare includ, paralel cu studierea obligatoare a limbilor străine, și studierea literaturii.

Serviciul în limbi străine pune la dispoziția beneficiarilor colecții de literatură artistică editate în Marea Britanie: *Oxford World's classics; Penguin Popular Classic Penguin Popular Poetry*; în Franța: *Collection folio; Le Livre de Poche, Ideal - biblioteque, Garnier Flammarion*; în Germania: *DTV Klassik, Leichte Lektüren fur Jugendliche*. De o valoare deosebită sînt și cărțile de lectură cu caracter didactic, care conțin exerciții, întrebări, vocabular și dicționar. Colecția n-ar fi completă, dacă ar lipsi operele scriitorilor români, traduse în engleză, franceză, germană de către traducători cu renume. Printre ele putem găsi și lucrări, traducerea cărora aparține profesorilor universității bălțene. Tot mai frecvent sînt solicitate cărțile de literatură artistică, bilingve.

Menținerea unei colecții se realizează atît prin achiziții de documente, cît și prin decontarea documentelor depășite fizic și moral.

Între anii 2005 – 2009, structura achizițiilor a fost următoarea :

	Cărți	Reviste	% din total achiziții	% din achizițiile sl4
* 2009	1 689	667	39%	81%
* 2008	3 499	908	26%	64%
* 2007	2 650	700	26%	90%
* 2006	3 634	723	20%	83%
* 2005	2 032	448	22%	

Achizițiile ce țin de anul 2009 sînt mai modeste comparativ cu 2005 – 2008, majoritatea lor provenind din donații făcute de instituțiile oficiale din România și de persoane particulare.

În ultima perioadă au fost frecvente donațiile făcute de Asociația Umanitară Amis Sans Frontieres, Ambasada Poloniei, Ambasada Germaniei, Universitatea Fresno, SUA 9 000 documente din diferite domenii: arta comunicării, retorică, lingvistică, pictură, literatură. De o importanță majoră sînt și donațiile obținute grație Programului de asistență umanitară, SUA. Astfel, colecțiile au fost îmbogățite cu loturi de carte în limbile engleză, franceză, germană și spaniolă - un suport documentar eficient în predarea disciplinelor de profil în limbile menționate.

Fondul de carte în limba germană s-a mai înnoit pe parcursul ultimilor ani datorită colecției *Wilhelmi*, care cuprinde manuale, hărți în limbile germană, franceză. Din aceeași sursă a provenit un calculator performant, materiale audio. Cele mai solicitate cărți din FW sînt *Handbuchdidaktik*, *UberzetyenundDolmetschen*, *HandbuchTranslation*, *Traduction et culture*, *Poetique du traduire*, dicționarele *Duden* și *Larousse*, cărțile destinate studierii lexicologiei limbii franceze.

CD-urile conțin un spectru larg de informații, metode de studiere a limbii germane și franceze. Ele includ și exerciții de gramatică, pronunție, oferind posibilitatea de a studia limba germană prin cîntece. Colecția oferă date din istoria și cultura Europei, lucrări de critică literară, biografii ale personalităților de vază, povești, povești.

Fondul *Wilhelmi* este constituit din 1 758 de exemplare, dintre care în limba germană – 723 ex., franceză - 71 ex., CD – 38 documente.

Colecția de publicații periodice a subdiviziunii s-a îmbogățit în ultimii 5 ani cu 3 446 de reviste. Numărul seriilor din sălile de lectură 4 și 8 îl constituie 14 292 ex. – 10% din fondul total al oficiului și 66% - din fondul sl4 și 8. Devenind o sursă importantă și actuală de documentare profesională și științifică, colecția s-a dezvoltat datorită Proiectului de Donație The East and Central European Journal Donation Project *Social Research* din SUA. Beneficiem de acest proiect de mai bine de 15 ani, el fiind inițiat în anul 1994. Am obținut astfel reviste din diverse domenii: psihologie, sociologie, economie, drept, sociologie, psihologie, lingvistică, muzică... Numai în 2009 am achiziționat 171 reviste - 25% din numărul revistelor noi. Cele în limba germană *Die Zeit* și *Der Spiegel* – sînt donație a Filialei Institutului Goethe. Datorită susținerii Alianței Franceze din R. Moldova, Biblioteca noastră primește revista *La Linguistique*.

Eliminări. Între anii 2005 – 2009, a fost casat tot ceea ce nu mai corespundea

din punct de vedere documentar, cultural și științific.

2009	2008	2007	2006	2005	Total
2 818	4 883	2 912	4 569	6 938	22 120 ex.

Satisfacerea informațională a utilizatorilor se realizează și prin accesul la Internet, la bazele de date EBSCO, SumarScanat, utilizarea CD-Romurilor, DVD-Romurilor cu acces off-line, revistelor și cărților electronice, catalogului electronic expus on-line pe site-ul Bibliotecii. Prin intermediul paginii Web a Bibliotecii, cititorii noștrii pot accesa Biblioteca Digitală, care include și publicațiile cadrelor didactice de la facultatea Limbi și Literaturi Străine (full-texte integrale ale monografiilor, note de curs, culegeri de exerciții), inclusiv, conținutul integral al revistei *Limba și Context, Glotodidactica*.

Bazele de date EBSCO pot fi accesate gratis de la calculatoarele din rețeaua Universității.

Baza de date locală: SumarScanat - este o nouă șansă de informare, complementară bazei de date *TinLib*. Ea conține sumare digitizate din (cărți, periodice tipărite) colecția Institutului Goethe, unicate în limbile engleză, germană și rusă. Înființată în anul 2003, avînd la început 50 de cărți în limba engleză, baza de date s-a completat cu documente în limbile germană și franceză.

Activitatea subdiviziunii și structura colecției ei au particularități determinate de următorii factori:

- Spectrul larg al utilizatorilor care studiază limbile străine: elevi și studenți, masteranzi și profesori de la toate facultățile, persoane cu nivele diferite de pregătire lingvistică.

În sala de lectură nr. 4 sînt înscriși 3 304 (70%) de studenți de la secția zi, 578 (12%) de elevi, 117 (2%) de studenți de la secția frecvență redusă, 363 (7%) de profesori, 135 (3%) de masteranzi, 60 (1%) de bibliotecari, 81 (2%) de colaboratori, 7 (0,1%) doctoranzi, – 14 (0,2%) cititori externi.

Statistica utilizatorilor care frecventează sălile de lectură nr. 4 și 8 arată în felul: 74% (1 612) o constituie studenții, din care 92 % (1 487) sînt de la secția zi și , 7 % - de la secția cu frecvență redusă. O categorie importantă de utilizatori sînt cadrele didactice (5% / 110), masteranzii (3% / 59) care lucrează la diverse teme de specialitate sau lucrări de cercetare. Urmează elevii Liceului și Colegiului Pedagogic – 17% (388), colaboratorii – 2%, cititorii externi -2%.

- Diversitatea scopului studierii unei limbi străine. Astfel, pentru unii utilizatori, scopul de bază este dezvoltarea vorbirii orale și scrise, alții au ca obiectiv de a învăța să traducă texte de specialitate, iar acei care au studiat individual limbile străine tind să-și perfecționeze cunoștințele.
- Solicitățile utilizatorilor pentru documente cu un conținut lingvistic divers, specific pentru o specialitate sau alta.

Între studierea unei limbi străine și cunoașterea civilizației și culturii poporului care vorbește această limbă există o strînsă legătură. Structura gramaticală și cea

lexicală a unei limbi sînt mai profund înțelese dacă studierii lor li se asociază cunoștințele privind istoria, geografia, arta, literatura, profilul spiritual al poporului care vorbește limba respectivă. În paralel cu documentele din domeniul lingvisticii, criticii literare etc., sînt achiziționate și cele ce țin de civilizația țărilor a căror limbă este studiată.

Goethe spunea: „Cine nu cunoaște limbi străine, nu știe nimic despre cea proprie”. Comparația cu limbile străine deschide calea pentru cunoașterea mai bună a propriei limbi. După inițierea într-o gramatică străină, încep să devină mai clare și unele aspecte ale gramaticii limbii materne. Traducerea dintr-o limbă străină în limba maternă are ca rezultat și precizarea, ba uneori chiar descoperirea unor termeni din limba maternă, al căror sens era pînă la acel moment vag sau necunoscut.

Atît studiul comparat al limbilor, cît și traducerea, interpretarea textelor literare sau științifice sînt teme frecvent solicitate de către utilizatori.

Pintre prioritățile de deservire și promovare a colecției actuale este accesul liber la cele **21679** de documente ale sălilor de lectură 4 și 8. Sporirea relevanței și transparenței fondului, a diversității mijloacelor tehnice și a resurselor informaționale duce în mod inevitabil la satisfacerea mai rapidă și mai amplă a multitudinii solicitărilor. Conform analizei efectuate pe 5 ani, tranzacțiile de împrumut au crescut în ultimii doi ani dovedind o completare adecvată cu documente ce răspund cerințelor actuale ale Universității.

2009	2008	2006	2005
276 920	296 357	199 113	220 174

În medie per zi împrumuturi: sî4 – 213; sl4 – 827; sl8 – 92

Încărcătura împrumuturilor per bibliotecar:

sî4 – 15 381; sl4 – 69 185; sl8 – 7 740

Fondul de carte pe limbi și domenii, în comparație cu împrumutul

Tab.1

	Si4	SI 4, 8	Total
	Fond / împrumut	Fond / împrumut	Fond / împrumut
Engleză	43510 / 22377	9473/ 92005+10760=102765	52 983 / 125142 cercul – 2,4
Franceză	42347 / 15357	5291 / 62761+6843=69604	47 638 / 84 961 cercul - 1,7
Germană	25306 / 5977	5447 / 51847+4837=56684	30 753 / 62 661 cercul - 2

Tab.2

	Si4	SI 4, 8	Total
--	------------	----------------	--------------

	Fond / împrumut	Fond / împrumut	Fond / împrumut
Științifice	23537 / 7347	17088 / 89089+14487=103576	40625 / 110923 cercul. 2,7
Didactice	73377 / 29391	3771 / 92388+7908=100296	77148 / 129687 cercul 1,6
Beletristice	21360 / 9407	820 / 26078+825 = 26903	22 180 / 36310 cercul.1,6
Total	118274 / 46145	21679 / 228884+14731= 230775	139953 / 276920 cercul. 1,9

Secolul XXI tinde să devină, prin excelență, secolul limbii engleze - limba tehnologiilor moderne. Despre aceasta ne vorbesc solicitările beneficiarilor pentru documentele în limba respectivă și cifrele din *tabelul 1*.

Circulația documentelor în limba engleză este mai mare ca în celelalte limbi și constituie **45%** din împrumutul total (2008 - 47%; 2007 – 43%, 2006 - 45%, 2005 - 46%,). Numărul consultărilor de documente în limbile: franceză este de **31%** (2008 - 30%; 2007 – 29%, 2006 - 29%, 2005 - 27%), germană - **23%** din tot împrumutul (2008 – 21%; 2007 – 24%, 2006 - 29%, 2005 - 24%).

Tot mai des sînt preferate documentele cu text în limba originală studiată, pe cînd cele cu comentariile și explicațiile în limba rusă, pe care le avem în fond, din an în an rămîn mai puțin solicitate.

Din documentele consultate 40% sînt documente științifice, 47% cele didactice și 13% beletristice. Ținînd cont de extinderea profilului Universității, colecția de carte în limbi străine respectă politica de informare științifică, acoperind tot evantaiul domeniilor științifice solicitate. Ponderea cea mai mare o au, desigur, domeniile ce țin de studierea lingvisticii, literaturii, științei literare (79%). Prioritatea în celelalte domenii aparține lucrărilor de referințe generale, publicațiilor seriale, periodicelor.

Crește cu fiecare an numărul de seriale consultate în sala de lectură 4 și 8:

2009	2008	2007	2006	2005
44 202	43 460	25589	21911	35239

Foarte activ sînt consultate ziarele - **English, Deutsch, La Langue Francaise, Die Zeit** atît din anul curent cît și din anii precedenți, în deosebi cînd este vorba de o sărbătoare, eveniment. Revistele sînt utilizate activ, dar cu precădere în limba engleză - **Speak Out, Welcome to Moldova**, din Proiectul JDP - **Applied linguistics, Discourse and Society, ELT Journal**. În limba germană **Der Spiegel**, în limba franceză - **Le Francais dans le Monde**, în alte limbi - **Иностранные языки в школе**. Doleanțele beneficiarilor se îndreaptă spre o gamă mai mare de reviste în limbile de circulație europeană cu un conținut consistent, divers și actual.

A crescut și numărul documentelor împrumutate din fondul Wilhelmi:

Împrumutul total la sl4 2006 - 2009 - 13 336 ex.

	fond	împrumuturi	circulația
2006	411 ex.	2 464	6
2007	560 ex.	2 989	5
2008	794 ex.	3 343	4,2
2009	794 ex.	6 017	7,5

Modalități și forme de promovare:

- ☞ Expoziții informative și tematice însoțite de prezentări detaliate: *55 de ani ai Facultății LLS, Zilele Francofoniei, Zilele oficiului, Zilele Tineretului.*
- ☞ Expoziții de documente provenite din donații. În cadrul ședințelor catedrelor de filologie franceză, engleză și germană care au avut loc în sediul Bibliotecii, organizate de colegii din serviciul DIB, profesorilor li s-au propus expoziții ale recentelor achiziții din donații: *Amis sans frontieres, Wilhelmi, Universității Fresno, SUA.*
- ☞ Expoziții tematice on-line expuse pe pagina Web a Bibliotecii.
- ☞ Resurse tematice Web, selectate de colaboratorii subdiviziunii.
- ☞ Publicarea articolelor despre colecția de resurse informaționale în limbi străine în revistele de specialitate.

Baza de date EBSCO a fost prezentată:

- În cadrul Zilelor Catedrelor.
- Consultații individuale pentru studenți, în ajutorul pregătirii tezelor anuale, licenței și masterat.
- Expozițiilor tematice.

În sl4 se află și arhiva electronică a referințelor îndeplinite. S-au pregătit arhive electronice cu tematici corespunzătoare în fiecare sala de lectură. S-a acumulat o arhivă a materialelor la pedagogie, ecologie, economie și drept. Această arhivă nu exclude lucrul independent al utilizatorilor, dar este garantul obținerii informației calitative.

Un eveniment considerabil pentru promovarea bazei de date EBSCO este îmbogățirea spectrului de limbi pînă la 33 de limbi, inclusiv limba română. Au apărut și alte schimbări în utilizarea bazei – o sursă specificată nouă - NewspaperSource care conține cele mai actuale materiale din zările mondiale. Un serviciul nou pentru EBSCO este Flash Player pentru audierea textelor cu diferite regimuri de viteză, în varianta americană sau engleză. În ultimul timp Registrul temelor de cercetare a devenit mai variat. Se ține evidența temei și scopul cercetării, bazelor și revistelor solicitate, accesărilor (sesiunilor) și căutărilor, tipurilor de copiere a informației – printer, flash-card, E-mail, CD. Analizînd activitatea utilizatorilor în baza de date EBSCO, putem afirma că cele mai solicitate domenii sînt: filologia, pedagogia, psihologia, economia, ecologia, dreptul. Accesări în 2009 – 796, 2010

- 2 462 .

Accesul bazei de date SumarScanat reduce timpul căutărilor de fiecare dată când întreprindem acțiuni de căutare a unei povestiri, poezii sau a unei teme solicitate.

Timp de 5 ani baza de date a fost accesată de 6 345 ori. În 2010 sînt în total 632 de accesări: sl4 (316), sl8 (91), sî4 (225).

Facilitarea accesului la aceste surse a presupus, desigur, perfectarea ghidului EBSCO cu noi informații, elaborarea pliantelor cu liste tematice a revistelor cu texte integrale din diferite domenii, a materialelor promoționale JDP și Fondul Wilhelmi.

Pentru multe generații de utilizatori o bogată sursă de inspirație și cercetare va servi Colecția de carte rară cu 1 366 (24% din toată colecția) documente în limbile: engleză – 250, franceză – 1 010, germană – 51, poloneză – 2, spaniolă – 36, Italiană – 7, portugheză – 3, latină – 4, greacă – 3).

Modificările intervenite în structura Bibliotecii au dus la deschiderea centrelor și punctelor de informare noi, din ale căror colecții fac parte și resursele informaționale în limbi străine. Astfel putem vorbi de o extindere a informației în limbile străine, ea fiind accesată în:

Mediatecă: din colecția de 3 091 unități, 88% sînt documente în limbi străine: engleză – 1 226, franceză – 696, germană – 817, poloneză – 6, spaniolă – 2, bucurîndu-se de succes noii purtători de informație (CD, DVD, set CD, carte+CD). De o excepțională valoare practică sînt documentele electronice pentru studierea limbilor străine: Limba engleză - simplu și repede, Limba franceză - simplu și repede, limba germană, limba italiană, limba spaniolă, CD-urile cu călătorii virtuale: *The Hermitage museum Saint Petersburg*, *The Louvre Musee D'Orsay*, CD-ROM în care îl descoperim pe Eminescu, rostit și interpretat, tradus în engleză, spaniolă, franceză, rusă, italiană, germană. Baze de date internaționale: EBSCO, Agora, Lexis – Nexis, Hein Online, Springer Link Journals, locale: Studierea limbilor străine.

Centrul de Documentare ONU: colecție 3 059 documente - 82% în limbi străine: engleză – 2058, franceză – 442, germană – 6, poloneză – 4) documente, bazelor de date **ONU** și ale aliaților ei.

Punctul de Informare și Documentare NATO: colecție 62 documente – 39% în limbile: engleză – 11, franceză – 13.

Punctul de Informare al Biroului Consiliului Europei: colecție 320 documente în 5 limbi, 34% sînt cele în limbi străine: engleză – 71, franceză – 37, germană – 2.

Biblioteca Depozitară Regională a Băncii Mondiale: constituie în prezent 368 documente, marea majoritate fiind în limba engleză (348 – 94%).

Colecția „Lituania”: 20 documente (în limba engleză – 12 documente și limba lituaniană – 8).

Depozit legal Universitaria (lucrările profesorilor universitari): peste 100 de documente în limbi străine.

Societatea informațională reprezintă o nouă etapă a civilizației umane, un nou mod de viață, care implică folosirea intensivă a informației în toate sferile

activității și existenței umane. Cunoașterea limbilor străine a devenit o necesitate inerentă pentru a accesa orice tip de informație, pentru a valorifica și crea noi cunoștințe.

Referințe bibliografice:

1. **Agache, C.** Biblioteconomie – valori tradiționale și moderne. Iași, 2007. Vol. 1 236 p.
2. **Bazele culturii informaționale.** Red.-resp. E. Harconița. Bălți : Presa universitară bălțeană, 2007. 160 p.
3. **Ghinculov, S.** Managementul informațional în instituțiile infodocumentare. Ch. : Epigraf, 2007. 112p.
4. **Ghinculov, S.** Perfecționarea managementului resurselor informaționale și documentare ca factor de dezvoltare a societății informaționale în RM : Autoref. tz. de dr. în șt. Econ. Ch., 2002. 28 p.
5. **Jitaru, V.** Analiza riscului la administrarea resurselor informaționale. In: *Securitatea informațională 2007* : Conf. inter., ed. 4-a, 26-27 apr. 2007, 2007, p. 29-31.
6. **Jitnic, V.** Administrarea resurselor informaționale: timpul nu ne așteaptă! In: *Profit*, 2005, nr.1-2, p. 58-99.
7. **Resurse și politici de dezvoltare** : Culeg. de lucrări șt. Ch. : INEI, 2005. 169 p.

BIBLIOTECARUL ȘI OPERA SA ÎN UNIVERSUL BIBLIOGRAFIC

THE LIBRARIAN AND HIS WORK
IN THE BIBLIOGRAPHIC UNIVERSE

Varvara GANEA, *bibliotecar principal*

The author aims to influence the stereotypes created in time about the library and librarian by relating important segments of the work of the „Alecu Russo” State University Scientific Library from Balti. In the present article the author analyzes the scientific work of librarians, the level of professionalism, ability to communicate, the values of the institution: traditional collections, electronic resources, services, opportunities and library products.

Omul adevărat, cu tot ce realizează, se realizează și pe el!
Igor P. Jechiu.

Edelgard Bulmahn, ministru al Educației în Germania, afirma într-un interviu din 2001 că cele mai importante bunuri din societatea cunoașterii sînt *o bună educație, creativitate și competență*. Societatea în care trăim ne determină să acceptăm modificări radicale la nivel de individ, de grup, instituție, comunitate, de relații interumane.

Cel mai mare impact asupra comunității în vederea receptării imaginii unei instituții bibliotecare îl exercită bibliotecarul. Nivelul de profesionalism, capacitatea de a comunica cu utilizatorii în procesul prestării serviciilor, reliefează imaginea celui care reprezintă biblioteca.

Mai multe studii demonstrează, că personalul Bibliotecii Științifice de la Bălți este unul instruit, calificat, deschis spre comunicare. Mentalitatea bibliotecarilor s-a schimbat mult odată cu valorificarea noilor tehnologii de informare și comunicare. Diversificarea purtătorilor de informații influențează indiscutabil dezvoltarea bibliotecară. Noul termen, *lifewide learning*, indică durata învățării – toată viața.

Imaginea unei instituții se constituie din eforturile zilnice ale colaboratorilor ei, cînd se investește în activitatea profesională tot ce este mai bun. Imaginea se creează în timp, prin strategii bine gândite, muncă sistematică, răbdare, pasiune, competențe, abilitate și dorință de a îndeplini obligațiunile cât mai conștiincios și creator. Astfel, devine important succesul final al acestei activități, de care depinde

caracterul și calitatea imaginii instituției.

Foarte importantă devine și stabilirea unor relații permanente cu mass-media în vederea reflectării tuturor evenimentelor și manifestărilor organizate de Bibliotecă, ceea ce conduce la creșterea prestigiului instituției.

Bibliotecarii universitari bălțeni au fost mereu preocupați de imaginea instituției lor în opinia publică. Racordarea la normele și standardele europene de calitate, perfecționarea serviciilor și a condițiilor pentru utilizatori, cooperarea cu instituțiile bibliotecare din țară și de peste hotare, implementarea noilor servicii informaționale au suplimentat mult imaginea bună, creată încă pe la mijlocul anilor 60 ai secolului trecut.

În plan social, imaginea Bibliotecii se caracterizează prin istorie, tradiție, oameni, lucruri realizate și, în special, prin publicațiile editate de bibliotecari: exegezele științifice ale profesorilor și studenților; lucrările bio și bibliografice, ghiduri, manuale, dicționare, planuri, rapoarte etc - componente ale colecțiilor *Bibliographia Universitas, Vestigia Semper Adora,, Doctor Honoris Causa, Personalități universitare bălțene, Universitari bălțeni, Scriitori universitari bălțeni, Promotori ai culturii, Cultura informației, Profesionalizare.*

Aceste publicații participă la concursurile naționale, fiind înalt apreciate de profesioniștii în domeniu. Revista de biblioteconomie și știința informării *Confluente Bibliologice*, inițiată în anul 2005, a devenit un spațiu de confluente profesionale, o tribună de la care se relatează despre principalele evenimente științifice și culturale, grupate în următoarele rubrici: *Editorial, Cartea de vizită, BiblioMesager, Galeria personalităților, Oportunități moderne, Dialog continuu, Simetrii, Sărbători pentru suflet, Formare profesională, Strategii ale colaborării, Filmul colecției, Lecturi jubiliare, Pagini de istorie, Raftul de sus, Vitrina literară, Omagieri.* Revista este realizată în cea mai mare parte de angajații Bibliotecii, care au publicat în perioada de 5 ani 153 de articole. În paginile revistei se regăsesc lucrări semnate de colegii din Biblioteca Națională, bibliotecile universitare și publice, cadrele didactice, prietenii Bibliotecii din România și studenți. Conținutul revistei este accesibil pe site-ul Bibliotecii: <http://libruniv.usb.md/>

Cel mai efectiv produs sînt tipăriturile Bibliotecii – expresii grafice ale unor informații, rezultate, cercetări, evenimente, recomandări, puncte de vedere... Majoritatea angajaților contribuie la promovarea imaginii Bibliotecii prin comunicări și texte publicate în diverse publicații. Bibliografia angajaților este și un bilanț al activității lor într-o perioadă anume (în cazul nostru, 2006 - 2010), o probă concludentă pentru perceperea adecvată de către societate. În această perioadă au fost publicate circa 500 de lucrări: monografii, documente de transfer tehnologic, dicționare, ghiduri, cataloage, articole care promovează activitatea instituției la nivel național și internațional.

Anul	Lucrări mono-grafice	Lucrări biblio-grafice	Lucrări didac-tice	Publicații în serie	Materiale promoțio-nale	Articole	Referințe despre bibliotecă, bibliotecari
Total 2006-2010	17	22	9	10	78	212	171
2010	6	6	1	2	38	14	54
2009	1	5	-	2	9	45	28
2008	3	4	1	4	19	46	54
2007	7	3	7	1	7	54	26
2006	-	4	-	1	14	53	9

Un număr mare de materiale promoționale a fost realizat de către membrii echipei manageriale. Cele mai multe lucrări sînt semnate de directoarea Bibliotecii, Elena Harconița - peste 170; fiind urmată de Elena Stratan, șef serviciu Studii. Asistență de specialitate - 42; Valentina Topalo, șef serviciu CD ONU, Manifestări Culturale - 38; Lina Mihaluța, director-adjunct - 36, Elena Scurtu, șef serviciu Documentare Informare Bibliografică - 33.

Doamna Elena Harconița este modelul specialistului pentru care „etica muncii” n-a fost niciodată o sintagmă mimată, ci una asumată, trăită cu profesionalism și devoțiune. Angajații o apreciază ca pe un generator de idei noi și pentru deschiderea spre toți colaboratorii, spre întreaga comunitate universitară.

Un aspect important în consolidarea imaginii Bibliotecii sînt referințele despre activitatea Bibliotecii și despre bibliotecari. Am remarca în acest sens textele semnate de Alexandru Budișteanu - *La a 60-a aniversare a Bibliotecii Științifice din Bălți*; Iurie Colesnic - *O bibliotecă de unicat*; Radu Moțoc- *Biblioteca universitară „Alec Russo” din Bălți*; Iulius Popa - *Directoarea Elena Harconița și secretul de pe reversul paginii...*

Despre activitatea Bibliotecii universitare de la Bălți și a bibliotecarilor ei au scris și colegii de breaslă de la alte instituții de profil: Alexe Rău - *Efectul nordului în biblioteconomie*; Ludmila Costin - *ABRM - mediu de instruire și comunicare intraprofesională*; Lidia Kulikovski - *Activitatea editorială ca imagine a bibliotecilor : [cu inform. despre BȘ]*; Natalia Zavtur - *Evoluția ideii de management în gândirea teoretică de biblioteconomie din Republica Moldova : [conține inform. despre modernizarea structurii organizatorice a Bibliotecii prezentată într-o comunicare de E. Harconița la ULIM]*

Prestația Bibliotecii a fost oglindită în publicațiile periodice de specialitate: *Magazin Bibliologic, Biblio-Polis, Gazeta bibliotecarului, Biblioteca, Abstracte în bibliologie și știința informării, Buletinul ABRM, InfoAgrarius.*

Revistele literare și de cultură: *Viața Românească, Obiectiv Cultural, Cultura* (București), *Spirit Românesc, Literatura și arta, Jurnal de Chișinău, Intellectus, Timpul, Accent provincial, Vocea Bălțiului, Jutrzenka, Pismo Polakow w Moldawii, Făclia, Univers Pedagogic Pro, Pro Didactica, Generația Pro, Sintagme, Alumni news, Спрос и Предложение, Голос Бэлць, Педагогический Вестник etc.*, au oferit spații

generoase pentru reflectarea activității Bibliotecii universitare de la Bălți.

Cu siguranță ne referim și la următoarele surse electronice:

- <http://www.abrm.md/>; http://www.deca.md/index.php?cat=soc_and_civic&id=2424;
- <http://www.voceabasarabiei.net/>; <http://www.hasdeu.md/ro//librarians.-htmlpg?=4>;
- <http://ionurusciuc.wordpress.com/>; <http://www.un.md/>;
- <http://deca.md/?cat=soc>; <http://www.dilemaveche.ro> etc.

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți a fost și rămâne a fi un centru de cultură și educație, de studiu și de informare bibliografică, o instituție ce facilitează procesul de instruire și cercetare, de comunicare în societate. Instrumentele de comunicare bazate pe noile tehnologii favorizează aplicarea strategiilor de optimizare a imaginii bibliotecii în mediul comunitar. Principalul instrument pentru diseminarea informațiilor referitoare la bibliotecă este site-ul <http://libruniv.usb.md>. Modul în care Biblioteca se prezintă în Internet a devenit un vector important pentru imaginea ei. Prin toate serviciile la distanță, Biblioteca a devenit mai vizibilă, demonstrând tot mai multă utilitate pentru societatea actuală și viitoare.

Bibliografie consultată:

1. **Catalogul publicațiilor editate de bibliotecarii Universității bălțene.** Bălți, 2010. 65 p.
2. **Ciorcan, Marcel.** Atributele fundamentale ale bibliotecii publice moderne. In: *Biblioteca*, 2006, nr 1, p. 13-14.
3. **Biblioteca și bibliotecarii universitari din Bălți** : indice bibliografic (1945-2010). Bălți, 2010. 120 p.
4. **Imaginea bibliotecii publice în comunitate.** Ch., 2009. 68 p.
5. **Kulikovski, Lidia.** Imaginea publică a Bibliotecii Municipale „B. P. Hașdeu” – barometru al succesului ei (studiu de imagine din presa scrisă). In: *Biblioteca Municipală B. P. Hașdeu în presă (2002 - 2006) : Bibliografie.* Ch., 2007, p. 5-19
6. **Raport de activitate a Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo”.** Bălți, 2005-2009 ; <http://libruniv.usb.md/>
2005. – 97 p.
2006. – 118 p.
2007. – 155 p.
2008. – 111 p.
2009. – 119 p.
7. **Борисова, О. О.** Библиотечно-библиографическая реклама. В: *Библиография*, 2003, nr. 3, p. 101-105.

OPTIMIZAREA ACCESULUI LA DOCUMENTELE BIBLIOTECII

IMPROVING ACCESS TO LIBRARY DOCUMENTS

Adella CUCU, *bibliotecar principal*

Ala LÎȘÎI, *bibliotecar principal*

The article is about the Library Collections Communication division, the services for users are reviewed in supporting the study, documentation, reseach processes. International collections are highlighted. Methods and form of collections comminication are mentioned.

Bibliotecile promovează lectura, știința de carte, educația și instruirea. Conform prevederilor IFLA - UNESCO, serviciile bibliotecare și informaționale joacă rolul de poartă deschisă spre cunoștințe și cultură

Astăzi, biblioteca este o structură modernă, capabilă să ofere diverse servicii calitative utilizatorilor, orientată spre valorificarea noilor tehnologii informaționale, spre modernizarea formelor și metodelor de activitate.

Subdiviziunea *Comunicarea Colecțiilor* (reorganizată în 2009) este o structură care oferă utilizatorilor servicii optime de studiu, documentare, cercetare prin intermediul celor 16 puncte de acces public: 4 săli de împrumut și 12 săli de lectură specializate (763 locuri) pe domenii cu terminale OPAC, acces Internet, acces online la cataloagele altor biblioteci, acces la baze de date, expoziții *Achiziții recente și tematice* tradiționale/on-line, consultare CD-uri, DVD-uri. Gama largă de servicii oreliefează dimensiunea valorică a acestei structuri, a activității întregii Biblioteci.

Anual se înregistrează circa 552 532 de intrări, consultate sau împrumutate fiind 1 414 468 de documente. Numai în acest serviciu la dispoziția utilizatorilor este o colecție de peste 468 545 exemplare.

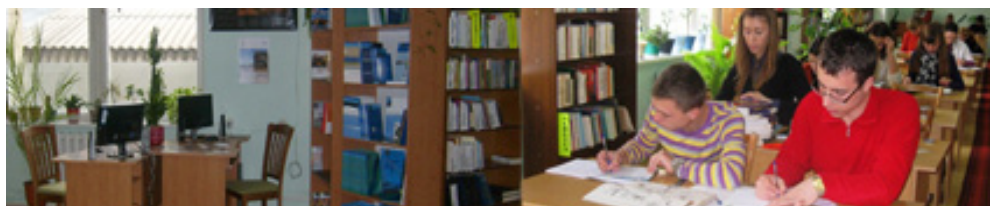
Începînd cu 2006, în scopul asigurării accesului direct la informație, „promovării circulației libere a informației” (IFLA) are loc revenirea la metoda progresistă de acces liber la raft în sălile de lectură, un sistem ce favorizează posibilitatea cunoașterii diversității fondului de publicații și contribuie la formarea imaginii bibliotecii ca spațiu al exprimării libere. Accesul liber la raft impune utilizarea obligatoare a indicatoarelor de raft și de poliță, care servesc drept mijloace de orientare pentru utilizator, documentele fiind așezate pe raft în funcție

de clasificarea sistematico-alfabetică.

Asigurarea accesului direct la publicațiile tradiționale, cărțile rămânând cea mai importantă parte a colecțiilor, este completată de serviciile electronice cu acces la infrastructura electronică națională (*Legislația Republicii Moldova*), și globală (baze de date: Lexis - Nexis, EBSCO, HeinOnline, Research Starters Business), catalogul on-line, Biblioteca Digitală - <http://libruniv.usb.md>, resurse web pe domenii de profil (selectate de bibliotecari și expuse la îndemâna utilizatorilor în sălile de lectură. Fiecare sală de lectură dispune de un post de lucru la catalogul electronic pentru utilizatori, un post de lucru pentru bibliotecarul-consultant care acordă servicii de consiliere utilizatorilor în căutarea rapidă a informației solicitate. Bibliotecarul îndeplinește funcția de intermediar dintre informație și utilizator (bibliotecar – informație – utilizator sau bibliotecar – document – utilizator). Succesul este asigurat de abilitățile bibliotecarilor, de competența lor profesională.

În sala de lectură nr. 1 *Științe socioumanistice și economice* utilizatorii, care studiază filosofia, sociologia, economia, dreptul, contabilitatea, managementul, geografia, istoria, beneficiază de o colecție de peste 13 mii cărți și de 16 mii exemplare de publicații în serie, de bazele de date „MoldLex”, EBSCO. Pe lângă colecțiile uzuale, toți au acces liber la colecțiile internaționale, integrate în

biblioteca. Astfel, în 2007, odată cu inaugurarea Punctului de Informare al Biroului Consiliului Europei în Republica Moldova, colecția totală a sălii s-a completat cu 400 de documente, precum și cu acces la bazele de date ale Consiliului Europei (<http://www.bice.md/>). Tot aici (sala de lectură nr. 1), în scopul extinderii accesului la informație, începând cu 2008, este găzduită colecția Băncii Mondiale în limbile română, rusă și engleză în peste 400 de exemplare. World Bank e-Library Biblioteca electronică a Băncii Mondiale propune accesul on-line la 4500 de publicații (<http://www.worldbank.org/elibrary>). Diversitatea colecției servește drept bază documentară pentru cercetările licențiaților și masteranzilor în domeniu.

Odată cu inaugurarea Punctului de Informare NATO la 11 martie 2010, colecția sălii de lectură nr. 1 s-a completat cu 62 documente: noi dicționare, cărți, broșuri, materiale promoționale din domeniul relații Internaționale în limbile română, rusă, franceză și engleză.

Utilizatorii, vorbitorii de limbă lituaniană, engleză și rusă, pot consulta documente din diferite domenii din colecția „Lituania”, deschisă la 11 martie 2010 cu

susținerea Ambasadei Lituaniei.

Din 2009, în sala de lectură nr. 2 Științe Filologice, s-a deschis Fondul de carte al Institutului Cultural Român, care reprezintă un canal de comunicare între publicul străin și produsele culturale românești. Colecția Institutului Cultural Român a sporit numărul de documente a sălii cu 268 unități în 151 de titluri. În prezent, sala de lectură Științe Filologice oferă utilizatorilor 11 171 documente din peste 18 colecții ale editurilor: Cartier, ARC, Litera, Știința, Prut Internațional, Humanitas, Aula, Paralela 45, Polirom și 150 titluri de publicații în serie în 7 589 de exemplare.

Accesul liber la raft în sala de lectură nr. 3 Științe psihopedagogice și reale oferă utilizatorilor o colecție de 16 mii de cărți și 11 mii de exemplare de publicații în serie în 126 de titluri. Începînd cu 2007, Colecția AGEPI completează numărul de documente al sălii cu 69 de cărți și 16 CD-uri, care pot fi consultate în Mediatecă, și 5 titluri de seriale. Documentele disponibile sînt în limbile română, rusă și engleză. Pe lângă colecția AGEPI utilizatorii pot consulta baza de date AGORA și EBSCO.

Sala de lectură nr. 4 *Documente în limbi străine* pune la dispoziția utilizatorilor o colecție de 19 686 de documente: cărți - 6 720 exemplare, publicații în serie - 13 281 exemplare în 622 titluri, publicații din toate domeniile în 42 de limbi ale lumii.

Colecția WILHELMI, inițiată încă în 2002 de dr Thomas Wilhelmi, Basel / Heidelberg (Elveția), poate fi consultată în sala de lectură nr. 4, ea numărînd 1 758 de documente (cărți, AV, electronice) în germană și franceză. Această colecție constituie, neîndoielnic, un suport științific valoros pentru procesul de instruire și cercetare științifică universitară.

Pe lângă colecția principală, sala este deținătoare a colecției de carte originală germană de la Institutul *Goethe* București, inaugurată în 2003, numără 160 de titluri aflate în acces liber.

Colecția *JDP* constituie 21% din toate titlurile de reviste în limbile străine – o colecție de publicații în serie în limba engleză, intrate pe parcursul a 14 ani în baza proiectului *JDP* (SUA). Astăzi colecția se constituie din 3 524 exemplare în 120 de titluri.

Utilizatorii au acces la baze de date on-line, baza de date EBSCO, baza de date locală *SumarScanat*, Internet, disponibile fiind 5 computere, o imprimantă și câteva scanere.

O colecție de 123 572 mii de documente poate fi împrumutată la domiciliu de utilizatorii care însușesc limbile străine de la sala de împrumut nr. 4 oficiul *Limbi și Literaturi străine*. Colaboratorii participă la *extinderea bazei de date locale prin retroconversia catalogului tradițional, care face posibilă lărgirea diapazonului informației căutate de utilizatorii-cercetători*.

Sala de lectură nr. 5, *Oficiul Documente Muzicale* oferă acces la 1 040 de discuri de vinil, 195 CD-uri, 5 DVD-uri, 281 de audio casete, materiale AV, publicații în serie 2 603 exemplare (*Arta și educație artistică, Arta, Univers muzical, Muzica, Музыкальная жизнь, Искусство в школе*), audiții, vizionări individuale și în grup, efectuate cu un echipament tehnic adecvat, interpretări la pian, condiții pentru procesare texte în Word, expoziții – vernisaje ale elevilor Liceului de Arte „Amadeus”, care cultivă și dezvoltă sentimentul frumosului, contribuie la educarea spiritual-estetică a elevului/studentului. La fel, este disponibilă baza de date **Lucrări Muzicale în MP3** (lansată în 2005) - o bază de date autonomă care conține circa 195 CD-uri (1 486 de titluri), 80 de discuri de vinil, care pot fi audiate de la toate PC înzestrate cu căști.

Înregistrările muzicale *Muzică de pe discuri de vinil în format MP3* au suportat o purificare acustică, astfel, că ne putem întoarce, pe această cale, în anii 60-80 ai secolului trecut.

Doritorii pot consulta această bază în memoria calculatorului, cu posibilități de audiție directă ori copiere pe CD, acumulând informații despre muzicieni, compozitori, interpreți naționali și universali, diverse genuri muzicale, având posibilitate să cunoască istoria, cultura, obiceiurile, istoria muzicii, precum și creația lui M. Eminescu, V. Alecsandri, M. Sadoveanu, A. Blandiana, I. L. Caragiale, I. Creangă, J. Verne, Frații Grimm.

Căutarea se efectuează după: cuvinte-cheie, compozitor, titlul lucrării, numărul inventar. Copierea este efectuată de către tehnicienii din Serviciul Informatizare și lucrătorii Oficiului Documente Muzicale.

Utilizatorii, care studiază muzica, pot împrumuta circa 57851 de documente (monografii, cursuri universitare, manuale, culegeri, metodici de predare a muzicii, metodici de dirijat coral, metodica instrumentului, partituri corale, romanțe, arii, lucrări instrumentale, partituri de opere și operete) la sala de împrumut nr. 3 a oficiului *Documente muzicale*.

În fiecare sală de lectură, pe lângă colecția de carte destinată accesului direct al utilizatorului, în scopul protecției documentelor rare, a fost creată o colecție aparte, de care utilizatorii beneficiază în mod indirect, prin intermediul bibliotecarului, consultă lucrări care fac parte din patrimoniul cultural național, lucrări de referință, publicații de specialitate, cea mai mare parte a periodicelor românești și străine, cu apariții încă din anii 2000, alături de cele mai noi numere ale revistelor de profil din țară și străinătate. Tot aici, se pot consulta la cerere publicații inclusiv tezele de master/licență, păstrate în Serviciul Organizarea / Conservarea Colecțiilor.

Documentele bibliotecii în mai multe exemplare sînt localizate în sălile de împrumut specializate și pot fi împrumutate la domiciliu - o prioritate pentru utilizator. Astfel, sala de împrumut nr. 1 *Literatură științifică /beletristică* oferă pentru consultare/împrumut 49 815 documente pe diverse domenii: dicționare enciclopedice, explicative, tematice, bilingve; opere și critici literare în limbile română, rusă, ucraineană, precum și o colecție de publicații în serie de circa 6 mii de exemplare.

Un beneficiu pentru utilizatori este organizarea accesului liber la raft de unde documentele pot fi consultate / împrumutate la domiciliu. În acces liber sînt expuse 7 441 de volume (1193 – cărți, 6248 – publicații în serie), care constituie 15 % din colecția totală a împrumutului. Utilizatorii au acces la cărți de beletristică structurate pe diverse genuri: istorie, aventuri, detective, fantastică, romane de dragoste în limbile română și rusă. Un loc deosebit (la accesul liber la raft) îl ocupă producția editurilor *Polirom* și *Humanitas*, precum și publicațiile în serie (Contabilitate și audit, Convorbiri literare, Lettre Internationales, Moldova, Profit, Semn, Viața ta etc.

Editura Polirom (www.polirom.ro) conține 39 de domenii editoriale, peste 60 de serii și colecții (Proză XXI Fiction LTD, Clasicii universali).

Editura Humanitas (www.humanitas.ro) editează peste 370 de titluri pe an, 68 de colecții, 45 de serii (Râsul lumii, Raftul Denisei, Cartea de pe noptieră, Cocktail).

Mai multe materiale didactice și metodice (curriculum, compendii) pe diverse domenii în limbile română, rusă, ucraineană oferă utilizatorilor sala de împrumut nr. 2 *Materiale didactice/metodice*, punîndu-le la dispoziție 146 622 de exemplare. La fiecare început de an de studiu, sînt pregătite seturi de literatură metodică, didactică pentru studenții anului I, elevii Colegiului Pedagogic „Ion Creangă” și Liceului Teoretic „Ion Creangă” în baza listelor grupelor academice, prezentate de diriginți, șefi de grupe.

O formă eficientă de comunicare a colecțiilor este și organizarea expozițiilor tematice: „Bacalaureat”, „Dezvoltarea competențelor pedagogice” (către practica pedagogică a studenților). În fiecare an, aceste expoziții sînt cu succes consultate/împrumutate de către utilizatorii bibliotecii.

Valorificarea colecțiilor are loc și prin organizarea expozițiilor *Achiziții recente / tematice*. Anual bibliotecarii organizează peste 300 de expoziții tematice.

În scopul optimizării accesului la informație au fost elaborate programe de cercetare a necesităților de informare și instruire a utilizatorilor bibliotecii (sondaje, anchete tematice, observații, interviuri, statistici, feed-back); regulamente și ghiduri specifice activităților de comunicare și împrumut, pliante și alte materiale promoționale; trebuie menționate, de asemenea, implicațiile bibliotecarilor în realizarea Programului Noul utilizator, Zilelor Bibliotecii la Facultăți, Culturii informaționale a utilizatorului, publicarea articolelor în revista de biblioteconomie și știința informării **Confluente bibliologice** .

De curând, utilizatorii bibliotecii, precum și toți vizitatorii virtuali care nu au posibilitate să vină la bibliotecă, pot consulta on-line expoziții tematice, plasate pe pagina web a bibliotecii (www.libruniv.usb.md). Tot aici, pe lângă expozițiile tematice, sînt expuse *Achizițiile recente*; *Publicațiile profesorilor*, buletinele informative *Achiziții noi* în colecția Bibliotecii; Publicații periodice abonate; *Pagina utilizatorului: Întrebă bibliotecarul*; *Propuneri pentru achiziție* etc.. Zilnic, crește numărul vizitatorilor bibliotecii din cele mai diverse țări ale lumii.

Datorită colecției de carte, accesului liber la raft și a surselor de informație, dotărilor tehnice de care dispune, precum și confortului din sălile de lectură, Mediatecă, „BȘU poate fi considerată o bibliotecă de valoare standardelor occidentale”. Fiindcă trăim într-o civilizație dinamică, trebuie să ne adaptăm rapid la situații noi, să asimilăm noi cunoștințe. Schimbările în societatea biblioteconomică (trecerea la noi tehnologii informaționale) contribuie la modernizarea bibliotecii și la asigurarea formelor și metodelor de informare. Bibliotecile universitare oferă accesul nelimitat la resursele informaționale, promovînd valorile naționale și universale pentru întreaga societate, iar misiunea forte a bibliotecarului este să contribuie la educația unui specialist bun.

Referințe bibliografice:

1. **Biblioteca Științifică. Raport de activitate 2009**. Coord. E. Harconița. Bălți, 2010. 119 p.
2. **IFLA pentru susținerea dezvoltării**. [on-line] [citat 03.12. 2011]. Disponibil pe Internet: <www.abrm.md/files/doc_05.pdf>
3. **Târziman, E.** Utilizatorii și libertatea de acces la informații – componenta motivațională a Societății Informaționale. În: *Biblioteca*, 1998, nr. 11, p. 332-334.
4. www.libruniv.usb.md
5. www.bibnat.ro

PARTENERIAT: BIBLIOTECĂ – FACULTATE – CATEDRĂ – CADRE DIDACTICE: REFLECȚII, SUGESTII

PARTNERSHIP: LIBRARIANS – UNIVERSITY PROFESSORS:
REFLECTIONS, SUGGESTIONS

Elena SCURTU,
șef serviciu Documentare / Informare bibliografică
Maria FOTESCU, *bibliograf principal*
Ana NAGHERNEAC, *bibliotecar principal*

The article examines cooperation aspects of DIB department with university professors in the process of research, information, consultation. There are shown the modes and well-defined forms of partnership, mutual interest to both groups of participants.

În contextul unei societăți în continuă schimbare, problema parteneriatului este una dintre cele mai importante în dezvoltarea durabilă a mediului de activitate în orice instituție.

Tom Wilding, profesor din SUA, definește parteneriatul ca fiind „relații, de obicei, formale, stabilite între două părți, care au un interes reciproc în realizarea anumitor obiective și un acord reciproc pentru a suporta costurile realizării acestor obiective” [după O. L. Porumbeanu. Opțiune actuală pentru bibliotecile universitare: parteneriatele. Disponibil pe Internet: <http://ebooks.unibuc.ro/filologie/octavia/3.htm>].

Parteneriatul educațional este una din noțiunile-cheie ale pedagogiei contemporane, este o formă de cooperare de la egal la egal, o colaborare simultană, bine corelată, orientată spre realizarea unui scop determinat, spre rezolvarea problemelor comune.

Promovarea parteneriatului (extern și intern) s-a impus și în învățământul superior, influențând modernizarea, formarea competențelor, creșterea calității, competitivității.

Colaborarea în spațiul universitar – între diviziuni, departamente – asigură un șir de beneficii în formarea specialiștilor.

Pilonii de bază ai unui parteneriat universitar sînt:

- capacitatea de a mobiliza comunitatea universitară;

- cunoștințe și experiență;
- asumarea unor riscuri și responsabilități.

Bibliotecile instituțiilor de învățământ superior se dovedesc a fi parteneri de nădejde ai facultăților, catedrelor etc.

În activitatea de parteneriat intrauniversitar se evidențiază câteva componente de care depinde succesul comunicării:

- scopul și obiectivele comune;
- termenii parteneriatului;
- scopul activităților din cadrul parteneriatului;
- delimitarea responsabilităților;
- condiția fiecărei părți;
- mecanismele de coordonare, monitorizare și informare;
- mediatizarea parteneriatului.

Cercetătorul american Kennet Brufee menționează patru componente care și-au demonstrat eficiența: „supozițiile (presupuneri, ipoteza), autoritatea, compoziția grupului, limbajul” [după Fyn, Amy F. Colaborări în spațiul universitar : Parteneriate între bibliotecile universitare și facultăți. In: Rev. Bibl. Naționale, 2007, nr 1, p. 116].

Supozițiile, autoritatea stabilesc corectitudinea în colaborare, exclud situațiile confuze. Compoziția grupului, în opinia lui Kennet, afectează și ea parteneriatul. E mai bine ca grupurile de comunicare să fie mai mici. Limbajul utilizat trebuie să fie corect, adecvat subiectului de comunicare.

Parteneriatul Biblioteca Științifică USB – departamentele Universității are o tradiție formată, care se modifică în dependență de politicile educaționale ale societății și care se raliează componentelor lui Kennet. Partenerii sînt profesorii de la facultăți (grupe mai mari), catedre (grupe mai mici). Acceptarea formelor de colaborare se face de comun acord cu grupele sus-numite, ținîndu-se cont de problemele imperioase ale zilei.

În parteneriatul Bibliotecii cu facultățile și catedrele Universității sînt antrenate toate serviciile bibliotecii.

În studiul nostru vor fi analizate cu predilecție aspecte ale parteneriatului dintre salariații serviciului DIB și profesorii universitari.

Cercetare care urmărește următoarele obiective: dezvoltarea activității de cercetare a bibliotecii, valorificarea practicilor și experiențelor bibliotecii, contribuții la creșterea calității învățămîntului superior:

- **participare cu comunicări la conferințele științifice ale facultăților.** În cea mai mare parte, în asemenea comunicări sînt reliefate noile tehnologii informaționale și comunicaționale – instrumente inerente de activitate ale unei biblioteci științifice contemporane. Propunem câteva exemple: E. Scurtu a participat în 2003 la Conferința științifică anuală a profesorilor de la Facultatea Muzică și Pedagogie Muzicală cu comunicarea *Bibliografia în ajutorul muncii*

- de cercetare științifică; E. Harconiță – la Conferința științifică internațională: „Managementul stresului ocupațional în mediul educațional”, care s-a desfășurat la Universitatea din Bălți la 19 dec. 2008, cu comunicarea *Biblioteca Universitară în mediul învățămîntului și cercetării științifice*; la Colocviul științific internațional *Strategii actuale în lingvistică, glotodidactică și știința literară*, consacrat aniversării de 55 de ani ai Facultății Limbi și Literaturi Străine, oct. 2009 cu comunicarea *Infrastructura informațională în susținerea mediului universitar*”;
- prin comunicările prezentate, Biblioteca își popularizează diversitatea serviciilor și colecțiilor, contribuie la formarea culturii informației a utilizatorilor, pune în discuție probleme nesoluționate încă...;
  - **participare în calitate de coautori la elaborarea unor lucrări:** L. Stupacenco, M. Fotescu, E. Scurtu. *Lucrul individual – formă de organizare a procesului de învățămînt: abordare metodică.* – Bălți, 2007. – 66 p. În lucrarea dată sînt propuse modalități, forme, metode și tehnici de studiu individual;
  - **participări cu prezentări de documente din colecția Bibliotecii la conferințele facultăților.** Unele sînt promovate în formă orală (contribuie lucrători din mai multe servicii ale Bibliotecii), altele sînt publicate în materialele întrunirilor, de exemplu, o bibliografie selectivă despre stres (autori: E. Scurtu, M. Fotescu) este prezentă pe paginile culegerii cu materialele Conferinței științifice Internaționale *Managementul stresului ocupațional în mediul educațional (2009)*;
  - **colaborare la elaborarea bibliografiilor și biobibliografiilor:** prezentarea de către profesori a materialelor necesare, redactarea textelor, traducerea în limbi străine. În acest context, conlucrăm cu toate catedrele Universității. Conlucrarea s-a intensificat după anul 2000. Timp de aproape zece ani, au fost elaborate peste 18 bibliografii (3 bibliografii adnotate (colecția *Vestigia Semper Adora*), 3 tematice, peste 10 bibliografii selective cu informații bibliografice despre publicațiile profesorilor Universității de Stat „A. Russo” (colecția *Bibliographia Universitas*); 15 biobibliografii (colecțiile: *Personalități universitare bălțene, Universitari bălțeni, Doctor Honoris Causa, Promotori ai culturii, Scriitori universitari bălțeni*) ce conțin informații exhaustive despre personalitățile Universității: repere biografice, aprecieri, informații despre activitatea didactică și științifică; 2 dicționare de gen biografic. Informația din biobibliografii și dicționare este tradusă (selectiv) în engleză, franceză, germană, rusă.

Bibliografiile și biobibliografiile sînt disponibile pentru consultare pe site-ul Bibliotecii: <http://libruniv.usb.md/> în bazele de date: *Biblioteca digitală, Publicațiile Bibliotecii*).

- **Informare** avînd drept obiectiv susținerea procesului instructiv și a muncii de cercetare prin popularizarea colecțiilor Bibliotecii, nevalorificată la capacitatea ei reală, a noilor achiziții, noilor tehnologii informaționale, noilor baze de date.

Parteneriat în procesul Informare publică tradițională

Putem remarca următoarele modalități:

- **Zilele Facultăților (consiliilor Facultăților).** Zilele Facultăților este și o formă de activitate de popularizare și evaluare a serviciilor Bibliotecii, la organizarea căroro își dau concursul angajații Bibliotecii, profesorii și studenții de la facultăți. Este analizată activitatea Bibliotecii, sînt evidențiate aspectele performante, dar și problemele ce influențează eficiența activității viitoare: achiziții, serviciile de informare tradițională și electronică, relațiile cu utilizatorii.
- **Zilele Catedrelor** se desfășoară cu participarea profesorilor de la o catedră sau alta și a bibliotecarilor. La toate ședințele sînt prezentate noile achiziții, sînt organizate expoziții și prezentări tematice de documente în conformitate cu solicitările profesorilor, este analizată politica achizițiilor, nivelul de eficiență a serviciilor de informare și deservire a utilizatorilor.

În cazul ambelor manifestări, informația este proiectată pe ecran. Prezentatorul își concentrează deopotrivă atenția asupra publicului și asupra informației prezentate.

Parteneriat în Informarea publică electronică. Trebuie să menționăm că site-ul electronic al Bibliotecii „A. Russo” (<http://libruniv.usb.md>) conține o informație bogată:

- expozițiile virtuale ce înglobează descrierea bibliografică a documentelor noi, adnotări, scanări-coperti, permit profesorilor să se documenteze operativ vizavi de noile achizitii (în: *Expoziții on-line – Achiziții recente*);
- prezentarea online a notelor de curs cu full-texte ale profesorilor (textele sînt puse la dispoziție de autori) permite o însușire mai bună a materiilor didactice de către studenți (în: *Biblioteca digitală*);
- prezentarea succintă (scanarea conținutului și a copertei) a informației despre lucrările recente ale profesorilor și colaboratorilor Universității, achiziționate de Bibliotecă - formă eficientă de popularizare a contribuțiilor științifice ale universitarilor bălțeni (în: *Expoziții on-line – Publicațiile profesorilor*);
- prezentarea integrală a lucrărilor profesorilor (articole publicate cu preponderență peste hotare), neachiziționate de Bibliotecă (textele sînt prezentate de autori), contribuie la organizarea mai eficientă a muncii de cercetare ulterioară (în: *Biblioteca digitală*).

Parteneriat în Informare personală. O colaborare pronunțată profesori-bibliotecari se înregistrează în procesul de asigurare cu informații a activității de cercetare a profesorilor Universității. Asistența informațională oferită facilitează accesul profesorilor la sursele de informare tradiționale și electronice.

Sînt consultate achizițiile noi intrate în bibliotecă (monografii, culegeri, anale științifice, materiale ale întrunirilor științifice, tratate, publicații seriale), bibliografiile imprimate (Bibliografia Națională a Moldovei, Bibliografia Națională a României, Bibliografiile Academiei de Științe din Rusia) site-uri și baze de date, cataloage on-line ale Bibliotecilor din țară și de peste hotare.

Temele de cercetare sînt variate (*Stresul în mediul didactic; Comportamentul empatic al profesorilor; Procedura penală în privința minorilor; Violența în Moldova: aspecte juridico-penale și criminologice; Neologizarea ca proces și efect la diferite nivele ale limbii; Eficiența utilizării capitalului uman în condițiile economiei de piață; Problemele conceptuale ale economiei regionale; Asigurarea potențialului de viabilitate prin diagnosticul activității întreprinderilor; Principii și modalități de evaluare a eficienței activității de marketing; Gramatică comparată. Metodica predării limbilor străine; Specificul cultural al discursului. Rolul aluziilor în discurs; Mijloacele lexico-gramaticale de exprimare a intenției în textul literar*) în dependență de profilul Facultăților la care este angajat profesorul.

Informarea managerilor universitari despre documentele recente referitoare la învățămîntul superior. Se elaborează bibliografiile trimestriale cu informație despre diverse documente cu deschidere spre pedagogia învățămîntului superior (achiziții noi, documente evidențiate în bibliografiile tradiționale, documente electronice). Managerii pot cunoaște noi strategii de dezvoltare a învățămîntului superior, noi tehnologii didactice, noi alternative educaționale.

Totodată, angajații Bibliotecii în colaborare cu profesorii:

- fac precizări, modificări;
- evaluează informația prezentată;
- elaborează bibliografii retrospective;
- imprimă texte electronice;
- prelucrează analitic publicațiile profesorilor neachiziționate de bibliotecă: catalogarea electronică cu semnul A (arhivat), scanarea full-textelor pentru baza de date *Biblioteca digitală*.

Elaborarea la cerere a bibliografiilor / e-bibliografiilor selective tematice la solicitarea profesorilor, necesare pentru procesul didactic, cercetarea științifică adițională; a bibliografiilor personale utile pentru participare la concursuri, proiecte naționale și internaționale, teme de comandă etc. Difuzarea informației se face prin Intranet / Outlook Express.

- **Consultare** în vederea:

- prezentării bibliografiilor la publicații. În consecința mai multor activități promovate de Bibliotecă, profesorii, firește, și-au format o cultură informațională bine definită, dar, cu toate acestea, variantele finale ale bibliografiilor sînt oricum verificate de angajații serviciului DIB (anual, cîte 50-60 consultații pentru profesori);
  - atribuirii indexului CZU la lucrările ce urmează a fi publicate (40-50 pe an);
  - obținerii CIP-ului de la Camera Națională a Cărții pentru lucrările editate de Presa universitară bălțeană (15-20 pe an).
- Prin această formă de parteneriat, Biblioteca își onorează funcția de formare

a culturii informaționale a profesorilor. Aceștia din urmă, la rîndul lor, își pot publica lucrările fără dificultăți, fortificîndu-și, concomitent, și nivelul de cultură.

Evaluarea activității de parteneriat. Din formele de evaluare a parteneriatului noi aplicăm, de regulă, sondajele, interviurile, discuțiile.

În cele ce urmează prezentăm rezultatele unui sondaj de evaluare a eficienței paginii WEB a Bibliotecii. Am comunicat în formă scrisă cu 60 de profesori, care au răspuns la 6 întrebări dintr-un chestionar elaborat de SDIB.

Analiza chestionarelor a dat următoarele rezultate: 48 de profesori accesează pagina WEB numai cînd au nevoie, iar 12 (*Fac. Pedagogie, Psihologie și Limbi Străine*) - zilnic. La întrebarea *În care procese de activitate vă este utilă pagina WEB?*, răspunsurile sînt următoarele: 60 - în procesul de informare, 10 - în procesul de instruire, 15 - în procesul de cercetare (informarea inspiră la noi cercetări).

Ne-a interesat îndeosebi cît de eficiente sînt expozițiile on-line, la prezentarea cărora contribuie și serviciul DIB. Toți accesează achizițiile recente, 12 - publicațiile profesorilor și 8 - expozițiile tematice. Sînt toți satisfăcuți de modul de organizare a expozițiilor, sugerînd achiziționarea unui număr mai mare de cărți editate în România și Rusia.

Toți au remarcat diversitatea de resurse WEB pe care Biblioteca le pune la dispoziția profesorilor și studenților.

Acest sondaj a demonstrat încă o dată că avantajele colaborării asistate de calculator nu trezește polemici.

În concluzie, menționăm că pentru a rămîne un actor important în procesul educational, bibliotecile universitare trebuie să stabilească parteneriate cu toate structurile din campusul universitar și, în primul rînd, cu profesorii, figuri-cheie în formarea viitorilor profesioniști.

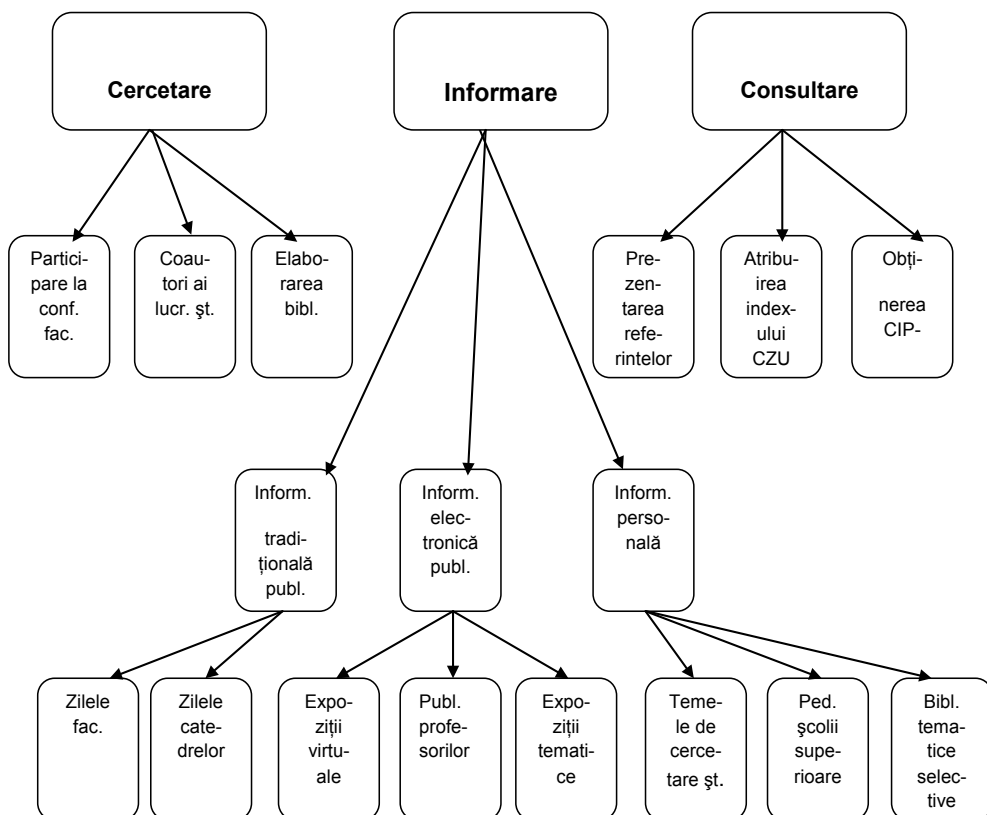
Referințe bibliografice:

1. **Cheradi, Natalia.** Profesia de bibliotecar și noile priorități: de la izolare la parteneriat. In: *Magazin bibliologic*, 2000, nr 2, p. 42.
2. **Cojocaru, Inga.** Parteneriatul - o soluție pentru bibliotecile contemporane. In: *Biblio-info*, 2006, nr 3, p. 19-23.
3. **Corghenci, Ludmila.** Parteneriat: Biblioteca Municipală B. P. Hașdeu - Centrul de Instruire Continuă a Bibliotecarilor, Școala de Biblioteconomie din Moldova : reflecții pe marginea unei experiențe reprezentative. In: *Biblioteca Municipală B. P. Hașdeu : Dezvoltare. Progres. Colaborare. Parteneriate : Culeg. de comunicări de la Conf. Intern. consacrată aniversării a 130-a a Bibl. Municipale. Ch.*, 2007, p. 19-27.
4. **Costoiu, Amelia.** Bibliotecile în cultura informației și comunicării [online]. [cit. 08.10.2010]. Disponibil pe Internet: <http://www.tribunainvataman-tu-lui.-ro/d_art.php?id...>
5. **Fyn, Amy F.** Colaborări în spațiul universitar : Parteneriate între bibliotecile

universitare și facultăți. In: *Rev. Bibl. Națională*, 2007, nr 1, p. 114-119.

6. **Popescu, Dan-Radu.** Cooperare și parteneriat. In: *Biblioteca*, 1997, nr 4-5, p. 142-143.
7. **Porumbeanu, Otilia-Luciana.** O porțiune actuală pentru bibliotecile universitare: parteneriatele [online]. [citată 06.09.2010]. Disponibil pe Internet : <<http://ebooks.unibuc.ro/filologie/octavia/3.htm>>
8. **Topalo, Valentina.** Biblioteca științifică și comunitatea universitară : un parteneriat durabil. In: *Confluențe bibliologice*, 2006, nr 3, p. 45-50.

Varietatea orientărilor și formelor de parteneriat (Harta-traseu)

EDUCAȚIA PENTRU INFORMAȚIE A STUDENȚILOR BĂLȚENI

EDUCATION FOR INFORMATION OF BALTI STUDENTS

Natalia CULICOV,
șef serviciu Referințe Bibliografice

The author talks about info-librarian services and programs training oriented towards forming information culture of library users in the Scientific Library. "Alecu Russo" State University Scientific Library from Balti provides more opportunities for its users, forming, educating and teaching them to open new paths to knowledge, crossing certain compulsory stages of learning: the program New User, the Basis of Informational Culture, Information Days, Web page, etc..

Una din prioritățile anului 2010 este promovarea Culturii Informației, care include abilitatea umană de a căuta și accesa informația atât prin intermediul mijloacelor tradiționale, cât și prin utilizarea tehnologiilor moderne de informare și comunicare, de a folosi această informație în mod creativ, la nivel individual și instituțional.

Biblioteca Științifică a Universității de Stat "Alecu Russo" din Bălți, în anul 2010, urmează recomandările ABRM, axându-și activitatea pe diferite acțiuni de promo-

vare a Culturii Informaționale. Promovînd, în acest context, logoul **Cultura informațională** (simbol internațional al CI) prin aplicarea și imprimarea lui pe diferite postere, afișe, materiale didactice, materiale promoționale, afișarea pe pagina web a Bibliotecii, utilizarea în diferite prezentări, lecții, utilizarea în programul de activitate al Bibliotecii pentru anul 2010 etc.

Sînt utilizate sloganele: *Învață să te formezi, Noi salvăm vieți prin cultura informației, Tot ce știi e că tot ce vreau să știu obțin prin cultura informațională etc.*

Biblioteca, ca instituție culturală și științifică, oferă mai multe oportunități utilizatorilor săi, îi formează, îi educă, îi învață să deschidă noi drumuri spre cunoaștere, parcurgînd anumite etape obligatorii de învățare.

Servicii și programe infobibliotecare

Programul Noul Utilizator

Procesul de formare a utilizatorilor de la *Programul Noul Utilizator*, care are drept scop:

- integrarea studenților în comunitatea utilizatorilor;

- orientarea lor spre folosirea corectă a serviciilor Bibliotecii;
- promovarea imaginii Bibliotecii prin serviciile și colecțiile oferite.

Întru facilitarea procesului de formare a utilizatorilor, anual se actualizează un șir de materiale metodice și de lucru vis-a-vis de acest program:

- în anul 2005 a fost elaborat conceptul Programului Noul Utilizator în această formulă;
- harta tehnologică și harta-traseu a Programului Noul Utilizator ;
- statutul bibliotecarului Responsabil de Relațiile cu Facultatea;
- suportul didactic: Foaia de lucru a bibliotecarului cu studenții anului 0-I; Ghidul punctelor de servire; Regulamentul privind drepturile și obligațiile utilizatorilor în Biblioteca Științifică; Ghidul Utilizatorului; Ghidul Bibliotecii.

În anul 2005 a fost amplificată activitatea bibliotecarilor responsabili de relațiile cu facultatea, în obligațiunile cărora se înscrie:

- organizarea întâlnirilor cu studenții anului compensator și anul 1 în primele zile de studiu.
- oferirea consultațiilor, tururelor prin spațiile Bibliotecii (anual circa 80 ture, la care participă circa 1700 studenți și elevi).
- difuzarea materialelor promoționale, a Ghidului Utilizatorului.

Procese tehnologice. Elaborarea Hărții - traseu a Programului aplicativ PERMIS:

- Recepționarea Bazei de date ADMITERE de la Departamentul Tehnologii Informaționale;
- Integrarea datelor în baza de date TINLIB;
- Redactarea înregistrărilor în baza de date Cititor (facultate, specialitate, grupă, adresa de la domiciliu);
- Selectarea și descărcarea listei utilizatorilor pentru care se vor perfecta permise în Programul aplicativ PERMIS.
- Perfectarea permiselor (printarea verso; imprimarea permiselor: o înregistrare sau o listă de înregistrări)
- Colectarea semnăturilor pentru permise, aplicare foto, laminare, înmînare.

Cursul Bazele Culturii Informaționale.

Editarea, pentru prima dată în RM, a manualului Bazele Culturii Informaționale și Curriculumul modulului 1 în cadrul cursului universitar Tehnologii Informaționale și Comunicaționale, racordat la cerințele procesului de la Bologna, cu sprijinul Centrului de resurse pentru absolvenți, Ambasada SUA în Moldova, în cadrul Programului de granturi mici pentru absolvenți (2007, Premiul I ABRM); disponibil pe Internet, Biblioteca Digitală <http://libruniv.usb.md/publicatie/cultinf/ghid.pdf>.

Suportul didactic este pregătit de către colaboratorii Bibliotecii Științifice, asistenți universitari ai Catedrei Electronică și Informatică (din 2005, dar însăși promovarea Cunoștințelor bibliotecar-bibliografice se desfășoară din anul 1968). Modulul este structurat în 5 unități:

- Cultura informației și componentele ei de bază. Structuri infodocumentare: servicii, resurse;

- Internet în biblioteci. Pagini WEB ale instituțiilor informaționale. Pagina WEB a Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo”;
- Instrumente de informare privind resursele informaționale și documentare;
- Genuri de documente. Metode de identificare bibliografică a documentelor;
- Aspecte informativ-bibliografice ale studiului științific.

Urmînd acest curs, studenții cunosc:

- noțiunile de bază ale Modulului Bazele Culturii informației;
- structura sistemului instituțiilor informaționale;
- instrumentele de informare oferite de biblioteci (fondul de referință, cataloage, baze de date);
- tipurile și genurile de documente (cărți, seriale, CD);
- metodele de identificare bibliografică a documentelor (descrierea cărților, articolelor, analelor, etc.);
- regulile de întocmire a referințelor bibliografice la lucrările științifice și didactice;

Vor fi capabili:

- să acceseze eficient Internetul, pagini web ale bibliotecilor, baze de date în sprijinul procesului didactic;
- să efectueze descrierea bibliografică a articolelor din diverse tipuri de documente;
- să elaboreze liste bibliografice pentru teze de an, licență, master;
- să întocmească adnotări, abstracte; să identifice sursele de referință din documentele secundare/terțiare (dicționare, enciclopedii, bibliografii);
- să efectueze cercetări bibliografice în surse de informare tradiționale/ electronice (catalog sistematic, alfabetic);
- să formuleze corect cererea informațională.

Pentru anul de studii 2010-2011 Cursul *Bazele Culturii Informației* a fost promovat studenților din anul I de la toate facultățile, studii cu frecvență la zi; pentru elevii Liceului/Colegiului „I. Creangă” în volum de 12 ore per grupă/clasă și în volum de 6 ore pentru studenții de la anul I, studii cu frecvență redusă.

O echipă de 8 bibliotecari-asistenți universitari au fost angajați pentru promovarea a 582 ore în 48 (510 ore) grupe de studenți de la secția zi și frecvență redusă și 6 (72 ore) clase de la Liceu/Colegiu. Bibliotecarii asistenți universitari implicați în predarea cursului au o experiență de lucru în Bibliotecă nu mai mică de 5 ani, fiind pregătiți pentru promovarea orelor de cultură a informației, dînd dovadă de creativitate și abilități profesionale excelente. Fiecare bibliotecar își pregătește portofoliul educațional al cursului, care se actualizează anual. El cuprinde:

- Textele lecțiilor (format Power Point);
- Manualul Bazele Culturii Informației;
- Curriculumul cursului universitar Tehnologii Informaționale și Comunicaționale;
- Seturi de lucrări practice;
- Întrebări de evaluare curentă;
- Teme pentru munca individuală;
- Teste.

Evaluare

- *Evaluarea curentă* se promovează la fiecare oră prin întrebări, discuții, sarcini practice, exerciții individuale și în grup, teste conform conținutului orei;
- *Evaluarea finală* se efectuează printr-un test care cuprinde teste-grilă din toate temele predate.

Spații

Lecțiile se promovează în spațiile Bibliotecii, fiind pregătite pentru promovarea lor 3 aule, dotate cu echipament și mijloace necesare studiului: Sala de cataloage din cadrul Serviciului Referințe Bibliografice – tema “Instrumente de informare privind resursele informaționale și documentare”. (40 locuri cataloagele tradiționale; 10 stații de lucru pentru conexiuni OPAC); Mediateca - tema “Cultura informației și componentele ei de bază. Structuri infodocumentare: servicii, resurse; Internet în biblioteci. Pagini WEB ale instituțiilor informaționale. Pagina WEB a Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo”, (40 locuri pentru conexiune Internet, Baze de date); O sală aparte, dotată cu proiector, pentru temele “Genuri de documente. Metode de identificare bibliografică a documentelor. Aspecte informativ-bibliografice ale studiului științific” în Power Point (35 locuri).

Cursul “Bazele Culturii Informației” este considerat cel mai eficient suport de formare a culturii informaționale a studentului, fiind o sursă primară de informare și formare. Despre aceasta ne vorbesc și rezultatele investigației sociologice “Biblioteca Științifică și transferul de informație către utilizatori”, realizat în anul 2010 de către Serviciul Marketing și Activitatea Editorială; Serviciul Cercetări, Asistență de Specialitate. Chestionarul a fost structurat în VI capitole, incluzând 43 de întrebări grilă. Din acest chestionar am selectat capitolul *III Cultura informației*, pentru a afla care sînt opiniile utilizatorilor despre eficiența promovării cursului respectiv.

Astfel la întrebarea “Cum apreciați aportul bibliotecarilor la formarea deprinderilor Dvs. de căutare și regăsire a informațiilor în Bibliotecă – cursul Bazele Culturii Informației?”, 56% din cei chestionați au spus că sînt satisfăcuți, 39% foarte satisfăcuți, 4% parțial satisfăcuți, 1% nesatisfăcuți.

89% din respondenți au răspuns cu “da” la întrebarea “Posedați o cultură informațională bine formată? Cum credeți a contribuit Bibliotecă la formarea ei prin promovarea cursului Bazele Culturii Informației?” și numai 9% au răspuns “nu”.

Ne-a mai interesat de ce cunoștințe/deprinderi duc lipsă utilizatorii noștri:

- Metodele de căutare în catalogul electronic, baze de date, Internet – 23%
- Regulile de întocmire a referințelor bibliografice pentru lucrări științifice (descrierea bibliografică, prezentarea trimiterilor și citărilor) – 36%
- Utilizarea surselor de informare (conspectarea, elaborarea referatului unui document, listei bibliografice etc.) – 11%
- Incapacitatea de a formula corect cererea de informare – 8%
- Efectuarea cercetărilor bibliografice în cataloagele tradiționale (alfabetic, sistematic) – 18%.

Informarea publică

Informarea utilizatorilor despre noile achiziții se realizează prin:

- elaborarea și difuzarea la catedrele universității a Buletinelor și e-buletinelor informative ce ilustrează domeniile: Științe Socio-umanistice, Drept, Economie;
- Științe filologice; Științe Reale și Aplicate; Artă; Sport - accesibile și pe pagină Web <http://libruniv.usb.md/catl/intrări/2010/>;
- expoziții de carte *Achiziții noi*, organizate în spațiul expozițional al Serviciului Documentare Informare Bibliografică, precum și în celelalte subdiviziuni ale Bibliotecii. Expoziții online pe pagina Web a Bibliotecii: <http://libruniv.usb.md/>
- *Promovarea revistelor bibliografice*. O echipă de bibliotecari – *Promotorii cărții*, implicați în promovarea revistelor bibliografice a achizițiilor noi, pentru profesori, studenți, bibliotecari. Utilizând noi modalități de prezentare bibliografică, prezentări suplimentare ale copertelor cărților, descrieri bibliografice și cuvinte-cheie în Power Point.

Zilele Informării/Zilele Licențiatului/masterandului

Pentru optimizarea culturii informaționale a utilizatorilor, în cadrul Zilelor Informării la catedre și în ajutorul Licențiatului, sînt organizate:

- Consultații de prezentare a referințelor și trimiterilor la lucrări științifice.
- Difuzarea la 26 catedre a materialului metodic *Prezentarea referințelor bibliografice utilizate în cercetare. Ghid practic*, expus online pe site-ul Bibliotecii în colecția Cultura Informației: <http://libruniv.usb.md>
- Realizarea funcției de agenție bibliografică universitară pentru determinarea indicelui CZU pentru lucrările de master.
- Intermedierea obținerii CIPului (CNC) pentru publicațiile curente ale editurii *Presa universitară bălțeană*.
- Organizarea expozițiilor, revistelor bibliografice pe profilul catedrei sau facultății.
- Promovarea cărților recent achiziționate și a donațiilor.

Organizarea și promovarea Lunarului Licențiatului/Masterandului în Biblioteca Științifică (2010)

- formarea competențelor informaționale ale profesorilor, masteranzilor, doctoranzilor;
- promovarea accesului la bazele de date locale, baze de date naționale și internaționale;
- facilitarea accesului la cele mai reprezentative portaluri de cunoaștere;
- actualizarea webliografiilor/resurselor tematice pe domenii.

Zilele Facultăților (consiliilor Facultăților) - activitate de:

- popularizare și evaluare a serviciilor Bibliotecii, promovată cu participarea lucrătorilor din toate serviciile Bibliotecii, a profesorilor și studenților de la Facultate;
- analiza activității Bibliotecii, evidențiindu-se aspectele valoroase și problemele ce vor influența eficient activitatea de mai departe: achiziții, servicii de informare tradițională și electronică, relațiile cu utilizatorii.

Săptămîna Accesului Deschis la Informație

Desfășurarea Săptămîinii Accesului Deschis la Informație la Biblioteca Științifică, 18-24 octombrie, 2010 printr-un program deosebit de activități:

- Participarea la lucrările Conferinței Științifice Internaționale **„Abordarea prin competențe a formării universitare: probleme, soluții, perspective** consacrată Aniversării a 65-a de la fundarea Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți.
- Colocviul Științific Studentesc **INTERUNIVERSITARIA**, ediția a VI-a, consacrată Aniversării a 65-a de la fundarea Universității de Stat „Alec Russo” și a Bibliotecii Științifice din Bălți.
- **Conferința științifică internațională** (cu participare la distanță) *Rolul tehnologiilor informaționale în pregătirea profesională a specialiștilor profilului economic*; Secțiunea *Aplicarea tehnologiilor informaționale în învățămînt*, accesare în rețelele sociale YouTube, Flickr, Wblog.
- Expoziții: **Contribuții științifice ale corpului didactic: 65 de ani de instruire și cercetare** - elaborată și prezentată în slide-show; expoziție tematică on-line **Contribuții Științifice ale Corpului Didactic-Biblioteca Științifică-65 de ani de la fundare**;
- Organizare de prezentări, seminare, mese rotunde cu genericul „Accesul Deschis la Informație” pentru studenți, masteranzi, doctoranzi, corp profesoral.

Zilele ONU la Biblioteca Științifică

Organizarea și desfășurarea **Zilelor ONU la Biblioteca Științifică** 18 octombrie - 25 octombrie. În program:

- Expoziții tematice de documente, reviste bibliografice;
- CD a ONU, Bălți la a 9-a aniversare – prezentare online pe site-ul Bibliotecii;
- Ziua Internațională a Organizației Națiunilor Unite: teleinformații.

Zilele Tineretului la Biblioteca Științifică

Organizarea și promovarea activității **Zilele Tineretului la Biblioteca Științifică**, 7-14 noiembrie. În program:

- **expoziții tematice de cărți și reviste: Voci Tinere**: versuri scrise de poeți tineri; Codul Bunelor Maniere;
- **expoziții tematice online pe web site, accesarea pe YouTube**: *Anul 2010 - Anul Chopin; Jorge Mario Pedro Vargas Llosa - Laureat al Premiului Nobel pentru Literatură, anul 2010 etc.*;
- masă rotundă: *Arta de a Trăi Frumos în toate ipostazele vieții*
- seminare educative, dezbateri.

Pagina Web a Bibliotecii Științifice: <http://libruniv.usb.md>

Un instrument de formare și informare la distanță a utilizatorilor și nonutilizatorilor. Implementate elemente de web 2.0 prin:

- Promovarea imaginii Bibliotecii și Universității online: prezentarea filmului **Biblioteca Științifică a US „A. Russo” din Bălți – 65 ani de la fundare** și filmul **Universitatea de Stat „A. Russo” – 65 ani de la fondare**. Accesibile pe **YouTube, WBlog, FaceBook, Flickr**;
- Crearea blogului profesional accesibil pe **<http://bsubalti.wordpress.com/>**
- Promovarea serviciilor Bibliotecii în rețelele sociale;

- Relansarea în 2009 prin deschiderea *Pagini utilizatorului* cu opțiunile: *Întrebă bibliotecarul; Propuneri pentru achiziții; Opinii, sugestii, gânduri*; site-ul a fost modificat și îmbogățit cu paginile: *Anunțul Zilei* - care invită la diverse manifestări educațional-culturale și științifice;
- În Meniu au fost adăugate pagini pentru revistele științifice: *Arta și educația artistică, Fizică și Tehnică, Limbaj și Context, SEMN, blog-ul eIFL-OA Moldova* - acces la informația științifică;
- Dezvoltarea Bibliotecii Digitale prin completarea ei cu lucrări ale cadrelor didactice/bibliotecarilor;
- Sporirea conținutului catalogului online ce reflectă 57 % din toată colecția deținută;
- Deschiderea accesului gratuit la bazele de date ale Bibliotecii Electronice a Băncii Mondiale -The World Bank E- Library: World Development Indicators; Global Development Finance; Africa Development Indicators; Global Economic Monitor (5 600 lucrări științifice, articole etc.) în cadrul Proiectului Biblioteca Depozitară Regională a BM;
- Inserarea informațiilor relevante privind structura, serviciile și facilitățile Bibliotecii, programul de funcționare, cadrul de acces;
- Acces la e-revista Bibliotecii *Confluente bibliologice*;
- E-bibliografii/e-biobibliografii ale universitarilor bălțeni (fulltext);
- E-buletine Achiziții noi;
- Resurse web;
- Expoziții online etc..

Instrumente secundare/materiale promoționale din colecția *Cultura Informației*, menirea cărora este să ofere fiecărui vizitator informații introductive despre organizarea bibliotecii, disciplinele sau domeniile acoperite de colecții, serviciile oferite utilizatorilor:

- Ghidul Utilizatorului <http://libruniv.usb.md/publicație/cultinf/ghid.pdf>;
- Biblioteca Științifică a Universității de Stat Alecu Russo = Scientific Library of Alecu Russo State University Balts Moldova: Ghid=Guide/: <http://libruniv.usb.md/publicație/cultinf/pliant.pdf>
- Ghidul licențiatului și masterandului: <http://libruniv.usb.md/publicație/cultinf/pliant.pdf>
- Referințe bibliografice utilizate în cercetare: <http://libruniv.usb.md/publicație/cultinf/referințe.pdf>
- Ghiduri, buletine de informare, foi volante, broșuri, pliante, sinteze pe profiluri (de orientare în spațiile informaționale, servicii/produse bibliotecare actualizate periodic);
- Breviar informativ;
- Panouri de afișare/orientare în spațiile Bibliotecii.

Teleinformațiile

La televizorul din hol utilizatorii receptează informații privind structura și serviciile Bibliotecii, programul manifestărilor științifico-culturale, foto-colaje ale manifestărilor promovate, videoclipuri cognitive.

Concluzii

Tehnologiile informaționale și comunicaționale evoluează în permanență astfel încât necesitatea unor politici și programe bibliotecare în vederea asigurării unui nivel de instruire corespunzător al utilizatorilor în privința folosirii acestor tehnologii devine strict necesară. Tinerii sînt viitorul unei țări, de aceea o bună educație, cunoștințe, cultură a informației, abilități în zona noilor tehnologii, cu o cultură a învățării de-a lungul întregii vieți va sta la baza dezvoltării economice și sociale a unei țări, a unei economii competitive pe piața globală.

Referințe bibliografice:

- 1. Bazele Culturii Informaționale** : Curs universitar. Bălți : Presa univ. bălțeană, 2007. 156 p. ISBN 978-9975-50-002-9
- 2. Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți** : Rap. de activitate 2009. Bălți, 2010. 171 p.
- 3. Biblioteca Științifică. Program de activitate** 2010. Bălți, 2009. 114 p.
- 4. Ciobanu, Silvia ; Răileanu, Ludmila.** Mecanismul inițierii în profesia de cititor. In: *Confluente bibliologice* : Rev. de biblioteconomie și șt. Inf., 2007, nr 3-4, p. 28-29.
- 5. Curriculum la disciplina "Tehnologii informaționale și comunicaționale".** Bălți, 2008. 30 p.
- 6. Harconița, Elena ; Stratan, Elena.** Cultura informațională în mediul universitar. In : *Buletin biblioteconomic*, 2006, nr 1, p. 17-24.
- 7. Manifestul de la Alexandria privind bibliotecile și societatea informațională în curs de dezvoltare.**[on-line] [citat 27 octombrie 2010]. Disponibil pe Internet: <http://abrm.md/files/doc_01.pdf>

PROMOVAREA CĂRȚII PRIN ACTIVITATEA EXPOZIȚIONALĂ

PROMOTING READING THROUGH THE BOOK AND
EXHIBITION ACTIVITY AND MAINTAINING LIBRARY
SPIRITUALITY

Valentina TOPALO,
șef Centru Manifestări culturale
Silvia CIOBANU,
șef Centru Marketing. Activitate Editorială

Cultural Events Center is the service that promotes the image of the Scientific Library, it develops and distributes the annual, monthly, weekly cultural and scientific activities of the Library, it organizes traditional and on-line exhibitions, book launches, conferences, round tables, debates, supporting the teachers, tutors at their request to carry out educational classes, keep in touch with Balti mass-media..

Multe secole s-au scurs de la crearea primelor universități și, respectiv, a primelor biblioteci universitare din lume: Khozettan, Iran (anul 200 î.Hr.), Fres, Maroc (859), Cairo, Egipt (975), Parma (1065), Bologna, Italia (1088), Sorbona, Franța (1200), Salamanca, Spania (1218), Oxford, (1096), Cambridge, Anglia (1209), Universitatea din Iași, România (1860), Biblioteca Universitară din Tiraspol (1930), Biblioteca Științifică Republicană a Universității Agrare, Chișinău, (1933), Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Republica Moldova (1945).

A trecut timpul peste Biblioteca noastră și aniversăm, iată, 65 de ani de existență. Pășim pragul acestei vârste cu mai multe realizări, punând accentul în activitatea noastră pe promovarea cărții și a lecturii racordându-le la specificul și tradițiile universității.

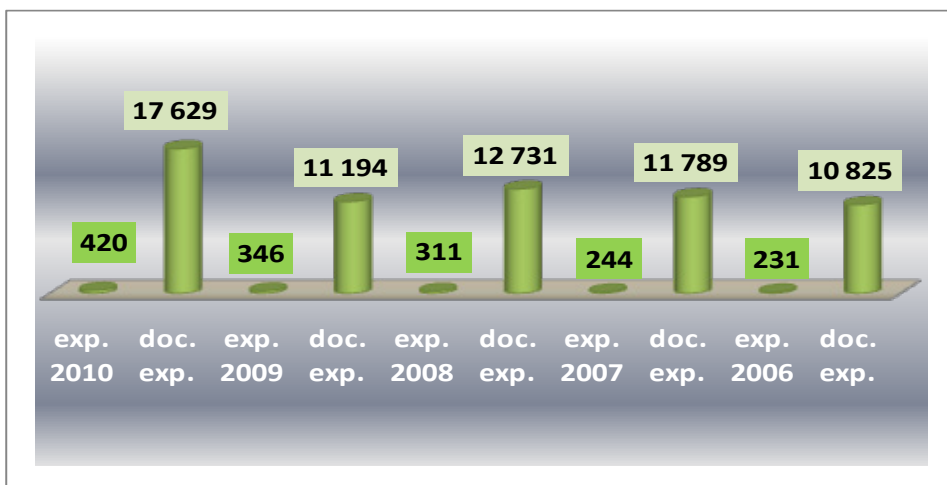
Termenul **promovare** provine de la latinescul *promovere*, care înseamnă *a mișca înainte, a face să înainteze, a dezvolta, a progresa*. Această accepție este preluată de specialiștii din Europa și din America. Americanii consideră că promovarea: **„are rolul de a asigura comunicarea cu indivizi, grupuri sau organizații, cu scopul de a facilita, direct sau indirect, efectuarea de schimburi prin informarea și convingerea unuia sau mai multor categorii de public să accepte produsele organizației”**.

În cazul Bibliotecii noastre, promovarea urmărește formarea și consolidarea unei atitudini calitative de durată.

Devine tot mai dificil să-i cucerești pe studenții secolului XXI, să-i determini să facă lecturi profunde. Deaceia Centrul Manifestări Culturale (CMC) e mereu în căutarea modalităților eficiente de popularizare a literaturii. Structura și activitatea Centrului sînt de natură umană și istorică. Umană, pentru că întreaga activitate se centrează pe animarea vieții Bibliotecii, a comunității universitare pe care o deservește. CMC cunoaște și o evoluție istorică, altfel spus are o tradiție, pentru că în toți acești ani a fost acceptat de către utilizatorii din comunitatea academică. Centrul dat se află într-un proces de continuă schimbare, aplicînd diverse forme de activitate:

- **valorificarea colecțiilor, valorilor literare și culturale** prin organizarea ciclurilor de manifestări culturale și științifice în cadrul Clubului Cărții (începînd cu 2009, Saloanele Literar, Muzical, Pridvorul Casei poartă un alt

nume promoțional - Clubul Cărții) și a Clubului ONU Nord / Centrul Educație Civică Europeană;

- **promovarea fondului documentar prin expoziții tradiționale** (Aniversări, In Memoriam) și **on-line**; prezentări în PowerPoint;
- **promovarea serviciilor cultural-științifice pe pagina web** a Bibliotecii;
- **promovarea prin intermediul platformelor** de comunicare și socializare: *Blog, Facebook, Twitter, YouTube, Flickr*;
- **afișarea pe web-site-uri**, bloguri ale bibliotecilor și bibliotecarilor;
- **cooperare interuniversitară cu facultățile universității**, liceu, colegiu, pentru promovarea în comunitate a evenimentelor cu un conținut cultural - educativ și științific;
- **participări la activități** municipale de Ziua Tineretului și a Studentului;
- **evenimente culturale** reflectate în mass-media, Radio Moldova, Confluente Bibliologice.

Calendarul manifestărilor culturale a propus între anii 2006 - 2010 o tematică variată, ilustrată prin organizarea a 330 - 350 de expoziții. Se știe că, din perspectivă metodologică, alegerea titlului este un exercițiu important, pentru că el exprimă, de fapt, ideea expoziției. Un rol semnificativ îl are spiritul imaginativ al bibliotecarului. Există anumite cerințe în alegerea titlului: prezența a 4-5 cuvinte (nu mai mult!), capacitatea de a reflecta subiectul expoziției destinate unui anumit segment de cititori. Astfel, expoziția trebuie să fie originală, dar și să aibă orientare socială, iar, în același timp, să fie captivantă și utilă pentru cititor. Oricât de mică ar fi expoziția, ea trebuie realizată astfel, încât să-l sensibilizeze pe cititor, să-l atragă prin titlu, citate, ilustrații, fotografii, design. Renumitul specialist în publicitate, americanul Alfred Politi, întreat fiind care din elementele de publicitate sînt cele mai importante, a răspuns: „*cele mai importante elemente sînt titlurile - unii oameni le citesc*”. Propunem mai jos cîteva titluri ale expozițiilor organizate în perioada de referință: *Cetatea universală a literelor (selecție de romane editate în anii 2009 - 2010)*, *Evoluția Drepturilor Omului în Republica Moldova*, *Istoria Românilor cu Academicianul Ioan-Aurel Pop*, *Și iarăși Eminescu...* (M. Eminescu - 160 de ani de la naștere),

Anul Dinastiei Cantemireștilor, Moștenire Literară Impresionantă (Alexei Mateevici - 120 de ani de la naștere), „Muzică prin excelență” - Stéphane Mallarmé (Anul Internațional al Limbilor), *Planeta Înțelepților*, *Cartea slujită cu dăruire (5 octombrie - Ziua Bibliotecarului)*, *Periplu tentant prin revistele: Magazin Bibliologic, Gazeta Bibliotecarului, Biblioteca, Confluente Bibliologice, Eminescu citit și recitit în*

limbi europene, La o nouă lectură cu Grigore Vieru, Totul despre o idee, „Inventica este unica dovadă de geniu” – Luc de Clapiers (26 aprilie – Ziua Mondială a Proprietății Intellectuale), Să citim pentru prietenii cei mici (2 aprilie - Ziua Internațională a Cărții-pentru Copii, Lumina Slovei Scrise (23 aprilie – Ziua Mondială a Cărții și a Dreptului de Autor - din colecția de carte rară a Bibliotecii Științifice), Capitale Mondiale ale Cărții, Europa condamnă orice discriminare, Evoluții europene în a doua jumătate a secolului al XX-lea, Protejarea operei literare (23 aprilie); Tezaur Intelctual al Țării, Piața ideilor inovatoare (Revista Intellectus), Anticipînd Timpul: Gutenberg - 500 de ani de la trecerea în eternitate, 26 aprilie - ziua mondială a Proprietății Intellectuale) etc.

În acești ani, spațiile expoziționale ale Bibliotecii au devenit, pentru cei peste 2 500 de vizitatori zilnici, spații ale multiplelor posibilități de informare și învățare, de perfecționare. Au fost vernisate piese din valoroasele fonduri de carte ale bibliotecii, din colecții internaționale (cartea rară din secolele XVIII-XXI, exemplare din fondul constituit cu susținerea bibliotecilor din România, de la Biblioteca Județeană „V. A. Urechia”, Galați, documente provenite de la Organizația Națiunilor Unite, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, Consiliul Europei, Banca

Mondială, Institutul Cultural Român. Nu vom uita să remarcăm colecția particulară a bibliofilului Iulius Popa și Ioan Nicorici, expoziția de pictură și grafică a lui Iulian Filip „*Crucile, cumpenele, merele și Acasele Iuliene*”, expoziția personală a pictorului bălțean Ștefan Florescu, expoziția de gravuri și litografii din colecția Bibliotecii „V. A. Urechia” și din albumul „*Domnitori români*”, editat de Nicolae Iorga la Sibiu în 1930, *Domnitori și principii ai Țărilor Române, Vechi gravuri din sec. XV-XVI, ex-librisuri de epocă*, autor inginer Radu Moțoc, secretarul Asociației Culturale Pro Basarabia și Bucovina, filiala „Costachi Negri,” Galați, *expoziția itinerantă de documente și picturi HOLOCAUST. DUREREA INIMILOR NOASTRE*, organizată de Biblioteca Evreiască - Centrul Cultural „I. Mangher”, Centrul de Binefacere «ХЭСЭД ИЕГУДА»; *expoziția „Literatura americană în spațiul basarabean”*, organizată de Uniunea Scriitorilor din R. Moldova, cu sprijinul Ambasadei Statelor Unite ale Americi, rod al unui Proiect moldo-american administrat de scriitorul Valeriu Matei. Totodată, cititorii au fost invitați să viziteze expoziția de postere – „*20 de ani de la revoluția pașnică și căderii Zidului Berlinului*”.

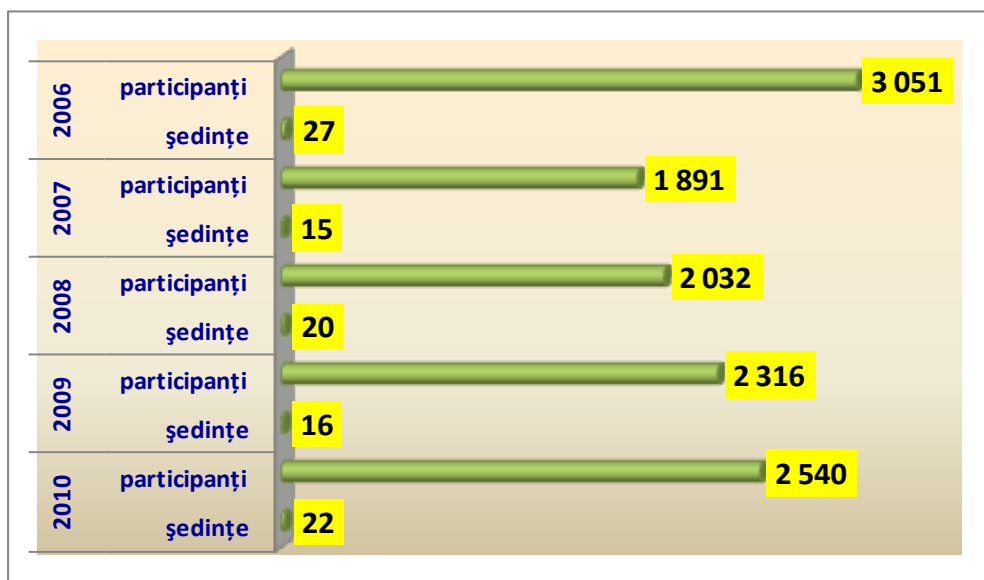
Promovarea colecțiilor a fost realizată prin implicarea componentelor *Carte-Film-Expoziție* în cadrul următoarelor manifestări culturale: *Săptămîna lui M. Eminescu, Lunarul Ecologic și Spiritual, Săptămîna Cărții și a Lecturii, Zilele Bibliotecii și ale Bibliotecarului, Zile Pascale, Zilele ONU, Zilele Bibliotecii la Facultate, Zilele Accesului Deschis (OPEN ACCESS DAY)*, ale prezentărilor informative permanente în holul parterului Bibliotecii, prin intermediul serviciului Comunicarea Colecțiilor. În spațiile tuturor serviciilor Bibliotecii au fost organizate expoziții, fiind expuse volume și documente din diverse domenii: literatură, știință, filosofie, artă etc. Am menționa în deosebi expoziția la care au fost vernisate cărți cu reproduceri ale creațiilor lui Constantin Brâncuși. Au fost menționate numeroase reproduceri ale picturii românești și universale: ale lui A. Plămădeală și A. Baillayre, Andreescu și Rafael, Van Gogh și Luchian. Cititorii au apreciat și expozițiile volumelor de poezie și proză, istorie literară, pentru că alături de *Hamlet și Faust, Luceafărul și Comedia Umană, Miorița și Învierea*, s-au făcut referiri și la opera critică a lui T. Maiorescu, G. Călinescu, M. Cimpoi. Astfel că *trăim în veacul expozițiilor*, după cum remarca biblioteconomistul francez Pierre Bryer în una din lucrările sale, editate în a doua jumătate a secolului XX.

Cititorii relevă deseori dimensiunea filosofică a documentelor muzicale. În acest sens, exemplare au fost expozițiile la care au fost vernisate cărțile provenite de la diverse edituri, sponsori, donatori, prieteni ai Bibliotecii. Prin operele lui Vivaldi, Enescu, Beethoven, Brahms, Chopin s-a evocat tot ce este mai nobil, mai dramatic, mai energic și mai peren în creația muzicală universală. Prin organizarea unor asemenea expoziții, Biblioteca își asumă rolul de moderator în dialogul dintre cititor și valorile absolute create de spiritul uman.

Datorită aplicării unui management modern, valoarea și influența on-line a brandului Bibliotecii a crescut simțitor. Promovarea site-ului web este un suport eficient în dezvoltarea comunicării în cadrul comunității, în acordarea de servicii utilizatorilor. Avantajul este cel al accesării informațiilor generale despre gama

de servicii culturale și științifice prestate. Odată integrat în circuitul mondial al informației, site-ul *liburniv.usb.md* pune la dispoziție un amplu volum de informații despre activitatea culturală, editorială și informațională a Bibliotecii. După cum sublinia celebrul bibliolog Shiyali Ranganathan: „*principala sarcină a Bibliotecii moderne este punerea informației la dispoziția celor interesați*”. Biblioteca, utilizând echipamentul în dotare, propune expoziții virtuale și oferă un număr nelimitat de informații. Așa cum se precizează într-un text publicat de „Departamentul Informației” din structura ONU, responsabilitatea pentru orice decizie luată cu ajutorul calculatorului nu va fi atribuită mașinii, ci unei persoane fizice sau morale (vezi: “*Droits de L’homme et progres de la science et de la technologie*”. New York, Naciones Unies, 1983).

Web-ul a devenit social, un centru cu adevărat util și necesar fiecărui cititor, între timp fiind elaborate mai multe instrumente web 2.0, care suplimentează imaginea modernă a Bibliotecii Științifice. Platformele eficiente de marketing: *YouTube, Twitter, Blog, Facebook, Flickr* sînt utilizate pentru promovarea atît a expozițiilor tradiționale, cît și a celor on-line. Utilizatorul poate frecventa rubrica *Expoziții on-line*, iar în rubricile *Anunțul Zilei (inițiat în 2009), Noutăți, Evenimente*) cititorul cunoaște avizele despre expoziții, manifestări culturale și științifice, informaționale, comunicate de presă privind activitățile deja realizate, buletinele de achiziții noi, e-bibliografii, e-biobibliografii, hyperlink-uri universale și tematice, importante surse informaționale în variantă electronică aparținînd celor mai cunoscute biblioteci din Republica Moldova, din străinătate, ediții periodice, surse de referință, motoare de căutare, resurse informaționale naționale. Internauții sînt invitați să viziteze expozițiile tematice *on-line* plasate pe YouTube: *Contribuții Științifice ale Corpului Didactic și Bibliotecarilor - 65 de ani de la fondare, Jorge Mario Pedro Vargas Llosa - Laureat al Premiului Nobel pentru Literatură, anul 2010, expoziții*

dedicate regretatului poet Adrian Păunescu și distinsei actrițe Domnica Darienco.

Cluburile rămân a fi, și ele, instrumente importante în munca de instruire și cultivare a tinerei generații, integrându-se funcțional în sistemul universitar. Se folosesc mijloace proprii bine cunoscute, lansări de carte, organizarea dezbaterilor asupra documentelor, întâlniri și dialoguri cu autorii cărților, conferințe interuniversitare, sesiuni de referate și comunicări, simpozioane, seminare socratice, medalioane de profil, reviste orale, spectacole literar-muzicale, recitaluri de poezii în limba română, franceză, engleză, germană, rusă, ucraineană; audiții muzicale, derulări de slide-uri, teleinformații, TV-clipuri, nelipsind expozițiile tematice tradiționale și cele on-line. Clubul Cărții și Clubul ONU NORD / Centrul Educație Civică Europeană elaborează și dirijează anual programe cultural-științifice la care participă reprezentanții PNUD Moldova, Biroul Consiliului Europei din Republica Moldova, Facultățile de Drept, Economie, Pedagogie, Psihologie, Asistență Socială, Filologie, Limbi și Literaturi Străine, Științele Naturii și Agroecologie, Liceul și Colegiul „Ion Creangă”. La fel, au fost elaborate programe complexe de gen *EVENT-Marketing* (mod de promovare original și atractiv, orientat spre un utilizator concret al unei facultăți concrete). Organizarea evenimentului trece prin anumite etape, de altfel, ca orice program de promovare: analiza situației în comunitate, la facultate, la liceu, la colegiu, elaborarea conceptului evenimentului, planificarea și realizarea evenimentului. Momentele - cheie sînt: ideea și modalitățile de realizare a acestei idei. Din considerente de ordin financiar, Biblioteca este nevoită să realizeze, vorba latinilor, *multum in pravo* adică mult în puțin. Am argumenta cu: *Zilele Eminescu la Biblioteca Științifică (M. Eminescu - 160 de ani de la naștere)*, Anul 2010 - Anul Grigore Vieru (75 de ani de la nașterea poetului), Anul 2010 - Anul Biodiversității, 2 aprilie - Ziua Internațională a Cărții pentru Copii, 23 aprilie - Ziua Bibliotecarului, 23 aprilie - Ziua Mondială a Cărții și a Dreptului de Autor, 26 aprilie - Ziua Mondială a Proprietății Intelectuale Zilele Bibliotecii la Facultate, Zilele ONU la Biblioteca Științifică (24 octombrie - Ziua Națiunilor Unite), 10 - 17 noiembrie - Ziua Internațională a Tineretului, a Studentului, Spune NU SID-ei, Drogurilor, Fumatului.

Am vrea să menționăm și alte realizări ale Clubului Cărții.

Începînd cu 2008, Biblioteca sărbătorește anual Ziua Internațională a Accesului Deschis. Instituția noastră a propus desfășurarea mai multor activități - componente ale programului OPEN ACCESS DAY (19 - 23 octombrie), invitînd cercetătorii, studenții, elevii, profesorii, masteranzii să participe nemijlocit la mai multe sesiuni on-line și evenimente, la accesarea bazelor de date reprezentative ale companiei EBSCO Publishing.

Programele Clubului Cărții au conținut manifestări inedite, precum - medalioanele literare: *Și iarăși Eminescu* (M. Eminescu - 160 de ani de la naștere), *Alexei Mateevici - 120 de ani de la naștere*, la realizarea cărora si-au dat concursul elevii grupelor 301 și 104 de la Colegiului Pedagogic „Ion Creangă” și la care au participat colegii lor, profesorii, bibliotecarii, invitații de la alte facultăți; masă rotundă cu genericul *Arta de a trăi frumos în toate ipostazele vieții*, la care au participat studenții de la Facultatea Științele Naturii și Agroecologie. Programul

a inclus dezbateri la tema respectivă; prezentarea expoziției tematice *Codul bunelor maniere*, prezentarea revistei bibliografice informative *Achiziții noi în Bibliotecă*, structurată pe domeniile de profil ale Facultății. Trebuie să menționăm și manifestarea „Ofrandă lui Ion Druță”, organizată cu prilejul a 80 ani de la nașterea scriitorului. Programul dat a cuprins fragmente teatralizate din lucrările autorului: *Frunze de dor*, *Casa Mare*, *Bobocel*, *Sania*. Acest eveniment a fost susținut de mai multe expoziții de documente organizate în spațiile Bibliotecii: *Nume de referință în literatura basarabeană*, *Ion Druță în cultura și civilizația română*, *Verb Mioritic*.

Tot la ședințele Clubului Cărții s-au produs mai multe lansări de carte: „*Eminescu după Eminescu*”, semnat de Adrian Dinu Rachieru, volumele de poezie ale scriitorului Iulian Filip: „*Luna-i una*”, „*Poezia acasă*”, „*Fir întins*”, „*Răscrucea întâmplărilor predestinate*”, romanul „*Turnătorul de medalii*” de Anatol Moraru, „*Vremea cheltuită cu înțelepciune nu se pierde. Aforisme, gânduri, însemnări*”, volum aparținând preotului Igor Jechiu etc. Editura Cartier a organizat, în colaborare cu *Alianța franceză din Republica Moldova și Filiala Bălți a Uniunii Scriitorilor din R. Moldova*, sărbătoarea cărții franceze *Lire en fête*, în cadrul căreia au fost prezentate colecțiile de carte franceză, lansate recent pe piața editorială de la noi. Printre alte lansări de carte cu rezonanță, remarcăm; *Cerc deschis: Literatura română din Basarabia în postcomunism*, autor, conferențiar univ. dr. Maria Șlehtițchi, monografia *Locuțiunile în sistemul unităților nominative ale limbii române*, semnată de profesorul universitar, dr. habilitat în filologie, Gheorghe Popa, lansarea manualului *Transformatoare electrice (Vol. 1: Breviare și enunțuri; Vol. 2: Răspunsuri și rezolvări metodice)* a conferențiarului universitar dr. Valeriu Abramciuc, „*Călătoria spre Babadag*” de Andrzej Stasiuc, lansarea revistei *Secolului 21*, publicație periodică, editată de Uniunea Scriitorilor din România. Numărul de revistă lansat la Bălți a fost unul dedicat integral culturii tinere din Basarabia și purta titlul „*Chișinău. Dimensiuni Culturale*”. Toate programele Cluburilor informează și cultivă beneficiarii prin intermediul a 12 expoziții tradiționale, 5 on-line, structurate conform profilului Universității noastre, realizate de serviciile Bibliotecii cu subiecte de actualitate, oferite fiind noutăți editoriale, linkuri, site-uri utile, acces către alte portaluri din rețeaua WWW în scopul obținerii informațiilor directe de la sursă.

O activitate prodigioasă desfășoară și Clubul ONU NORD / Centrul Educație Civică Europeană.

Au fost organizate un șir de seminare în colaborare cu Facultatea de Drept, dedicate Zilelor ONU: „*Politici de dezvoltare a ONU*”; prezentări *Acces Deschis la resursele web ale agențiilor ONU, ale Bancii Mondiale, Fondul Monetar, UNICEF, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (UNDP)*; prezentarea site-ului *Organizației Națiunilor Unite*, suport informațional și documentar al cercetărilor științifice; vizionarea filmelor „*Oameni ai nimăului*”, „*Tranzit*”, „*Decizia îți aparține*” DVD-romuri din colecția Centrului de Documentare a Organizației Națiunilor Unite, urmate de discuții și dezbateri cu studenții de la Facultatea de Pedagogie, Psihologie și Asistență Socială, Limbi și Literaturi Străine, Facultatea de Filologie.

Au fost organizate, în colaborare cu Facultatea de Drept, cu Asociația In-

ternațională Ecologică a Păstrătorilor Rîului Eco - TIRAS, o serie de seminare informative: *“Convenția Aarhus privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului ambiant”*; *seminar instructiv interactiv „Republica Moldova – 15 ani, membră a Organizației Națiunilor Unite”*; seminare educative: *„Să trăim fără violență”*, *„Tineretul împotriva discriminării”*, organizat de Biroul de Informare al Consiliului Europei în Republica Moldova, Biblioteca Științifică, OZON - Asociația de Mediu Bălți, MAECENAS - Uniunea de Promovare a Literaturii și Culturii Autohtone, Bălți, MONITOR - MEDIA, DECA – PRESS. La manifestări au participat studenți și profesori de la Facultatea de Drept, bibliotecari, reprezentanți ai ONG-urilor și mass-media. Comunicările studenților în care ei au abordat aspecte importante ale istoriei dreptului, istoriei economice, politice și sociale, au fost urmărite cu viu interes. În cadrul fiecărui seminar au fost organizate expoziții de fotografii, documente, înglobînd acte inedite ce ilustrează diverse domenii.

Dezvoltarea rapidă a tehnologiilor informaționale a condus la o revoluție în acest domeniu și a avut un impact și în cazul Cluburilor Bibliotecii. Paginile web ale ONU, a PNUD Moldova, CO Europei, Banca Mondială, NATO, Institutul Cultural Român, EBSCO, EIFL Direct sînt promovate activ. Au fost întreprinse acțiuni menite să dezvolte dialogul cu utilizatorii în vederea îmbunătățirii cunoștințelor

despre specificul diverselor motoare de căutare. Programele complexe „Mediul Ambiant”, „Biblioteca și Proprietatea Intelectuală”, „Drepturile Omului și libertățile fundamentale ale omului”, „Libertatea de exprimare”, „Combaterea traficului de ființe umane” au cuprins importante activități ce țin de racordarea legislației naționale la standardele Uniunii Europene, precum contracararea poluării mediului, de îmbunătățirea colaborării transfrontaliere în acest domeniu. La elaborarea acestora, au fost luate în calcul prevederile documentelor Consiliului Europei și OSCE, ale PNUD Moldova privind problemele sistemului penitenciar, protecția internațională a drepturilor omului, criminalitatea organizată, migrația

legală, ilegală, readmisia, vizele, azilurile, sănătatea și protecția socială, ecologie etc.

În virtutea tradiției, Clubul a fost gazda conferinței „*Destinul european al românilor – între Occidentul latin și Orientul bizantin*” susținută de academicianul Ioan Aurel POP, profesor la Facultatea de Istorie și Filosofie din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca; director al Centrului de Studii Transilvane al Academiei Române din Cluj-Napoca; precum și a colocviului științific „*Romanul în spațiul literar european: între creație și receptare*”, dedicat memoriei profesorului Ilarion Matcovschi, la 75 de ani de la naștere. Trebuie să remarcăm și prelegerea publică „*Răsăritul, NATO și integrarea euro-atlantică. Costuri și beneficii obiective și subiective pentru Republica Moldova*”, ținută de conferențiarul universitar, dr. Dan Dungaci de la Universitatea din București, eveniment organizat de „IDIS Viitorul”, Biblioteca a organizat cu aceste prilejuri expoziții tradiționale, precum și realizate în Power Point.

Prin activitatea acestor Cluburi, Biblioteca a cultivat cititorilor în toți acești ani mai multe aptitudini: exactitatea informației intelectuale, respectul pentru Carte; spiritul pragmatic, folosirea eficientă a timpului liber pentru lectură; dezvoltarea spiritului critic atât de necesar în viață, legat de libertatea de gândire, capacitatea de a alege din mai multe informații pe cea adecvată. S-ar potrivi de minune și îndemnul filosofului și scriitorului francez Voltaire „Să ne cultivăm grădina”, sentință cu care el își încheie romanul filosofic „Candide”.

Comunitatea universitară se conectează tot mai intens la așa-numita civilizație a privirii: televizorul, fotografia, breviarul - forme ale culturii popularizării vizuale de bibliotecă. Pentru reușita promovării, bibliotecarii apelează la diverse forme de captare a privirii (Beickfang - în literatura de specialitate), pentru a atinge efecte de profunzime și de durată. Printre formele de atragere a utilizatorilor se numără: Frontispiciul Bibliotecii Științifice, programul de funcționare afișat, vitrinele cu cărți, afișe, manifestările cu cartea, tablouri, reproduceri legate de lectură, de carte, programele pe tema lecturii, anunțurile publicitare la facultăți, pliante, panouri publicitare: *Indicatorii de performanță a Bibliotecii - graficele privind realizările Bibliotecii, regulamentul de funcționare a Bibliotecii Științifice*, liste de recomandare și informare bibliografică, aspectul general al sălilor de lectură și ținuta bibliotecarilor. Promovarea vizuală este un sistem de modalități de formare și de informare a cititorului care, mai mult ca oricând, nu poate fi neglijat. Momentele mai singulare au fost consemnate nu numai pe panoul „*Onoare prin carte*”, ci și prin înregistrările video, prin filmele „*Biblioteca la 65 de ani*”, „*Universitatea la 65 de ani*”, păstrate ca momente importante în istoria instituției.

În genere, promovarea vizuală are o pondere deosebită în Biblioteca noastră. Inserția TV imprimă certitudinea că Mileniul III este dominat de *Imagine*, or, s-a schimbat felul de a comunica, dar și ierarhia mijloacelor de comunicare cunoscute. Un mijloc de informare sînt și TV-informațiile, TV-clipurile, Tv-expozițiile, modalități cu priză la utilizatori. Primele teleexpoziții organizate în 2005 diferă, evident, de cele din 2010, acestea din urmă propunînd informații accesibile, imediate,

comprehensibile, apte să-l mobilizeze pe utilizator la lecturi imediate. Au fost elaborate zeci de informații în PowerPoint despre sărbătorirea datelor remarcabile ale anului, desfășurate în Bibliotecă. În 2010 a fost înregistrată cifra de 175 de teme plasate pe 1 214 slide-uri (în 2006 - 20 teme / 88 sliduri). Programul TV s-a extins, ajungând să emită de la 1 700 de ore în 2005 la 2 440 de ore în 2010. Promovarea este, de fapt, un apel adresat cititorului, o sugestie, un mijloc de dirijare a interesului spre Bibliotecă și spre colecțiile ei.

Programele Biblioteconomice au fost agrementate cu mărturii fotografice. Fotografia în Bibliotecă are statut de document, de piesă de referință și formă de experiență umană. Toate genurile fotografice, de la cel artistic la cel științific, publicitar, capătă forță de fixare a memoriei instituției, fiind utilizate în variate domenii de activitate (de la 220 de fotografii în 2006 la 1 400 în 2010).

În scopul dinamizării activității de informare și de orientare a publicului s-a reușit o fructuoasă colaborare cu mass-media locală: Deca-Press, Radio-Moldova „Actualități”, care au oferit cu generozitate spațiile necesare promovării imaginii Bibliotecii universitare de la Bălți.

Bibliografie consultată:

1. **Anghel, Laurențiu-Dan.** Modalități de măsurare a eficienței activității promoționale. București : Ed. ASE, 1999, p. 49.
2. **Jengel, James F. ; Warshaw, Martin R. ; Kinnear, Thomas C.** Promotional Strategy: Managing the Marketing Communications Process. Ed.a 7- a. Boston : Irwin, Homewood, IL, 1991, p. 13.
3. **Olteanu, Valerică.** Marketingul serviciilor – teorie și practică. București : Ed. Uranus, 1999, p. 264.
4. **Pride, William M. ; Ferrell, O. C.** Marketing: Concepts and Strategies, Ed. a 7-a. Boston : Houghton Mifflin Company, 1991, p. 436.
5. **Smith, Paul R.** Marketing Communications. An Integrated Approach, Second Edition. Londra : Kogan Page Limited, 1999.
6. **Качалина, В. В.** Выставочная деятельность Британской библиотеки. В : *Библиотековедение*, 2001, nr. 3, p. 94-102 ; nr. 4, p. 97-104.
7. **Матлина, С. Г.** «Наиболее ясно и живо». В : *Библиотекарь*, 1984, nr. 9, p. 34-37.

DE CE INDICIJI STATISTICI : STUDIU COMPARATIV 2006 – 2010

WHY „INDEX STATISTICS”?
COMPARATIVE STUDY FROM 2006-2010

Ludmila RĂILEANU, *sef serviciu Comunicarea Colecțiilor*
Liliana IAVORSCHI, *bibliotecar principal*

The article reflects the importance of statistical indicators in the activity of a library, of an office, in a given period of time. In this context the Scientific Library realized a compared survey for 5 years (2006-2010) of the main statistical indicators.

Datele statistice sînt cerințe incontestabile / elemente fundamentale pentru constituirea unei imagini asupra activității unei biblioteci, serviciu, oficiu într-o perioadă anumită de timp. Colectarea datelor statistice și a altor tipuri de date ce descriu activitatea bibliotecii și analizarea acestor date în scopul evaluării performanței ne permit a compara ceea ce face biblioteca cu ceea ce trebuie să facă (misiune) și cu ceea ce vrea să realizeze (scopuri). Fără datele statistice este de neconceput măsurarea performanțelor, monitorizarea progresului activităților, constatarea stagnării, elaborarea strategiilor.

Statistica de bibliotecă are următoarele obiective:

- să monitorizeze rezultatele operaționale comparativ cu standardele și datele organizațiilor similare;
- să monitorizeze în timp tendințele și rezultatele inovațiilor;
- să furnizeze o bază de start pentru planificarea, luarea de decizii, îmbunătățirea calității serviciilor, feed-back-ul rezultatelor;
- să demonstreze valoarea serviciilor oferite de bibliotecă și obținute de utilizatori, incluzând valoarea potențială pentru utilizatorii din generații viitoare;
- să informeze organizațiile regionale și naționale care au rolul de a sprijini, finanța și monitoriza bibliotecile.

În acest context ne-am propus a realiza un studiu comparativ a anilor 2006-2010 referindu-ne nemijlocit la indicii statistici și anume la utilizatori înscriși, utilizatori reali, intrări, împrumuturi, achiziții, expoziții informative, tematice la

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți.

Utilizarea și utilizatorii Bibliotecii

Comunicarea documentelor și a resurselor electronice s-a realizat prin 16 puncte de acces public : 4 săli de împrumut, 12 săli de lectură, inclusiv: *Colecția CD al ONU, Punctul de Informare al Biroului Consiliului Europei în Republica Moldova, Biblioteca Depozitară Regională a Băncii Mondiale, Colecția Institutului Cultural Român, Direcția Români din afara Țării, Punctul de Informare al NATO.*

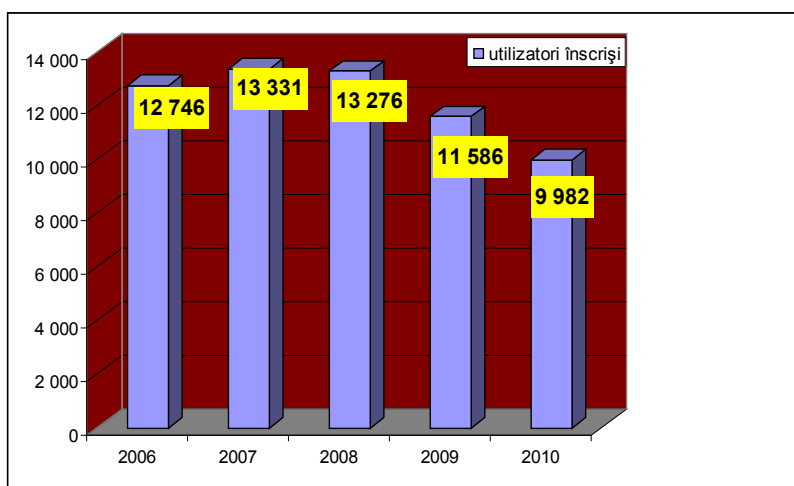
Utilizatori înscriși / reali

Serviciile infobibliotecare au fost oferite tuturor categoriilor de utilizatori: studenți, liceeni, cadre didactice, utilizatori externi, în dependență de numărul de utilizatori înscriși.

Pe parcursul a cinci ani de activitate se observă o scădere esențială a utilizatorilor înscriși, ceea ce se poate explica în primul rând prin reducerea numărului de studenți admiși la facultate, s-a micșorat numărul de grupe la facultățile de Limbi și Literaturi Străine, Economie, Drept, iar în anul 2009 n-a fost admitere la Colegiul și Liceul „Ion Creangă”.

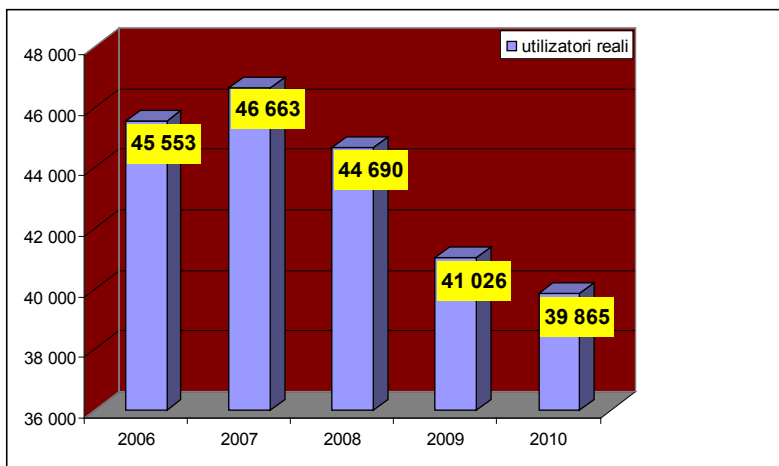
Scade numărul utilizatorilor înscriși de la 13 276 în 2008, la 11 586 în 2009, cu 1 690 mai puțin, și 9 982 în 2010, cu 1 604 mai puțin decît în anul 2009.

Utilizatori înscriși

În scădere sînt și utilizatorii reali, de la 45 553 în anul 2006, la 39 865 în 2010, cu 5 688 mai puțin, motivele fiind cele menționate mai sus.

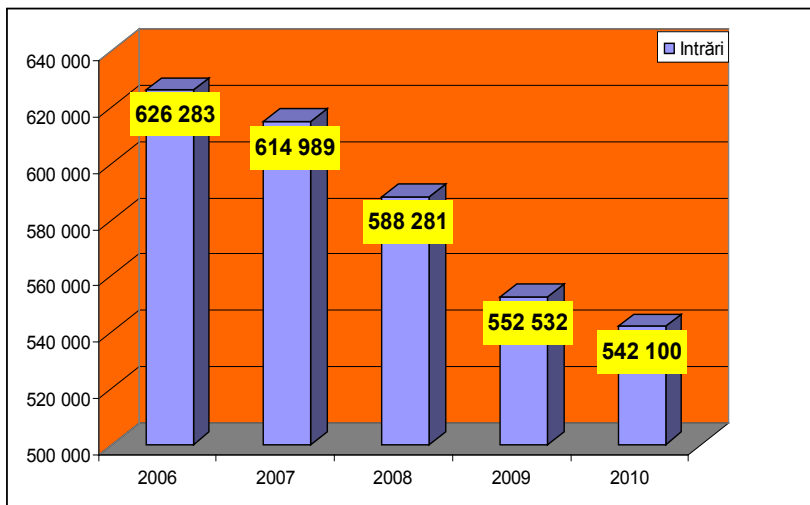
Utilizatori reali

Intrări

Indicatorul relevant de utilitate al bibliotecii îl constituie **Intrările**. În anul 2006 acest indicator era de 626 283 intrări, iar în 2010 cu 84 183 mai puțin, constituind numai 542 100.

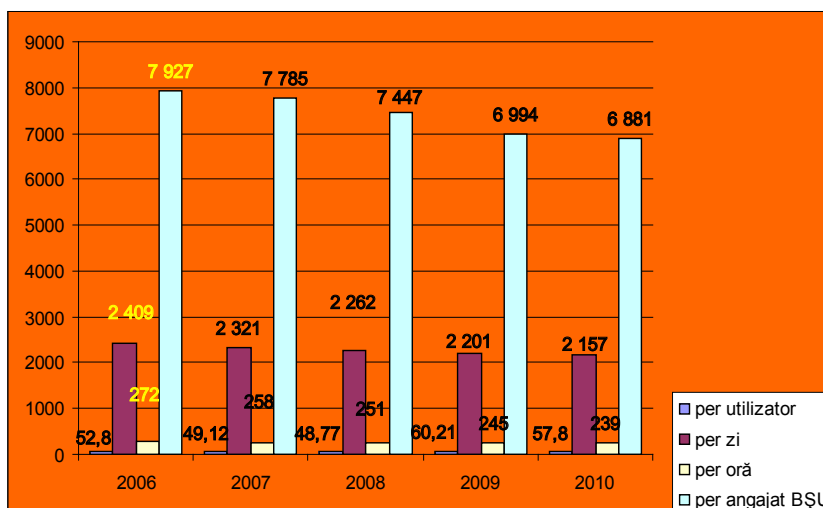
Dinamica Intrărilor: anii 2006 – 2010

În acești ani zilnic au intrat în Bibliotecă :

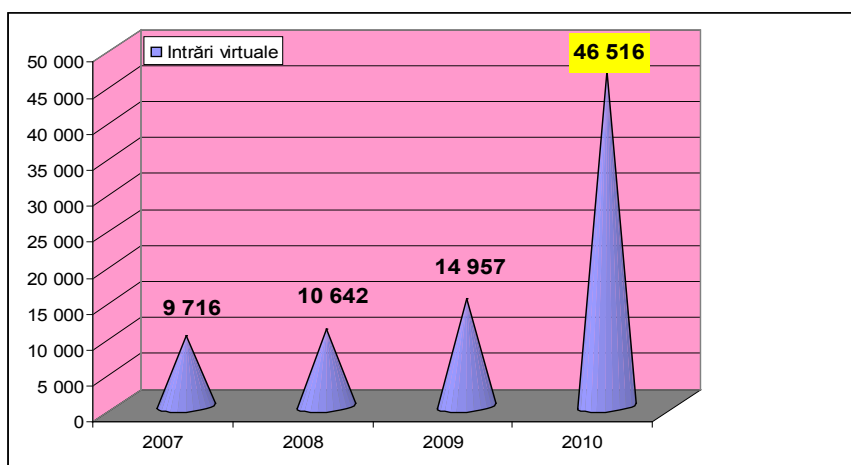
- **2006 per zi 2 409; per oră 272; per angajat BȘU 7 927**
- **2007 per zi 2 321; per oră 258; per angajat BȘU 7 785**

- 2008 per zi 2 262; per oră 251; per angajat 7 447
- 2009 per zi 2 201; per oră 245; per angajat 6 994
- 2010 per zi **2 157**; per oră **239**; per angajat **6 881**

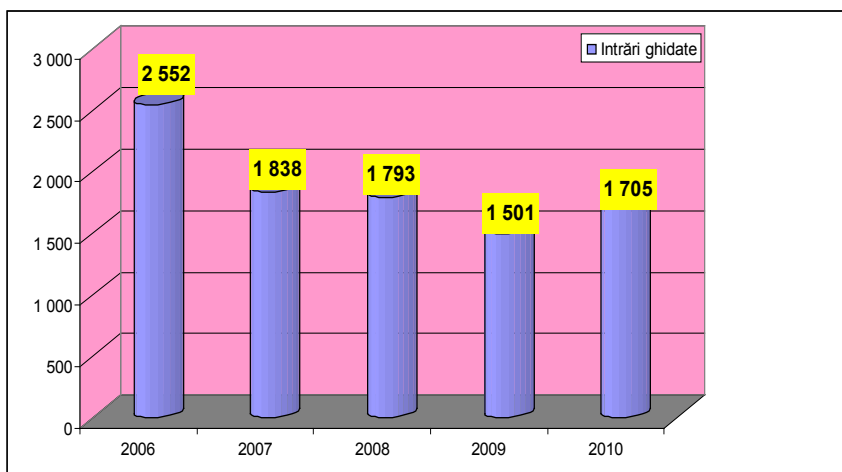
Pe parcursul anilor 2007 – 2010 Biblioteca Științifică a asigurat actualizarea permanentă a paginii Web. Utilizatorii au acces la expozițiile tematice virtuale, expozițiile achizițiilor recente, activitățile științifico-culturale organizate de BȘU, publicațiile Bibliotecii, revistele universitarilor bălțeni, pagina utilizatorului.

Dinamica vizitelor virtuale pe pagina Web anii 2007 - 2010

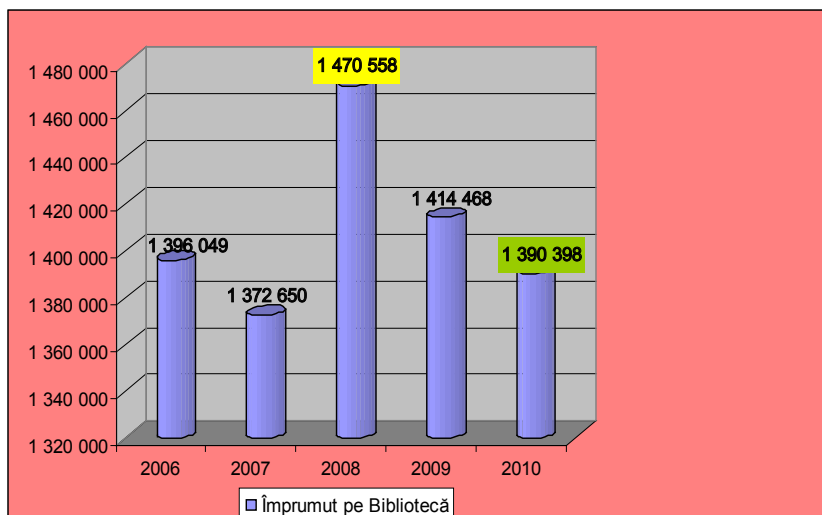
Procesul de formare al utilizatorilor începe cu Programul Noul Utilizator, care are drept scop integrarea studenților în comunitatea utilizatorilor; orientarea lor spre utilizarea corectă a serviciilor Bibliotecii; promovarea imaginii Bibliotecii prin serviciile și colecțiile ei. În acest sens, în fiecare an în lunile septembrie-octombrie se întreprind un șir de acțiuni printre care și turele ghidate prin spațiile Bibliotecii.

Dinamica intrărilor ghidate pentru studenții anului I și compensator Programul Noul Utilizator al Bibliotecii: anii 2006 – 2010

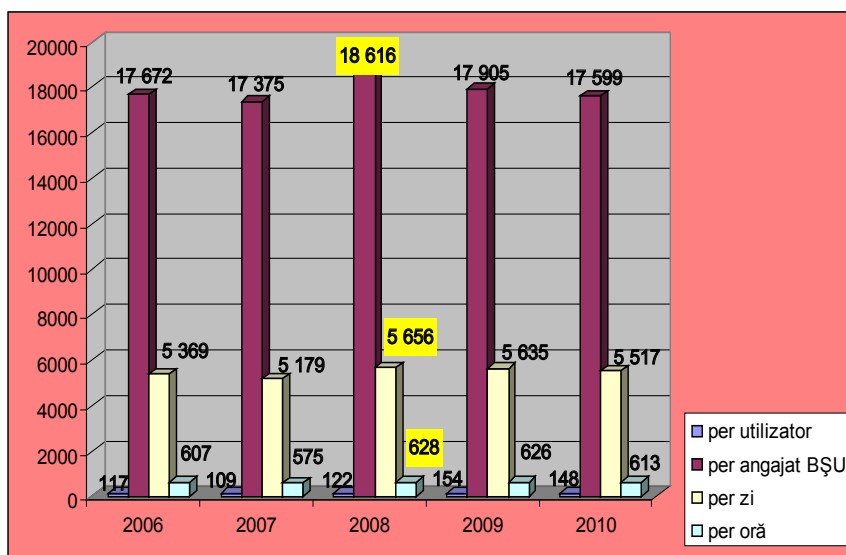
Împrumuturi

Conform studiului efectuat pe 5 ani de zile numărul împrumuturilor a crescut în anul 2008 (1 470 558) și se află în scădere în 2010 (1 390 398).

Împrumutul documentelor:

- 2006 per utilizator 117; per angajat -17 672; per zi 5 369; per oră 607
- 2007 per utilizator 109; per angajat -17 375; per zi 5 179; per oră 575
- 2008 per utilizator 122; per angajat -18 616; per zi 5 656; per oră 628
- 2009 per utilizator 154; per angajat -17 905; per zi 5 835; per oră 626
- 2010 per utilizator 148; per angajat -17 599; per zi 5 517; per oră 613

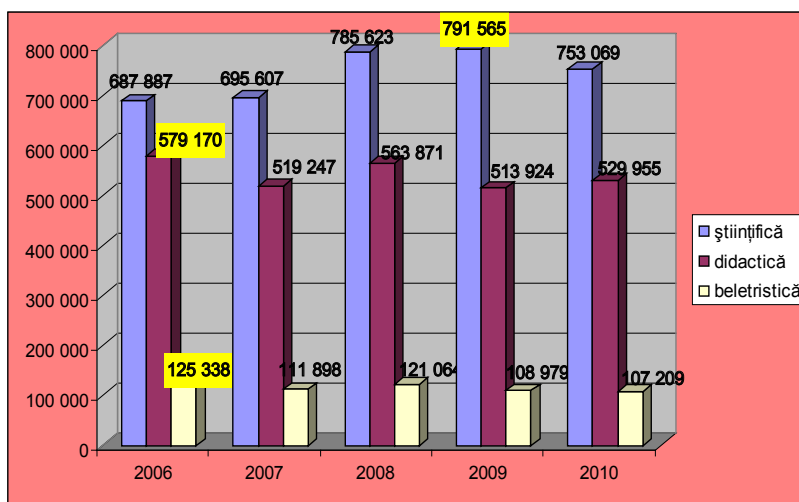

Rata de circulație a colecțiilor fiind următoarea:

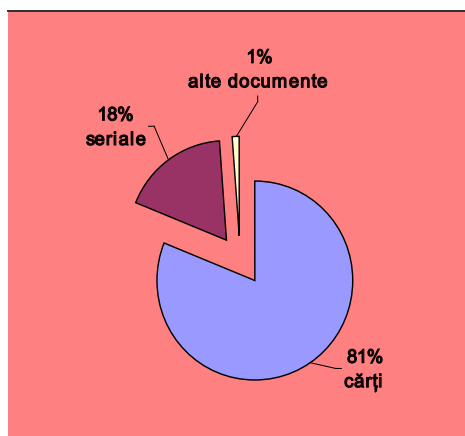
- 2006 – 1,53
- 2007 – 1,66
- 2008 – 1,77
- 2009 – 1,56
- 2010 – 1,61

Dinamica împrumuturilor după tip document:

anul	Doc. științifice	Doc. didactice	Beletristică
2006	687 887	579 170	125 338
2007	695 607	519 247	118 898
2008	785 623	563 871	121 064
2009	791 565	513 924	108 979
2010	753 069	529 955	107 209

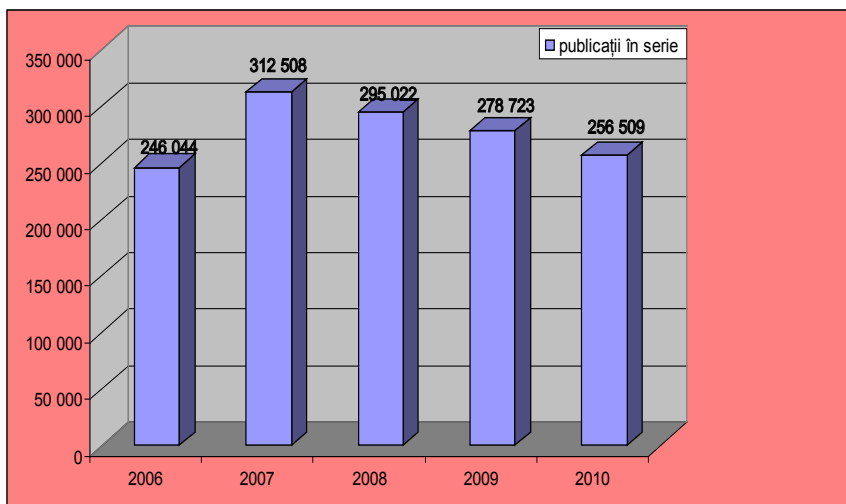
După categoria documentelor împrumutate, în toți acești cinci ani, cartea ocupă un loc corespunzător ponderii pe care o are în totalul colecțiilor Bibliotecii și anume 81%, urmată de publicațiile seriale 18% din împrumutul total.

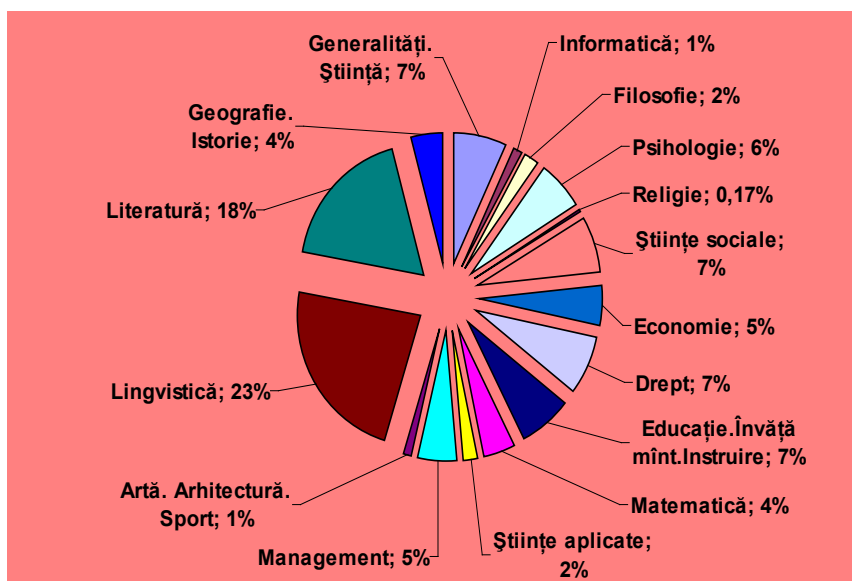
Publicații în serie consultate:

- 2006 - 246 044 (18 % din împrumutul total)
- 2007 - 312 508 (22 % din împrumutul total)
- 2008 - 295 022 (20 % din împrumutul total)
- 2009 - 278 723 (20 % din împrumutul total)
- 2010 - 256 509 (19 % din împrumutul total)

Analiza împrumuturilor după categorii de documente, după conținut, reprezintă un tablou veridic al preferințelor și necesităților de lectură și informare ale utilizatorilor. În ceea ce privește conținutul lecturii, 22% din documentele consultate au fost din domeniul lingvisticii, iar ponderea cea mai mică a revenit religiei (0,17%).

Aceste cifre ne vorbesc numai de împrumuturile tradiționale, ceea ce nu putem spune la moment de împrumuturile electronice, având numai cifra paginilor imprimate 55 941. În acest sens, colegii din Centrul Informatizare vor iniția un pro-

gram special de evidență statistică a împrumuturilor electronice.

Achiziții

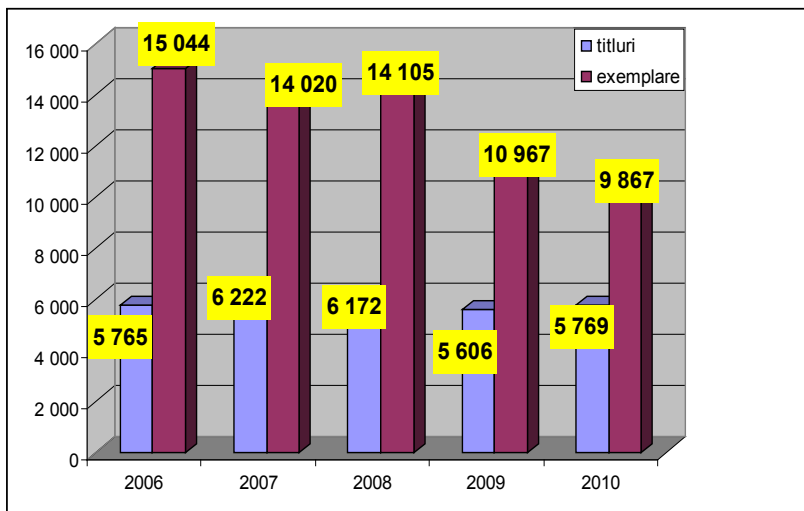
Colecția Bibliotecii Științifice constituie la 01.01.2011 **1 015 484** de documente în **274 864** titluri în **42** de limbi ale lumii. Colecțiile Bibliotecii Științifice reflectă diversitatea și bogăția patrimoniului academic: cărți, publicații în serie, documente de muzică tipărită, manuscrise, documente grafice, audiovizuale, electronice.

Colecțiile sînt completate anual prin Depozitul legal, achiziții, transfer, schimb interbibliotecar, donații. În ultimii ani BȘU a constituit și organizat colecții prețioase de documente:

- Colecția de carte rară și veche, inclusiv Colecția particulară Ioan Nicorici
- Colecția Carte cu autograf
- Colecția Depozit Legal
- Colecția Universitaria

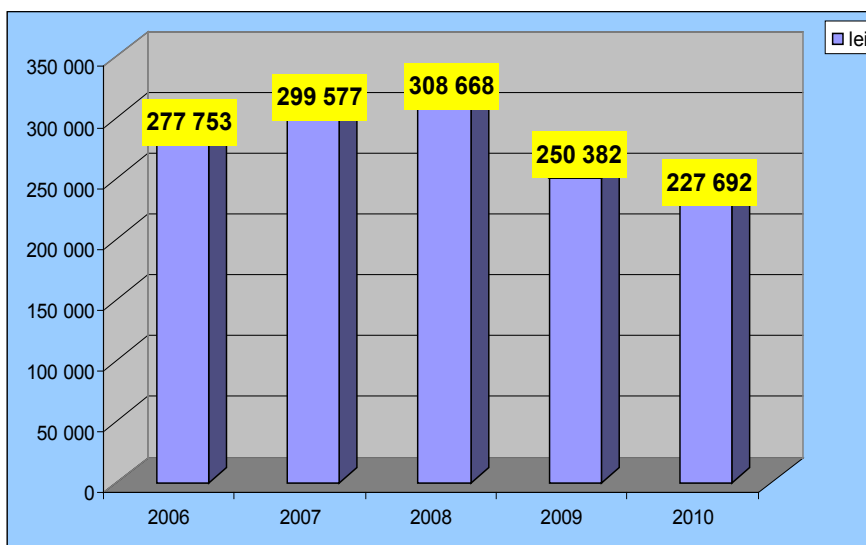
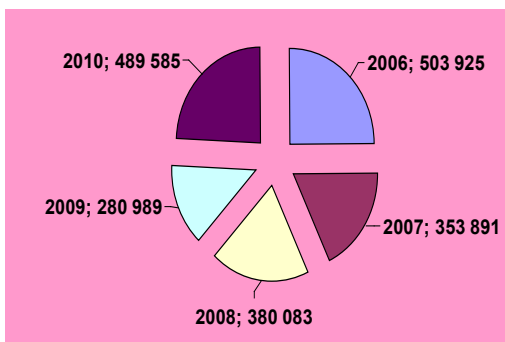
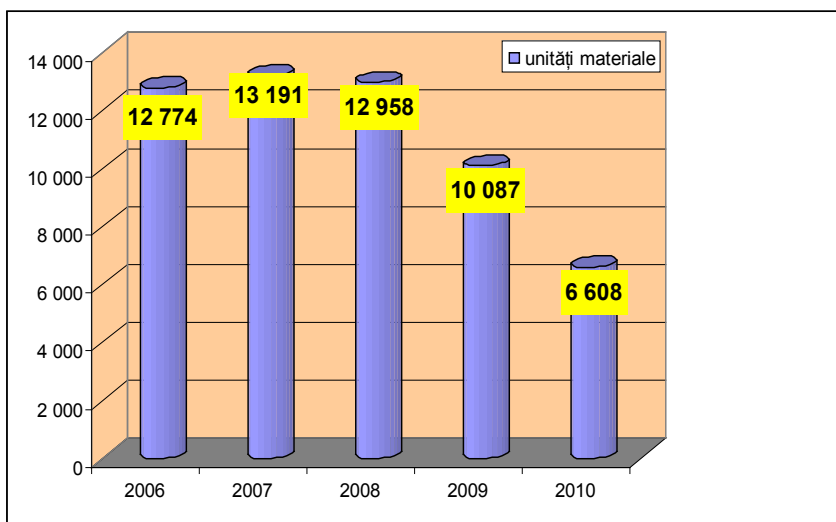
Pe parcursul anilor 2006 - 2010 Colecțiile Bibliotecii au fost completate cu 29 534 titluri documente în 64 003 exemplare.

Dinamica achizițiilor : anii 2006 - 2010

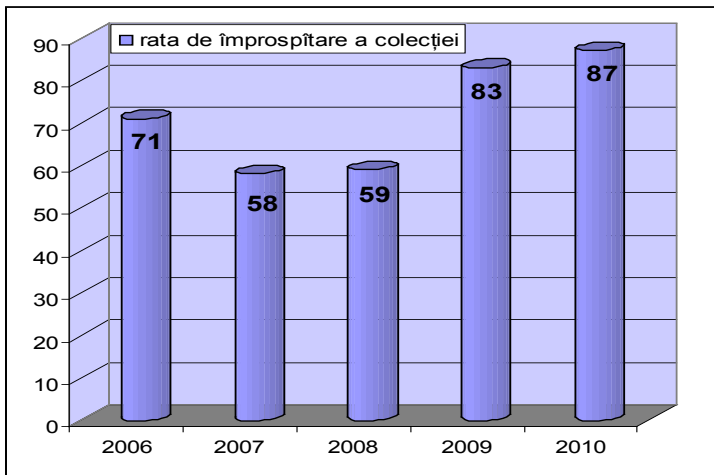

O sursă importantă de completare a colecțiilor BȘU o alcătuiesc donațiile. În acești cinci ani, fondurile Bibliotecii s-au îmbogățit cu documente de unicat, cu publicații de valoare deosebită venite din colecții personale, instituții și organizații din țară și de peste hotare, constituind 55 618 unități materiale în valoare de 2 008 473, 38 lei, pe cînd resursele financiare alocate de Universitate în acești cinci ani, constituie numai 1 364 072.

Dinamica donațiilor : anii 2006 – 2010

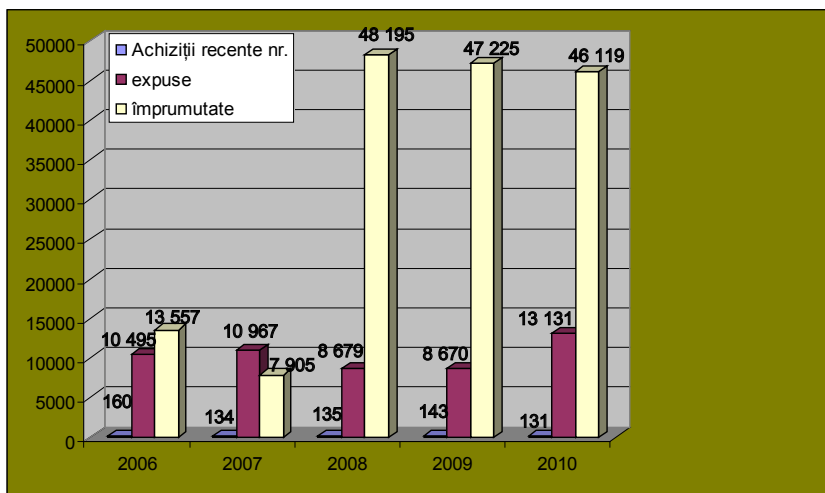

Rata de înprospătare a colecției. Scopul acestui măsurător este de a arăta rata la care stocul este înprospătat sau înlocuit prin completarea cu cărți noi. Acest indicator este foarte important pentru imaginea de ansamblu a actualității colecției deținute. Cu cât cifra corespunzătoare acestui indicator este mai mare, cu atât colecția este mai învechită. Chiar fără a calcula acest indicator știm cu toții foarte bine că bibliotecile din Moldova dețin numeroase documente apărute cu mult timp în urmă, ceea ce face ca rata de viață a stocului să depășească durata de viață a colecțiilor bibliotecilor europene, care se schimbă integral odată la **10 ani**.

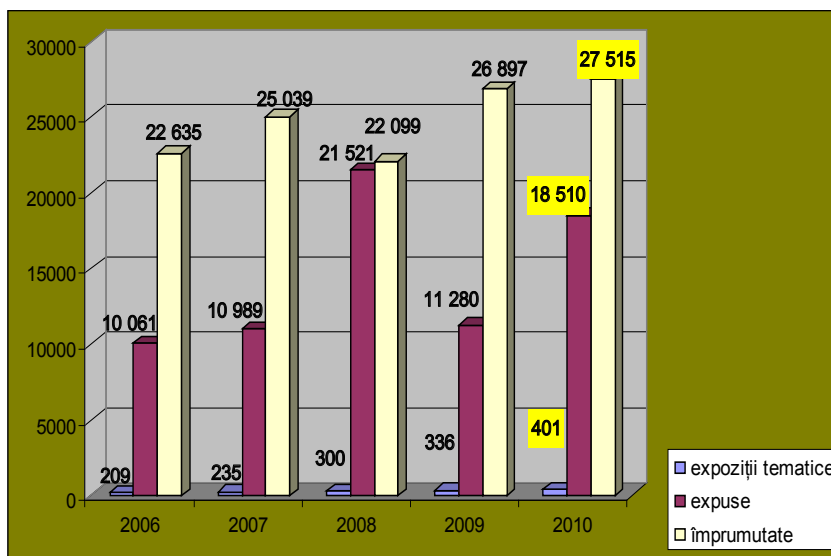
Achiziții recente

În perioada anilor 2006-2010, în spațiile expoziționale au fost prezentate 703 expoziții **Achiziții recente**, expuse 51 942, împrumutate 163 001 documente, circulația fiind de 3,14.

Expoziții tematice

Una din misiunile de bază ale Bibliotecii este valorificarea colecțiilor sale prin organizarea expozițiilor tematice. Acești ani au marcat un număr considerabil de expoziții tematice 1 481, expuse 72 361, împrumutate 99 210, circulația 1,37.

Așa dar, analiza indicilor statistici constă în capacitatea de a evidenția probleme și realizări particulare și a cuantifica semnificația lor. Statisticile, având un caracter esențialmente istorice, pot să dea informații doar după derularea evenimentelor. Totuși, planurile de viitor trebuie pornite de pe o bază statistică solidă.

PUBLICAȚIILE PERIODICE – EFICIENTIZAREA PROMOVĂRII ȘI UTILIZĂRII LOR DE CĂTRE BENEFICIARI

PERIODICALS - EFFECTIVE PROMOTION AND USE BY
BENEFICIARIES

Adella CUCU, *bibliotecar principal*
Angela HĂBĂȘESCU, *bibliotecar principal*

The article reflects the use of periodicals in the Scientific Library of „Alecu Russo” State University, promotion actions are presented in this potential information, the most representative collections of publications are mentioned in the series. The article includes an analysis of the survey on evaluating consistency periodicals collection by students and teaching staff from all faculties.

Publicațiile periodice sînt „instituțiile sociale ale științei” și realizează funcții importante de difuzare a informațiilor, de recunoaștere a creației științifice a autorilor. Revistele care apar mult mai repede decît cărțile constituie o oportunitate științifică solidă pentru cercetare.

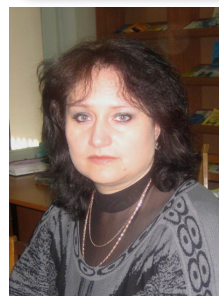
Biblioteca deține circa 3 174 de titluri de reviste în 150 170 de exemplare. Anual sînt achiziționate circa 480 titluri de reviste și ziare editate în Republica Moldova, România, Rusia, Ucraina, Franța, SUA. Colecția de publicații periodice face parte din fondul de bază, fiind destinată exclusiv împrumutului în condițiile sălilor de lectură, unde cititorii au acces direct la ele. Pentru a ușura căutările în sălile de lectură în care se află revistele de după anul 2000, acestea sînt ordonate atît alfabetic, cît și pe domenii, iar ziarele - după limbi și, la fel, în ordinea alfabetică.

Accesul la publicațiile în serie este asigurat prin intermediul diferitelor instrumente de informare, tradiționale și electronice: catalogul on-line, catalogul alfabetic public tradițional.

O oportunitate avantajoasă pentru toți utilizatorii este opțiunea *Publicații periodice de pe site-ul Bibliotecii* (<http://libruniv.usb.md/>), astfel ei pot obține informații despre toate titlurile de reviste și ziare disponibile.

Sălile de lectură sînt specializate pe domenii de știință și oferă posibilitatea de a consulta împreună cu cărțile și cele mai reprezentative documente în serie.

Sala de lectură Nr. 1 Științe Socioumanistice și Economice asigură accesul

liber la circa 316 titluri în 12 328 de exemplare de publicații în serie (260 titluri de reviste: 176 - în română, 66- în rusă și 18 titluri în alte limbi; 56 titluri de ziare: 33 - în limba română, 23 - în rusă) din următoarele domenii: economie, drept, management, geografie, istorie.

În sala de lectură Nr. 2 Științe Filologice sînt puse la dispoziția utilizatorilor 214 titluri în 8 144 de exemplare de publicații în serie din domeniile: filologie, știință, cultură și artă (162 titluri de reviste dintre care 109 - în română , 26 - în rusă, 27 - în ucraineană; 52 titluri de ziare; 40 - în română, 8 - în rusă, 4 - în ucraineană). Sala deține și publicațiile subvenționate de **Institutul Cultural Român**, Direcția României din Afara Țării, ediții **care sînt expuse în acces direct și pot fi consultate de toți doritorii** (*Limba română* - revistă de știință și cultură, *SEMN* - revistă literară, *Destin Românesc* - revistă de cultură și istorie, *Sud-Est Cultural* - revistă de artă, cultură și civilizație, *CLIPA* - revistă de cultură și creație literară a tinerei generații, *LETTRE INTERNATIONALE* Ediția română).

Sala de lectură Nr. 3 Științe Reale, Naturale, Ecologie, Pedagogie, Psihologie, Artă detine o colecție bogată de 380 de titluri în circa 6600 de exemplare de publicații în serie din domeniile: pedagogie, psihologie, asistență socială, științe reale, științe naturale, medicină, tehnică, agricultură, artă, sport etc. (333 de titluri de reviste dintre care 180 - în română, 127 - rusă, 26 în alte limbi și 47 de titluri de ziare, respectiv, 19 - în română, 28 - în rusă). Tot aici mai pot fi consultate: *Buletinul Oficial de Proprietate Industrială* și *Intellectus* însoțit de suplimentele *AGEPI info*, *AGEPI consultă*, *Bursa invențiilor* din colecția **Biblioteca AGEPI**, deschisă la Biblioteca Științifică în anul 2007.

Sala de lectură Nr. 4 Documente în limbi străine oferă spre consultare 681 de titluri în 14 408 exemplare de publicații în serie în limbi străine (655 de titluri de reviste dintre care 319 în engleză, 155 - în franceză, 50 - în germană, 31 în alte limbi; 24 titluri de ziare dintre care 7- în germană, 6- în engleză, 5 - în franceză, precum și 6 -în alte limbi). 60% din titlurile existente în această sală provin din donații. Grație The Journal Donation Project (JDP) (SUA, New-York) Biblioteca posedă 120 de titluri de reviste (26 curente) în 3 524 de exemplare în limba engleză, apărute la cele mai prestigioase edituri din SUA din domeniile: filozofie, psihologie, sociologie, economie, drept, muzicologie, istorie și filologie. Aceste reviste sînt un suport serios în procesul de cercetare științifică.

Prin intermediul sălilor de lectură utilizatorii au posibilitatea de a consulta orice publicație periodică din colecția de carte rară, care se păstrează în Serviciul Organizarea și Conservarea colecțiilor. Printre cele mai vechi publicații periodice găsim: *Convorbiri literare* (1884 - 1941), *Viața românească*: Rev. literară și științifică, Iași (1912 - 1940), *Revista istorică română* (1931,1944), *Voabe de grîu*: Rev. de cultură (1931 - 1934), *Христианское чтение* (1838), *Странникъ*: Духовный учебно-лит. журн. (1870), *Bulletin linguistique*, Paris (1933-1935). O colecție demnă de menționat este *Revista Fundațiilor Regale*: rev. lunară de lit., artă și cultură generală, București (1934 - 1941, 1945 - 1947).

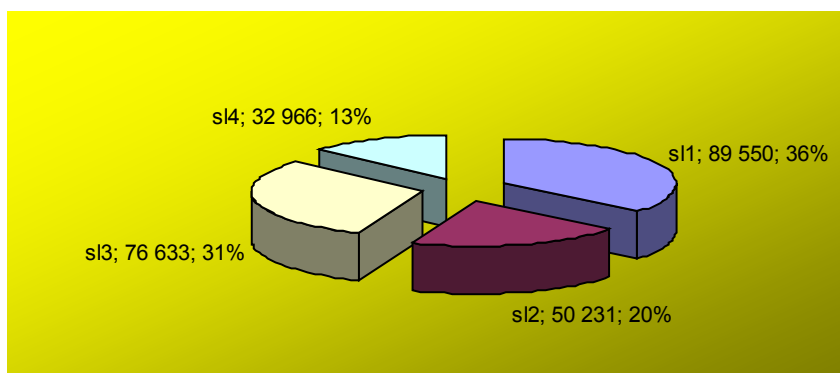
Cele mai valoroase colecții de publicații în serie, pe care a reușit să le abo-

neze Biblioteca și care își păstrează o anumită continuitate temporală sînt: *Viața românească* (1980 - 2010), *Magazin istoric* (1971 - 2010), *Revista de psihologie* (1956 - 2008), *Revista de pedagogie* (1959 - 2006), *Limba română* (1953 - 2008), *Studii și cercetări lingvistice* (1950 - 2002), *Revista istorică* (1936 - 2009), *Вокруг света* (1955-2010), *Вопросы психологии* (1955 - 2010), *Дружба народов* (1947 - 2003), *Новый мир* (1945 - 2010), *Вопросы философии* (1947 - 2003), *Народное образование* (1957 - 2009), *Начальная школа* (1960-2010), *Наука и жизнь* (1961 - 2010), *Математика в школе* (1949 - 2010), *Радио* (1963 - 2010), *Русский язык в школе* (1949 - 2010), *Applied Linguistics - Oxford* (1994 - 2010), *Deutsch als Fremdsprache* : Zeitschrift zur Theorie und Praxis des Deutschunterrichts fur Auslander. - Leipzig (1964 - 1990, 1995 - 2000) ș.a.

Conform datelor statistice, se poate spune că cele mai solicitate reviste sînt cele din domeniile drept, istorie, politologie, economie. Iată doar cîteva titluri: *Dreptul*, *Revista de filosofie*, *Revista națională de drept* = Национальный правовой журнал, *Legea și viața*, *Revista de istorie*, *Dosarele istoriei*, *Revista muzeelor*, *Revista arhivelor*; *Tribuna economică*, *Studii economice*; *Economica*, *Вопросы экономики*, *Polis*.

Urmează în acest top al solicitărilor revistele de sociologie, psihologie, lingvistică, literatură și cultură: *Revista română de sociologie*, *Revista de cercetări sociale*, *Sociologie românească*, *Revista de psihologie*, *Revista de psihologie organizațională*, *Convorbiri literare*, *Viața românească*, *Secolul 20/21*, *Studii și cercetări lingvistice*, *Limba și literatura*, *Limba română*.

Din numărul total de documente (1 054 746) consultate / împrumutate în sălile de lectură în 2009, 36% le revin publicațiilor în serie din sala de lectură nr.1 **Științe Socioumanistice și Economice**.

Consultarea publicațiilor periodice variază puțin de la an la an: în 2009 au fost consultate/ împrumutate - 1 054 746 de documente, din care 76% (805 366) cărți / 24 % (249 380) publicații periodice; în 2008 - 1091 405 total documente consultate / împrumutate: 76% (830 329) cărți / 24 % (261 076) publicații periodice.

Tabelul care urmează ilustrează comparativ utilizarea publicațiilor periodice pe parcursul a doi ani de activitate în sălile de lectură.

	2009					2008				
	Total împrumuturi	cărți	%	Publ. în serie	%	Total împrumuturi	cărți	%	Publ. în serie	%
sl1	319 596	230 046	72	89 550	28	325 469	228 869	70	96 600	30
sl2	241 512	191 281	79	50 231	21	241 512	189 895	79	51 617	21
sl3	286 083	209 450	73	76 633	27	295 540	215 835	73	79 705	27
sl4	207 555	174 589	84	32 966	16	228 884	195 730	86	33 154	14,4
total	1 054 746	805 366	76	249 380	24	1 091 405	830 329	76	261 076	24

Promovarea / valorificarea potențialului documentar al colecțiilor de publicații periodice și lărgirea accesului la informație în bibliotecă se realizează planificat, printr-un șir de activități de comunicare a colecțiilor.

Forma cea mai eficientă rămâne a fi organizarea diverselor **expoziții: achiziții noi**, organizate conform fluxului de documente noi, sînt expuse titlurile noi și edițiile periodice curente); **aniversări** – sînt evidențiate atît cele mai valoroase publicații care își mențin statutul neperisabil pe parcursul a mai multor decenii, precum și publicațiile periodice din secolul trecut, care nu se mai editează, dar constituie un suport informațional de documentare (de exemplu: *80 de ani de la apariția primului număr al revistei Moldova literară* (numele ulterioare "Nistru", "Basarabia"), **Viața Basarabiei** - 75 de ani de la apariție, *Literatorul* -130 de ani de la apariția la București, *Dacia Literară* - 170 de ani de la apariția la Iași, **Viața Românească** - 105 ani de la apariția la Iași a revistei literare și științifice, **România Literară** - 155 de ani de la apariția la Iași etc.); **tematice** (de exemplu: *Citește revista Știința Agricolă*, *Revistele de cultură* -nuclee ale vieții intelectuale (la care au fost expuse opt reviste de cultură ce apar în R. Moldova: **Contrafort, Sud-Est, Basarabia, Viața Basarabiei, Literatura și arta, Limba română, Revista de lingvistică și teorie literară și Semn**), *Cronici ale timpului*. Multe dintre publicațiile expuse la aceste expoziții au avut un rol important în promovarea cuvîntului scris, a valorilor culturale și spirituale, devenind repere pentru cultura și literatura noastră, pentru viața politică, socială, economică etc. (*Revista Fundațiilor Regale, Dacia literară, Tribuna*), în scopul mobilizării cititorilor la lectura revistelor literar-artistice în diferite limbi (*Сліра, Oglinda Literară, Иностранная литература, Новый мир, Роман-газета, Роман-журнал XXI век, Speak Out, Geo, Elle ș.a.*) sînt organizate expoziții *Înviații la lectură*; anual, sînt realizate: **Lunarul presei; reviste informativ-bibliografice** (în grupele de studenți); programe de cercetare a necesităților de informare și instruire ale utilizatorilor: sondaje, anchete tematice (*Cititorul și Presa, Publicațiile în serie în procesul de studii și cercetare* etc.).

Este ținută o evidență strictă a publicațiilor periodice împrumutate/consultate și sînt examinate minuțios motivele solicitărilor scăzute ale unor publicații.

La ședințele de instruire în cadrul programului de dezvoltare profesională

este tradițională prezentarea colecțiilor de publicații periodice: de exemplu: Infrastructura publicațiilor periodice la domeniul Filologie, Drept, Economie etc.

În procesul promovării imaginii bibliotecii și a colecțiilor sînt de remarcate și articolele semnate de colaboratorii bibliotecii în revistele de specialitate: *Confluențe Bibliologice* (revistă de biblioteconomie și științele informării a bibliotecii noastre, ce se editează din 2005).

Informatizarea are un impact pozitiv asupra patrimoniului bibliotecii (colecțiile de documente) și a modului acestuia de a circula, asupra proceselor operaționale (toate activitățile de bibliotecă), asupra managementului de bibliotecă și asupra consumatorilor de informație.

În perioada 2-15 mai 2010, în sălile de lectură au fost distribuite 100 de chestionare cu privire la evaluarea consistenței colecției publicațiilor periodice și frecvența utilizării lor de către studenții și cadrele didactice de la toate facultățile. Chestionarul conținea 8 întrebări: unele cu variante de răspuns deja formulate, la care utilizatorul urma să indice varianta adecvată, la altele urma să-și expună părerea.

La prima întrebare *Cît de frecvent consultăți: presa tradițională / presa on-line* utilizatorii au răspuns în felul următor: 37 la sută din numărul celor chestionați consultă zilnic presa tradițională; 30 la sută – după necesitate; 35 la sută consultă zilnic presa on-line, altele - 19 la sută, după necesitate - 40 la sută și doar 6 respondenți au răspuns că nu lecturează presa on-line. Analizînd aceste răspunsuri, observăm că presa tradițională și cea on-line sînt solicitate în aceeași măsură.

Din totalul răspunsurilor la întrebarea a doua *În ce scopuri recurgeți la consultarea publicațiilor periodice (reviste, ziare, anuare, anale?* am aflat că: 28 % recurg la consultarea publicațiilor periodice numai pentru informare, 35% - numai pentru studiu, 4% (cadrele didactice și masteranzii) le utilizează doar pentru cercetare, 13% - pentru informare și studiu, 4% - pentru informare și cercetare, 4% - informare / studiu / cercetare, 5 la sută – pentru studiu și cercetare.

La întrebarea *În ce limbi consultați reviste și ziare de specialitate?* 84% din utilizatorii au răspuns că își doresc să consulte periodicele de specialitate și în limba română și în limba rusă, precum și în limbi străine: în engleză – 24%, în franceză – 12%, în germană - 6%. Astfel, 32 la sută din respondenți consultă publicații periodice numai în limba română, 16 la sută - numai în limba rusă 3 la sută –doar în ucraineană.

Cele mai utilizate titluri:

În sala de lectură Nr. 1 **Științe Socioumanistice și Economice** cele mai solicitate titluri sînt: *Business Class, Capital, Contabilitate și audit = Бухгалтерский учет и аудит, Dreptul, Dreptul muncii = Трудовое право, Economica, Legea și viața, Revista de filosofie, Revista națională de drept = Национальный правовой журнал, Аргументы и факты, GEO: Непознанный мир: Земля, География в школе, Комсомольская правда*; în sala de lectură Nr. 2 **Științe filologice:** *Contrafort, Convorbiri literare, Dacia literară, Perspective, Limba română, Limba și literatura română, Literatura și arta, Семь, Литература в школе, Иностранная литература, Русская речь,*

Русский язык в школе, Филологические науки. În sala de lectură Nr. 3 **Științe Reale, Naturale, Ecologie, Pedagogie, Psihologie, Artă** cititorii preferă mai ales următoarele publicații: *Alunelul, „a” MIC, Computer World, Computer science journal of Moldova, Didactica Pro, Făclia, Mediul ambiant, Natura, Noi, Psihologia, Revista de pedagogie, Revista învățământului preșcolar, Tribuna învățământului, Univers Pedagogic, Univers Pedagogic Pro, Viața ta, Вопросы психологии, Воспитание школьников, Мир ПК, Начальная школа, Педагогика, Школьные технологии*, pe cînd în sala de lectură Nr. 4 **Documente în limbi străine** cele mai solicitate reviste se numesc: *Die Zeit : magazin, Der Spiegel, Digest, Le Figaro Magazine, Le Francais dans le monde, Forum, Reader`s Digest, Speak out, Иностранные языки в школе.* Toate aceste reviste sînt recunoscute pentru valoarea lor informațională și culturală.

Întrebarea a patra suna astfel: *Care sînt sursele de informare despre ziarele și revistele deținute în Biblioteca noastră?* Majoritatea respondenților - 53 % - au indicat că sursa principală este bibliotecarul, o alta, nu mai puțin importantă, este catalogul electronic, așa consideră 50 la sută din cei chestionați, pe poziția a treia în acest top se situează profesorul, care reușește să-i informeze pe 41 la sută din studenți, pentru 35 la sută este suficientă bibliografia cursului, 36 la sută nu ignoră în acest sens expozițiile, catalogului pe fișe îi revin - 16 la sută, revistelor bibliografice - 11 la sută, iar opțiunea *Publicații periodice de pe site-ul Bibliotecii* - este preferată de 8 la sută din utilizatori

La întrebarea: *Ce reviste științifice și ziare nu ați găsit în Bibliotecă și, după părerea Dvs, ar trebui neapărat să le conțină colecția respectivă?* 97 la sută din cei chestionați au răspuns că sînt satisfăcuți de numărul, varietatea și valoarea publicațiilor periodice, că au găsit întotdeauna tot ce au căutat; și doar 3 la sută n-au dorit să răspundă.

Răspunsurile la întrebarea *Cum apreciați calitatea și cantitatea presei periodice din Biblioteca noastră?* au variat în felul următor: 48 la sută consideră că este foarte bună și aduc următoarele argumente: colecția de publicații periodice conține multe titluri interesante, în care sînt de găsit materiale necesare unui viitor specialist, ele acoperă în mare măsură necesitățile solicitate, Biblioteca dispune de toate titlurile necesare pentru studiu și cercetare; 42 la sută consideră că este bună și numai 10% o califică drept potrivită, menționînd că unele titluri ar trebui să fie în 2-3 ex., mai ales cele de specialitate.

Întrebarea a șaptea *Ce tip de suporturi informaționale preferați/utilizați în procesul de cercetare:* 40 la sută din cei chestionați au răspuns că utilizează în aceeași măsură și publicații seriale tipărite și electronice. Răspunsurile la chestionarul dat ne-a permis să stabilim raportul dintre utilizarea resurselor electronice și a celor pe suport tradițional: 28 la sută dintre subiecți au indicat că utilizează numai resursele electronice (INTERNETUL și alte baze de date). Conform opiniilor respondenților principalele avantaje ale acestor surse sînt: actualitatea, veridicitatea, originalitatea informației, plenitudinea, diversitatea resurselor informaționale, spectrul larg de chei și de căi de acces, organizarea optimă a informației, operativitatea selec-

tării și copierii, o foarte mare parte a articolelor de reviste sînt disponibile on-line, sursele electronice răspond multor probleme cu care se confruntă seriile tradiționale: viteza în furnizarea informațiilor, disponibilitatea în timp sau spațiu, facilități de căutare; obținerea rapidă a informației din toate domeniile-informațiile pot fi transferate pe alte suporturi pentru o lectură și analiză ulterioară; Internetul - că este mai actual, este mult mai accesibil, mai practic și mai eficient etc.; și 27 la sută au optat pentru publicațiile periodice tradiționale, pentru că le consideră surse credibile de informație, mai ușor pot fi consultate, sînt accesibile pentru copiere, sînt întotdeauna disponibile, pot concomitent compara mai multe surse odată etc., etc., CD/DVD - 5 la sută (ei au motivat că nu întotdeauna poți găsi informația actuală). Unii utilizatori au menționat că publicațiile în serie contribuie la formarea opiniei, le influențează dezvoltarea gândirii, creativității etc.

Întrebarea a opta suna în felul următor: *Ce surse electronice utilizați?* Unii respondenți au indicat că utilizează mai multe surse electronice, în dependență de necesitate, dar cel mai mult este preferat INTERNETUL - 92 % (pentru că oferă posibilități multiple de regăsire a informației), EBSCO - 31%, Juristul - 13 la sută, Bazele de date ale Biroului de informare a Consiliului Europei - 10 %, Bazele de date ale Băncii Mondiale - 9 %, Bazele de date NATO - 7 %, Bazele de date ONU - 4%.

Analiza răspunsurilor la acest chestionar ne-a ajutat să obținem o viziune clară asupra colecțiilor de publicații periodice, care după părerea utilizatorilor, sînt variate, calitative și suficiente pentru procesul de studiu și cercetare în Universitatea noastră. Rezultatele studiului au demonstrat încă o dată că publicațiile seriale (tradiționale/ on-line) constituie un segment important al colecției Bibliotecii și sînt foarte utile în procesul de formare al viitorilor specialiști.

Și, în concluzie, publicațiile periodice atît cele tipărite, cît și cele electronice, sînt și vor rămîne surse principale de informare și formare a utilizatorului. Se explică aceasta prin faptul că presa, fiind o componentă valoroasă, a fost și este implicată mereu în ilustrarea și dezvoltarea diverselor domenii ale existenței sociale, politice, economice, culturale etc.

Bibliografie consultată:

1. **Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți** : Rap. de activitate 2009. Coord. : E. Harconița. Bălți, 2009.
2. **Buluță, Gheorghe**. Periodice și cărți. In: *Biblioteca : rev. de bibliologie și șt. Inform.*, 2005, nr 12, p. 382-383.
3. **Constantin, Letiția**. Revista Bibliotecii Naționale a Romîniei, 10 ani de la apariție - evaluarea unui parcurs. In: *Revista Bibliotecii Naționale*, 2004, nr 2, p. 13-72.
4. **Dorofti, Valentina ; Gorincioi, Daniela**. Analiza împrumutului la edițiile periodice pentru anul 2009. In : *BiblioPolis: rev.de biblioteconomie și șt. ale inform.* 2010, nr 1, p. 25-28.
5. **Susarenco, Ala**. **Dezvoltarea colecțiilor bibliotecii universitare: probleme, realizări, proiecte**. In: *Magazin bibliologic*, 2001, nr 3, p. 63-67.

BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ ȘI TRANSFERUL DE INFORMAȚIE CĂTRE UTILIZATORI: REZULTATELE SONDAJULUI

UNIVERSITY LIBRARY AND TRANSFER OF INFORMATION
TOWARDS USERS: SURVEY RESULTS

Margarita IULIC, bibliotecar
Valentina VACARCIUC, bibliotecar

Sociological survey results are analyzed in the Library in 2010. The aim was to evaluate the role of library research in the transfer of information to users to achieve optimal coverage of effective mission, the documentary information in teaching, scientific research, support users in the selection and use of information, to determine ways to increase quality of all services and their diversification.

Pornind de la afirmația IFLA reflectată în Manifestul de la Haga (2002) că bibliotecile și serviciile informaționale au responsabilitatea de a facilita și a promova accesul public la informațiile de calitate și la mijloacele de comunicare, precum și de la ideea că modernizarea învățământului superior din Republica Moldova în contextul Procesului de la Bologna necesită asigurarea calității învățământului, Serviciul Marketing și Activitate Editorială, Serviciul Cercetări și Asistență de specialitate au lansat sondajul sociologic cu tema: „Biblioteca Științifică și transferul de informație către utilizatori”. Scopul cercetării este evaluarea rolului Bibliotecii în transferul de informație către utilizatori pentru a realiza optim misiunea în acoperirea eficientă, documentar-informațională a procesului didactic, de cercetări științifice, asistența utilizatorilor în procesul de selectare și utilizare a informației, a determina căile de sporire a calității tuturor serviciilor prestate, diversificarea acestora.

Prin intermediul sondajului au fost urmărite obiectivele:

- ☞ analiza conținutului și tipul informației, care ajută la definirea produselor și serviciilor adaptate utilizatorilor;
- ☞ analiza comportamentelor de informare, care ajută la definirea tipului necesar de formare a utilizatorilor;
- ☞ analiza motivațiilor și atitudinilor, care ajută la explicarea fundamentului comportamentelor și nevoilor utilizatorilor.

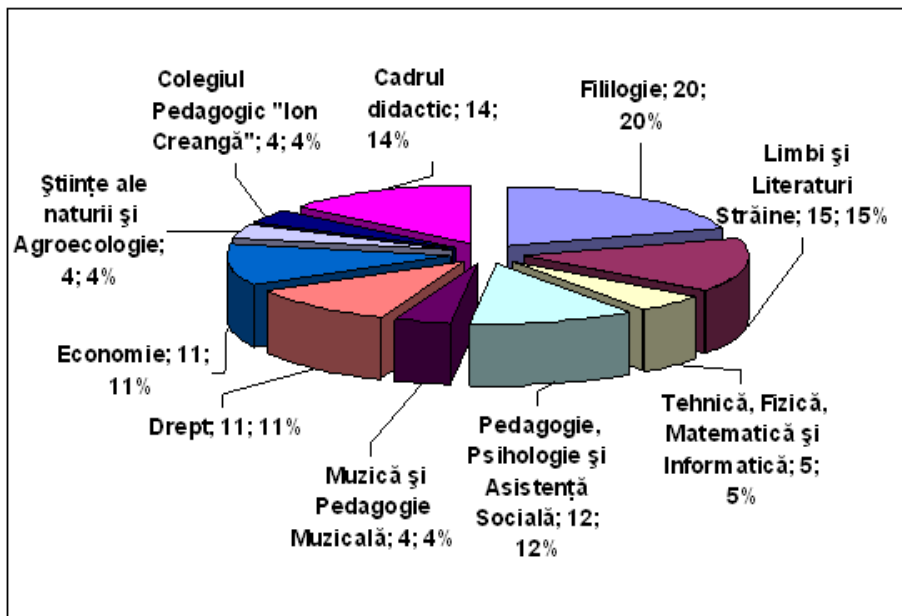
Ipoteza investigației constă în aceea că relevanța, promptitudinea și calitatea activității instituției noastre, prospectarea unor noi direcții strategice depinde, în mare măsură, de o bună cunoaștere a utilizatorilor, a nevoilor de informare și așteptărilor pe care le au. Îmbunătățirea interacțiunii dintre specialiștii din domeniul informării și comunitatea utilizatorilor poate ajuta la dezvoltarea sistemelor de informare.

Ca metodă de cercetare a fost folosit chestionarul, structurat în șase capitole, cu 43 de itemi. Chestionarul a fost aplicat pe un eșantion de 100 de subiecți (studenți și masteranzi de la cele 8 facultăți, cadrele didactice, elevii Colegiului Pedagogic „Ion Creangă”) și realizat în Bibliotecă în luna octombrie 2010. Este de menționat că în eșantion au fost aleși studenții din anii de studii II, III, IV, deoarece ei au o experiență mai bună în calitate de utilizatori ai serviciilor de informare. Chestionarele au fost distribuite în toate sălile de lectură.

Analiza celor 100 de chestionare prezintă opiniile utilizatorilor la nivelul lotului general și în corelație cu facultățile.

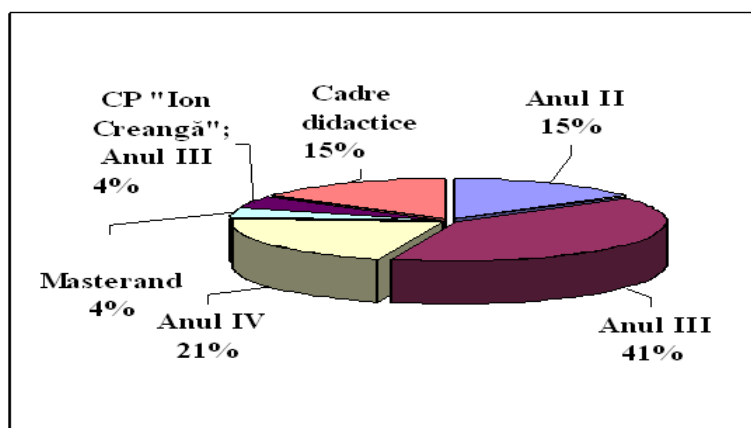
Prezentarea și interpretarea rezultatelor

Datele sistematizate despre subiecții participanți sînt prezentate în Fig. 1. (itemii 36, 41.) Proporția respondenților: studenți și masteranzi - 82%, cadrele didactice - 14%, elevii - 4%.

Figura 1. Reprezentarea subiecților în eșantion.

Analiza subiecților după ani de studii indică că majoritatea respondenților sînt din anul III – 41%, anul IV – 21%. (itemul 37, Fig. 2.)

Figura 2. Structura eșantionului în funcție de anul de studiu

- După forma de studii rezultatele s-au distribuit astfel: 86% - secția zi, 14% - fiind cadre didactice. (itemul 39)
- După forma de înmatriculare: 41% - prin contract, 59% - din buget.
- În raport de gen avem următoarele rezultate: feminin – 71%, masculin – 29%. Ceea ce este reprezentativ pentru colectivitatea generală a utilizatorilor. (itemul 42)

Accesul la resursele infodocumentare

1. La întrebarea care este rolul Bibliotecii Universitare în formarea Dvs. ca personalitate și ca specialist majoritatea subiecților 74% au răspuns că Biblioteca este partener în studiu și cercetări, 19% - intermediar între utilizator și informație, 18% - formator.
2. Analizînd răspunsurile la itemul 2 „Cît de des vizitați punctele de acces ale Bibliotecii Universitare ” putem menționa că utilizatorii cu ponderea cea mai mare în răspuns sînt cei care frecventează Biblioteca de 2-3 ori pe săptămîină - 35%, în funcție de necesitate - 30%, în fiecare zi - 29%, lunar - 7%, în zilele de odihnă - 3%, în perioada sesiunii - 1%. Se poate observa că majoritatea subiecților apelează în mod frecvent la serviciile bibliotecii, ceea ce ilustrează, evident, necesitatea serviciilor.
3. Scopul vizitelor la bibliotecă este divers, dar prioritatea o dețin intrările pentru studii și cercetări - 90%; pentru lucrul independent - 36%; acces Internet - 24%; pentru participarea la activitățile științifico-culturale - 15%; pentru a copia documentul identificat- 12%; pentru recreare - 7%; pentru comunicare cu colegii - 6%.
4. Pentru a obține informația necesară, majoritatea subiecților preferă accesul liber la raft - 67%, catalogul on-line - 44%, catalogul tradițional și expoziții de documente - 27%, pagina web: <http://libruniv.usb.md> și bibliografia cursului -

23%, site-uri tematice – 20%, reviste informative – 11%, zile de informare – 4%. Procentul utilizatorilor catalogului on-line, paginii web a Bibliotecii, site-urilor tematice demonstrează că acest gen devine preferat, deoarece este modern, mai rapid, acordă un număr mare de căi de găsire a informației și crearea de bibliografii proprii. Analiza efectuată ne arată că cadrele didactice utilizează toate mijloacele de informare, pentru a face față cu succes asigurării calității și dezvoltării sistemului de învățământ.

5. În ceea ce privește sursele de documentare solicitate mai frecvent utilizatorii optează pentru: cărți - 92%, publicații în serie - 41%, e-documente – 10%, documente AV (casete audio-video, dischete, etc.) – 4%, resurse electronice (CD, DVD) – 11%, Baze de date – 19%.

Nr. d/o	Facultatea	Cărți		Publicații în serie		e-documente		Documente AV		Resurse electronice (CD,DVD)		Baze de date	
			%		%		%		%		%		%
1.	Filologie	19	95	8	40			1	5	1	5	1	5
2.	LLS	14	93	5	33,3	3	20	1	6,67	2	13,3	3	20
3.	TFMI	6	100	1	20		0		0		0		0
4.	PPAS	12	100	2	16,7	1	8,3		0		0	2	16,7
5.	MPM	3	75	2	50	1	25	2	50	4	100	2	50
6.	Drept	11	100	5	45,5		0		0	2	18,2	4	36,4
7.	Economie	10	91	6	54,5	2	18		0		0	2	18,2
8.	ȘNA	2	50	1	25		0		0		0	1	25
9.	Colegiu Pedagogic	3	75	1	25	1	25		0		0	1	25
10.	Cadrele didactice	12	86	10	71,4	2	14		0	2	14,3	3	21,4
	TOTAL	92	92	41	41	10	10	4	4	11	11	19	19

Tabelul nr. 1. Afirmățiile privind sursele documentare solicitate mai frecvent în raport cu Facultățile

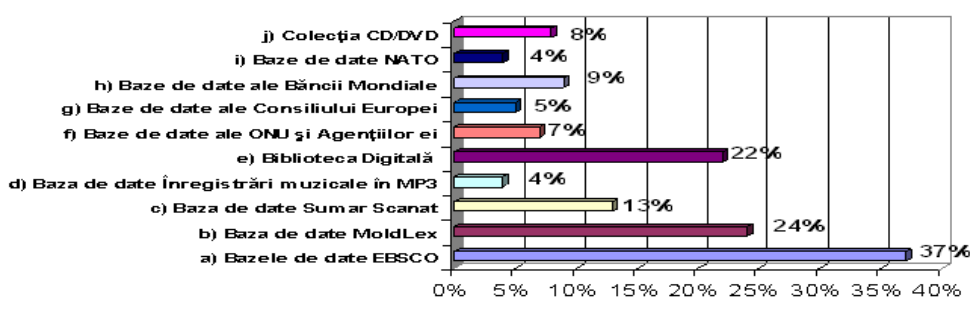
Analizînd datele obținute, putem constata că mai solicitate sînt cărțile și publicațiile în serie. Răspunsurile pot explica procentele de la itemul următor.

6. În scopul obținerii informației, subiecții preferă: suportul tradițional - 66%, electronic - 37%. Putem spune că sînt trei grupe de respondenți: utilizatorii ce preferă suportului tradițional, utilizatorii suportului electronic și cei ce folosesc astăzi suportul tradițional cît și cel electronic. Ne bucură că noile tipuri de

documente și noile modalități de acces la informație nu i-au determinat pe utilizatori să renunțe la sursele tradiționale. Generalizînd rezultatele obținute, constatăm că cartea a fost și rămîne o sursă primordială de informație veridică.

7. Evaluînd datele la itemul: "La ce resurse electronice apeleți mai frecvent?", observăm următoarele rezultate (Figura 4.). Dintre tipurile de resurse electronice cel mai frecvent utilizatorii apelează la Bazele de date EBSCO – 37%. Aceste baze pot fi accesate în sălile de lectură 1, 2, 3, 4, 8, Mediatecă, Serviciul Referințe Bibliografice, Centrul de Documentare al ONU, de la calculatoarele din rețeaua Universității și constituie un suport important în realizarea activității de cercetare. Dintre bazele de date consultate mai des putem menționa: baza de date MOLDLEX, Biblioteca Digitală. Observăm că Biblioteca Digitală ocupă locul al treilea, ceea ce este un indicator bun și sperăm că necesitatea în accesarea ei va fi mereu în creștere, urmată de baza de date SumarScanat, baze de date ale Băncii Mondiale, colecția CD/DVD, baza de date ale ONU și Agențiilor ei, baze de date ale Consiliului Europei, baza de date Opere muzicale în MP3 și baze de date NATO. Procentajul indicat în Fig. 3 este explicabil prin natura informației specializate, adresate reprezentanților din anumite domenii.

Figura 3. Resurse electronice utilizate în Bibliotecă

8. Sondajul relevă faptul că pagina WEB a bibliotecii este utilizată de 80% de respondenți, dovadă că ea prezintă interes și devine indispensabilă în activitatea de informare și cercetare. 18% de respondenți - nu au utilizat pagina WEB, 2% - nu au știut de existența acesteia.
9. Opiniile subiecților la nivelul lotului general vizavi de ordinea priorităților serviciilor de Bibliotecă de care beneficiază este următoare: 1) Consultarea documentelor în sala de lectură; 2) Împrumut de publicații la domiciliu; 3) Acces Internet; 4) Înregistrarea pe dischetă/stik; Imprimări din Internet, baze de date; Copierea documentelor; Servicii de referințe; 5) Catalogul on-line – WEB OPAC; Consultare CD, DVD; Accesarea bazelor de date; 6) Accesarea site-lui Bibliotecii; Scanarea documentelor. Succesiunea preferințelor respondenților ne confirmă încă odată prioritatea documentelor tradiționale.
10. În legătură cu variantele preferate prin care se obține informația în regim de

servire, subiecții optează pentru: regim mixt – 50%, acces liber la raft – 28%, regim cerere/ofertă – 22%. Rezumând răspunsurile, observăm că regimul mixt de servire este mai convenabil, ceea ce înseamnă că bibliotecarii reușesc să răspundă exigentelor de nevoi informaționale ale utilizatorilor.

11. Răspunsurile la itemul cît de des utilizatorii apelează la ajutorul bibliotecarului în sălile cu acces liber la raft, s-au repartizat după cum urmează: întotdeauna – 38%, rareori – 35%, mă discurs singur – 9%, accesez OPAC-ul pentru a determina cota - 11%, utilizează cunoștințele acumulate în cadrul cursului *Bazele Culturii Informaționale* – 7%. După cum se observă o mare parte din utilizatori consideră important ca bibliotecarul să-i asiste pe parcursul procesului de căutare. Aceasta demonstrează că, odată cu apariția noilor tehnologii ale informării și comunicării, abilitățile pe care le posedă bibliotecarul în privința căutării și regăsirii informațiilor sînt tot mai solicitate de către utilizatori.
12. La itemul "Care din următorii factori Vă împiedică cel mai mult în utilizarea accesului liber la raft?" procentajul este următor: lipsa documentului solicitat la raft – 35% , incapacitatea de a găsi documentul necesar la raft – 29%, lipsa cunoștințelor și abilităților de orientare în spațiile info-bibliotecare – 19%, condiții sanitaro-biologice (iluminarea insuficientă, frigul) – 12%, comportamentul inadecvat al utilizatorilor – 3%, grija și consultația insuficientă oferită de bibliotecar – 3%. Luînd în considerare toate răspunsurile, putem menționa că nu toți utilizatorii posedă cunoștințe, deprinderi și abilități de comunicare suficiente pentru orientarea în spațiul informațional. Dar pentru afirmarea bunei reputații a Bibliotecii și eficientizarea serviciilor prestate, bibliotecarii trebuie să-și perfecționeze permanent activitatea, să revadă relațiile cu utilizatorii ca să răspundă solicitărilor acestora.
13. Procentul subiecților care declară că întotdeauna găsesc informațiile necesare este destul de mare – 71%, uneori găsesc – 28%, nu găsesc nici o informație din cele căutate – 1%. Biblioteca reușește să răspundă nevoilor de informare ale utilizatorilor. Procentul demonstrează că ea desfășoară o activitate eficientă, achitîndu-și onorabil misiunea sa de bază, aceea de a sprijini procesul de educație și de cercetare care se desfășoară la nivelul învățămîntului superior.
14. Referitor la aceea dacă sînt mulțumiți de timpul în care li se pune la dispoziție informația necesară răspunsurile s-au clasat astfel: mulțumit - 52%, foarte mulțumit - 38%, satisfăcut – 10%. Preponderent, timpul în care li se oferă informația corespunde cu dorința utilizatorilor.
15. Apreciind aportul bibliotecarilor la formarea deprinderilor de căutare și regăsire a informațiilor în Bibliotecă – cursul *Bazele Culturii Informaționale*, respondenții răspund: 56% - satisfăcut, 39% - foarte satisfăcut, 4% - parțial satisfăcut, 1% - nesatisfăcut. Cu toate aprecierile negative sînt puține, existența lor ne atenționează că trebuie să fim mai interesați de calitatea formării abilităților informaționale ale utilizatori în cadrul cursului *Bazele Culturii Informaționale*, avînd în vedere importanța lor în procesul de căutare și regăsire a informației.

Calitatea serviciilor/produselor infobibliotecare

16. Evaluînd oferta documentară în domeniul studiat subiecții au dat următoarele aprecieri: excelent – 29%, bun – 49%, acceptabil – 15%, slab – 3%. Putem spune că cererile utilizatorilor sînt în cea mai mare măsură satisfăcute, deoarece în prezent avem posibilitatea de a lucra cu documentele tradiționale și electronice, numărul cărora fiind în creștere permanentă. Un aport considerabil în completarea fondului corespunzător cu standardele învățămîntului superior îl deține Serviciul Dezvoltarea Colecțiilor și Centrul Managerial.
17. Studiind aprecierile privind colecțiile structurilor internaționale: *CD al ONU (deschis din 2001), Colecția Băncii Mondiale (2007), Punctul de Informare al Biroului Consiliului Europei (aprilie 2007), Punctul Informare Documentare NATO (2010), Colecția Institutului Cultural Român, Direcția Români din Afara Țării (2009), Fondul WILHELMI (2004), Fondul AGEPI (2007), Colecția Lituania (2010)*, constatăm răspunsurile: excelent – 26%, bun – 48%, acceptabil – 12%, slab – 2%. Procedeele de promovare, convingerea de utilitatea surselor respective contribuie la creșterea solicitărilor acestor colecții din partea utilizatorilor.
18. Aprecierea titlurilor publicațiilor în serie este următoarea: bun – 54%, excelent – 23%, acceptabil – 20%, slab – 1%. Comparînd opiniile subiecților lotului general cu rezultatele în raport cu facultățile, am observat că ele nu diferă esențial. Interesată de schimbările pozitive în activitatea de informare, Biblioteca își diversifică fondul de publicații, luînd în considerare acoperirea documentară a tuturor specialităților.
19. Prezintă o valoare deosebită aprecierea atitudinii bibliotecarilor față de utilizatori: 48% o notează fiind bună, 42% - excelentă, 7% - acceptabilă, 2% - slabă. E de menționat faptul că atitudinea bibliotecarilor față de utilizatori a fost apreciată înalt și în raport cu categoriile de utilizatori.
20. Îndeplinirea cererilor de informare se apreciază astfel: excelent – 32%, bun – 48%, acceptabil – 10. Aceasta denotă o organizare bună și rapidă a satisfacerii solicitărilor utilizatorilor.
21. Aprecierea condițiilor de studiu este următoarea: excelent – 35%, bun – 42%, acceptabil – 17%, slab - 5%. Se poate afirma că condițiile de studiu, în general, sînt favorabile, dar trebuie să ținem cont, că o parte din respondenți au evidențiat iluminarea nesatisfăcătoare.
22. Dotarea cu echipament tehnic se apreciază: bun – 35%, acceptabil – 31%, excelent – 18%, slab – 9%. Sondajul a demonstrat că o proporție semnificativă de subiecți doresc un echipament tehnic mai performant.
23. Evaluînd accesul la Internet, subiecții îl notează ca fiind: bun – 35%, excelent – 24%, acceptabil -23%, slab – 12%. Respondenții și-au exprimat astfel părerile, deoarece întîmpină dificultăți privind viteza scăzută a INTERNET-ului,
24. Aranjarea documentelor în raftul cu acces liber: 47% – bun, excelent – 28%, acceptabil -14%, 3% – slab.
25. Promovarea cursului Bazele Culturii Informației este apreciat astfel: 52% –

bun, 20% – excelent și acceptabil, 4% – slab.

- 26.** Apreciind activitatea expozițională (expoziții tematice / informative tradiționale /online <http://libruniv.usb.md> utilizatorii notează: 46% – bun, 35% – excelent, 9% – acceptabil, 1% – slab. Afirmăm cu certitudine că respondenții consideră activitatea expozițională importantă și utilă în procesul de studiu, informare și cercetare.
- 27.** Conținutul site-ului Bibliotecii <http://libruniv.usb.md> este considerat: bun – 53%, excelent – 30%, acceptabil – 13%, slab – 2%. Datele în raport cu facultățile pentru conținutul site-ului sînt identice. Procentul cel mai mare fiind calificat ca excelent și bun de cadrele didactice, Facultatea Drept, Facultatea Economie, Facultatea Filologie, Facultatea Pedagogie, Psihologie și Asistență Socială, Facultatea Limbi și Literaturi Străine.
- 28.** Subiecții investigației apreciază reclama, publicitatea, materialele promoționale în felul următor: bun – 50%, excelent – 20%, acceptabil – 16%, slab -4%. Beneficiarii sînt convinși că reclama, publicitatea, materialele promoționale sînt acțiuni ce determină imaginea Bibliotecii, familiarizează, informează despre activitatea științifică, culturală și serviciile prestate.

Tab. nr. 2. Calitate, relevanță, accesibilitate în subdiviziunile Bibliotecii

- 29.** Procentajul obținut la aprecierea programului de funcționare a Bibliotecii indică asupra faptului că pentru utilizatori programul este convenabil: excelent – 44%, bun – 41%, acceptabil – 10%.
- 30.** Aprecierea utilizatorilor la itemul care din subdiviziunile Bibliotecii sînt cel mai bine organizate prezentăm în Tabelul nr. 2.,

Nr d/o	Subdiviziunile Bibliotecii	Slab	Mediu	Bine	Foarte bine
a)	Sala de Lectură nr.1, Științe Socioumanistice și economice		12%	30%	32%
b)	Sala de Lectură nr.2, Științe Filologice		2%	41%	31%
c)	Sala de Lectură nr.3, Științe reale, naturale, Ecologie, Pedagogie, Psihologie, Artă		4%	29%	32%
d)	Sala de Lectură nr.4, Documente în Limbi Străine	2%	6%	33%	27%
e)	Sala de Împrumut nr.1, Documente Științifice/beletristică		2%	39%	45%
f)	Sala de Împrumut nr.2, Documente Didactice/Metodice	3%	9%	37%	25%
g)	Sala de Împrumut nr.3, Oficiul Documente Muzicale		12%	36%	14%
h)	Sala de Împrumut nr.4, Documente în Limbi Străine	5%	9%	42%	25%

i)	Serviciul Referințe Bibliografice	1%	1%	39%	17%
j)	Serviciul Documentare-Informare Bibliografică		3%	34%	22%
k)	Centrul Manifestări Culturale, CD ONU		6%	37%	21%
l)	Mediateca	3%	8%	40%	30%

31. Sondajul a arătat că o proporție semnificativă de respondenți apreciază drept cele mai bine organizate serviciile următoare: Sala de împrumut nr.1, Documente Științifice/beletristică (foarte bine – 45%, bine – 35%), Sala de Lectură nr.1, Științe Socioumanistice și economice (foarte bine – 32%, bine – 30%), Sala de Lectură nr.3, Științe reale, naturale, Ecologie, Pedagogie, Psihologie, Artă (foarte bine – 32%, bine – 29%), Mediateca (foarte bine – 32%, bine – 29%). Putem spune că lucrează operativ Serviciul Documentare/Informare Bibliografică (foarte bine – 22%, bine – 37%), Serviciul Referințe Bibliografice (foarte bine – 17%, bine – 39%). E de menționat Centrul Manifestări Culturale, CD ONU (foarte bine – 21%, bine – 37%), care prin reflectarea publică a rezultatelor activității Bibliotecii, participarea la proiectele sociale, culturale și didactice, desfășurarea manifestărilor menite să familiarizeze diverse grupe de utilizatori cu valorile general umane, devine tot mai atrăgător pentru beneficiari.

32. Marea majoritate dintre cei chestionați – 89%, au remarcat că posedă o cultură informațională bine formată și susțin că la formarea ei în mod semnificativ a contribuit Biblioteca prin promovarea cursului *Bazele Culturii Informației*. O parte mică din chestionați - 9%, înțeleg că nu posedă suficiente competențe informaționale.

33. Necesitatea și importanța promovării cursului *Bazele Culturii Informației* în continuare ne demonstrează răspunsurile la itemul „Ce cunoștințe /deprinderi vă lipsesc?": Metodele de căutare în catalogul electronic, baze de date, Internet – 23%; Regulile de întocmire a referințelor bibliografice pentru lucrări științifice (descrierea bibliografică, prezentarea trimiterilor și citărilor) – 36%; Utilizarea surselor de informare (conspectarea, elaborarea referatului unui document, listei bibliografice etc.) – 11%; Incapacitatea de a formula corect cererea de informare – 8%; Efectuarea cercetărilor bibliografice în cataloagele tradiționale (alfabetic, sistematic) – 18%.

Abilitățile și calitățile bibliotecarului

34. Din calitățile bibliotecarului respondenții apreciază cel mai mult: comunicarea – 57%; receptivitatea – 52%, amabilitatea și rapiditatea – 47%. Personalul bibliotecii, în opinia respondenților, posedă competențe profesionale și abilități de comunicare pentru activitatea eficientă cu utilizatorii.

Opinii. Sugestii. Gânduri

35. La itemul: „Ce recomandări puteți oferi pentru augmentarea demersului infodocumentar al Bibliotecii universitare?” subiecții investigației au propus următoarele sugestii:

- să fie mai multă literatură de specialitate (economie);
  - dezvoltarea colaborării cu alte biblioteci universitare din Republica Moldova și de peste hotare;
  - conectarea la Internet cu o viteză mai mare;
  - calculatoare mai performante;
  - majorarea exemplarelor de cărți care sînt mai des solicitate;
  - programarea în „orele de vîrf” la Mediatecă;
  - completarea fondului de cărți cu aparițiile editate recent;
  - abonarea revistelor **Sprache & Kommunikation, D*Als Fremdsprache**; noi surse de informare;
  - dotarea sălilor cu aparate tehnice noi.
- 36.** Opiniile și sugestiile la itemul: „Ce servicii noi ar trebui introduse în Bibliotecă?”:
- organizarea unui cenanclu în cadrul sălii de filologie, cercuri de specialitate;
  - mărirea volumului Bibliotecii Digitale;
  - cabinet lingofonic pentru lucrul cu înregistrările în limbi străine;
  - servicii de scanare;
  - vizionarea filmelor după romanele propuse pentru lectură;
  - acces la vizionarea textelor literare;
  - acces WI – FI;
  - selectarea electronică a informației.

Orice om are dreptul la opinie proprie, dreptul de acces la toate tipurile de informații, la activități creatoare și intelectuale. Biblioteca și bibliotecarii susțin și promovează principiile libertății intelectuale și oferă acces nelimitat la informații. Generalizînd rezultatele obținute în urma investigației „*Biblioteca Universitară și transferul de informație către utilizatori*”, putem constata:

- în scopul realizării cu succes a obiectivelor orientate spre îmbunătățirea calității serviciilor și crearea unui mediu favorabil activității utilizatorilor, personalul Bibliotecii trebuie să continue evaluarea și monitorizarea necesităților și cerințelor beneficiarilor, avînd în vedere importanța cunoașterii opțiunilor, preocupărilor și preferințelor sale;
- asigurarea accesului larg la informație prin punerea la dispoziție a resurselor electronice și celor în format tradițional;
- automatizarea proceselor bibliografice;
- implementarea mai activă a tehnologiilor informaționale care vor contribui la facilitarea accesului la informație;
- dezvoltarea segmentului electronic al colecțiilor prin digitizarea lor, achiziția documentelor în format electronic și extinderea accesului la resurse informaționale electronice;
- formarea beneficiarilor prin promovarea cursului *Bazele Culturii Informației*, în scopul cunoașterii surselor oferite de sistemele de informare;
- elaborarea ghidurilor cu informații utile pentru ca utilizatorii să-și consolideze abilitățile însușite la lecțiile de instruire;

- îmbunătățirea condițiilor de studii prin crearea unui mediu confortabil pentru informare, documentare și cercetare științifică;
- dezvoltarea profesională a bibliotecarilor prin formarea continuă în concordanță cu nivelul contemporan de dezvoltare a tehnologiilor informaționale.

În concluzie, dorim să menționăm că Biblioteca universitară, fiind un sistem deschis, dinamic, eficient este o verigă importantă în sistemul învățământului superior. Toată activitatea sa este orientată spre aplicarea completă a ideilor promițătoare în educația modernă. Desfășurarea activităților tradiționale, precum și introducerea noilor tehnologii informaționale vor atrage mereu utilizatorii la Bibliotecă.

Bibliografie consultată:

- 1. Declarația de la Glasgow privind Bibliotecile, Serviciile de informare și Libertatea intelectuală** [on-line] [citat noiembrie 2010]. Disponibil pe Internet: <archive.ifla.org/faife/policy/iflastat/gldeclar-ro.html >
- 2. Manifestul Internet IFLA** [on-line] [citat octombrie 2010]. Disponibil pe INTERNET: < www.ifla.org/III/misc/im-ro.htm >
- 3. Cheradi, Natalia ; Țurcan, Nelly.** Marketing și biblioteca universitară. Ch. : Centrul Ed.- poligr. al USM, 2003. 145p. ISBN 9975-9604-2-1

EFICIENȚA UTILIZĂRII SISTEMULUI DE REFERINȚE DE CĂTRE UTILIZATORI: ANII 2006 - 2010

EFFICIENCY REFERENCE SYSTEM BY USERS STUDY:

2006-2010 YEARS

Natalia CULICOV

The article presents the survey results on the effectiveness of the use of the reference system by library users. The survey was made in 2010 by Bibliographic References service.

Serviciul Referințe Bibliografice funcționează de cinci ani în componența și structura actuală, avînd ca misiune asistența informațională, ghidarea, orientarea beneficiarilor, în scopul asigurării cu resurse informaționale electronice și tradiționale, precum și servicii de consultanță / intermediere pentru clienți, cu implicarea / orientarea în procesul de căutare, selectare și găsimă a informației.

Asistența informațională se efectuează prin intermediul sistemului de referințe al serviciului:

- Colecția de referințe tipărită (circa 4000 documente): dicționare, enciclopedii, bio / bibliografii, anuare, seriale etc.
- Sistemul de cataloage tradiționale: catalogul alfabetic, catalogul sistematic, catalogul analitic sistematic, catalogul sistematic BBK (40 de locuri);
- Catalogul electronic OPAC (10 stații de lucru);
- Rețeaua Internet (3 stații);
- Baze de date locale, naționale și internaționale la care Biblioteca are acces (EBSCO, MoldLex, AGORA, SumarScanat).

Am considerat necesară efectuarea unui studiu/sondaj pentru a vedea cum se utilizează sistemul de referințe de utilizatori în acești cinci ani de funcționare. Prin aceasta am dorit să adunăm date care, analizate, vor conduce la cunoașterea

opiniilor utilizatorilor privind calitatea colecțiilor de referințe, accesul la resursele informaționale, nivelul serviciilor acordate și aportul bibliotecarilor în procesul de referințe, îmbunătățirea activității Serviciului Referințe. Am urmărit să aflăm gradul de cunoaștere și utilizare a mijloacelor și instrumentelor de informare. Ne-am mai propus să aflăm care sînt scopurile vizitelor în serviciul nostru, prin ce instrumente de informare preferă utilizatorii serviciului să obțină informația. După cum bine știm, analiza permanentă a cerințelor utilizatorilor, valorificarea resurselor și a instrumentelor necesare pentru satisfacerea acestor cerințe, reprezintă esența activității unei biblioteci.

Studiul a fost realizat utilizînd metoda anchetei. Chestionarea s-a făcut în scris. Pentru a ușura prelucrarea statistică a datelor, în lucrarea noastră am utilizat un chestionar-grilă. Chestionarul este format din 10 întrebări: dintre acestea 9 sînt întrebări cu răspuns-grilă și cea de-a zecea este deschisă, cerînd răspunsuri de la subiecții cercetării.

Studiul s-a efectuat în Serviciul Referințe al Bibliotecii, în perioada aprilie 2009 - septembrie 2010. Mărimea eșantionului cercetat a fost de 100 de participanți, incluzînd studenți de la diferite facultăți (76%), din toți anii de studii, studenți de la secția de zi, cît și cu frecvență redusă (studenții constituind categoria de utilizatori cu cea mai mare pondere printre utilizatorii serviciului nostru). Printre chestionați au fost: profesori de la diferite facultăți - 5%, masteranzi - 4%, elevi ai Liceului Teoretic și Colegiului Pedagogic - 10%, intrînd și ei în categoria utilizatorilor activi ai serviciului, din cei chestionați nu au indicat statutul său academic - 9%.

La întocmirea chestionarului ne-am propus să includem următoarele aspecte:

- În ce măsură studenții cunosc instrumentele de informare de care dispune Serviciul Referințe.
- Prin ce mijloace au aflat despre ele.
- Dacă sînt cunoscute aceste instrumente, în ce măsură sînt utilizate.
- Felul în care apreciază studenții relația bibliotecar- cititor în cadrul activității serviciului.
- Sugestii din partea cititorilor pentru îmbunătățirea activității serviciului referințe.

Chestionarele completate de studenți au fost anonime, informația despre cel chestionat reducîndu-se la statut, an de studiu și facultatea la care își face studiile.

Chestionarul a fost alcătuit ca schemă – grilă, astfel încît respondentul să poată răspunde operativ. Completarea unui chestionar a durat în medie 5-7 minute. Datele furnizate de către utilizatori au fost centralizate și analizate.

Avînd în vedere că eșantionul folosit de noi este constituit din studenți, deci aparține unui mediu în care lectura, studiul, informarea sînt componente de bază ale procesului formativ, investigația a debutat cu o întrebare vizînd frecvența vizitelor în Serviciul Referințe.

11% afirmă că vizitează serviciul nostru zilnic, 30 % au indicat varianta de

răspuns *b* (de câteva ori pe săptămână, lună, an (subliniați)), din ei 53% afirmă că ne vizitează de câteva ori pe săptămână, 33% de câteva ori pe lună, și numai 13% de câteva ori pe an.

O bună parte de studenți, 57%, afirmă că ne vizitează în funcție de necesitate; și numai 2 % în timpul sesiunii.

Am ținut să aflăm de la respondenți prin ce canale au aflat despre serviciile pe care le prestăm:

- astfel 75% din ei au spus că au aflat în cadrul turelor ghidate din anul I prin Bibliotecă;
- 11% de pe site-ul Bibliotecii; 53% de la bibliotecari, profesori, colegi;
- 10% din materialele promoționale;
- 4% din alte surse.

În ceea ce privește scopul vizitelor în serviciu, din chestionare constatăm că:

- 59% ne vizitează pentru a consulta sistemul de cataloage;
- 75% pentru a consulta colecția de dicționare și enciclopedii;
- 16% pentru a accesa bazele de date (EBSCO, MoldLex, Cuprins Scanat);
- 50 % pentru a accesa Internetul.

Potrivit răspunsurilor primite, remarcăm o importanță sporită a surselor de referințe tipărite:

- dicționare, enciclopedii, bibliografii - 67%;
- din Internet și baze de date 58%;
- iar din sistemul de cataloage 46%.

Este îmbucurător acest fapt, cartea rămânând să fie încă suportul principal în informarea studenților.

Pentru a-și satisface nevoile informaționale, utilizatorii noștri se adresează fie catalogului electronic, fie celui clasic. Am ținut să aflăm care dintre cataloage este preferat de către utilizatorii Bibliotecii. Din sondaj am constatat:

- 83%, se adresează catalogului electronic;
- iar 18% celor clasice.

Avantajele unui catalog electronic sînt multiple și ne bucurăm să observăm că și cititorii noștri sînt receptivi; dovada o constituie chiar răspunsurile din chestionar. Cu ajutorul catalogului electronic crește calitatea informațiilor, dar și o mai bună regăsire a lor. Prin programul informatizat de căutare și prin înlocuirea operațiunilor tradiționale de găsire a informației, se mărește eficiența și se asigură o exploatare mai bună a resurselor, economisind timpul utilizatorului, îmbunătățind procesul de lucru al Bibliotecii. Un alt avantaj al catalogului electronic ar fi că el se completează sistematic cu informații noi, iar dintre cataloagele tradiționale, continuă să se completeze cu informații numai cel alfabetic, celelalte (catalogul sistematic, catalogul analitic sistematic, catalogul sistematic BBK), sînt conservate.

La fel ne-am propus să aflăm dacă Biblioteca a contribuit la formarea competențelor informaționale ale utilizatorilor prin programele și instrumentele de muncă intelectuală puse la dispoziție. Din cei chestionați:

- 96% au răspuns afirmativ;

- 2% negativ.

La întrebarea „În ce măsură a contribuit cursul *Bazele culturii informaționale* la formarea deprinderilor Dvs. de căutare, regăsire și apreciere a informației?”:

- 60% au răspuns că a contribuit în mare măsură;
- 36% în măsură potrivită;
- și doar 5% consideră că nu a contribuit.

La întrebarea „Solicitați ajutorul bibliotecarului de referințe pentru a obține informația necesară”:

- 42% au răspuns afirmativ;
- 53% uneori, 3% nu solicită ajutorul bibliotecarului.

Chiar dacă utilizatorii noștri sînt instruiți, cunosc metodele, instrumentele de identificare a informației, o bună parte din ei uneori apelează la ajutorul bibliotecarului de referințe, fapt ce demonstrează că bibliotecarul de referințe rămîne să fie acea persoană care mereu îl ghidează, îl orientează și îi formează utilizatorului abilități de identificare a informației.

Avînd în vedere faptul că utilizatorii odată intrați în bibliotecă trebuie ghidați să poată identifica informația solicitată, să o găsească, să o selecteze dintr-un șir de informații asemănătoare, să obțină accesul cît mai rapid la ea, am considerat necesar să adresăm o întrebare referitoare la competența profesională a bibliotecarului de referințe, astfel:

- 86% din cei chestionați au apreciat competența profesională a bibliotecarilor ca fiind foarte bună;
- 12% potrivită;
- 0% nesatisfăcătoare.

Sîntem conștienți că utilizatorii care ne frecventează destul de des, au o imagine favorabilă despre Bibliotecă, datorită personalului său care reușește să creeze o atmosferă cît mai bună pentru studiu. Un bibliotecar amabil, competent, profesionist, conștient de faptul că de activitatea sa depinde, în mare măsură, succesul utilizatorilor, contribuie (uneori decisiv) la crearea și consolidarea imaginii Bibliotecii în care își desfășoară activitatea.

La cele nouă întrebări închise ale chestionarului se adaugă cea de-a zecea, care solicită sugestii ale utilizatorilor în legătură cu îmbunătățirea în general a activității Serviciului Referințe. 25% nu au avut nici o sugestie, iar 50% din cei chestionați ne-au formulat un șir de păreri și sugestii concrete deloc neglijabile:

- să îmbogățim serviciul cu calculatoare mai performante;
- să mărim numărul de calculatoare cu acces la Internet;
- să achiziționăm mai multe dicționare și enciclopedii;
- sălile de lucru să fie mai spațioase;
- serviciul să lucreze nonstop.

Un total de 25% sînt satisfăcuți de activitatea serviciului, afirmînd că: este un serviciu cu cel mai înalt nivel de activitate; este un serviciu modern, bine organizat; bibliotecarii sînt amabil, binevoitori; prestează servicii rapide și de calitate.

Prelucrînd datele chestionarelor, analizînd opiniile utilizatorilor putem califica

drept "bună" calitatea serviciilor acordate de noi, instrumentele de referințe fiind utilizate destul de eficient. Fiecare instrument de referințe își găsește utilizatorul său fidel. Din rezultatele chestionarului observăm că și colecția de referințe tipărită, și cataloagele electronice, Internetul și bazele de date se află pe același „cântar” în ceea ce privește utilizarea lor. Cataloagele tradiționale înregistrează un procent minim de utilizare 18%, dar sînt totuși un instrument indispensabil de informare.

Observații sînt puține, totuși existența lor ne permite să definim o serie de noi obiective:

- realizarea unei cît mai bune transmise a informațiilor utile cititorilor cu ajutorul instrumentelor de informare pe care le deține Serviciul Referințe în prezent;
- evaluarea, realizarea propunerilor venite din partea utilizatorilor serviciului;
- satisfacerea cererilor utilizatorilor cu maximum de profesionalism și promptitudine;
- o comunicare cît mai bună cu utilizatorii;

Deci, atenția trebuie centrată pe utilizator, iar efortul bibliotecarului trebuie orientat spre o cît mai bună informare. Acest lucru se poate realiza în bibliotecă, instituția ce rămîne un sistem deschis, dinamic, eficient, în care procesele de informare funcționează în dublu sens: de la bibliotecă (ca deținător de informație) la utilizator (consumator de informație), dar și invers, avînd în vedere importanța cunoașterii opțiunilor, preocupărilor, preferințelor sale.

Bibliografie consultată:

1. **Ancheta și metodele ei** : Chestionarul, interviul de producere a datelor, interviul comprehensiv. Iași: Polirom, 1998. 334 p. ISBN 973-683-141-8
2. **Ganea, Varvara**. Sondajul : un exercițiu biblioteconomic. In: *Confluente bibliologice*, 2007, nr 1-2, p. 39-42.
3. **Iluț, Petru**. Ancheta sociologică și sondajul de opinie : Teorie și practică. Iași: Polirom, 1997. 216 p. ISBN 973-9248-65-9
4. **Miftode, V**. Anchete bazate pe chestionar. In: *Metodologia sociologică : Metode și tehnici de cercetare sociologică*. Galați, 1995, p. 241-245.
5. **Scobioală, Genoveva**. Sondajul, formă de investigare a muncii în bibliotecă. In: *Biblioteca Municipală B. P. Hasdeu: Dezvoltare. Progres. Colaborare. Parteneriate : Culeg. de comunicări de la Conf. Intern. consacrată aniversării a 130-a a Bibl. Municipale*. Ch., 2007, p. 44-52.

Аналитическая роспись документов в электронном формате (Из опыта работы)

THE PRACTICES OF ANALYTICAL CARD IN AUTOMATIC INFORMATION RETRIEVAL SYSTEM

Taisia ACULOVA,

bibliograf Serviciul referințe Bibliografice

The article presents the practices of analytical card of articles from publications in series, books and collections. Here are reflected the criteria of describing publications, contribution of publication in series in scientific activity.

Автоматизация процесса обработки документов, а также введение новых стандартов позволили перейти к созданию более высокого уровня вторичных информационных ресурсов, в том числе по полноте информации, недоступной в традиционных карточных формах. Огромным информационным потенциалом обладают не только документ в целом, но и части документов, поэтому одной из важнейших задач библиотеки является раскрытие содержания журналов, газет, сборников путем аналитической росписи.

Роль специальной информации, получаемой из периодических изданий, трудно переоценить. Она наиболее оперативна и необходима студентам, ученым, производственникам, да и просто людям, которых интересует та или иная сфера общественных отношений, научной мысли или прикладных знаний. Кто-то отслеживает публикации о нанотехнологиях, а кто-то – о народной медицине. Причем наибольшую ценность, как правило, представляет не отдельная, пусть даже и очень информативная статья в журнале, а именно аналитическая подборка публикаций по нужной теме. Ни один человек не может охватить огромное количество изданий, где может появиться статья об изучаемом предмете. А если речь идет о научной работе, то возникает потребность в ретроспективном анализе информации. И тут уж путь один – в библиотеку.

Наша библиотека аналитической росписью занималась всегда. До **1990** года сведения о том, какие статьи публиковались в журналах и газетах, выписываемых библиотекой, расписывались на карточках, которые расставлялись по областям знаний в аналитико-систематическом каталоге. Аналитика в электронной среде облегчила труд не только библиографам,

но и подняла на качественно новый уровень систему поиска, когда за считанные минуты можно подобрать информацию на любую тему. Компьютер «отфильтрует» ее для нас из тысяч наименований журналов и газет.

Сейчас аналитической росписью из журналов и сборников занимаются Научно - информационный и библиографический и Справочно - библиографический отделы. За каждым сотрудником закреплены журналы определенной отрасли знаний, при этом учитывались образование и сфера интересов, т. е. библиограф с филологическим образованием расписывает журналы и сборники по языкознанию и литературе, а библиограф с техническим образованием – литературу по точным, естественным и техническим наукам.

Росписью газет, которая является не столь трудоемкой и не требует высокой квалификации, занимаются сотрудники читальных залов. К тому же это способствует более детальному изучению периодики и помогает библиотекарям рекомендовать новейший материал.

Из **220** названий **журналов**, выписываемых библиотекой в 2010 году, расписываются **196**, а из **72** названий **газет** – **65**.

Аналитическая база библиотеки сегодня составляет более **126 000** записей.

Состояние аналитической базы данных в динамике: в **2007** г. база пополнилась на **8106**, в **2008** г. – на **9647**, в **2009** г. – на **7899** записей. В среднем ежегодный прирост АБ составляет **8550** статей.

Количество записей ограничивается принципами отбора. Он обусловлен нуждами наших студентов, преподавателей и направлениями научных исследований, проводимых в университете. Обращается внимание на интересные методические разработки для будущих учителей-предметников, практические тренинги для социальных психологов и менеджеров, самые последние изменения в законодательстве для юристов, реформы в хозяйственной деятельности для экономистов и новейшие технологии для инженеров и программистов.

Мы фиксируем любое упоминание в прессе о Бэлцком университете, Научной библиотеке, преподавателях и сотрудниках для облегчения работы по составлению библиографических указателей.

Издания, подлежащие росписи:

- научные;
- общественно-политические;
- производственно-практические;
- научно-популярные;
- литературно-художественные;
- сборники конференций;
- учебная литература (если библиограф счел нужным выделить некоторые главы учебника)

В этом году было принято решение расписывать даже сборники песен, поскольку это оказалось нужным студентам и преподавателям факультета музыкальной педагогики.

Журналы, не подлежащие аналитической росписи:

- реферативные журналы и другие текущие библиографические пособия;
- информационно-рекламные узковедомственные информационные и нормативные;
- неперiodические приложения к журналам;
- массовые иллюстрированные журналы;
- журналы мод, по рукоделию и домоводству;
- журналы для досуга;
- журналы для мужчин и женщин;
- журналы сатиры и юмора.

Расписываемые газеты:

- республиканские;
- местные;
- зарубежные.

С 2002 года с появлением базы *Moldlex*, которая обладает прекрасными поисковыми возможностями, мы перестали расписывать «Monitor official», что позволило нам значительно сэкономить время.

Традиционным процессом аналитической обработки документов и формирования электронных каталогов является составление библиографических записей. В соответствии с ГОСТ 7.1.-2003 АБЗ включает:

- сведения, идентифицирующие составную часть;
- сведения о документе, в котором она помещена;
- сведения о местоположении составной части в документе;
- примечания, относящиеся и к составной части, и к документу в целом.

А если речь идет об аналитике в электронной среде, то это еще и термины индексирования, аннотация, реферат, шифр, сведения служебного характера и дата обработки документа.

Названные выше требования выполняются нами не в полном объеме, мы не составляем аннотации и рефераты.

Библиографическая запись на статьи из периодических и продолжающихся сборников составляют по следующей схеме:

Заголовок. Основное заглавие статьи : сведения, относящиеся к заглавию статьи // Заглавие журнала (сборника) : сведения, относящиеся к заглавию журнала (сборника). – Год выхода журнала (сборника). – Номер журнала (сборника). – Страницы, на которых помещена статья в журнале

(сборнике). - Примечания

Машиночитаемая библиографическая запись во внутреннем формате не представляет собой последовательного текста. Каждый элемент библиографической записи в электронном формате отражается в конкретном поле/подполе, представляя собой связный набор библиографических и других данных, функционирующих в поиске как дескрипторы и ключевые слова.

Точки доступа к аналитической записи на наш взгляд, должны быть следующими:

- основное заглавие;
- авторы;
- название первоисточника;
- предметные рубрики;
- ключевые слова;
- шифр УДК.

Обеспечение всех пунктов доступа проследим на процессе создания аналитической библиографической записи.

В модуле «**Catalogare**» выбираем базу данных «**Căutare/Editare Titluri Articole**», в которую будут сохраняться записи.

Для создания новой записи нажимаем клавишу «**Insert**».

В первое поле «**Titlu**» вносим основное заглавие, параллельное заглавие и сведения, относящиеся к заглавию.

При необходимости в аналитическую запись могут быть включены комментарии библиографа, раскрывающие и уточняющие основное заглавие (в квадратных скобках через двоеточие). Например: *Realitate și ficțiune : [despre personajul lui Mircea Eliade, doctorul Honigberger]*).

В поле «**Mențiune de responsabilitate**» записываем сведения об ответственности. Поле является обязательным и не повторяется, поскольку все авторы перечисляются через запятую.

В поле «**Tip publicație**» заносим выбранный из авторитетного списка соответствующий тип публикации (**Articol. Eseu, Poezii** ș. a.).

В случае описания публикаций преподавателей университета или сотрудников нашей библиотеки, мы, вновь повторяя данное поле, добавляем условную аббревиатуру «**DLU**» (Depozit Legal Universitaria) и год выхода статьи (**DLU, 2008**). Это позволяет в дальнейшем выгрузить по этой записи весь массив публикаций, соответствующий определенному году, существенно облегчая библиографам работу по сбору информации при составлении библиографических указателей.

Поле «**Limba**» содержит информацию о языке документа. Повторяется, когда текст написан на нескольких языках.

В поле «**Autor**» вносится автор статьи. Повторяется, если авторов несколько.

Название журнала или газеты, в которых опубликована статья, мы

вносим в поле «**Titlu Serial/Lucrări**» из открывающегося окна, содержащего готовый алфавитный список заглавий периодических изданий, имеющихся в библиотеке. Клавишами **End** и **Esc** сохраняем запись.

Сведения о местоположении составной части в документе фиксируем в поле «**Vol/Nr**», указывая год и номер журнала (дату для газет) и страницы, на которых помещена статья.

Если какая-либо статья напечатана в нескольких журналах (газетах, сборниках), то при внесении ее в компьютер следует сделать дополнительное поле для записи второго журнала (газеты), чтобы данную статью можно было найти и по названию журнала (газеты, сборника).

Если же расписываем главу из книги, то заглавие книги берем из базы данных «**Căutare/Editare Titluri Cărți**», заполняя поле «**Titlu carte**», а страницы, на которых помещена глава, вносим в поле «**Pagini**».

Для многоаспектного поиска информации мы используем **координатное индексирование** документов, что предусматривает следующие операции:

- содержательный анализ документа;
- представление содержания документа в виде предметных рубрик;
- избыточное индексирование, т. е. дополнительные ключевые слова, связанные с текстом по смыслу, но не содержащиеся в нем (для полного раскрытия содержания).

И следующее поле, которое мы обязательно заполняем – это поле «**Vedetă de subiect**». Библиограф присваивает статье столько предметных рубрик, сколько, по его мнению, необходимо для полного раскрытия содержания документа.

Стоит отметить, что, если статья написана на русском или украинском языках, то предметные рубрики присваиваются на языке оригинала и на румынском языке, если статья написана на румынском языке или любом другом иностранном (английском, французском, немецком, болгарском и т. д.), то предметные рубрики присваиваются только на румынском языке.

Поле «**Clasificare CZU**» содержит индексы Универсальной Десятичной классификации. При необходимости повторяется.

Поля «**Tip manifestare**», «**Personalitate locală**», «**Instituție locală**», «**Domeniu geografic**» мы заполняем, если статья посвящена жизни и деятельности преподавателей и сотрудников университета и библиотеки. Это опять же помогает отбирать материал при составлении биобиблиографических указателей.

Неконтролируемые предметные термины «**Cuvînt cheie adăugat**» - это поле, которое содержит в форме точки доступа тематические термины, связанные с текстом по смыслу. Представляют собой ключевые слова или словосочетания, которые формируются библиографами самостоятельно. Используются для расширения поисковых возможностей.

Завершив формирование записи, открываем вкладку «**Fișe ISBD**», чтобы

проверить правильность заполнения полей и возможные орфографические ошибки.

Здесь также имеется функция печати карточек.

Чтобы решить проблему аналитической росписи журналов и книг на иностранных языках, отдел автоматизации разработал программу **Sumar Scanat**. С 2003 года было отсканировано **250** книг (**35 655** глав) и **26** названий журналов (**692** номера, **260 006** статей).

Программа установлена в читальном зале иностранных языков и в справочно-библиографическом отделе и позволяет искать информацию по ключевым словам и названиям журналов, книг и статей.

Несколько лет назад мы попробовали точно также сканировать содержание журналов на румынском и русском языках, с тем, чтобы отсканированный материал с помощью специальной программы перенести в TinLib, но столкнулись с неразрешимыми техническими трудностями, к тому же это не сэкономило нам время и трудозатраты – все равно нужно было заходить в каждую запись, добавлять предметные рубрики, шифр УДК или разъяснения к заглавию статей.

Анализ аналитической росписи в нашей библиотеке позволяет сделать вывод о том, что на данном этапе мы достигли определенных успехов. В то же время мы сталкиваемся с нерешенными задачами.

В настоящее время на первый план вышла проблема «списания» статей, ставших неактуальными и не соответствующими профилю нашего университета. Кроме этого при списании первоисточников необходимо отслеживать и удалять из базы статьи, расписанные из данного документа. Следует решить, надо ли удалять нормативные акты, расписанные когда-то из «Monitor oficial», если весь материал сегодня можно найти в Интернете и в базе Moldlex?

В ближайшем будущем нам предстоит освоение новой автоматизированной системы TinRead, которая, возможно, позволит решить стоящие перед нами на данном этапе задачи.

Библиография:

1. **Stoica, Ion.** Rigorile și valențele bibliografiei analitice. In : *Biblioteca*, 2004, nr 11/12, p. 364-365
2. **Воройский, Ф. С.** Аналитическая обработка документов для обеспечения научных исследований и разработок. В : *Научные и технические библиотеки*, 2006, nr 2, p. 23-32
3. **Калинина, Г. П.** Библиографическая запись на статьи и другие составные части документов. В : *Университетская книга*, 2006, nr 2, p. 14-19
4. **Каспарова, Н. Н.** Особенности состава данных и структуры библиографической записи в электронной среде. В : *Библиотековедение*, 2008, nr 2, p. 51-56

Новые тенденции в библиотековедческой периодике

EMERGING TRENDS IN PROFESSIONAL PERIODICALS

Snejana ZADAINOVA,
bibliotecar, serviciu Dezvoltarea Colectiilor

In the article "Emerging trends in professional periodicals" is defined the place the library occupies in modern information media and its role in the development of scientific and technological progress. The relationships are analyzed during the formation of digital libraries to create e-center services, electronic document delivery.

В настоящее время в сети Интернет появилось множество электронных библиотек различной направленности, в том числе научных электронных библиотек (НЭБ), а также электронных библиотек открытого доступа. Особого внимания заслуживают научные электронные библиотеки, которые создаются в НИИ, учебных заведениях, международных ассоциациях. Опыт создания библиотек данного типа подробно освещается в профессиональных периодических изданиях. Мы ознакомились с изданиями за 2008-2010 гг.

Анализ указывает на то, что основным направлением деятельности библиотек является поиск адекватного места в информационном мире, что требует своевременного и максимально продуманного внедрения новых информационных технологий.

Совершенствование библиотечно-информационной деятельности происходит за счет автоматизации, поиска и исследования новых форм и методов организации процессов комплектования, обработки документов, размещения библиотечных фондов, обслуживания абонентов и т.д.

Превращению библиотек в информационные центры способствуют компьютеризация, внедрение информационных технологий и возрастающая активность использования электронных ресурсов.

В современных условиях далеко не каждая библиотека может себе позволить покупку дорогостоящих изданий или комплектование фондов в полном соответствии со своим профилем, потребностями и пожеланиями читателей. Сложности приобретения литературы и осуществления подписки на периодические издания связаны с непрекращающимся ростом цен. Финансовые ограничения неизбежно влияют на качество и количество

приобретаемой литературы. Наличие большого числа периодических изданий существующих исключительно в электронном формате, а также потребность в расширении возможностей доступа к информационным ресурсам диктует необходимость внедрения новой формы комплектования библиотечных фондов при помощи коллекций on-line.

Применение новых электронных технологий в информационно-библиотечной деятельности существенно ускоряет и повышает качественный уровень обслуживания пользователей, а также преобразует и видоизменяет весь комплекс существующих методов работы с читателями.

Внедрение современных технологий позволяет обеспечить не только своевременный и быстрый доступ пользователей к информации и первоисточникам, но и создает условия для реализации одного из главных особенностей открытого общества - принципа всеобщей доступности информации.

Использование электронных журналов становится все более привычным делом, особенно, если доступ к ним возможен с рабочего места. Электронные источники предоставляют огромные объемы информации, которую можно получить задолго до появления печатного аналога.

У электронных журналов существует целый ряд преимуществ перед печатными источниками. Наиболее существенными являются:

- более короткий срок поступления к пользователю по сравнению с журналами в печатной форме;
- разнообразие доступа (на CD-ROM, и в режиме он-лайн);
- возможность "перекачивания" полного текста статьи в память персонального компьютера пользователя;
- отсутствие необходимости переплета и размещения в книгохранилище;
- возможность одновременного использования одного и того же журнала несколькими читателями;
- выборка информации и навигация внутри одного документа или среди нескольких электронных источников.

Прежде чем электронные журналы займут подобающее им место, необходимо преодолеть ряд организационно-финансовых и технических трудностей, а также решить проблемы, связанные с соблюдением прав на интеллектуальную собственность с учетом принципа свободного доступа к информации, а также учета интересов авторов.

Одной из первостепенных правовых проблемы для библиотек – неосуществимость воспроизведения авторских текстовых документов, предоставляемых в сети Интернет, без разрешения авторов или правообладателей, а также слабая или почти невозможная идентификация авторских текстов в электронной среде, незащищенность прав авторов. В связи с этим появляется необходимость расширения применения технических и правовых средств защиты прав авторов в сети Интернет.

Проблемы использования законодательства в библиотеке как одном

из субъектов правоотношений, связаны с интенсивным формированием и развитием электронной среды. В связи с этим библиотекам в последние годы приходится сталкиваться с необходимостью разрешения следующих проблем:

- предоставление нормативно-правового обоснования организации и функционирования всевозможных информационных ресурсов;
- регулирование прав обладателей, собственников и пользователей электронными библиотечно-информационными ресурсами;
- решение вопросов авторского права, в основном, затрагивающих доступ пользователей к полнотекстовой информации.

Менеджеры многих библиотек стремятся разрабатывать локальные нормативные акты. Это положения, правила, порядки, должностные инструкции, оперативно вводя в них дополнения и изменения, связанные с авторским правом. Например, в Положение о системе МБА в Российской Федерации включены пункты, регламентирующие межбиблиотечный обмен изданиями с точки зрения авторского права и защиты прав авторов. В РГБ при выдаче по МБА электронных продуктов вкладывается оборотная лицензия, объясняющая пользователям их права и обязанности.

В правила пользования библиотекой могут быть внесены положения, регламентирующие права и обязанности пользователей, касающиеся использования авторских текстов в электронной виде. Например, ограничивающие объем копирования информации из сети или сообщающие особенности использования сети ИНТЕРНЕТ в библиотеке.

Наряду с повышением роли электронных периодических изданий, возрастает роль и значение электронных книг, успешно конкурирующих с традиционными печатными изданиями.

Осознание того факта, что ЭБ являются одной из важнейших составляющих информатизации общества, привело к тому, что во многих ведущих странах мира были приняты национальные программы по созданию ЭБ, которые поддерживаются правительствами и обеспечены внушительной финансовой поддержкой.

Вот далеко не полный перечень таких программ:

- Национальная электронная библиотека США (Библиотека конгресса США).
- «Электронная библиотека XXI столетия» – Япония.
- Национальная программа Великобритании eLib по созданию ЭБ.
- Программа ЕС «Создание Европейского библиотечного пространства».
- Программа «Электронные библиотеки России».
- Программа «Национальная электронная библиотека Украины».
- Национальные НЭБ США, Франции, Великобритании, Канады, России.

Место библиотек в современном информационном пространстве и их роль в развитии научно-технического прогресса в немалой степени зависит от того, насколько своевременно и качественно библиотеки смогут внедрить новейшие технологии и использовать все возможности предоставления

читателям необходимой информации.

Библиография:

- 1. Елицина, Е. Ю.** Услуги, реализуемые библиотекой в электронной среде. В : *Библиотекосведение*, 2009, nr 1, P. 39-46.
- 2. Земсков, А. И.** Будущее электронных библиотек. В : *Научные и технические библиотеки*, 2009, nr 4, P. 26-36.
- 3. Земсков, А. И.** Системы открытого доступа к информации: причины и история возникновения. В : *Научные и технические библиотеки*, 2008, nr 4, P. 16-25.
- 4. Коряковцева, Н. А.** Информационная культура - культура нового типа. В : *Мир библиографии*, 2009, nr 1, p. 58-67.
- 5. Саватеева, И. В** режиме реального времени: Информационные технологии и новые сервисы. В : *Библиотечное дело*, 2009, nr. 8, p. 14-15.
- 6. Соколова, Н.** В поисках единого подхода: Методология создания электронной библиотеки для сферы образования и науки. В : *Библиотечное дело*, 2009, nr 6, p. 20-23.

**Lansarea
lucrărilor
editate
*în anul 2010***

DOCUMENTE DE TRANSFER TEHNOLOGIC

Harconița, Elena. Biblioteca Științifică : cadru de reglementare / E. Harconița, L. Mihaluța, E. Stratan ; design / tehored. : S. Ciobanu, N. Culicov ; Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți. – Ed. a 2-a rev. și compl.– Bălți : Presa univ. bălțeană, 2010. - 174 p. – (Colecția Biblioteca Științifică - 65). – ISBN 978-9975-931-10-6 ; http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/publ_bcii/cadru_regl.pdf.

Biblioteca universitară, în calitatea sa de structură organizațională a Universității, evoluează în corespundere cu tendințele universității, precum și ale școlii superioare în general, realizând misiunea de asigurare informațională a sistemului de învățământ și cercetare științifică universitară. Cultura tehnologică instituțională ca parte componentă a managementului calității este susținută printr-un sistem normativ-documentar bine organizat. În lucrarea *Biblioteca Științifică: cadru de reglementare* (Manual al calității) care este la a 2-a ediție, sînt prezentate documentele principale de transfer tehnologic și normativ în cadrul Bibliotecii Științifice. Volumul cuprinde capitolele: *Documente de reglementare principale* (Regulament de organizare și funcționare a Bibliotecii, structura organizațională și personalul Bibliotecii Științifice la 01.01.2010, organigrama, regulament de ordine internă, Regulament privind drepturile și obligațiile utilizatorilor în Biblioteca Științifică); *documente de reglementare a activității consiliilor, comisiilor, Documente de reglementare (hărți și instrucțiuni tehnologice) a proceselor bibliotecare* etc. Materialele reprezintă un suport informațional și documentar adecvat prin care se asigură procesul de management al calității serviciilor prestate utilizatorilor la Biblioteca Științifică.

DICTIONARE

Harconița, Elena. Bibliotecarii universitari bălțeni : dicționar / E. Harconița, L. Mihaluța, E. Stratan ; lector: G. Mostovic ; design : S. Ciobanu ; Bibl. Șt. a Univ. „Alec Russo” din Bălți. – Bălți, 2010. – 120 p. – (Biblioteca Științifică - 65). – ISBN 978-9975-50-031-9 ; http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/publ_bcii/dictionar_finql.pdf.

Dicționarul *Bibliotecarii universitari bălțeni* editat cu prilejul a 65 ani de la fondarea Bibliotecii conține informații relevante despre realizările și performanțele de azi ale personalului Bibliotecii, manageri, bibliotecari, informaticieni. Lucrarea este structurată în compartimentele: Prețuirea adevăratelor valori,

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo”: carte de vizită: succinta prezentare, manageri superiori, organigrama, Distincții și mesaje de apreciere, Laureți ai Concursului Național ABRM: *Cel mai Bun Bibliotecar al Anului, Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și știința informării*, Personalul Bibliotecii: Curriculum Vitae, Formarea profesională continuă, Contribuții științifice. În capitolul Personalul Bibliotecii CV-le sînt grupate: manageri superiori, manageri funcționali, bibliotecari, alte categorii și conțin rubrici conform standardelor europene: *Informații personale, Domeniul ocupațional, Experiența profesională, Aptitudini și competențe personale, Aptitudini și competențe tehnice, Aptitudini și competențe sociale, Aptitudini și competențe organizatorice, Cursuri de specializare, Participare la reuniuni profesionale, anexele Distincții, Lucrări publicate, Referințe.*

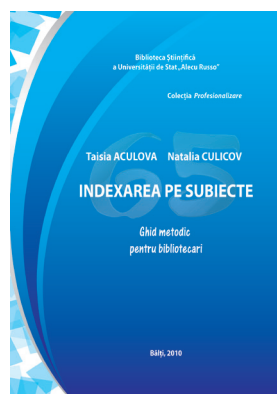
Capitolul Contribuțiile științifice ale bibliotecarilor integrează circa 700 înregistrări ce reflectă demersul creativ și inovațional al bibliotecarilor precum și referințele în mass-media și on-line.

Indexurile de nume Bibliotecari și persoane menționate în dicționar vin să faciliteze regăsirea conținuturilor.

GHIDURI

Aculova, Taisia. Indexarea pe subiecte : Ghid metodic pentru bibliotecari / T. Aculova, Natalia Culicov ; red. resp. : Elena Harconița ; red. coord. : Lina Mihaluța ; trad. din limba engl. : Marina Șulman ; coperta / desing : Silvia Ciobanu ; Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo”. – Bălți : Bibl. Șt., 2010. – 35 p. – (Colecția Profesionalizare). – ISBN 978-9975-50-030-2 ; <http://www.slideshare.net/libruniv/indexarea-5714480>.

Acest ghid este un produs realizat de bibliotecarii universitari bălteni în colecția *Profesionalizare*. Necesitatea elaborării acestui ghid este dictată de lipsa unui tezaur național, material didactic pe tema respectivă, de divergențele care apar între bibliotecarii-practicieni, de necesitatea de a asigura bibliotecarii cu unele decizii metodice, acceptate de noi după generalizarea experienței proprii de lucru, după o cercetare și comparare temeinică a recomandărilor oferite de cele mai mari biblioteci contemporane: Biblioteca Congresului SUA, Biblioteca Națională a Franței, Biblioteca Națională a Rusiei.

Scopul acestui ghid este de a pune la dispoziția bibliotecarilor-indexatori un instrument de lucru în procesul indexării pe subiecte, de a-i familiariza cu metodele

și regulile universale de indexare pe subiecte pentru optimizarea și evitarea unor greșeli ce pot fi comise în construcția vedetelor de subiect.

Ghidul este structurat în patru capitole, dezvoltat pe principiul de la general la particular, devenind un instrument de lucru ușor de înțeles, mai ales că pentru fiecare caz aparte sînt prezentate definițiile terminologice și sînt propuse exemple de vedete de subiect. Include, de asemenea, un glosar, o bibliografie a surselor utilizate.

Autorii acestei lucrări s-au referit la problemele generale ale indexării pe subiecte, la regulile și principiile de alcătuire a vedetelor de subiect. După conținut, lucrarea nu pretinde a fi una definitivă care să includă întregul material ce se referă la această temă precum și întregul spectru de probleme ce pot apărea în procesul indexării.

Harconița, Elena. Ghidul utilizatorului / E. Harconița, L. Mihaluța, E. Stratan ; design : S. Ciobanu ; Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo”. – Ed. a 2-a rev. și compl. – Bălți : Bibl. Șt., 2010. – 48 p. – (Colecția Cultura Informației) ; http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/publ_bcii/ghid_utiliz.pdf.

Ghidul utilizatorului, realizat în colecția *Cultura informației*, inițiată de Bibliotecă în anul 2007, este la a 2-a ediție și oferă informații ample despre structura și activitatea Bibliotecii Științifice ca centru informațional indispensabil procesului educațional și de cercetare. Ghidul este structurat pe compartimente: *Colecții, infrastructură informațională, servicii oferite, organigrama, extras din Regulamentul privind drepturile și obligațiile utilizatorilor, reguli privind prezentarea bibliografiei pentru lucrările de știință, program de funcționare, relații de contact* etc. Ghidul este destinat membrilor comunității universitare: studenți, masteranzi, doctoranzi, corpul didactic, cercetători, personal auxiliar, elevi ai Liceului și Colegiului Pedagogic “Ion Creangă”.

Prezentarea referințelor bibliografice utilizate în cercetare : Ghid practic / Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Bibl. Șt. ; alcăt. : Ana Nagherneac, Elena Scurtu ; red.-resp. : Elena Harconița, red. coord. : Lina Mihaluța ; design / copertă / tehnoredactare : S. Ciobanu. – Bălți, 2010. – 34p. – (Cultura informațională). – ISBN 978-9975-50-021-0 ; <http://libruniv.usb.md/publicatie/cultinf/referinte.pdf>.

În lucrare sînt evidențiate serviciile de care beneficiază cercetătorul contemporan în cadrul Sistemului de informare pus la dispoziție de Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo”: servicii electronice (Catalogul on-line, Biblioteca Digitală, expoziții on-line, baze de date EBSCO, AGORA), servicii de informare tradiționale (Colecție enciclopedică peste 1 milion de documente (cărți, reviste, AV, electronice), circa 270 mii titluri, Colecții ale structurilor internaționale:

CD al ONU, Biblioteca Depozitară Regională a Băncii Mondiale, Punctul de Informare a Biroului Consiliului Europei, Punctul de Informare și Documentare NATO, Colecția AGEPI, Colecția Institutului Cultural Român, Direcția României din Afara Țării, Colecția Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „C. Negri”, Galați, Colecția Wilhelmi, Colecția Institutului Goethe etc.

Capitolul principal este dedicat regulilor de prezentare a referințelor bibliografice utilizate și a citărilor din alte opere în vederea elaborării unei lucrări științifice. Autorii prezintă standardele de bibliologie, informare și documentare cu privire la referința bibliografică, elementele obligatorii ale referințelor bibliografice, ce constituie principala sursă de informare pentru alcătuirea referinței, prezentarea autorilor, numărul standard, evidențiere și punctuație, inclusiv mostre de descriere bibliografică, prezentarea referințelor bibliografice la tema *Management educațional* etc. Ghidul este însoțit de un glosar și o bibliografie.

BIBLIOGRAFII

Biblioteca și bibliotecarii universitari din Bălți : indice bibliogr. (1945 - 2010) / E. Scurtu, M. Forescu, A. Nagherneac, V. Ganea ; ed. îngrijită : E. Harconița ; red. bibliogr. : Lina Mihaluța ; design / coperta / tehnored. : S. Ciobanu ; Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alecu Russo din Bălți, Serviciul Informare și Documentare Bibliografică, Serviciul Catalogare Indexare. – Bălți, 2010. – 120 p. – (Biblioteca Științifică - 65). – ISBN 978-9975-50-033-3 ; http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/publ_bcii/biblioteca_65.pdf.

Bibliografia *Biblioteca și bibliotecarii universitari din Bălți* a apărut în colecția aniversară *Biblioteca Științifică - 65*, inaugurată cu prilejul a 65 ani de la Fundarea Bibliotecii și a Universității. Volumul prezintă **1 085** de înregistrări bibliografice privind activitatea editorială a Bibliotecii, contribuțiile științifice și bibliografice ale Bibliotecii și Bibliotecarului reflectate în presă și în Internet în perioada anilor 1945 - 2010.

Lucrarea este structurată în capitolele: *Studii instituționale (culegeri, seriale, rapoarte), Bibliografii, Biobibliografii, Lucrări de referințe, Documente de transfer tehnologic, Lucrări didactice, Articole, Comunicări, Referințe despre Bibliotecă și Bibliotecari*. Fiecare capitol respectă ordinea cronologică, iar în interior cea alfabetică. Lucrările on-line sînt însoțite de adresele electronice. Deține indexuri de nume, titluri, adrese electronice.

Prezenta bibliografie este o contribuție valoroasă care mărește performanțele unei biblioteci în comunitatea profesională și universitară.

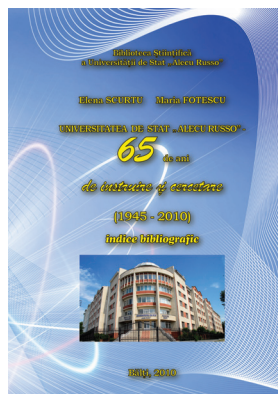
Cartea rară în limba franceză (sec. XVIII - XX) / Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alecu Russo”; alcăt. : Elena Scurtu ; red.-coord. : Elena Harconița ; lector: Galina Mostovic ; red. bibliogr. : Lina Mihaluța ; trad. Catedra Limba Franceză ; desing/cop./tehnored. : S. Ciobanu. – Bălți, 2010. – 220 p. – (Vestigia Semper Adora). – ISBN 978-9975-931-64-9 ; http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/publ_bcii/carte_franceza.pdf.

Această lucrare, apărută în colecția *Vestigia semper adora*, este dedicată aniversării a 65-a de la fundarea Bibliotecii universitare. Volumul prezintă 152 de cărți în limba franceză din colecția de Carte Rară și veche a Bibliotecii Universitare bălțene. Lucrarea este structurată pe domeniile: *Filozofie, Religie, Științe sociale, Sociologie, Politică, Matematică. Științe naturale, Științe aplicate, Arte, Limbă, Lingvistică, Literatură, Limbi romanice, Limba franceză, Literatura franceză, Critică literară, Istorie, Geografie, Istoria Franței etc.* Fiecare descriere bibliografică este însoțită de o adnotare în limbile română și franceză și coperti digitizate. Lucrarea este înzestrată cu indexuri de nume, de titluri, de subiecte, de edituri și de colecții.

Scurtu, Elena. Universitatea de Stat „Alecu Russo” – 65 ani de instruire și cercetare în Nordul Moldovei (1945 - 2010) : index bibliogr. / E. Scurtu, M. Fotescu ; ed. îngrijită : E. Harconi-ța ; red. bibliogr. : Lina Mihaluța ; design / coperta / tehnored. : S. Ciobanu ; Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alecu Russo”. – Bălți, 2010. – 120 p. – (Bibliographia Universitas). – ISBN 978-9975-50-034-0 ; <http://libruniv.usb.md/>

Această bibliografie este realizată cu prilejul a 65 ani de la fundarea Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți, instituție notorie în arealul academic din țară și de peste hotare, unica Universitate de Stat din Nordul Moldovei. Cele peste **1 750** de notițe bibliografice înglobează demersul fundamental al Universității, oglindit în presă și on-line între anii 1945 - 2010. Bibliografia este structurată în capitolele: *Lucrări de sinteză, Pagini de istorie, Cadre didactice universitare, Procesul de instruire, Facultățile Universității, Cercetare științifică, Biblioteca Universității, Activitatea cultural sportivă, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Colegiul Pedagogic „Ion Creangă”, Varia.* Deține indexuri auxiliare de nume, de titluri, de adrese electronice care vor facilita căutările utilizatorului.

Bibliografia este o sinteză importantă care vine să întregască realizările uneia din cele mai performante instituții educaționale și de cercetare din R. Moldova.

Mihaluța, Lina. Carte cu autograf și dedicații : catalog / L. Mihaluța, E. Cristian, N. Costiucenco ; red. resp. : E. Harconița, red. bibliogr. : L. Mihaluța ; indexuri: A. Nagherneac ; design / coperta / machetare: S. Ciobanu ; tehored. : R. Toncoglaz ; Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo”. – Bălți, 2010. – 120 p. – (Biblioteca Științifică - 65). – ISBN 978-9975-50-035-7; http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/publ_bcii/carte_cu_autograf.pdf.

În bogata colecție enciclopedică deținută de Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo” din Bălți, **cărțile rare**, constituie o resursă documentară deosebit de valoroasă, sau parafrazându-l pe Umberto Eco, un adevărat „labirint al minții”.

Pe unele exemplare din această colecție întâlnim dedicații și semnături olografe ale personalităților românești și universale sau semne de proprietate cum ar fi ex-libris-uri de diferite forme, gravuri sau ștampile. Aceste lucrări constituie colecția specială „**Cărți cu autograf și dedicații**” care numără peste **820** volume, donate de cadrele didactice, personalități din țară și străinătate, în catalog fiind incluse doar **614** documente.

Catalogul este structurat în patru capitole: *Semnează autorii universitari bălțeni*, *Cărți rare (1786 – 1950)*, *Cărți în limba română și alte limbi cu grafie latină (1961 – 2010)*, *Cărți în limba rusă (1963 - 2007)*.

Toate autografele și dedicațiile au fost scanate și incluse în lucrare ca material ilustrativ.

În text este respectat criteriul alfabetic cu păstrarea caracterelor originale ale documentelor, fiind realizat conform standardelor bibliografice în vigoare: **SM SR ISO 4:2003** Informare și documentare. Reguli pentru abrevierea cuvintelor din titluri și a titlurilor de publicații, **ГОСТ 7.1-2003** Библиографическая запись. Библиографическое описание. Общие требования и правила составления; **ГОСТ ИСО 832** - Межгосударственный Стандарт Библиографическое описание и ссылки. Правила сокращения слов и словосочетаний на иностранных языках.

Pentru a facilita căutarea și regăsirea informației nesecare în acest volum sînt recomandați: Index de nume, index de titluri, index de limbi, index geografic.

Harconița, Elena. Catalogul publicațiilor editate de bibliotecarii universității bălțene / E. Harconița, L. Mihaluța, E. Stratan ; lector: G. Mostovic ; red. bibliogr. : L. Mihaluța ; indexuri : A. Nagherneac ; design / coperta / tehoredactare : S. Ciobanu; Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo” Bălți. – Bălți, 2010. – 89 p. – (Biblioteca Științifică - 65). – ISBN 978-9975-50-032-6 ; http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/publ_bcii/catalog.pdf.

Lucrarea a apărut în colecția *Biblioteca - 65*, colecție inaugurată cu prilejul a 65-a aniversări de la fondarea Bibliotecii și ține să valorifice patrimoniul științific, realizat de către bibliotecarii universitari bălțeni. Catalogul include lucrările editate de Bibliotecă, structurată în capitolele: *Lucrări monografice, Lucrări bibliografice, Lucrări didactice, Publicații în serie, Materiale promoționale*. Cele 269 de înregistrări bibliografice respectă standardul interstatal 7.1-2003 Descrierea bibliografică a documentelor, conțin o succintă adnotare, coperti digitizate. Catalogul este însoțit de indexuri de nume, de titluri, de colecții.

Bazele culturii informaționale : curs universitar / ABRM ; Univ. de Stat „Alecu Russo”, Catedra Electronică și Inf., Bibl. Șt. ; dir. E. Harconița ; coord. șt. : V. Cabac, V. Guțan ; col. red. : E. Harconița, L. Mihaluța, E. Stratan, E. Scurtu, S. Ciobanu (coperta / design). – Ed. a 2-a rev. și compl. – Bălți, 2010. – 175 p.

ANUARE

Ganea, Varvara. Lucrările universitarilor bălțeni : Anuar 2009 : Bibliogr. selectivă/ V. Ganea ; ed. îngrijită : Elena Harconița ; red. bibliogr. : Lina Mihaluța ; design/ copertă : Silvia Ciobanu ; Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alecu Russo” din Bălți. – Bălți, 2010. – 113 p. – (Bibliographia Universitas). – ISBN 978-9975-50-037-1 ; <http://libruniv.usb.md/>

Volumul de față face parte din colecția *Bibliographia Universitas* și înregistrează aproape toate tipurile de lucrări : manuale, monografii, cataloage, teze de doctor, cursuri universitare, programe didactice, texte literare, articole în culegeri și seriale. Acest corpus bibliografic are scop de a contribui substanțial la amplificarea procesului educațional universitar, la formarea profesională a tinerilor specialiști.

Lucrarea pune în valoare patrimoniul intelectual, realizat de către profesorii și bibliotecarii universitari pe parcursul anului 2009.

Descrierile bibliografice ale documentelor sînt structurate pe facultăți (Filologie; Limbi și Literaturi Străine; Tehnică, Fizică, Matematică și Informatică; Pedagogie, Psihologie și Asistență Socială; Muzică și Pedagogie Muzicală; Economie; Drept; Științe ale Naturii și Agroecologie), fiind urmate de cercetările științifice ale profesorilor de la Colegiul Pedagogic și Liceul Teoretic „Ion Creangă” și ale bibliotecarilor, Biblioteca Științifică Universitară. În text este

respectat criteriul alfabetic cu păstrarea caracterelor originale ale documentelor, fiind realizat conform standardelor bibliografice în vigoare

La elaborarea bibliografiei au fost consultate bibliografiile naționale (publicații ale Camerei Naționale a Cărții), instrumente de informare asupra colecțiilor Bibliotecii Științifice Universitare, situ-ri și baze de date, precum și colecțiile profesorilor.

Indicii auxiliari (nume, titluri, publicații periodice și editori) facilitează utilizarea lucrării, orientând beneficiarii spre numerele de ordine ale descrierilor bibliografice.

REVISTE

Confluente bibliologice : rev. de biblioteconomie și șt. ale inform. a Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo” / dir. Elena Harconița ; red. șef Anatol Moraru ; col. de red. V. Topalo, L. Mihaluța, E. Stratan, S. Ciobanu, A. Rău, S. Ghinculov, R. Moțoc, M. Șleahțișchi, N. Enciu ; lector: G. Mostovic. – Bălți : Bibl. Șt., 2005. – (Trimestrial) ; <http://libruniv.usb>.

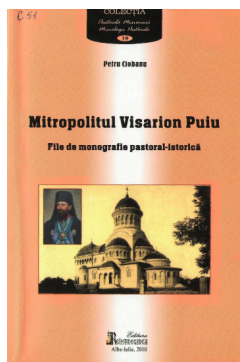
2010. – Nr 1/4. – 170 p. – ISBN: 1857 - 0232 ; <http://libruniv.usb.md>.

Revistă de biblioteconomie și științe ale informării

Confluente Bibliologice, editată de Biblioteca Științifică a US „Alec Russo” din Bălți, apare trimestrial (din 2005), director de publicație: Elena Harconița, redactor-șef: Anatol Moraru, prilejuită de aniversarea de 60 de ani de la fondarea Bibliotecii și a Universității. Își propune să prezinte aspecte importante din activitatea Bibliotecii Științifice, să consemneze principalele evenimente biblioteconomice, științifice și culturale ale anului în curs cuprinzând următoarea tematică: Editorial, Cartea de vizită, Bibliomesager, Galeria personalităților, Oportunități moderne, Dialog continuu, Simetrii, Sărbători pentru suflet, Formare profesională, Strategii ale colaborării, Filmul colecției, Lecturi jubiliare, Pagini de istorie, Raftul de sus, Vitrina literară, Omagieri, În grădina (H)UMORULUI. Este o publicație realizată, în cea mai mare parte, de salariații Bibliotecii universitare, dar și prin implicațiile colaboratorilor externi, utilizatorilor. Dintre colaboratori externi din R. Moldova și România: dr. M. Șleahțișchi, dr. hab. N. Enciu, ing. R. Moțoc, dr. A. Rău, L. Costin, dr. N. Țurcan, dr. S. Ghinculov, N. Cheradi, L. Corghenci, V. Osoianu, lu. Tătărescu, T. Ambroci, L. Buruiană, V. Oneț, V. Secrieru. Se remarcă prin largă deschidere spre valorile profesiei, prin „tendința bibliotecarilor de la „Alec Russo” de a transforma instituția lor într-un loc de convergență a celor mai avansate idei bibliologice bălțene, naționale și internaționale, lucru care le stă în puteri și le reușește” (Alexe Rău).

CIOBANU PETRU MITROPOLITUL VISARION PUIU

Monografia readuce în prim plan personalitatea marcantă a neamului nostru - Visarion Puiu - Episcop de Argeș (1921-1923), Episcop al Hotinului (1923-1935) și Mitropolit al Bucovinei (1935-1940). Nicolae Iorga l-a apreciat ca pe unul dintre cei mai culți clerici ortodocși români din perioada interbelică.

Sistematizată în 7 capitole, lucrarea definește aspectele principale ale misiunii și activității ilustrului mitropolit, dimensiunile vieții care le-a parcurs în slujirea lui Dumnezeu pe acest pământ năpăstuit de istorie. Primul capitol scoate în evidență începuturile unui destin providențial (chemarea la arhierie și meteorica experiență episcopală argeșeană). Capitolul II creionează personalitatea Episcopului Visarion Puiu, eparhiot, descrie cu lux de amănunte Episcopia Hotinului care era un adevărat model de unitate religioasă, de cultură și de neam în acea perioadă. În capitolul III autorul prezintă spiritul vizionar al mitropolitului în materie de învățămînt: ctitor de școli și mănăstiri în Episcopia Hotinului.

Un proiect inteligent și strategic: o catedrală simbol al românismlui în Nordul străvechii Basarabii este titlul celui de al 4 capitol în care sînt reflectate contribuțiile mitropolitului la construcția și sfințirea Catedralei Episcopale „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Bălți, operă de artă și de cultură românească.

Capitolul V inserează informații despre activitatea misionară ca Mitropolit al Bucovinei. Al șaselea capitol: *Visarion Puiu, „Mitropolitul Transnistriei”, șeful celei mai mari misiuni bisericești din afara granițelor din istoria românilor* reflectă activitatea mitropolitului într-un spațiu cu minoritate etnică românească (Transnistria) unde a desfășurat o misiune pastorală importantă (a oficiat slujbe misionare cu fast și evlavie).

Un deosebit interes trezește capitolul VII: *Prăbușirea unui titan și declinul idealului unei vieți. Refugiul în străinătate. Lider al luptei pentru unitate (prin Biserică) a exilului românesc.*

Anexele propun cititorului cîteva scrisori ale mitropolitului adresate oamenilor politici din fosta URSS și 3 cuvîntări festive rostite în cadrul unor manifestări de cultură din spațiul moldovean.

Autorul a surprins cu măiestrie intelectuală climatul cultural al epocii, parfumul căruia *păstrează savoarea și actualitatea și în zilele noastre.*

Publicația va fi utilă cercetătorilor, studenților, tuturor celor interesați în domeniu servindu-le drept ghid sigur în aprofundarea cunoștințelor despre personalitățile notorii ale neamului nostru care au purtat faimă acestui pămînt.

RESURSE ELECTRONICE

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” [Film] [online]
/ realizat de : S. Ciobanu. – Disponibil pe Internet : <http://www.youtube.com/watch?v=GMfgqWQP-g0&list=UU8Yvnc1c7tJtzEhAu6X2XQ&index=43&feature=plcp>. - Film realizat cu ocazia aniversării a 65 de ani de la fundare.

EXPOZIȚII
EXIBITIONS

**VECHI GRAVURI DIN SECOLUL
XV-XVI, EX-LIBRISURI DE EPOCĂ**

autor ing. Radu MOȚOC, secretarul
Asociației Culturale Pro Basarabia și
Bucovina, filiala „Costachi Negri,” Galați

SECVENȚE DE LA CONFERINȚA ANIVERSARĂ ANNIVERSARY CONFERENCE SEQUENCES

Deschiderea Conferinței
aniversare. Directorul
Bibliotecii Științifice Elena
HARCONIȚA

Mesaj de felicitare.
Rectorul USB, profesor,
dr. hab. Gheorghe POPA

Președinte ABRM,
Ludmila COSTIN

Diploma ABRM pentru
Silvia CIOBANU

Mesaj de felicitare.
Director DIB ULIM
Zinaida SOCHIRĂ

Director-adjunct BM "B. P.
Hașdeu", mun. Chișinău
Tatiana COSERI

Director-adjunct Biblioteca
Națională pentru copii
"Ion Creangă"
Eugenia BEJAN

Redactor-șef "Confluente
bibliologice"
Anatolie MORARU

Șef Catedră Geografie și
Biologie a USB
Dr. Maria NICORICI

Donatorul Colecției de carte
religioasă
Ioan NICORICI

Doctorandul Universității
din Alba-Iulia
Petru CIOBANU

E. HARCONIȚA,
L. MIHALUȚA

V. TOPALO

E. SCURTU

E. CRISTIAN

E. ȚURCAN

L. MELNIC

L. MIHALUȚA

L. RĂILEANU,
L. IAVORSCHI

A. NAGHERNEAC

S. ZADAINOVA

V. GANEA

T. ACULOVA

Conducător artistic
Şef Centru Manifestări
Culturale
Valentina TOPALO

Recital
V. GANEA, A. NAGHERNEAC, O.
COLIN

Secvențe muzicale.
Margarita IULIC

Secvențe muzicale.
Irina ZALÎGAEVA
Lilia UCRAINETȚ

Secvențe muzicale. Colind
Felicia LUPAȘCU

Grupul artistic al Bibliotecii:
M. IULIC, G. CAZACU, L. ABABII, D.
COSUMOV, I. ZALÎGAEV,
M. STAYER, T. POGREBNEAC,
A. RĂILEANU.

